

**WEB 2.0 ARAÇLARIYLA HAZIRLANAN
ETKİNLİKLERİN 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİL
BİLGİSİ BAŞARILARINA VE TÜRKÇE DERSİ
MOTİVASYONLARINA ETKİSİ**

Duygu YILMAZ

Doktora Tezi

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

2024

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**WEB 2.0 ARAÇLARIYLA HAZIRLANAN ETKİNLİKLERİN 7. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN DİL BİLGİSİ BAŞARILARINA VE TÜRKÇE DERSİ
MOTİVASYONLARINA ETKİSİ**

(The Effect of Activities Prepared With Web 2.0 Tools on 7th Grade Students' Grammar
Achievement and Turkish Lesson Motivation)

DOKTORA TEZİ

Duygu YILMAZ

Danışman: Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM

Erzurum

Ağustos, 2024

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Duygu YILMAZ tarafından hazırlanan “Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Etkinliklerin 7. Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Başarılarına ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi” başlıklı çalışması 13 / 08 / 2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalında doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Doç. Dr. Behice VARIŞOĞLU <i>Gaziosmanpaşa Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır
Danışman:	Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Mehmet Buğra ÖZHAN <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Abdulkadir KIRBAŞ <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Ahmet KARABULUT <i>İbrahim Çeçen Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Aslı Islak İmzalıdır
Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU
Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Doktora Tezi olarak sunduğum “Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Etkinliklerin 7. Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Başarılarına ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

13 / 08 / 2024

Aslı Islak İmzalıdır

Duygu YILMAZ

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının hazırlanma sürecinde engin bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren; çalışmanın planlama, araştırma, geliştirme ve yürütme aşamalarına değerli zamanını ayırarak önemli bilimsel katkılarda bulunan ve benden desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM'e teşekkür eder ve saygılarımı sunarım. Ayrıca araştırmama değerli görüşleriyle yön veren kıymetli hocam Doç. Dr. Mehmet Buğra ÖZHAN'a, çalışmamda yer alacak olan içeriklerin hazırlanması, yol haritasının belirlenmesi hususunda değerli bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan lise, üniversite, lisans üstü arkadaşım Doç. Dr. Ahmet KARABULUT hocama ve görüşleriyle çalışmama katkıda bulunan değerli hocam Doç. Dr. Abdülkadir KIRBAŞ'a, jürime katılarak beni onurlandıran Doç. Dr. Behice VARIŞOĞLU'na ve uygulamamı gerçekleştirmemi sağlayan TOKİ Ortaokulu öğretmeni Esra ER'e teşekkürlerimi sunarım. Çalışmamızı destekleyen Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimine, deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerimize de teşekkürü bir borç bilirim.

Duygu YILMAZ

ÖZ

DOKTORA TEZİ

WEB 2.0 ARAÇLARIYLA HAZIRLANAN ETKİNLİKLERİN 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİL BİLGİSİ BAŞARILARINA VE TÜRKÇE DERSİ MOTİVASYONLARINA ETKİSİ

Duygu YILMAZ

Ağustos 2024, 242 Sayfa

Amaç: Bu araştırmanın amacı web 2.0 araçlarıyla hazırlanan etkinliklerin 7. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarılarına ve Türkçe dersi motivasyonlarına etkisini incelemektir.

Yöntem: Karma yöntem araştırma desenlerinden açıklayıcı sıralı desene göre hazırlanan araştırma, 2022-2023 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde Erzurum ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı TOKİ ve Çayırtepe Ortaokullarında öğrenim gören toplam 96 öğrenci ile 16 haftayı kapsayacak şekilde yürütülmüştür. Öğrencilerle Web 2.0 araçları ile hazırlanan dil bilgisi içerikleriyle ders işlenmiştir. Veri toplama aracı olarak dil bilgisi başarı testi ve Türkçe dersine yönelik motivasyon ölçeği ve görüşme formları kullanılmıştır. Çalışmanın nicel bölümünde ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Deney grubunda web 2.0 destekli dil bilgisi uygulamalarıyla ders işlenirken kontrol grubunda mevcut öğretim programına göre dil bilgisi etkinliklerine yer verilmiştir. Deneysel uygulamanın ardından her iki gruba da başarı testi ve motivasyon ölçeği uygulanmıştır. Başarı ve motivasyon arasındaki ilişkinin tespit edilmesi için Pearson Korelasyon uygulanmıştır. Veri analizinde bağımlı örneklem t testi, bağımsız örneklem t testi, Mann Whitney-U ve Wilcoxon işaretli sıralar testi ve Pearson Korelasyon kullanılmıştır. Araştırmanın nitel bölümünde olgubilim deseni kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğrencilerin ve öğretmenlerin uygulamaya ilişkin görüşleri alınmıştır. Görüşlerin betimsel analizinde Maxqda analiz programı kullanılmıştır. Son aşamada da nicel ve nitel veriler bütünleştirilmiştir.

Bulgular: Araştırmada deney ve kontrol gruplarının başarı ve motivasyon ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır ve bu fark deney gruplarının lehinedir. TOKİ Ortaokulunda başarı testinden elde edilen bulgulara göre son testte deney ve kontrol grupları arasında küçük düzeyde anlamlı farklılık vardır ve deney grubunun lehinedir. Çayırtepe Ortaokulunda ise başarı testinden elde edilen bulgulara göre son testte deney ve kontrol grupları arasında büyük düzeyde anlamlı farklılık vardır ve deney grubunun lehinedir. Türkçe dersine yönelik motivasyon ölçeğinden elde edilen bulgulara göre TOKİ Ortaokulunda da Çayırtepe Ortaokulunda da son testte deney ve kontrol grupları arasında büyük düzeyde anlamlı farklılık vardır ve deney grupları lehinedir. Öğretmen ve öğrencilerden alınan görüşler ise genel itibarıyla olumludur ve araştırmanın nicel boyutunda oluşan farkı açıklamaktadır.

Sonuçlar: Araştırma sonuçlarına göre web 2.0 araçlarıyla yapılan uygulamaların öğrencilerin başarıları ve motivasyonu üzerinde olumlu etkisi bulunmaktadır. Hazırlanan dijital içerikler öğrencilerin öncelikle motivasyonlarını artırmış, sonra da başarılarında anlamlı farklılıklar meydana getirmiştir. Web 2.0 araçlarıyla yapılan öteki çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 araçları, dil bilgisi, motivasyon, başarı.

ABSTRACT

DOCTORAL DISSERTATION

THE EFFECT OF ACTIVITIES PREPARED WITH WEB 2.0 TOOLS ON 7TH GRADE STUDENTS' GRAMMAR ACHIEVEMENT AND TURKISH LESSON MOTIVATION

Duygu YILMAZ

August 2024, 242 Pages

Purpose: The purpose of this research is to examine the effect of web 2.0 tools on the success and motivation of Turkish language lessons of 7th grade students in teaching grammar.

Method: The research, prepared according to the explanatory sequential design, one of the mixed method research designs, was conducted in the spring semester of the 2022-2023 academic year with a total of 96 students studying at TOKİ and Çayırtepe Secondary Schools affiliated with the Ministry of National Education in Erzurum province, covering 16 weeks. The course was taught with the students using grammar content prepared with web 2.0 tools. Grammar achievement test, motivation scale for Turkish lesson and interview forms were used as data collection tools. In the quantitative part of the study, a pretest-posttest control group quasi-experimental research design was used. While the lesson was taught with web 2.0 supported grammar applications in the experimental group, grammar applications were included in the control group according to the current curriculum. After the experimental activity, achievement test and motivation scale were applied to both groups. Pearson Correlation was applied to determine the relationship between success and motivation. Dependent sample t test, independent sample t test, Mann Whitney-U, Wilcoxon Signed Rank test and Pearson Correlation were used in data analysis. Phenomenological design was used in the qualitative part of the research. The opinions of students and teachers about the intervention program were obtained with a semi-structured interview form. Maxquda analysis program was used in the descriptive analysis of the opinions. In the last stage, quantitative and qualitative data were integrated.

Findings: In the study, there is a significant difference between the achievement and motivation averages of the experimental and control groups, and this difference is in favor of the experimental groups. According to the findings obtained from the achievement test, there is a small significant difference between the experimental and control groups in the post-test at TOKİ Middle School, and it is in favor of the experimental group. According to the findings obtained from the achievement test, there is a large significant difference between the experimental and control groups in the post-test at Çayırtepe Middle School, and it is in favor of the experimental group. According to the findings obtained from the motivation scale for the Turkish lesson, there is a large significant difference between the experimental and control groups in the post-test at both TOKİ Middle School and Çayırtepe Middle School, and it is in favor of the experimental group. The opinions obtained from the teachers and students are generally positive and explain the difference in the quantitative dimension of the study.

Conclusions: According to the results of the study, the applications made with web 2.0 tools have a positive effect on the success and motivation of the students. The prepared digital content first increased the students' motivation and then created significant differences in their success. Similar results have been reached in other studies conducted with web 2.0 tools.

Keywords: Web 2.0 tools, grammar, motivation, success

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	4
Araştırmanın Sınırları.....	6
Araştırmanın Varsayımları.....	6
Terim ve Tanımlar.....	6
İKİNCİ BÖLÜM	7
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	7
Dijital Teknolojini Seyri	7
Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 Kavramları	7
Dijital Vatandaş, Dijital Yerli, Dijital Göçmen Kavramı	8
Dijital Yeterlikler ve Öğretmen Yeterlikleri	9
Web 2.0 Kavramı ve Web 2.0 Araçları.....	13
Anket Araçları	15
Animasyon Araçları	15
Dijital Pano Araçları	15
E-Kitap Araçları	16
Karikatür Araçları	16
Afiş ve Bilgi Grafikleri Araçları	16
Sınav Araçları.....	17
Sanal Sınıf Araçlar	17
Sunum Araçları	18
Video Araçları	18
Web Sitesi Araçları	18

Zihin Haritası Araçları	18
Web 2.0 Araçlarının Dil Öğretiminde ve Eğitim Öğretimde Kullanımı.....	19
Samr Modeli ve Pedagoji Çarkı	22
Çalışmada Kullanılan Web 2.0 Araçları	23
Dil ve Dil Bilgisi	25
Dil Bilgisi Öğretimi ve Türkçe Öğretimindeki Önemi	27
Dil Bilgisi Öğretiminin Güncel Sorunları	29
Dil Bilgisi Öğretim Yaklaşımları	30
Dil Bilgisi Öğretim Modelleri	31
Dil Bilgisinin Başlıca Beceri Alanları	32
Dil Bilgisi Öğretiminde Kullanılan Yöntemler.....	32
Dünyada Dil Bilgisi Öğretimi	35
Dil Bilgisinin Öteki Dil Becerileriyle İlişkisi	36
1.Okuma Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi	36
2. Dinleme Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi.....	38
3. Konuşma Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi	39
4.Yazma Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi	42
Dil Bilgisi Öğretimi ve Oyun.....	43
Türkçe Dersi Öğretim Programlarında Dil Bilgisi ve Teknolojinin Yeri	44
Dil Bilgisinde Materyal Kullanımı	50
Dil Bilgisinde Ölçme Değerlendirme.....	51
Motivasyon.....	52
Dışsal Motivasyon.....	52
İçsel Motivasyon	53
Motivasyon Kuramları	53
İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı.....	54
X ve Y Kuramı	54
Çift Faktörlü Motivasyon Kuramı.....	55
Öz Belirleme Kuramı	55
Eğitimde Motivasyon.....	55
Eğitimde İç ve Dış Güdülenme Kaynakları	58
İlgili Araştırmalar.....	59
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	66
Yöntem	66
Araştırma Süreci.....	66

Araştırma Deseni.....	66
<i>Araştırmanın Nicel Boyutu</i>	68
<i>Araştırmanın Nitel Boyutu</i>	69
Çalışma Grubu	69
Verilerin Toplanması	71
Nicel Boyut İçin Veri Toplama Araçları.....	71
Nitel Boyut İçin Veri Toplama Araçları	78
Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Öğretimi Etkinliklerinin Hazırlanması	80
Geçerlik ve Güvenirlik.....	99
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	101
Bulgular	101
Nicel Verilerin Analizi.....	101
1.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular.....	101
2.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular.....	105
3.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular.....	110
Nitel Verilerin Analizi.....	111
4.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular.....	111
5. Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular.....	117
6.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular.....	121
BEŞİNCİ BÖLÜM	124
Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	124
Araştırma Sorularının Tartışma ve Sonuçları	124
1.Araştırma Sorusuna İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	124
2.Araştırma Sorusuna İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	129
3.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç	132
4.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç	133
5.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç	136
6.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç	138
Öneriler.....	141
KAYNAKÇA	143
EKLER	158
EK-1.Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği.....	158
EK-2. Veli Onam Belgesi	159
EK-3. Katılım Kabul Formu	160
EK-4. Risk Yönetim Tablosu (B Planı)	161

EK-5. Deney Grubu Öğrencileri Görüşme Formu	162
EK-6. Uygulama Öğretmenleri Görüşme Formu	163
EK-7.Uzman Görüşü Formu	164
EK-8. Dil Bilgisi Başarı Testi	165
EK-9. Web 2.0 Araçlarına İlişkin Alınan Eğitimler	172
EK-10. Etik Kurul İzni	173
EK-11. Proje Değerlendirme Formu	174
EK-12. Araştırma İzni	177
EK-13. Web 2.0 Dil Bilgisi Öğretim Etkinliklerine İlişkin Hazırlanan İçerikler	179
EK-14. Wordwall Web 2.0 Aracına Uyarlanmış Bir Ders Kitabı Örneği	181
EK-15. Ölçek Kullanım İzni	183
EK-16.Uygulamaya Ait Fotoğraflar.....	184
EK-17.Öğrenci Cevaplarına Örnekler.....	188
EK-18. Bilimsel Araştırma Projesi Kabul Formu	191
EK- 19. Uygulamada Yapılan İşlem Basamakları	192
EK-20. Başarı Testi İçin Görüşü Alınan Uzmanlar	225
ÖZGEÇMİŞ.....	226

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Web1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 Araçları</i>	8
Tablo 2. <i>Dijital Yerli- Dijital Göçmen</i>	9
Tablo 3. <i>UNESCO Öğretmenlere Yönelik Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yetkinlik Çerçevesi</i> 12	
Tablo 4. <i>Web 2.0 Araçları (Özkılıç, 2021)</i>	14
Tablo 5. <i>Araştırma Süreci</i>	66
Tablo 6. <i>Deneyisel İşlem Süreci</i>	68
Tablo 7. <i>TOKİ Ortaokulu Türkçe Dersi Ağırlıklı Not Ortalamasına Göre Sınıf Denkliği</i> <i>Arasındaki Farklılık</i>	70
Tablo 8. <i>Çayırtepe Ortaokulu Türkçe Dersi Ağırlıklı Sıra Ortalaması Notlarına Göre Sınıf</i> <i>Denkliği Arasındaki Farklılık</i>	70
Tablo 9. <i>Alan Uzmanlarının Başarı Testi Kapsam Geçerliği Sonuçları</i>	74
Tablo 10. <i>Başarı Testinin Betimsel İstatistikleri</i>	75
Tablo 11. <i>Başarı Testinin Madde Analizleri</i>	76
Tablo 12. <i>Başarı Testinin Belirtke Tablosu</i>	77
Tablo 13. <i>Alan Uzmanlarının Web 2.0 ile Dil Bilgisi Öğretimi Etkinliklerinin Türlerine Dair</i> <i>Görüşleri</i>	81
Tablo 14. <i>Alan Uzmanlarının Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisine Nasıl Uygulanacağına Dair</i> <i>Görüşleri</i>	82
Tablo 15. <i>Alan Uzmanlarının Hangi Web 2.0 Araçlarının Kullanılabileceğine Dair Görüşleri</i>	82
Tablo 16. <i>Alan Uzmanlarının Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Öğretimde Dikkat Edilecek</i> <i>Hususlara Dair Görüşleri</i>	83
Tablo 17. <i>Alan Uzmanlarının Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Öğretimde Kullanılacak Etkinlik</i> <i>Sayısına İlişkin Görüşleri</i>	83
Tablo 18. <i>Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Öğretim Etkinlikleri İçin Öngörülen Süreç</i>	84
Tablo 19. <i>Uygulamada 2 ve 3. Hafta</i>	96
Tablo 20. <i>Deney ve Kontrol Gruplarının Dil Bilgisi Başarı Testi Normallik Testi</i>	101
Tablo 21. <i>TOKİ Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Ortalama Başarı Puanları</i> <i>Arasındaki Farklılık</i>	102
Tablo 22. <i>Çayırtepe Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Sıra Ortalaması Başarı</i> <i>Puanları Arasındaki Farklılık</i>	102
Tablo 23. <i>TOKİ Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Son Test Ortalama Başarı Puanları</i> <i>Arasındaki Farklılık</i>	102

Tablo 24. <i>Çayırtepe Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Son Test Sıra Ortalaması Başarı Puanları Arasındaki Farklılık</i>	103
Tablo 25. <i>TOKİ Ortaokulu Deney Grubu (7/C) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Ortalama Başarı Puanları Arasındaki Farklılık</i>	103
Tablo 26. <i>TOKİ Ortaokulu Kontrol Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön test- Son Test Ortalama Başarı Puanları Arasındaki Farklılık</i>	103
Tablo 27. <i>Çayırtepe Ortaokulu Deney Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön Test- Son Test Sıra Ortalaması Başarı Puanları Arasındaki Farklılık</i>	104
Tablo 28. <i>Çayırtepe Ortaokulu Kontrol Grubu (7/B) Öğrencilerinin Ön Test- Son Test Sıra Ortalaması Başarı Puanları Arasındaki Farklılık</i>	105
Tablo 29. <i>Deney ve Kontrol Gruplarının Türkçe Dersi Motivasyon Ölçeği Normallik Testi</i>	106
Tablo 30. <i>TOKİ Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	106
Tablo 31. <i>Çayırtepe Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	107
Tablo 32. <i>TOKİ Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Son Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	107
Tablo 33. <i>Çayırtepe Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Son Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	107
Tablo 34. <i>TOKİ Ortaokulu Deney Grubu (7/C) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	108
Tablo 35. <i>TOKİ Ortaokulu Kontrol Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	108
Tablo 36. <i>Çayırtepe Ortaokulu Deney Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	109
Tablo 37. <i>Çayırtepe Ortaokulu Kontrol Grubu (7/B) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık</i>	109
Tablo 38. <i>Deney Grubu Betimsel İstatistikler</i>	110
Tablo 39. <i>Deney Grubunda Dil Bilgisi Başarısı ile Motivasyon Arasındaki İlişki</i>	110
Tablo 40. <i>Kontrol Grubu Betimsel İstatistikler</i>	111
Tablo 41. <i>Kontrol Grubunda Dil Bilgisi Başarısı ile Motivasyon Arasındaki İlişki</i>	111
Tablo 42. <i>Görüşme Yapılan Öğrencilere İlişkin Bilgiler</i>	112
Tablo 43. <i>Birinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları</i>	112
Tablo 44. <i>İkinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları</i>	113
Tablo 45. <i>Üçüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları</i>	114

Tablo 46. <i>Dördüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları</i>	115
Tablo 47. <i>Birinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları</i>	117
Tablo 48. <i>İkinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları.....</i>	118
Tablo 49. <i>Üçüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları</i>	119
Tablo 50. <i>Dördüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları</i>	120
Tablo 51. <i>Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Etkinliklerin Başarıya Etkisine Yönelik Elde Edilen Verilerin Birleştirilmesi</i>	122
Tablo 52. <i>Web 2.0 Araçlarının Motivasyona Etkisine Yönelik Elde Edilen Verilerin Birleştirilmesi</i>	123

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.Dijital Okuryazarlık Becerileri	12
Şekil 2. 101 Araçla Web 2.0 Araçları Sınıflandırma	14
Şekil 3.Bazı Web 2.0 Araçları	19
Şekil 4.Samr Modeli	23
Şekil 5.Padlet Amblem	24
Şekil 6.Wordwall Girişi.....	25
Şekil 7.Wordwall Amblem ve Şablonlar	25
Şekil 8.Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	54
Şekil 9.Açıklayıcı Sıralı Karma Desen Araştırma Modeli	67
Şekil 10.Dinleme/İzleme Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik	72
Şekil 11. Konuşma Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik	72
Şekil 12.Okuma Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik	72
Şekil 13.Yazma Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik.....	73
Şekil 14.Wordwall'da Dil Seçimi	85
Şekil 15.Wordwall Üyelik Ücretleri	86
Şekil 16.Wordwall Şablonlar	86
Şekil 17.Wordwall Pro Şablonlar	87
Şekil 18.Wordwall Oluşturma Ekranı	87
Şekil 19.Wordwall Ek Soru Oluşturma	88
Şekil 20.Wordwall Etkinlik Kaydetme	88
Şekil 21.Wordwall Tema ve Seçenek Ayarları	89
Şekil 22.Wordwall Oyun Başlatma	89
Şekil 23.Wordwall Oyun Bitişi	90
Şekil 24.Hazırlanan Diğer İçerikler	90
Şekil 25.Padlet'e Kaydolma.....	91
Şekil 26.Padlet'e Giriş	91
Şekil 27.Padlet Arka Plan Galerisi.....	92
Şekil 28.Padlet Format Seçimi.....	92
Şekil 29.Padlet Ekleme	93
Şekil 30.Çeşitli Padletler	93
Şekil 31.Padlet Kaydetme ve Paylaşma	94
Şekil 32.Padlet'e Yeni Üyeler Ekleme	94
Şekil 33.Padlet Profili Düzenleme	95

Şekil 34. Padlet Profil Bilgileri.....	95
Şekil 35. Konuya giriş	96
Şekil 36. Sezdırme Etkinliği	97
Şekil 37. Eşleştirme Etkinliği	97
Şekil 38. Kip Ekleriyle Ek Fiili Ayırt Etmeği Sağlayan Etkinlik	98
Şekil 39. Ek Fiil Konu Detayları.....	98
Şekil 40. Ek Fiil Testi	98
Şekil 41. Wordwall Oyunları.....	99
Şekil 42. TOKİ Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Dil Bilgisi Başarı Testi Puanlarını Gösteren Grafik	104
Şekil 43. Çayırtepe Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Dil Bilgisi Başarı Testi Puanlarını Gösteren Grafik	105
Şekil 44. TOKİ Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Puanlarını Gösteren Grafik	109
Şekil 45. Çayırtepe Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Puanlarını Gösteren Grafik	110
Şekil 46. Öğrencilerin Görüşme Sorularına Verdiği Cevaplar	116
Şekil 47. Öğretmenlerin Görüşme Sorularına Verdiği Cevaplar	121

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

21. yüzyıl bilgi ve teknoloji çağıdır. Bu çağda, teknoloji hayatın vazgeçilmezi hâline gelmiştir ve bu durum eğitim için de geçerlidir. Okullarda eğitim amaçlı teknoloji kullanımı Fatih Projesi ile hız kazanmış ve okullar akıllı tahta ile buluşturulup, öğrencilere tabletler dağıtılmıştır. 2020 yılında ortaya çıkan pandemi ile birlikte dijital eğitim-öğretim içeriklerine duyulan ihtiyaç da artmıştır. Bu ihtiyaçla beraber insanlar evlerine bilgisayar ve internet temin etmeye başlamıştır.

“We Are Social ve Hootsuite”in Global Digital Report (2022) çalışmasına göre dünyada 2021 yılındaki internet kullanıcısı sayısı 4.75 milyar iken 2022 yılında 4.95 milyara ulaşmıştır. Yine aynı araştırmaya göre günde ortalama 7 saat uyuyan biri uyanık hayatının %40’ını internet başında geçirmektedir. TÜİK’in 2021 ve 2022 yılında yaptığı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı araştırma sonuçlarına göre 2021 yılında %92 olan internete erişim imkânı olan hane oranı, 2022 yılında %94.1 olmuştur. İnternet kullanım oranı ise 2021 yılında %82.6 iken 2022 yılında %85’e ulaşmıştır. Bilgisayarlı teknolojinin hayatımızı bu denli etkilediği düşünülürse web 2.0 ile eğitimin de kaçınılmaz bir sonuç olacağı gerçektir.

Yapılan araştırmalara göre insanlar okuduklarının %10’unu, işittiklerinin %20’sini, gördüklerinin %30’unu hem işitip hem gördüklerinin %50’sini, konuştuklarının %70’ini, hem yapıp hem söylediklerinin %90’ını hatırlamaktadır (Hatunoğlu, 2006, ss.192-193). Materyaller öğrencilerin yaşantılar yoluyla öğrenmesini sağlar. Uygun materyal kullanımı, aktif katılımlarla öğrenmelerin kalıcı hâle getirilmesini kolaylaştırır. Web 2.0 araçları okuma, işitme, görme, konuşma ve uygulama becerilerinin tamamını harekete geçirebilecek niteliktedir. Teorik dersler klasik yöntemlerle işlendiği zaman öğrencilerin anlama ve kavrama düzeyleri, alt seviyelerde kalmaktadır. Bu çalışma sayesinde soyut kavramlar somutlaştırılarak öğrenmelerin en üst düzeye erişmesi hedeflenmektedir.

İnsanlar dilleri vasıtasıyla sosyalleşir ve iletişim kurar. Ana dili toplumla birey arasındaki bağın kurulmasını sağlar (Sirbu, 2015, s.405). Dilini etkin kullanmak kişilerin başarılarını, iletişimlerini, eğitim hayatlarını kısacası hayatlarını etkiler. Bu sebepten nitelikli bir dil eğitimi almış olmak başarıyı da doğrudan etkileyecektir (Yıldız, 2003, s.7). Dil kişinin sadece dış dünyasını değil iç dünyasını da şekillendirir. Evren tasarımıımız zihnimizde dilimiz

sayesinde biçimlendirilmiştir (Aksan, 1994, s.67). Bu kadar önemli olan dilin gelişigüzel bir şekilde değil nitelikli, programlı, kurallı, düzgün bir şekilde öğrenilmesi gerekmektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) öğrencilerin kendi ilgi ve ihtiyaçlarından hareketle bireysel bir öğrenme süreci geçirmesi gerektiği vurgulanmıştır. Aynı programda yer alan sekiz anahtar yetkinlik içerisinde “dijital yetkinlik” bulunmaktadır ve dijital yetkinlik bilgi teknolojilerini iş, günlük hayat ve iletişim için güvenli bir şekilde kullanımı olarak tanımlanmıştır. Bu yetkinlikte bilgiye erişim ve değerlendirme internet vasıtasıyla olur (MEB, 2019, s.5). Dil bilgisi ise dile ait kuralları içerir ve yine Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın özel amaçlarından olan “Türkçeyi konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması” maddesine doğrudan hizmet etmektedir. Araştırma kapsamında hazırlanacak dijital içeriklerin hem dijital yetkinlikler başlığına hem de Türkçe dersinin özel amaçlarına hizmet etmesi beklenmektedir.

Şimşek'e (2002) göre eğitim için kullanılan teknolojik araçlar hem öğretmenin işini kolaylaştırır hem de ona yardım eder. Bunlar amaç değil de araç olarak kullanılırsa öğrencilere faydalı olabilir. Araç, amaca hizmet ettiği kadar kıymetlidir (s.196). Web 2.0 eğitim araçları isminden de belli olduğu üzere bu araçlarındandır. 2004 yılında Tim O'Reilly tarafından tasarlanan web2.0 araçlarını öğretmenler fark ederek bilgi üretmede, paylaşımda, iletişimde ve eğitim içeriklerinin öğretilmesinde kullanmaya başlamıştır (Reinhold, 2006). 2020 pandemisi ile uzaktan eğitime geçilmiş ve bilgisayar teknolojileri öğretmenler için elzem bir hale gelmiştir. Bu sebeple web 2.0 araçları daha da önemli olmuştur.

Web 2.0 eğitim araçları eğlence, ürün pazarlama, sosyalleşme, tanıtım, eğitim ve sağlık gibi pek çok alanda kullanılabilir. Eğitim alanında ise web 2.0 teknolojileri materyal geliştirme, etkili sunumlar yapma, dijital ölçme değerlendirme gibi alanlarda kullanılabilir (Batıbay, 2019, s.1035). Eğitimde teknoloji kullanımı başarıyı artırdığı gibi aynı zamanda motivasyonu da etkilemektedir. Öğrenciler sevdiği işi yapaktan zevk alır. Senemoğlu'na (2000) göre “Öğrencinin güdülenmişlik düzeyinin yüksek olması, öğrenme birimine ilgi, ihtiyaç duyması, değer vermesi, öğrenmede bir amacının olması, öğrenebileceğine ilişkin öz güveni, öğrencinin eğitim durumuna dikkatini yöneltmesini ve öğrenme etkinliğini sürdürmesini sağlar. Bu durumun sonucunda da öğrencinin gerek öğrenme gerekse hatırlama düzeyi yükselir” (s. 384). Buradan hareketle web 2.0 araçları kullanılarak yapılan bir eğitimin hem başarıyı ve motivasyonu artırdığı hem de kalıcı öğrenmeleri gerçekleştirdiği söylenebilir.

Bilgisayar destekli öğretim hem bilgiye hızlı ve kolay ulaşmayı sağlar hem de öğrenciler arasındaki öğrenme hızından kaynaklı farklılıkları ortadan kaldırır. Web 2.0 araçları; aynı anda, aynı hedefe ve ürüne çok sayıda kullanıcıyı odaklayabilmesi açısından

önemlidir. Web 2.0 teknolojisi bireylerin eş zamanlı ve etkileşimli olarak etkinliklere katılımını sağlar, öğrencileri sürece dâhil eder, öğrencilerin de içerik üretmelerine ve paylaşımlarına izin verir. Bu süreçte öğretmen kılavuz olduğu için öğretmen-öğrenci ilişkileri de gelişecektir (Akbaba, 2019, ss.2-3).

Yapılandırmacı yaklaşımla beraber öğrencilerin öğrenme ortamlarında aktif ve kendi hızlarına göre öğrenmeyi gerçekleştirmesi amaçlanır. Türkçe dersinde bu durum sadece temel dil becerileri için değil dil bilgisi öğretimi için de geçerlidir. Dil bilgisinde de peş peşe kuralları sıralamaktan ziyade beceri kazanımına dönüşen öğrenme işlemlerine yer verilmeli ve süreçte öğrencilerin aktif olması sağlanmalıdır (Güneş, 2013a). Tam da bu noktada web 2.0 araçlarının kullanımı devreye sokulmalı ve öğrenciye bilgi yığını yüklemekten ziyade sürece dâhil edilerek hem eğlendikleri hem öğrendikleri ortamlar oluşturulmalıdır.

Padlet web 2.0 aracıyla konuya ilişkin kavram haritaları ve panolar oluşturulabilir. Sanal materyaller, hareketli resimler, notlar, videolar Padlet uygulaması ile dijital olarak panolaştırılabilir. Öğrenciler bu uygulamaya çevrim içi bağlanarak panoya bir şeyler ekleyebilir ve panoları farklı insanlarla paylaşabilir (Gökdoğan, 2017).

Wordwall web 2.0 aracı oyunlaştırma tabanlı ve içerisinde farklı türlerde (çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru-yanlış, sürükle bırak) interaktif testler oluşturulabilen bir araçtır. Wordwall dersleri hem eğitici hem öğretici bir hale getirir. Böylece interaktif alıştırmalar, etkinlikler ve oyunlarla öğrencilerin öğrenme süreçlerine katkıda bulunulur. Uygulama içeriği çok zengindir ve her branş ve seviyede kullanılabilir. Araç; bir öğretici liderliğinde etkileşimli, çevrim içi ve eş zamanlı olarak bilgisayar, tablet veya telefon gibi bir cihazla kullanılabilir. Bütün öğrenciler aynı anda uygulamaya dahil olup kendi sonuçlarını anında görebilirler; bu da etkili, eğlenceli, kalıcı öğrenmeler gerçekleştirir (İnal & Aslanbaş, 2020, ss.243-244).

Teknolojinin eğitimde kullanımının yaygınlaşması, web 2.0 araçlarının da bunu gerçekleştirmede bir araç olduğu göz önünde bulundurulduğunda ve 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın bu durumu desteklediği düşünüldüğünde yapılacak araştırmanın öğrenci için Türkçe derslerinde başarıyı ve motivasyonu artıracığı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, web 2.0 araçlarından Wordwall ve Padlet ile hazırlanan dil bilgisi öğretimetkinliklerinin yedinci sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarılarına ve Türkçe dersine yönelik motivasyonlarına etkilerini ve öğrencilerle öğretmenlerin uygulanan öğretime ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda şu araştırma sorularına yanıt aranacaktır:

1. Web 2.0 araçlarından Wordwall ve Padlet ile hazırlanan öğretim etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarılarına etkisi nasıldır?
2. Web 2.0 araçlarından Wordwall ve Padlet ile hazırlanan öğretim etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik motivasyonlarına etkisi nasıldır?
3. Uygulamalara göre 7. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine ilişkin motivasyon düzeyleri arasında nasıl bir korelasyon vardır?
4. Uygulanan dil bilgisi öğretim etkinliklerine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
5. Uygulanan dil bilgisi öğretim etkinliklerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
6. Araştırmanın nitel sonuçları, nicel sonuçlarını ne düzeyde açıklamaktadır?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Gelişen teknoloji ile hayatımızdaki teknolojiyi görmezden gelmek mümkün değildir. Fatih Projesi ile beraber her sınıfa akıllı tahta girmiş ve birçok öğrenciye tablet dağıtılmıştır. Pandemi ile beraber teknolojisiz bir eğitimden bahsetmek mümkün olmamıştır. Eğitim alanına da giren teknolojiye ise özellikle web 2.0 araçları hizmet etmektedir. Web 2.0 ile yapılan çalışmalar mevcut olmasına rağmen pek çok öğretmen ve öğrenci bu araçların varlığından bile haberdar değildir. Web 2.0 araçlarına dair uygulama örneklerinin henüz istenilir düzeyde ve kapsayıcı nitelikte bulunmaması belirlenen önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmiştir. Bu sebeple yapılan çalışmaların artırılarak tüm eğitim camiasına duyurulması gerekmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde dil bilgisine ilişkin çalışmaların, yabancı dil öğretiminde sıkça kullanıldığı ya da yabancılara Türkçe öğretiminde yoğunlaştığı görülebilir. Türkçe derslerinde web 2.0 araçlarının kullanımıyla ilgili pek çok çalışma dikkat çeker. Bu çalışmalar genel olarak dil becerileri olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme alanlarında yoğunlaşmaktadır. Özellikle çalışmaların çoğu yazma alanına aittir (Sağlık & Yıldız, 2021). Dil bilgisi kullanımı ile ilgili çalışmalar da mevcuttur fakat Padlet ve Wordwall ile hazırlanan aynı zamanda da 7. sınıfın 2. dönemini kapsayan genişlikte web 2.0 eğitim aracıyla uygulanan bir çalışma yoktur. Dil bilgisi konularının öğrenci tarafından sıkıcı bulunması ve 7. sınıfta çokça yoğun dil bilgisi konusunun varlığı öğrencileri zorlamaktadır. Bu yoğunluğu ve sıkıcılığı önlemek için bu çalışma bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu çalışmayla öğrencilerin; dil kurallarını daha eğlenceli, işlevsel ve istekli bir şekilde öğrenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada dil bilgisi konularının çokluğu ve 7. sınıfın 2. döneminde “anlama dayalı anlatım bozuklukları” konusunun mevcudiyetinden ötürü 7. sınıf örnekleme tercih edilmiştir. Anlamsal anlatım bozukluğu yapan öğrencilerin konuşmada ve yazmada kısacası iletişimde de sorunları olacaktır. Bu çalışmayla bu durumun önüne geçmek de amaçlanmıştır. Bu

çalışmayı öteki web 2.0 çalışmalarından ayıran bir diğer özellik de hem sezdirme konu etkinlikleri hem de pekiştirmeye yönelik dijital oyunlar içermesidir. Dil bilgisi öğretimi konusunda güçlük çeken ya da hala sunuş stratejisini kullanan ya da kopuk bilgilerle kendi gayretleriyle ders işlemeye çalışan öğretmenler için bu içerikler; hazır, pratik ve internet olan her yerde ulaşabilecekleri bir materyal olmuştur.

Dil ancak dil yanlışlarından korunursa kusursuz bir anlaşılabilirlik ve kullanım sağlar. Aksi takdirde yanlış anlaşılmalara ve iletişim kopuklukları ortaya çıkabilir. Dilin yanlışlardan arındırılabilmesi için de dil bilgisi gereklidir (Aytaş & Çeçen, 2010). Dil kuralları yani dil bilgisi eksik olan bir konuşma veya yazma etkinliğinin de tam gerçekleştiği söylenemez. Bu sebeple dil bilgisinin temel dil becerilerinin hepsinde mevcut ve hepsi için gerekli olduğu söylenebilir. Dil bilgisi, dil becerilerinin kesişim noktasıdır ve Türkçe dersinin olmazsa olmazıdır.

Dil bilgisi, temel dil becerilerinin kazandırılmasına yardımcı olmalı, işlevsel olmalı ve kullanılabilir bilgi üretmelidir (Börekçi, 2015, s.360). Dil bilgisi dil becerilerinden ayrı ve bağımsız bir şekilde öğrenciye verilirse bu durum ezber bilgiden öteye geçemez ve işlevsel olmaz. Bu sebeple dil bilgisi; konuşma, yazma ve dinleme becerileriyle iç içe kazandırılmaya çalışılmalıdır (Güneş 2013, s.78). 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda 5. sınıf kazanımlarında dil bilgisi, okuma becerisinin alt başlığı olan söz varlığı altındayken diğer sınıf kademelerinde ise yazma veya yine okuma başlığının alt başlığı olan söz varlığı içerisinde yerini almaktadır (Gözlet & Çiftçi, 2021). Bu çalışmada da dil bilgisi öteki dil becerilerinin içerisine yerleştirilmiş ve dil bilgisindeki ezberci bakış açısının yerine sezdirme yaklaşımı kullanılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmadaki etkinlikler hem ders kitaplarını dijitalleştirmiş hemde öğretmenlerin düz dil bilgisi anlatımı sağlayan kaynak kitaplara alternatif bir materyal oluşturmuştur. Ayrıca 2022 yılında uygulanan LGS'de iki yıl aradan sonra dil bilgisi tekrar yerini almıştır. Bu gerekçeden dolayı da dil bilgisinin es geçilmesi mümkün değildir ve bu gibi çalışmaları elzem kılmaktadır.

Ders kitabının dijitalleştirilmesi ve oyunlaştırılması öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını da olumlu şekilde etkilemiştir. Motivasyonla başarı doğru orantılıdır. Yapılan pek çok araştırma göstermiştir ki öğrencilerin olumlu tutum ve motivasyonları arttıkça başarıları da artmıştır (Allen vd., 2011; Nelson vd., 2014; Walberg, 1986). Bu çalışma motivasyon, dil bilgisi ve teknolojinin yani web 2.0 araçlarının kesişim noktası olması bakımından dikkate değerdir. Her şeyin dijitalleştiği bu devirde öğrencileri zorlayan dil bilgisini eğlenceli bir şekilde işleyen bu çalışma ve bu tarz çalışmalar eğitimde gereklidir.

Araştırmanın Sınırları

1. Araştırma 7. sınıf Türkçe dersi 5,6,7 ve 8. temalarıyla ve 16 haftalık bir çalışma süresi ile sınırlıdır.
2. Araştırmadan elde edilen bulgular, örneklem çerçevesi olarak 2022-2023 eğitim öğretim yılında Erzurum'da belirlenen okulda öğrenim görmekte olan ortaokul öğrencileri ile sınırlıdır.
3. Çalışma kapsamı açısından, dil bilgisi öğretiminde uygulanan web 2.0 araçlarıyla oluşturulan müdahale programının başarı, motivasyon, öğretmen ve öğrenci görüşlerine etkisi ile sınırlıdır.
4. Veri toplama araçları olarak 7. sınıf Türkçe dersi 5,6,7 ve 8. Temalardaki dil bilgisi konularına göre hazırlanmış Başarı Testi, Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği, Web 2.0 Uygulamalarına Yönelik Öğrenci ve Öğretmen Görüşme Formu ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları şunlardır:

1. Bu araştırmada katılımcıların ölçekleri doldururken tarafsız, samimi ve gerçek durumları yansıtacak şekilde cevaplar verdikleri varsayılmaktadır.

Terim ve Tanımlar

Web 2.0: O'Reilly tarafından kullanılan, içeriklerin internet ortamında ortaklaşa kullanılabildiği bir sistemdir (O'Reilly, 2005).

Padlet: Padlet dijital duvar olarak bilinir. Bilgi paylaşımı pano sayesinde olur ve panoda powerpoint, word, pdf, video veya resim paylaşılabilir. Padlette yapılan paylaşıma öğrenciler yorum yapabilir, böylelikle bu veriler öğretmene dönüt olur (Başkaya & Tursunovic, 2017, s.84).

Wordwall: Eğlenceli ve interaktif testler oluşturmaya yarayan bir web 2.0 aracıdır. İçerik bakımından zengindir ve sonuçları görme imkânı sağlar (Aslanbaş & İnal, 2021, s.243).

Dil Bilgisi: Dildeki kurallara göre dili şekillendiren ses, şekil, sözcük, yapı, dizi işlem ve yollarını, sözcük türlerini, çekimlerini, tümcedeki işlevlerini inceleyen bilimdir (Dilaçar, 1971, s.83).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Dijital Teknolojini Seyri

Teknoloji eğitime MÖ 2600’lü yıllarda “abacus” ve MÖ 200’lü yıllarda da astronomik araştırmalarda “Antikitira” denen mekanik aletle başlar. Dr. John V. Atanasoff ve Clifford Berry, dijital hesap için “ilk elektronik dijital bilgisayar” icat eder. İlk satılan bilgisayar 1950’de Konrad Zuse’un Z4’ü olur ve yeni bir dönem başlar (Kara,2021, s.392).

Büyük veriler işlenemez hale gelince 2019 yılında Google tarafından Kuantum Bilgisayarlara geçilmiştir. Bu bilgisayarlar eski klasik bilgisayarların on bin yılda yapacağı işi 200 saniyede bitirme özelliğine sahiptir. 2020 yılına gelindiğinde ise Çin’de 100.000.000 kat hızlısı üretilmiştir (Kara, 2021, ss.392-393). İnternet ise 1962’lerde ABD ordusu için düşünülürken 1969 yılında eyleme dönüştürülüp 1990’larda ise tüm dünyaya açılmıştır. Word wide web (www.) protokolü ile daha da taşınabilir hale gelip büyük bir yenilik olmuştur (İnternetin Tarihçesi, 2013).

İnternet’in insanların hayatına girişi ise 1990’lı yıllarda İsviçre’de CERN laboratuvarında Sir Tim- Bernerss Lee’nin ilk web sitesini kurmasıyla gerçekleşmiştir. 1991 yılında word wide web kullanılmaya başlamıştır. Türkiye’de ilk internet bağlantısı Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nde kurulan bağlantı ile gerçekleşmiştir (Dünyada ve Türkiye’de İnternet Ne Zaman Kullanıldı?, 2015)

Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 Kavramları

Web 2.0 kavramının temelini web 1.0 oluşturur. Web 1.0 araçları, web 2.0 araçlarına göre salt okunur araçlardır ve yorum yapmaya, üzerine yazma yetisine kapalı olduğu için etkileşimden uzak araçlardır. Bu sebepten katılım gerçekleşemediği için öğrenenler sadece alıcı pozisyonundadırlar (Saqip vd., 2021, s.811). Web 1.0 araçları hatırlama, anlama ve uygulama gibi alt düzey düşünme becerilerinin kullanımını sağlar (Niaz vd., 2022). Web 2.0, web 1.0 araçlarının evrim geçirmiş halidir ve “oku, düşün, yaz” kavramıyla eşleşir (Chaka, 2010). Web 3.0 araçları ise web 2.0 araçlarının ileri aşamasıdır ve öğrenme alanında hareketli avatarlar kullanır. Gerçeklik algısı artırılmış ortamlar ile öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesi hedeflenir. “Metaverse” yani evren ötesi kelimesi web 3.0 araçlarının tanınmasını sağlamıştır (Niaz vd., 2022).

Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 arasındaki farklar aşağıdaki tablo ile gösterilmiştir (Bal,2009):

Tablo 1. Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 Araçları

Web 1.0	Web 2.0	Web 3.0
Dijital mülteci	Dijital vatandaş	Dijital evren
Okunabilen	Okunabilen ve yazılabilen	Okunabilen, yazılabilen ve programlanabilen
Yönetici odaklı	Kullanıcı odaklı	Bilgisayar odaklı
İçerik sadece bir yerde ve sadece yayıncı tarafından güncellenir. Kullanıcılar sosyal statü kazanamaz.	İçerik her an güncellenebilir. İçeriği destekleyen cihazlarda vardır. Kullanıcılar sosyal ağ sitelerindeki üyelik sistemi ile sosyal statü kazanılabilir.	İçerik her yerde her an güncellenebilir.
Etkileşim sınırlı hızda ve tek yönlü (HTML tabanlı)	Etkileşim hızlı ve çok yönlü (Yorum tabanlı)	Çok hızlı ve makine-makine ve makine-insan arasında
Klasör yapıları (taxonomy)	Etiket yapıları (tagging)	Öğrenen akıllı robotlar
Kişisel web siteleri	Bloglar	Apple siri
Zamandan bağımsız istenildiği zaman Ansiklopedik (Britanica online) bilginin sunulmasıdır	Mekân ve zamandan bağımsız. Ansiklopedik bilginin aşamalı sayfaları vardır. Wikipedia	Zaman ve mekândan bağımsız. Algılayabilen ve birbiriyle konuşturulabilen uygulamalar.

Dijital Vatandaş, Dijital Yerli, Dijital Göçmen Kavramı

Dijital vatandaş: internetin bazı kurallarına tabi olan, internette yaşayan, dijital teknolojiyi kullanırken hedefinin farkında olan, içerikleri eleştirebilen, paylaşımlarında özgür olan fakat yarattığı içeriklerde ahlaka ve hukuka aykırı bir şey bulundurmeyen kişi olarak tanımlanır (Kara, 2021, s.397).

Marc Prensky yazdığı makalede insanları dijital yerli ve dijital göçmen olmak üzere iki gruba ayırmıştır (Prensky, 2001a, 2001b). Bu makaleye göre 90'lı yılların sonlarında ve daha sonra doğanlar teknoloji ve internetle yakın irtibat halinde bir dünyaya gelmişlerdir ve hayatları da bu doğrultuda gelişmiştir. Ancak daha eski tarihlerde doğan ve hala hayatta olan insanlar teknoloji ve özellikle de internetle yeni yeni muhatap olmaya başlamışlardır. Hatta hayatta olan yaşlılardan bazılarının internetten haberlerinin olmadığı bile söylenebilir. İşte bu sebepten son dönem öğrencileri büyürken ve attıkları her adımda yanlarında internet olması dolayısıyla dijital okur-yazarlıklarını geliştirmişlerdir ve dijital yerli olarak adlandırılmaktadır. Dijital ortamla daha sonra tanışan ve uyum sağlamaya çalışan kişiler ise dijital göçmen olarak adlandırılmıştır. Bu ayrımın yapılma sebebi ise belli bir yaş grubunun dijital becerileri kullanımının çok üst düzey olmasına rağmen öteki yaş grubunda ise dijital

beceri eksikliklerinin mevcut oluşudur. Bu yüzden 1980 ve öncesinde doğan insanlara dijital göçmen, 1980 sonrasında doğan insanlara ise dijital yerli ismi uygun görülmüştür. Dijital yerliler teknoloji kullanımı konusunda hiç zorluk çekmezken dijital göçmenler teknolojiye ayak uydurmaya çalışmakta bazen de mecbur oldukları için kullanmaktadır (Prensky, 2001a, 2001b). İşte dijital yerli ve dijital göçmen arasındaki bu fark kopukluğa neden olmaktadır ve iki grup arasında dijital uçurum oluşturmaktadır (Uygarer vd., 2016, s. 625). Dijital yerli ve dijital göçmen arasındaki fark tablo ile açıklanmaya çalışılmıştır:

Tablo 2. Dijital Yerli- Dijital Göçmen

Dijital Yerli	Dijital Göçmen
Google’da arama yapar, wikipedia’da araştırır, çevrim içi haberleri öğrenir, sosyal medyadan bilgi alır.	Gazete okur, kütüphaneye gider, kütüphaneciyle sohbet eder (Palfrey & Gasser, 2008, s. 6).
Bilgiye hızlı ve kısa sürede ulaşır.	Bilgi için daha çok zaman ve emek harcar (Alex, Autry & Berge, 2011, s. 460).
Teknolojiyi içselleştirmiştir.	Teknolojiye ayak uydurmaya çalışır.
Teknolojik gelişmeleri merak ederler.	Teknolojiyi kullanmada zorluk çekerler.
Başkalarından yardım almadan teknolojiyi kullanırlar.	Teknolojiyi kullanırken başkalarından yardım isterler.

Dijital yerli öğrenenlerin özelliklerini şöyledir (Bilgiç vd., 2011):

- İstedikleri bilgiye çabuk ve kolay ulaşmak isterler.
- Görsel grafikleri yazılı metinlere tercih ederler.
- Metni sonuna kadar okumak yerine önemli yerlerini okurlar.
- Aynı anda birden çok şeyle ilgilenmek isterler.
- Öğrenmeyi keşfederek gerçekleştirmek isterler.
- Eğlenceli oyunları ciddi çalışmalara tercih eder.

Günümüz şartları ve özellikle de Covid ile beraber dijital yerli ile dijital göçmen arasındaki uçurum kapanmaya başlamıştır. Uzaktan eğitimle beraber dijital göçmenler de dijital yerliler kadar teknolojiyi kullanmaya başlamıştır.

Dijital Yeterlikler ve Öğretmen Yeterlikleri

Dijital yeterlilik, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) iş, boş vakit, öğrenme, sosyalleşme gibi alanlarda bilinçli, eleştirel ve yaratıcı bir şekilde kullanımınıdır. Bilgiye dijital ortamlardan ulaşma ve kullanabilme sürecidir. Geleceğin eğitimi dijital dünya ile biçimlenecektir (MEB, 2022, s.376).

Günümüzde öğrenciler vakitlerinin çoğunu dijital ortamlarda geçirmektedir. Haliyle derslerde öğretmenlerinden de çağın gereğine uyum sağlamalarını beklemektedirler. Öğretmenlerin bu taleplere hazır olması ve cevap verebilmesi için dijital yeterliklerle donanmış olmaları gerekir. Sınıflarında akıllı tahta bulunan okullardaki öğretmenler için dijital yeterlilik sahibi olmak hem zorunluluktur hem ihtiyaçtır hem de öğretimde pratiklik sağlar. Bu sebeple öğretmenler dijitalleşmeye karşı direnmek yerine adapte olmayı tercih etmelidir.

Bilgisayar teknolojilerinin kullanılmaya başlamasıyla eğitimde de yeni yaklaşımlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bunlardan biri de “Ters Yüz” eğitim yaklaşımıdır. Bu yaklaşıma göre konular öğretmenin hazırladığı videolar vasıtasıyla sınıf dışındaysa gelmeden önce izlettirilir. Yani öğrenci derse gelmeden önce bireysel bir şekilde öğrendiği bilgilerle sınıfa gelir. Öğrenci sınıfa gelince onunla daha verimli zamanlar geçirilir. Derste onların bireysel olarak öğrenme eksikliklerine yoğunlaşılır, alıştırmalar yapılır, grup tabanlı problem çözme etkinlikleri gerçekleştirilir (Ünsal, 2018). Böylelikle öğretmen ve öğrencinin birlikte olduğu zamanlar sadece öğretmenin konuşmasıyla değil de karşılıklı etkileşimlerle değerlendirilir.

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (International Society for Technology in Education, ISTE) öğretmenler için standartlarını güncellemiş ve dijital vatandaşlığın altını çizmiştir. Öğretmenler öğrencilerine ticaret, sağlık, eğitim, hukuk, iletişim, güvenlik gibi vatandaşlık alanlarının dijitalleşmesi konusunda kılavuzluk etmelidir. ISTE’ye göre öğretmenler öğrencilerine dijital standartları, özellikle de dijital vatandaşlık standartını öğretmekle ve öğrenciye dijital dünyaya katılmak için ilham vermekle sorumludur (ISTE, 2019).

Eğitim Araştırmaları Uzmanı Türk Eğitim Derneği’nin (TEDMEM) hazırladığı raporla “öğretmenlerin dijital yeterlikleri” çerçevesinin oluşturulması için öneriler geliştirmiştir. Bu rapora göre öğretmenler dijital çağın gerektirdiği becerilere sahip olmalı ve okullardaki altyapı çalışmaları hızlandırılmalıdır (TEDMEM, 2021).

MEB’in hazırladığı 2023 Eğitim Vizyonu’nda dijital dönüşüme ilişkin hedefler belirtilmiştir. Bunlar arasında öğretmenlerin dijital becerilerini geliştirecek hedefler de mevcuttur. Bunlardan bazıları ise şöyledir:

“Dijital içerik ve becerilerin gelişmesi için ekosistem kurulacak

Dijital becerilerin geliştirilmesine yönelik içerikler üretilcek ve öğretmen eğitimleri yapılacaktır”

Avrupa Birliği Dijital Eylem Planı 2021-2027 yıllarını kapsar ve öğretmenler için en güncel belgelerden biridir. Aday öğretmen ve personel de dahil tüm çalışanların dijital yeterliklerini geliştirmesi gerektiği vurgulanır. Dijital Eğitim Planı, iki stratejik öncelik ve bunları desteklemek için on üç eylem belirler:

“1. Öncelik: Yüksek performanslı bir dijital eğitim ekosisteminin gelişimini desteklemek

- Eylem 1 : Başarılı dijital eğitim ve becerileri etkinleştiren faktörler konusunda üye devletlerle yapılandırılmış diyalog
- Eylem 2 : Yüksek kaliteli ve kapsayıcı ilk ve orta öğretim için harmanlanmış öğrenme yaklaşımlarına ilişkin konsey tavsiyesi
- Eylem 3 : Avrupa dijital eğitim içerik çerçevesi
- Eylem 4 : Eğitim ve öğretim için bağlantı ve dijital ekipman
- Eylem 5 : Eğitim ve öğretim kurumları için dijital dönüşüm planları
- Eylem 6 : Eğitimciler için öğretme ve öğrenmede yapay zekâ ve veri kullanımı

Öncelik 2: Dijital dönüşüm için dijital beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesi

- Eylem 7 : Dijital okuryazarlığı teşvik etmek ve eğitim ve öğretim yoluyla dezenformasyonla mücadele etmek için öğretmenler ve eğitimciler için ortak yönergeler
- Eylem 8 : Avrupa Dijital Yeterlilik Çerçevesi’nin yapay zekâ ve verilerle ilgili becerileri içerecek şekilde güncellenmesi
- Eylem 9 : Avrupa Dijital Beceri Sertifikası (EDSC)
- Eylem 10 : Eğitim ve öğretimde dijital becerilerin sağlanmasının iyileştirilmesine ilişkin bir konsey tavsiyesi önerisi
- Eylem 11 : Uluslararası veri toplama ve öğrencilerin dijital becerilerine yönelik AB düzeyinde bir hedef
- Eylem 12 : Dijital Fırsat Stajları
- Eylem 13 : Kadınların STEM’e katılımı” (Dijital Eğitim Eylem Planı, 2021-2027).

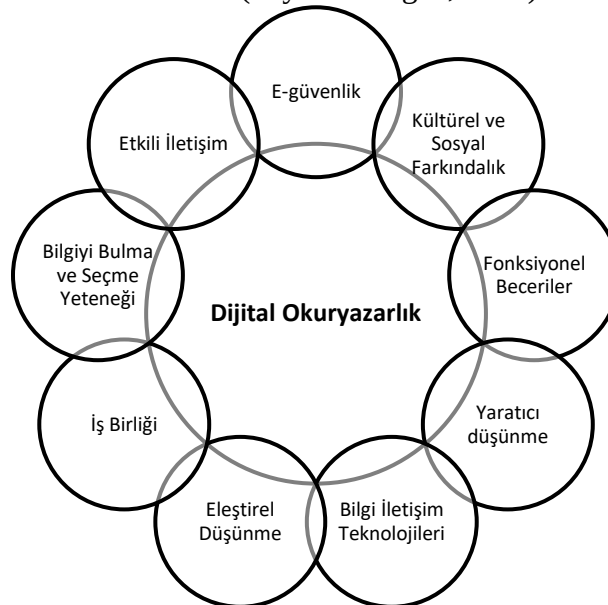
UNESCO da 2018 yılında hazırladığı Öğretmenlere Yönelik Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yetkinlik Çerçevesi ile öğretmenler bilgiyi üretmede yaratıcı, yansıtıcı, problem çözebilen ve BİT (bilgi ve iletişim teknolojileri) konusunda öğrencilere rehber olabilecek becerilere sahip olmalıdır. Bu çerçeveye göre 64 kazanım içeren, altı unsur ve üç seviyeden oluşan 18 dijital yeterlik belirlenmiştir(UNESCO,2018):

Tablo 3. UNESCO Öğretmenlere Yönelik Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yetkinlik Çerçevesi

	Bilgi Edinimi	Bilginin Derinleştirilmesi	Bilgi Oluşturma
Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kavranması	Politika Kavrama	Politika Uygulama	Politika Yeniliği
Müfredat ve Değerlendirme	Temel Bilgi	Bilgi Uygulama	Bilgi Toplumu Becerileri
Pedagoji	Bilgi ve İletişim Becerileri Destekli Öğretim	Karmaşık Problem Çözme	Öz Yönetim
Dijital Becerilerin Uygulanması	Uygulama	Ekleme	Dönüşüm
Organizasyon ve Yönetim	Standart Sınıf	İş Birlikçi Gruplar	Öğrenim Kurumları
Mesleki Öğretmen Öğrenimi	Dijital Okuryazarlık	Ağ Kurma	Yenilikçi Öğretmenler

Dijital okuryazarlık toplumda BİT’i etkili ve verimli şekilde kullanabilmektir. Dijital alan, statik bir alan değildir sürekli güncellenir ve bu yüzden de öğretmenlerin de kendilerini güncellemesi gerekir. Dijital beceri ise hayatta bir problemi çözmek için BİT’i uygulama ve kullanma yeteneğidir. Donanım ve yazılımı kullanabilme yeteneği dijital beceridir. Dijitalleştirme var olan içeriklerin dijital ortama aktarımı iken dijitalleşme ise hizmetlerin internetten ve uzaktan yapılması işidir. İnternet bankacılığı dijitalleşme örneğidir (MEB, 2022, s.377).

Şekil 1. Dijital Okuryazarlık Becerileri (Payton&Hague, 2010).

Web 2.0 Kavramı ve Web 2.0 Araçları

Web 2.0 kavramı kullanıcılar arasında bilgi paylaşımı ve iş birliğini geliştirmeyi hedefleyen yaratıcılığı ve bilgi paylaşımını destekleyen bir web teknolojisi olarak tanımlanmaktadır (Tu vd., 2008, s.336). Zhang ise web 2.0'yi hızlı bir şekilde geliştirilen inanılmaz bir teknoloji olarak adlandırır (2009). Butler'e göre (2012, s.139) kullanıcılarının beraber içerik üretebildikleri ve evrensel çapta iletişim sağlayan web tabanlı uygulamalardır. Web 2.0, internet teknolojisi gelişince ortaya çıkan, internetin işbirlikçi, etkileşimi ve çok çeşitli kullanımını sağlayan bir altyapıdır. Hem iletişimi kolaylaştıran hem internette iş birliği sağlayan hem de güvenli bilgiler sunan uygulamalardır (Alexander, 2006). Web 2.0 araçlarıyla tüketici olmaktan üretici olmaya geçiş yapan kullanıcılar (O'Reilly, 2005) aynı zamanda içeriklerini başka insanlarla da paylaşabilir hale gelmiştir.

Web 2.0 araçları, web 2.0 teknolojisi temel alınarak hazırlanmış sanal ortam araçlarıdır ve bloglar, vikiler, çoklu ortam paylaşım siteleri, ses kayıtları, sosyal ağlar, içerik takibi, mesajlaşma gibi imkânlar sağlar (Anderson, 2007).

Constantinides ve Fountain (2008, s.233) web 2.0 uygulamalarını beş başlığa ayırmıştır:

1. Bloglar: Web 2.0 araçlarında en çabuk büyüyen ve popüler olan uygulamalarının başında gelen online dergilerdir. Genellikle dijital sesler (podcast) yani taşınabilir cihazlara indirilebilen ses ya da videolar eklenir.
2. Sosyal ağlar: Kullanıcıların öteki insanlarla iletişim kurmasını ya da kendi içeriklerini oluşturmasını sağlayan web siteleridir.
3. Topluluklar (İçerik): İçerik çeşitlerini düzenleyip ve paylaşan web siteleridir.
4. Forumlar/bildiri panoları: Çoğunlukla insanların hobiler üzerine düşünce paylaştıkları sitelerdir.
5. İçerik toplayıcılar: Kişilerin web içeriklerini kendi zevklerine göre özelleştirebildikleri uygulamalardır.

101 Araçla Web 2.0 kitabında web 2.0 araçları 13 başlığa ayrılmıştır (İşbulan vd.,2021):

Şekil 2. 101 Araçla Web 2.0 Araçları Sınıflandırma

Web 2.0 araçları anket, animasyon, dijital pano, e-kitap, karikatür, afiş-bilgi grafikleri, sınav, sanal sınıf, sunum, video, web sitesi ve zihin haritası gibi farklı başlıklarda da sınıflandırılabilir.

Tablo 4. Web 2.0 Araçları (Özkılıç, 2021)

Anket araçları	Forms.app, Google Forms, Onlineanketler.com, PollEverywhere, SurveyMonkey, zoho.com/survey
Animasyon araçları	Renderforest Animaker, Moovly, Voki (Anime karakter oluşturmak için), Powtoon
Dijital pano araçları	Linoit, Noteapp, Padlet, Scrumblr
E-kitap araçları	Calameo, Canva, Flipsnack, Issuu, My Storybook, Ourboox, Wattpad, Yumpu
Karikatür araçları	Phrase.it, Storyboardthat, Toonytool, Pixton, Powtoon
Afiş ve bilgi grafikleri araçları	Block Poster, Canva, Easelly, Genially, Pictochart, Pixteller, Postermywall
Sınav araçları	Easytestmaker Google Forms, Kahoot, Plickers, Polleverywhere, Quiziz, Socrative, Wordwall

Sanal sınıf	Class Dojo Classroom, Edmodo, Google Classroom, Seesaw, Thinkbinder
Sunum araçları	Emaze, Google Docs, Genially, Powtoon, Presentain, Prezi, Sliderocket
Video araçları	123apps, AdobeSpark, Animoto, Flexclip, Kapwing, Kizao, Moovly, TubeChop
Web sitesi araçları	Google Sites (sites.google.com), Jimdo, Weebly, Wix, Wordpress
Zihin haritası araçları	Bubbl.U, Cacao, Coogle, Mindmeister, Mindomo, Text2Mindmap, Wisemapping

Anket Araçları

Google Formlar: Bu araçla anket hazırlanabilir, etkinlik bilgilerini yönetilebilir, bülten için e-posta adresleri biriktirilebilir ya da öğrenciler için test oluşturulabilir. Anket sonuçlarının yüzdelik sonuçlarını görüntüleyen bir araçtır. Sadece anket değil açık uçlu ya da kısa cevaplı sorulara da yanıt alınabilir.

PollEverywhere: Görüntülü konuşmalar yoluyla canlı anket uygulamaları yapmayı sağlar. Soru cevaplar, testler, kelime bulutları da oluşturulabilir.

Forms.app: Form, anket ve quiz oluşturmayı sağlar. Veri toplamak için kullanılan bir araçtır (Kavasoğlu, 2020).

Animasyon Araçları

Renderforest:Slayt gösterisi, etkinlik daveti, video, kurumsal sunum, animasyon, tanıtıcı videolar hazırlamak için kullanılan bulut tabanlı depolama sağlayan web2.0 aracıdır.

Scratch: Öğrenci bir karakter yaratır ve o karaktere istediği hareketleri yaptırabilir ya da istediğini söyletebilir. 8-16 yaş grubuna hitap eder, kullanımı kolaydır.

Prezi: Sunum hazırlamayı sağlar. İstenirse prezi ile istenirse de ofis programlarıyla hazırlanan sunumlar preziye kaydedilebilir ve tekrar online olarak onlara ulaşılabilir. Zengin ve etkili sunumlara imkân sağlar (Kavasoğlu, 2020).

Dijital Pano Araçları

Padlet: Ekranda boş bir sayfa vardır ve sayfa istenildiği gibi resimler, videolar, görüntülü resimler ya da seslerle doldurulabilir. Öğrencilere Padlet'te proje ödevleri verilebilir.

Linoit: Yer fark etmeden not almayı sağlar. Günlük hayatta kullanılan post-itlerin sanal olarak kullanılmasını, hatırlatmalar kaydedip o günün sabahında mail almayı sağlar. Fotoğraf ya da videoları düzenler.

Scrumblr: Boş bir tahtaya notlar eklenerek bu notların başkalarıyla paylaşılmasını sağlayan web2.0 aracıdır (Kavasoğlu, 2020).

E-Kitap Araçları

My Story Book: Farklı karakter ve sahneler kullanarak renkli, eğlenceli kitaplar hazırlamayı sağlar.

Story Jumper: Sınıflar oluşturup sınıfa dahil olan kişilerin oluşturduğu kitaplar okunabilir. Gerçek karton kapaklı ve ciltli kitaplar oluşturulabilir, başkalarıyla paylaşılabilir.

Flipping Book: PDF'ler çevrimiçi kitaba dönüştürülebilir ve dönüştürülen kitapların başkalarıyla paylaşılmasını sağlar.

Storybird: Dünyanın farklı yerlerinden çok çeşitli görsel içeriği bünyesinde barındırır. Bu görseller kullanılarak istenilen hikâyeler yazılabilir. Öğrenci-öğretmen-veli iş birliğiyle kullanılabilir ve mobil uygulaması da vardır.

Flipsnack: Dergi, etkileşimli broşür ve kataloglar oluşturur (Rize MEB).

Karikatür Araçları

Pawtoon: Sunum ya da animasyonlu videolar oluşturulabilir. Videoya görünüş, ses, animasyon, karakter eklenebilir.

Pixton: İstenirse kişi kendi karakterini de oluşturabilir. Oluşturulan karaktere istenilen kostüm giydirilebilir ve konuşma balonlarıyla oluşturulan avatar konuşturulabilir.

Phrase.it: İster hazır resimlere ister kişinin kendi resmine konuşma balonu eklenmesini sağlar. Peş peşe konan resimlerle akış sağlanarak çizgi roman oluşturulur.

Storyboardthat: Çizgiroman, reklam filmi, sinema filmi, animasyon oluşturmayı sağlar. Sanat, tarih ve dil öğretiminde kullanılabilir. İçinde pek çok resim ve mekân örnekleri içerir (Kavasoğlu, 2020, s.74).

Afiş ve Bilgi Grafikleri Araçları

Canva: Afiş, poster, bülten, sunum, logo, infografik, sertifika vb. görsel içerikler hazırlamak için kullanılan bir web2.0 aracıdır. Mobil uygulaması da

bulunmaktadır.Hazırlanan materyaller PNG, PDF, MP4 formatlarında bilgisayara kaydedilebilir (Kavasoğlu, 2020, s.122).

Emaze: Sunumlar oluşturup başkalarıyla paylaşmaya yarayan web2.0 aracıdır.

Posster My Wall: Sosyal medyaya uyumlu A3, A4 gibi klasik formatlarda içerikler üretmeyi ve paylaşmayı sağlar. Davetiye, el ilanı, broşür, afiş ve poster tasarlayan web2.0 aracıdır.

Easelly: Her türlü bilgiyi görselleştirmeyi, grafik tasarımları ve etkili sunumlar yapmayı sağlayan araçtır. Kullanımı sürükle ve bırak şeklinde olduğu için çok kolaydır. Download seçeneği ile birlikte bilgisayara pdf olarak şablon kaydedilir (Rize MEB).

Sınav Araçları

Kahoot: Öğrenciye verilen pin kodu ile katılması sağlanır. Online bilgi yarışmaları ya da quizler düzenlenebilir kısacası soru-cevap platformudur.Sonuçlar hemen görüntülenebilir.

Socrative: Konuyu anlattıktan hemen sonra öğrenci ile eğlenceli bir aktivite yapmayı sağlar. Öğrenci ister kendi ismiyle isterse de takma adıyla girip testi çözebilir. Bu da öğrenciyi derse teşvik etmeyi sağlar.

Quizizz: Eğlenceli testler de oluşturulabilir, ciddi sınavlar da oluşturulabilir. Yapılan sınavlardan kolay bir şekilde dönüt alıp değerlendirme yapabilmeyi sağlar.

Wordwall: Farklı oyun seçenekleri ile öğrenilenleri ölçme değerlendirmeyi sağlar. Oyun sonunda öğrenciler kendi sıralarını ve yanlışlarını görebilirler.

PollEverywere: Çoklu seçenek, sıralama, tıklanabilir resim, anket, kelime bulutu, sorular-cevaplar ve açık uçlu sorular şeklinde yedi bölümden oluşur. Anlık ve çevrim içi anket yapmayı ve anında dönüt almayı sağlar. Anketin analizi anında çalışmacının karşısına çıkar (Kavasoğlu, 2020, s.129-130).

Sanal Sınıf Araçlar

Edmodo: Öğrenci, öğretmen ve akademisyenler için sanal sınıf oluşturmayı sağlar. Sınıftakiler birbirlerine mesaj yazabilir, doküman paylaşabilir ya da öğretmen quiz oluşturabilir. Çalışma grupları oluşturulup öğrenciler çalışmalarını Edmodo ile paylaşabilir (Kavasoğlu, 2020, s.62).

ClassDojo: Anlık geri bildirim imkanı sağlayan sanal sınıf uygulamasıdır. Hem çevrim içi hem yüz yüze kullanılabilir ve öğrencinin motivasyonunu yükseltir. Öğrenciye ClassDojo kodu verilerek sınıfa katılması sağlanır (Kavasoğlu, 2020, s.77).

Google Classroom: Öğrencilere ödev verilir dönüt alınmasını sağlar. Dönütlere göre öğrenci ödevde değişiklikler yapabilir. Sanal sınıflara farklı dersler ve farklı öğretmenler atanabilir (Kavasoğlu, 2020, ss.85-86).

Sunum Araçları

Genially: İnfografik, rapor, poster, afiş, sunum hazırlayıp başkalarıyla paylaşmayı sağlar. Öğrencilere proje ödevleri bu araçla hazırlatılabilir.

Presentain: Toplantı yönetiminde kullanılır. Kelime olarak da sunum anlamına gelir ve sunum oluşturmayı sağlar.

Sliderocket: Sunumlara video, resim, grafik, ses gibi özellikler katmayı sağlar. İçine powerpoint dosyaları da eklenebilir, farklı fontlar kullanılabilir (Kavasoğlu, 2020).

Video Araçları

Flexclip: Videolara müzik, metin ve animasyon eklemeyi sağlayan araçtır.

Kapwing: Hem video oluşturmayı hem düzenlemeyi sağlar. Bu araçla da videoya resim, yazı, ses eklenebilir.

Animoto: İş, eğitim, sosyal medya gibi alanlarda videolar hazırlanabilir. Hazır şablon ve efektlerle video içerikleri zenginleştirilebilir (Kavasoğlu, 2020).

Web Sitesi Araçları

Google Siteler: Google tarafından geliştirilen web sayfası oluşturma aracıdır. Ekip odaklı site oluşturur, birden çok kişinin iş birliği ile çalışması yapabilmesini sağlar.

Blogger: İnternette blok oluşturmayı sağlar. 2 milyonu aşkın kullanıcı sayısı vardır ve ücretsizdir.

Weebly: Dünya çapında 50 milyondan fazla sanatçı, yapımcı, girişimci bu aracı kullanmaktadır. Çevrim içi işletme, web sitesi oluşturma ve büyütme gibi işlemler yapabilen araçtır.

WordPress: Özel ihtiyaçları karşılayan bir web sitesi oluşturmayı sağlar. İş sitesi, portfolyo, blog ya da mağaza oluşturma özellikleri vardır (Rize MEB).

Zihin Haritası Araçları

Mindmaster: Fikirleri görsel olarak dallandırmayı, paylaşmayı ve başkalarıyla iş birliği yapmayı sağlar. Mindmasterde yapılan değişiklikler anında katılımcılar tarafından görüntülenir.

Popplet: Fikirler görsel olarak sıralanır ve sınıflanır. Fikirlerin düzenlenmesi için kullanılan en kolay araçlardandır.

Bubbl.us: Fikirleri baloncukların içine koyarak gruplandırmayı sağlar.

Cacoo: Diyagram tasarımı ve çizimini sağlayan araçtır.

Coggle: Dallanan bir ağaç misali hiyerarşik olarak yapılandırılmış belgeler oluşturur. Ücretsizdir.

Creately: Görsel planlamalar yapar, beyin fırtınası tasarlamayı ve oluşturmayı sağlar (Rize MEB).

Şekil 3.*Bazı Web 2.0 Araçları*

Web 2.0 Araçlarının Dil Öğretiminde ve Eğitim Öğretimde Kullanımı

Dil, insanın hayatını şekillendiren bir olgudur. İnsan dünyayı diliyle algılar ve anlamlandırır. Bir ömür boyu insana eşlik edecek bu olgunun öğretimi de en kalıcı ve en doğru şekilde yapılmalıdır. Web 2.0 araçları öğrencilere yaparak yaşayarak inşa edilen öğrenme ortamları oluşturduğu için dil öğrenimi de kalıcı hâle gelecektir. Web 2.0 araçları sadece kalıcı değil öğrenmeyi kolaylaştıran ve hızlandıran ortamlar da oluşturur. Bu araçlar öğretimde kullanılırsa çoklu zeka alanına dayalı öğrenmeler, başarı, öğrenmeyi öğrenme, iş birliği, düşünme, ürün oluşturma, paylaşım ile öğrenme gerçekleşir (Hsu vd., 2014, ss.747-758). İnsanlar için dünyaya açılan pencere olan dil öğretiminde gereken verimi elde etmek için web 2.0 araçları, eğitimin tamamlayıcı unsuru olarak görülebilir.

Web 2.0 hizmetleri kullanıcılarına kişisel öğrenme ortamları sunar, öğrenme deneyimlerini bireye uygun hale getirir ve öğrenen kişinin ihtiyaçlarına çözümler üretir. Web 2.0 araçları esnek öğrenme ortamları ve gerektiğinde öğrencilere geri dönüş imkânları sunar, öğrencilere en iyi öğrenme ortamlarını oluşturmaya çalışır, öğrenme süreçlerinden öğrencinin

kendisini sorumlu tutar, aynı zamanda öğrencilere sosyalleşebilme imkânı sunar (Kompen vd., 2018). Web 2.0 araçlarının bireylere kazandırdığı kişisel öğrenme ortamları (Personal Learning Environmet) PLE şeklinde isimlendirilmiş ve belirli aralıklarla konferansları gerçekleştirilmiştir. 2011 ve 2015 yılları arasında düzenlenen bu konferanslarda PLE üstüne araştırmalar değerlendirilmiştir (<http://pleconference.citilab.eu/>).

PLE üstüne yapılan araştırmalardan birinde bireysel öğrenme alanlarının avantajları şöyle belirtilmiştir: öğrenmenin öğrenciye göre bireyselleştirilebilmesi, farklı bilgilere kolay ulaşılabilirlik, nasıl öğrendiğine dair bireyin kendi kontrolü, öğrenme araçlarına ve yöntemlere erişilebilirlik ve diğer bireylerle ek bağlantı desteği. Aynı çalışmaya göre PLE oluşturma zorlukları da mevcuttur ve bunların en önemlileri: gerçek gereksinimlerin belirlenmesi, bu gereksinimlere uygun araçların seçilmesi, yaratıcı düşünme becerisini engellemedir. Öğretmenler bu zorlukları da dikkate alarak bireysel öğrenme alanlarını düzenleyip öğrencileri için örnek olabilirler. Bu yüzden hem öğretmenler hem de öğretmen adayları web 2.0 araçlarının teknolojik imkanlarını öğrenmeli ve doğru PLE oluşturmak için hangi araçları seçmesi gerektiğini bilmelidir (Lim & Newby, 2020).

Web 2.0 araçları eğitime sağladığı katkılar ise şu şekilde sıralanabilir:

- Bireysel hıza göre, ortam sınırlarını kaldırarak öğrenme sağlar.
- Öğrencileri pasif konumdan çıkararak derste aktif hale getirir.
- Geniş kitlelerce güncellenmiş içeriklere ulaştırır.
- Ölçme değerlendirmeyi eğlenceli hale getirir.
- Ölçme değerlendirmede ürün ortaya koymayı sağlar.
- Üst düzey düşünme becerilerini geliştirir.
- Öğretmen ve öğrencilere bilgi okuryazarlığı tecrübesi kazandırır.
- Birlikte öğrenmeyi sağlar.
- Dersleri sıkıcılıktan kurtarır, motivasyonu artırır.
- Öğrenciye sorumluluk alma becerisi kazandırır.
- Topluluk duygusu oluşturur, etkileşim ve iletişimi artırır.
- İş birliğini teşvik eder, grup çalışmasına yönlendirir (Özkılıç, 2021).

Web 2.0 araçlarının öğretmene katkıları ise aşağıdaki şekildedir:

- Sınıfa hareket ve canlılık verir.
- Otantik değerlendirmeler sağlar.
- Dersi güncel ve işlevsel hale getirir. Günlük hayattan örnekler derse web 2.0 aracıyla taşınabilir.

- Öğretmen, öğrencinin ürünüyle ilgili detaylı bilgiye internet aracılığıyla ulaşabilir, nereden esinlendiğini çözebilir (EFTA, 2018).

Öğretmenler derslerinde web 2.0 araçlarını şu şekilde kullanabilir: (Soylu, 2020,s.62-64).

1. Sanal sınıflar oluşturup çalışma sayfaları, ödevler, hatırlatmalar paylaşabilir; öğrencilerin ödevlerini kontrol edebilir ve velilerle iletişime geçebilir(Google Classroom, Edmodo, ClassDojo, Seesaw, Teams, Wizer).
2. Öğrencilerine özel blog sayfası açarak her öğrencinin orada ürününü sergilemesini sağlayabilir. Kitap tanıtımı yapabilir ve öğrenciden de bu kitaba ilişkin fikir alabilir. Ya da blogda ders tekrarına yönelik videolar paylaşp, anketler oluşturabilir(Google Sites, Blogger, WordPress).
3. Oyunlarla hem derste eğlenceli bir ortam oluşturabilir hem de konu tekrarını sağlayabilir(Flucky, LearningApps, Crossword Labs, Wordwall, Educandy).
4. Girişte dikkat çekmek için, ders sırasında pekiştirme için ve ders sonunda da değerlendirme yapabilmek için animasyon veya çizgi roman hazırlayabilir (Animaker, Cartoon Maker, Mjoc2, Toontastic 3D) .
5. Ön bilgilendirme yapmak için pano araçlarını kullanabilir. Hatta bu araçlara ses, video, görüntü ekleyerek daha da dikkat çekebilir (Padlet, Postermywall, Canva).
6. Ölçme değerlendirme aracı olarak sınav ya da quiz yapmak için kullanılabilir(Kahoot, Quizlet, Socrative, Quizizz, Zipgrade, Go Formative).
7. Öğrenciyi derse karşı güdülemek ve motivasyonunu artırmak için sanal sertifikalar kullanabilir(Certificatemagic, Senteacher).
8. Konu anlatım videoları oluşturabilir hatta bunlara ses, müzik, görüntü ekleyebilir ve paylaşabilir (Fantashow, Animoto gibi).
9. Öğrencinin hayal dünyasını geliştirmek, dikkat çekmek, kelime hazinesini çoğaltmak, farkındalık oluşturmak için karikatürler kullanabilir(Toondoo, Bitstrips, Momentcam, Pixton, Make Beliefs Comix, Witty Comics, Storyboard That).
10. İş birlikçi çalışmayı desteklemek için ya da proje ödevi için sanal kitap oluşturma görevi verilebilir(Canva, Calameo, Bookcreator, Joomag, Madmagz, Storyjumper).
11. Öğrencinin sunum yapması için sanal müze veya sergi oluşturulabilir (Emaze, Artsteps).
12. Uzaktan eğitim veya ders takviyesi için kullanılabilir(Zoom, Microsoft Teams, Adobe Connect, Webex, Bigbluebutton).

13. Zihin haritaları oluşturup kavramlar arasındaki bağlantıları gösterebilir(Bubbl.us, Mind 42).

Web 2.0 araçları gerek eğitimde gerekse de dil öğretiminde yukarıda sayılan özellikleri bakımından önemli bir yere sahiptir. Öğretmenler web 2.0 araçlarıyla ilgili eğitimler alarak ve web 2.0 araçlarıyla hazırlanan içerik sayısı artırılarak daha kaliteli eğitim ortamları ve dil öğrenmeleri gerçekleşecektir.

Samr Modeli ve Pedagoji Çarkı

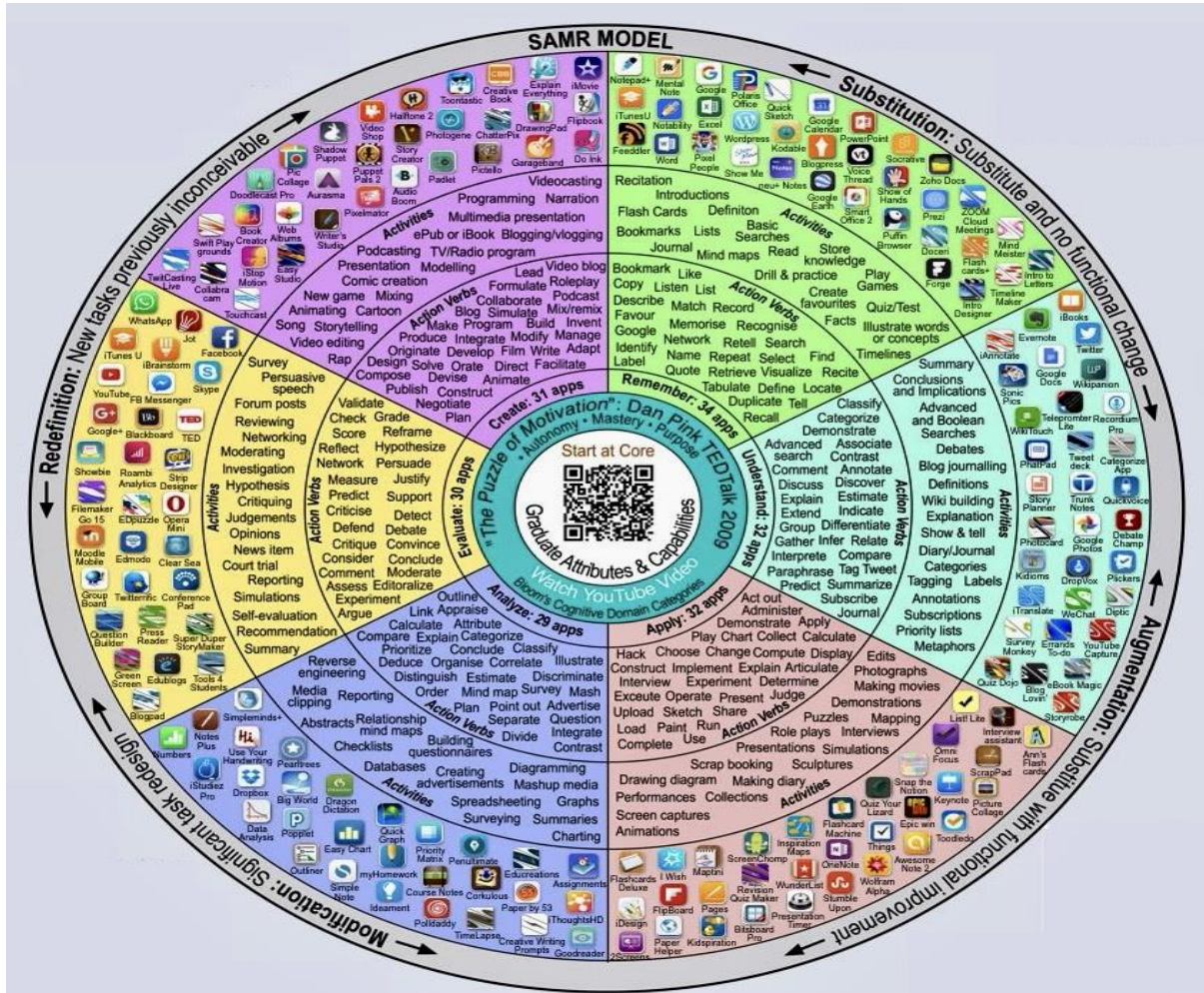
Web 2.0 araçları çoğalınca araçların eğitime uyarlanması konusu ortaya çıkmıştır. Bu konuda öğretmen ve öğrencilere yardım etmesi için Samr Modeli geliştirilmiştir. Samr Modeli, beş adımdan oluşmaktadır. Bunlar: Substitution (Yerine Koyma), Augmentation (Geliştirme), Modification (Değiştirme) ve Redefinition (Yeniden Tanımlama)'dır. Baş harfler birleştiren SAMR kelimesi ortaya çıkmaktadır (Kırkılıç vd., 2022, s.9).

Substitution yani yerine koyma aşamasında öğrenciler normalde kullandıkları materyallerin dijital versiyonlarını kullanmaya başlarlar. Mesela defter ve kalem yerine word, notepad ya da sözlük yerine online sözlük kullanmaları sağlanır. Augmentation aşamasında öğrenci dijital araçlar konusunda geliştirir ve devinimli sunumlar hazırlayabileceği Prezi veya Emaze gibi araçları kullanmaya başlar. Üçüncü aşama değiştirme aşamasıdır ve öğrenci dijital görevleri yeniden planlar. Yeniden tanımlama aşamasında ise öğrenci ürününü herkesle paylaşır ve herkesten geri bildirim alır (Kırkılıç vd., 2022, s.9).

Öğretmenlere web 2.0 aracı seçiminde yardımcı olabilecek bir diğer unsur da “pedagoji çarkı”dır. Bu çark; Allan Carrington tarafından tasarlanmıştır ve Bloom taksonomisi, Samr ve dijital becerileri içerir. 188 adet web 2.0 aracı sınıflandırılmıştır (Kırkılıç vd., 2022, s.11).

Pedagoji çarkı altı adet içi içe halkadan oluşmaktadır. Ortada çarkın olduğu web sitesine yönlendiren bir kare kod vardır. İkinci halkada Dank Pink'in gerçekleştirdiği TedTalks 2009 konuşması amaç, özerklik ve uzmanlık dikkatiyle dinlemesi istenmiştir. Üçüncü halkada Bloom taksonomisinde yer alan hatırlama için 34, anlama için 32, uygulama için 32, analiz için 29, değerlendirme için 30 ve yaratma için de 31 uygulama belirlendiği yazmaktadır. Dördüncü halkada actionverbs yani yapılacak eylemler sıralanmıştır. Beşinci halkada dördüncü halkadaki eylemlere uygun yapılabilecek etkinlikler mevcuttur. Altıncı halkada web 2.0 araçları görselleriyle beraber gruplandırılmıştır ve son halkada ise çark, Samr modeliyle bütünleştirilmiştir (Kırkılıç vd., 2022, s.11).

Şekil 4.Samr Modeli

<https://designingoutcomes.com/english-speaking-world-v5-0/>

Çalışmada Kullanılan Web 2.0 Araçları

Çalışmanın başarı alanındaki hedefi hem dil bilgisi konularının öğrenci tarafından kavranması hem de ders kitabındaki etkinliklerin dijital hâle getirilmesidir. Bu sebeple konuların kavranması için pano araçlarından Padlet tercih edilirken ders kitabındaki etkinliklerin dijitalleştirilmesi için sınav araçlarından Wordwall tercih edilmiştir. Çünkü Padlet boş bir panodur ve öğretmen ve öğrenciler istedikleri gibi şekillendirebilirler. Ancak ders kitabındaki etkinlikler seçenektir ve bu etkinliklerin hazırlanması için Wordwall daha uygundur. Padlet web 2.0 aracı; içerisine resim, video, ses, yazı hatta bağlantı eklemek için elverişlidir. Padlet'in içerisine, Wordwall web 2.0 aracında hazırlanan oyunların bağlantısı eklenmiş iki araç da bir bütün haline getirilmiştir.

Padlet: Dijital pano araçlarından. Dil bilgisi konuları ve sezdirme etkinlikleri öncelikle padlette gerçekleştirilmiştir. Padlet'in tercih edilme sebebi boş bir panoya istenilen her şeyin yerleştirilebiliyor oluşu ve aynı zamanda öğrencilerin de etkileşimli olarak katılım

sağlayabilmesidir. Öğretmen de öğrenci de panoya resimler, GIF’ler, sesler, müzikler, yazılar ekleyebilir.

Nasıl ki sınıftaki panoya istenilen her şey asılabiliyorsa bu duvar da istenilen şekilde özelleştirilebilir. Öğretmen plan ve programlarını bu panoda sergileyerek öğrencileri haberdar edebilir. Öğrenciler birlikte çalışarak da bir pano hazırlayabilirler. Padlet çoklu ortamları kullanabilme özelliği sayesinde çoklu zekâ türlerine de hitap etmektedir (Kara, 2021, s.414).

Adresi: <https://tr.padlet.com/>

Şekil 5.*Padlet Amblem*

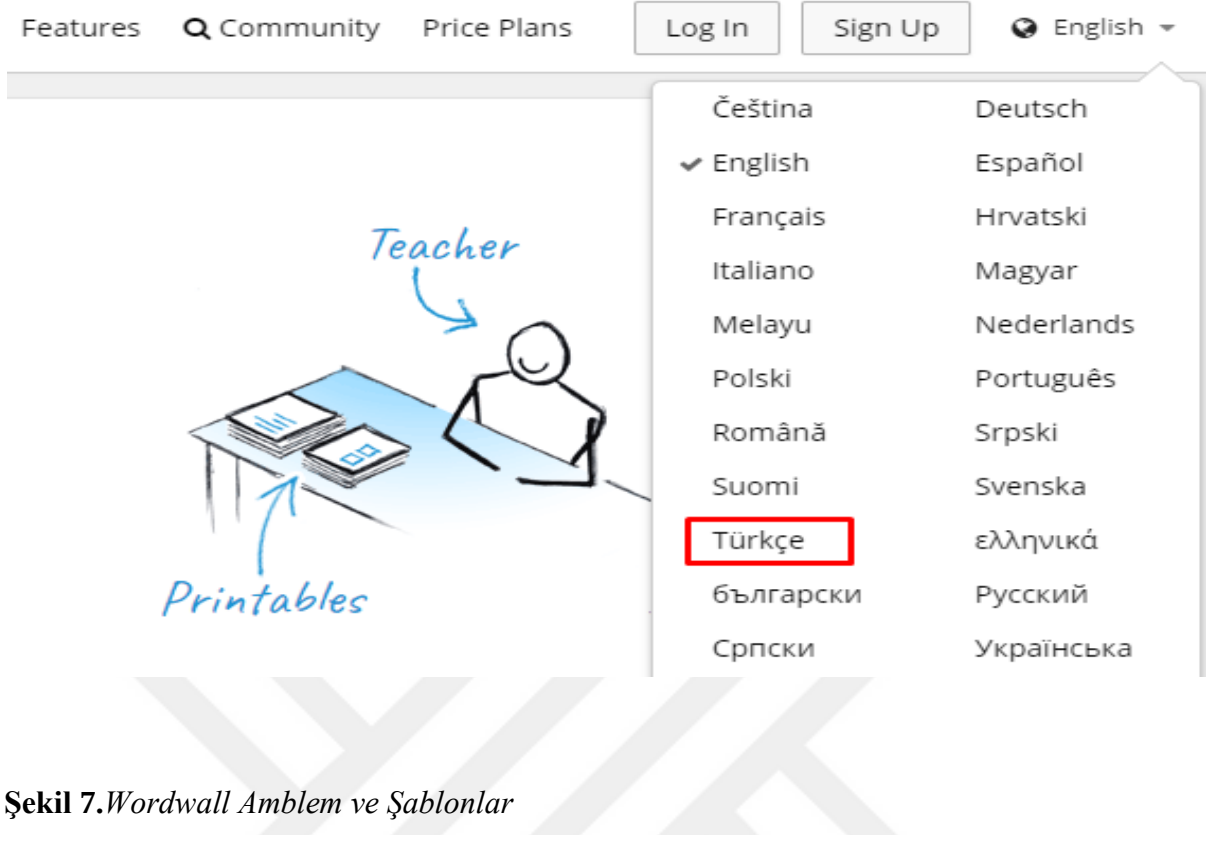

Wordwall: Sınav araçlarındandır. Bu sebeple konu pekiştirmek amacıyla ders kitabındaki etkinlikler yapılırken faydalanılacaktır. Kitaptaki etkinlikler Wordwall’a oyun şeklinde aktarılmıştır. Tercih edilme sebebi pek çok oyun şablonunu bünyesinde barındırmasıdır. Ayrıca oyun bitiminde öğrencilere yanlışlarını ve doğrularını hatta sınıftaki sırasını göstermesi de diğer avantajlarındandır.

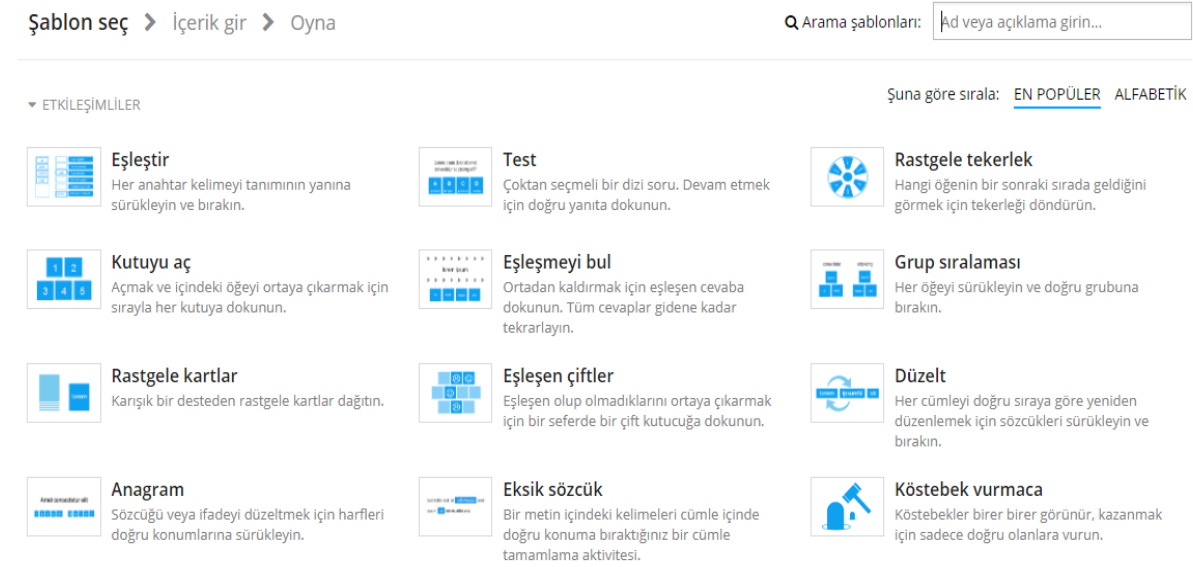
Türkçe dil desteği mevcuttur ve çok sayıda araçla sınav yapma imkanı sağlar. Sitenin kendi seçenekleri sayesinde etkileşimli oyunlar hazırlanabilir (Kara, 2021, s.431).

Adresi: <https://wordwall.net/tr>

Şekil 6. Wordwall Girişi

Şekil 7. Wordwall Amblem ve Şablonlar

Dil ve Dil Bilgisi

“Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabi bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesesidir.” (Ergin, 1972).

Korkmaz (1995), “Dil, insanlar arasında karşılıklı haberleşme aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer

yargılarına göre şekillenmiş ortak kurallarının yardımı ile başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örölü çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir.” şeklinde tanımlarken; Aksan (1990) ise “Düşünce, duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan ögeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü çok gelişmiş bir dizge” şeklinde ifade etmektedir. Özetle dilin kültürün aktarıcısı ve iletişim kurmamızı sağlayan bir sistem olduğu söylenebilir.

Dil bilgisini araştırmacılar farklı şekillerde tanımlamışlardır. Göğüş’e göre (1978, s.337) “sesleri, sözcükleri, cümleleri çeşitli yönleriyle inceleyen bir bilim dalı” iken Gencan’a göre (2001, s.28) “bir dilin doğuş, gelişme, yapılış gibi türlü niteliklerini konu edinen doğru, düzgün kullanım yollarını gösteren bilgilerdir.” Kavcar vd. (2005) ise dil bilgisinin sesleri, kelimeleri ve cümleleri incelediğini ve daha mükemmel, daha doğru düşünmemizi sağladığını söyler. Dil bilgisi: “bir dili ses, şekil ve cümle yapıları ile dilin çeşitli ögeleri arasındaki anlam ilişkileri açısından inceleyerek bunlarla ilgili kuralları ve işleyiş özelliklerini ortaya koyan bilim” dir (Korkmaz, 2003a, s.75). Dili kullanan bireyler dilin doğal kullanıcısıdır fakat kuralların, dile ait bilgilerin farkında değillerdir. İşte dil bilgisi kişinin bilinçaltıyla bildiği kuralları bilinç düzeyine çıkarır (Demirel, 2006). Öğrenciler okula geldiklerinde dili kullanabilir seviyededir ve dilin yapısını sezerler. Mesela sıfatların isimleri nitelediklerini, zarfların ise fiilleri ve sıfatları nitelediklerini veya cümlelerin özne ile başlayacağını kendiliğinden fark ederler fakat kullanım belli belirsizdir. İşte dil bilgisi bu kullanımları sistemli hale getirir, dilin doğru ve etkili kullanılmasını sağlar (Calp, 2005, s.273).

Dil bilgisi türleri literatürde farklı şekillerde tasnif edilmiştir. Kerimoğlu (2014, s.2) kuralcı ve betimleyici dil bilgisi olmak üzere iki başlık belirlemiştir:

1-Kuralcı Dil Bilgisi (PrescriptiveGrammar)

Klasik dil bilgisi ya da geleneksel dil bilgisi olarak adlandırılır. Dil kullanımlarının doğru ya da yanlış olduğunu belirler. Öğrenciler dil kurallarını öğrenmelidir.

2-Betimleyici Dil Bilgisi (DescriptiveGrammar)

Kural koyma ve kuralları kontrol etmek yoktur ve kuralcı dil bilgisiyle taban tabana zıttır. Dili kullananların kullanımına göre kurallar şekillenir. Bir dilin gelişim dönemlerini araştırır, yapısını ve işleyiş sebeplerini inceler. Kısacası dili olduğu gibi inceler ve o dile ait dil bilgisini oluşturur (Kerimoğlu, 2013a, s.209).

Dil Bilgisi Öğretimi ve Türkçe Öğretimindeki Önemi

Dil bilgisi batı dillerinde “gramer” olarak kullanılmaktadır. Gramer kelimesi ise Yunanca “gramma” yani yazı sözünden gelmektedir. Bu kelimedenden hareketle Yunancada grammatike, Latince grammatika, Fransızca grammaire, İngilizcede grammar, Almancada grammatik kelimeleri türetilmiştir. Buna göre gramer dile yerleşmiş olan kurallara göre dili oluşturan ses, şekil, sözcük, yapı, dizi işlem ve yollarını, sözcük türlerini, çekimlerini, tümcedeki işlevlerini inceleyen bilim olarak tanımlanabilir. Konuşma ve yazma, dil bilgisi sayesinde kurallara uygun hale getirilir (Dilaçar, 1971, s.83).

Eskiden dil bilgisi ile öğrencilere dilin kuralları verilmekteydi ve bu kuralları iyi öğrenmeyen öğrencilerde konuşma ve yazma kusurlarının olacağı düşünülmekteydi. Zaman geçtikçe bu anlayış da değişmiştir. Günümüzde dil bilgisi öğretimi ile öğrencilere iletişim kurma, zihinsel becerilerini üst düzeye taşıması için gerekli bilgiler edinme ve dilini anlama gibi özellikler kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bugün yapılandırmacı dil anlayışıyla gelişimsel ve etkileşimsel modeller tercih edilmektedir, yani dil bilgisi öğretimi çocuğun ilk konuşmaya başladığı dönemden hayatına yayılan bir süreç olarak kabul edilmektedir (Güneş, 2013, ss.273-274). İlk dönemlerde öğrencilerin gelişim düzeyleri dikkate alınmalı ve bilgiler sezdirilmeli, kuralların kavratılması son sınıflara bırakılmalıdır. Kurallar verilirken ezberden uzak durulmalıdır. Mesela noktalama işaretleri öğretilirken işaretlerin doğru kullanımı, kelime türleri öğretilirken onların görevleri ve yazı türleri öğretilirken de örnekler üzerinden öğretilmesi gerekir. Öğrencilerin öğrendiklerinin kalıcı hale getirilmesi için tekrarlara yer verilmeli ve sadece Türkçe dersinde değil öteki derslerde de doğru kullanımlarının takibi yapılmalıdır (Kavcar vd.,2005, ss.7-8).

Bir dilin dil bilgisi dört ana başlıktan oluşmaktadır: ses bilgisi, biçim bilgisi, cümle bilgisi, anlam bilgisi (Özsoy, 2018, s.5). Bir dili bilmek için bu dört başlığın kurallarını bilmek ve dili bu kurallara uygun kullanmak gerekir. Yani bir dildeki kelimelerin söylenişi; ek, kök, yapı bilgisi; kelime ve kelime gruplarının cümledeki yeri ve sıralanışı önemlidir ve kelimelerin anlamını bilmek ve doğru kullanmak gerekir (Kurnaz, 2020). Korkmaz dört başlığa bir de köken bilgisini ekleyerek dil bilgisi başlıklarını beş başlık altında incelemiştir:

1. Ses Bilgisi (Fonetik): Dildeki sesleri; oluşum, boğumlama özellikleri, sıralanış, işlev ve zaman içindeki değişimleri açısından inceler.
2. Şekil Bilgisi (Morfoloji): Dildeki kök ve ekleri, birleşme yollarını, eklerin işlev ve anlamlarını, çekim ve türetme özelliklerini ve biçimle ilgili konularını ele alır.

3. Köken Bilgisi (Etimoloji): Dildeki kelimelerin biçimleri ile anlamları arasındaki bağı inceler. Kelimenin geçmişine inerek zaman içinde hangi evrelerden geçip hangi değişimlere uğradığını belirler.
4. Cümle Bilgisi (Sentaks): Kelime veya kelime gruplarının cümle içinde birbiriyle olan ilişkilerini inceler. Kelimelerin sıralanışını ve cümle türlerini inceler.
5. Anlam Bilgisi (Semantik): Kelimelerin sesiyle anlamı arasındaki ilişkiyi inceler. Kelimelerin doğru anlamda kullanılmasını sağlar (Korkmaz, 2003b).

Ortaokullarda dil bilgisi öğretiminin temel süreçleri şu şekildedir:

1. Konuya ilişkin sezdirme etkinlikleri
2. Dil bilgisi kuralından bahsetme
3. Konuyu anlamalarının sağlamak için etkinlik
4. Örnek üzerinden kuralın tespiti ve cümlede kullanma
5. Etkinlikle pekiştirme
6. Tema değerlendirme soruları yoluyla tekrar etme
7. Konunun yeri geldikçe dil becerileriyle beraber kullanılması (Özbay, 2012, s.89).

Görüldüğü gibi aslolan dil bilgisi öğretiminde öğretilen kuralların uygulamaya geçirilmesi ve konuşma, dinleme ve yazma gibi dil becerileriyle iç içe kullanılmasıdır. Kurallar dikkate alınırken bağlam içinde değerlendirilmeli, metin ve cümle bütünlüğü dikkate alınmalıdır. Dil bilgisi öğretimi kelimedenden cümleye, kolaydan zora bir aşama izler ve konular sarmal bir şekilde ilerler. Konular ilerledikçe öğrenci daha çok materyalle buluşturulmalı ve bilgilerin kalıcılığı sağlanmalıdır (MEB, 2016). Bu çalışmada da öğrenciler, dijital ortamda görsel materyallerle buluşturulmuş ve öğrenmede kalıcılık sağlamak amaçlanmıştır.

Dil bilgisi dört temel dil becerisine (okuma, konuşma, yazma, dinleme), yabancı dil öğrenmeye ve düşünme yeteneğine katkıda bulunur (Hudson, 2012). Nitekim Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dil bilgisine 2015'ten beri ayrı bir başlık olarak yer verilmemiştir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda da dil becerileri içerisinde dil bilgisine yer verilmiştir. Buradan hareketle dil bilgisi dil becerilerinden bağımsız düşünülemez. Okullarda öğrencilere dil kuralları direkt verilmek yerine dört temel dil becerisine yedirilerek sezdirilmelidir (MEB, 2009, s.18). Bunu 5. sınıf yazma becerisi kazanımlarında da görmek mümkündür: “T.5.4.11. Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır. Ünlü düşmesi, ünlü daralması, ünsüz benzeşmesi, ünsüz yumuşaması ve ünsüz türemesi ses olayları üzerinde durulur.” kazanımı yazma ve dil bilgisinin iç içe geçtiğini ve beraber kazandırılması gerektiğini kanıtlar niteliktedir. Doğru konuşmak ve doğru yazmak için dil bilgisi eğitimi gereklidir. Ancak dil kurallarına vakıf olan birisi dili doğru kullanır.

Okunanları, konuşulanları, izlenenleri anlama işi önce dil bilgisinin konu alanıdır. Öncelikle sözcüklerin, sözcük gruplarının anlam ve yapı ilişkilerini bilmek gerekir ki metin daha iyi anlaşılsın. Bu sebeple anlayarak okumak önce Türkçenin sonra dil bilgisinin alanına girer. Anlam bilgisi dışında kelimelerin düzgün, doğru ve hızlı bir biçimde okunması da dil bilgisinin alanıdır. Kelimelerin yan, mecaz, temel, terim anlamını bilmek; atasözleri, deyimleri uygun kullanabilmek de dil bilgisiyle ilgili konulardandır (Sağır, 2016, s.7).

Dil bilgisi öğretiminin amacı; “öğrencilere Türk dilinin konuşma, yazma ve okuma ile ilgili ana kurallarını sezdirip” (MEB, 1962) Türkçeyi bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamaktır (MEB, 2019).

Dil bilgisi, temel dil becerilerinden ayrı düşünülmemelidir. İlkokul düzeyinde öğrencilere dil bilgisi kurallarını doğrudan aktarmak yerine kuralları sezdirerek onların dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmelerine olanak sağlanmalıdır (MEB, 2009, s.18).

2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı’na göre davranışçı yaklaşımdan yapılandırmacı yaklaşıma geçiş yapılmıştır. Yapılandırmacılığa göre dil bilgisi amaç değil araçtır (Roland, 2005’den Akt., Dolunay, 2012). Öğrenci öğretim esnasında aktiftir ve tümevarım yaklaşımı ön plana çıkmaktadır (Kurnaz, 2020).

Dil Bilgisi Öğretiminin Güncel Sorunları

Yapılan çalışmalar dil bilgisinde başarı sorunu olduğunu ortaya koymuştur. Başarısızlığın sebepleri aşağıdaki dört madde ile açıklanmaya çalışılmıştır(Pehlivan & Aydın, 2021):

1. Dil bilgisi yazımından kaynaklanan sorunlar: Dil bilgisi alanında yazılan kitapların hangi teori/yaklaşıma göre yazıldığının belli olmaması, tek bir dil bilgisi doğrusunun olduğuna inanılması, seviyeye ve dünyaya uyumlu Türk dil bilgisi havuzunun olmaması dil bilgisinin yazımından kaynaklanan sorunlardır.
2. Dil bilgisinde yaklaşım ve uygulama sorunları: 2005 yılından önce ezberci bir dil bilgisi anlayışı mevcuttur ve davranışsal dil bilgisi yaklaşımı yaygındır, 2005’ten sonra yapılandırmacı yaklaşıma geçilince öğretmenler buna ayak uydurmakta zorlanmış ve ezberci eğitime devam etmiştir. Yapılandırmacı yaklaşımın da dil bilgisi öğretimine pek çok yönden uygun olmaması da Türkçe Dersi Öğretim Programı’yla uygulanan arasındaki arayı iyice açmıştır.

3. Öğretmen yetiştirme plan ve programından kaynaklanan sorunlar: Üniversitelerdeki eğitimlerde öğretmen adaylarına yapılandırmacı yaklaşımla dil bilgisinin nasıl işleneceğine dair dersler verilmemiştir. 2018 yılında “Dil Bilgisi Öğretimi” dersi lisans programlarına eklenmiştir. Bu da yakın bir tarih olduğu için öğretmenlerin bu konuda eksikliklerinin mevcut olduğu söylenebilir.
4. MEB ile YÖK arasındaki eşgüdüm eksikliğinden kaynaklanan sorunlar: Akademide yanlışlığı kabul edilen bilgilerin okullarda öğretilmeye çalışılması, MEB’in öğretmenlere dil bilgisi öğretiminin nasıl yapılacağına dair açık bir açıklamada bulunmaması, yapılandırmacı yaklaşıma geçilmesine rağmen hala davranışçı yaklaşıma uygun sınavların yapılması yani sınavlarda direkt bilgi içerikli soruların bulunması (Pehlivan & Aydın, 2021, ss.281-293).

Dil Bilgisi Öğretim Yaklaşımları

- a) Davranışçı Dil Yaklaşımı: Skinner’e göre dil bilgisi uyarı- tepki şeklinde çeşitli davranışlarla öğretilir. Bu yaklaşıma göre kurallar ezberletilir, çokça tekrar ettirilir ve öğrencilere bolca alıştırma yaptırılır (Güneş, 2013c, s.276). Öğrenciye kazandırılan bilgiler pekiştirilmeli ve bu bilgilerin alışkanlık haline dönüşmesi sağlanmalıdır. Bu anlayışa göre öğrenci pasif durumdadır ve sadece alıcı pozisyonundadır (Bentolila, 2006).
- b) Bilişsel Dil Yaklaşımı: Chomsky’e göre insan beyni bir bilgisayara benzer ve insanlar dil edinmek için özel bir programa sahiptir. Bu sebepten herkes 12 aylıkken ilk kelimesini söyler ve 18 aylıkken birden dil bilgisi gelişir. Dil öğrenme yetisinin evrensel olduğunu ve herkesin dil öğrenmek için yetenekli olduğunu savunur (Güneş, 2013c, s.276). Bu yaklaşıma göre birey bilinçli bir şekilde dil kurallarını öğrenmez, sosyal hayatı dâhilinde farkında olmadan edinir (Mason, 2001).
- c) Yapılandırıcı Dil Yaklaşımı: Davranışçı ve bilişsel dil yaklaşımları eleştirilince yeni yaklaşımlara yönelinmiştir. Piaget, Vygotsky ve Bruner dil öğrenimin kişinin aktif ve bilinçli çabasıyla ve öğrenilenlerin zihinde yapılandırılması yoluyla olduğunu öne sürmüşlerdir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre dil öğrenme süreci gelişimsel ve etkileşimsel olarak gerçekleşmektedir. Yani dil öğrenme çocukluktan başlayıp hayatın tamamına yayılmaktadır. Belli bir yaşla gelişen zihinsel becerilerle beraber de dil kuralları öğretilir (Güneş, 2013c, s.277).

Dil Bilgisi Öğretim Modelleri

Dil öğretiminde zaman içinde farklı modeller kullanılmıştır. Eski modeller geleneksel modeller başlığı altında, en güncel modeller ise yapılandırıcı modeller başlığında işlenmiştir (Güneş, 2013c):

- A) Geleneksel Modeller: Davranışçı ve bilişsel yaklaşımı temel alarak geliştirilmiş modellerdir. Parçadan bütüne ve bütünden parçaya olmak üzere ikiye ayrılır. Parçadan bütüne modeli okuma yazma öğretiminde kullanılan ilk modeldir. Harften heceye ve heceden de kelimeye varılır ve bolca tekrar yapılır. Dil bilgisi öğretimi de aynı sırayla devam eder. Bütünden parçaya modelinde ise durum parçadan bütüne modelinin tam tersi şeklindedir. Cümleden kelimeye, kelimedenden de heceye ve en son da sese ulaşılır (Güneş, 2013c).
- B) Yapılandırıcı Modeller: Çocuğun okul öncesi dönemde sesleri tanımasıyla başlar. Tümevarım anlayışını benimser. Gelişimsel ve beceri geliştirme modelleri olmak üzere iki alt başlığı bulunmaktadır (Güneş, 2013c).
 - 1. Gelişimsel Modeller: Okuma gelişim modeli ve yazma gelişim modeli yaygın olarak bilinir. Bu modellere göre okuma ve yazma süreci üç döneme ayrılır: okul öncesi dönem, okuma yazma dönemi ve akıcı okuma yazma dönemidir (Güneş, 2013).
 - a) Okul Öncesi Dönemi: Çocuk iletişim yoluyla seslerle muhatap olur, duyduğu bir sesi diğerlerinden ayırt eder. Çocuk kelimeyi tanır ve ses birimlerle yeni kelimeler türetir. Oluşan ses bilinci dil bilgisi için temel oluşturacak niteliktedir.
 - b) Okuma Yazma Dönemi: Çocuk sözlü dilden yazılı dile geçiş yapar, seslerin karşılığı olarak harflerin varlığını ve sesleri birleştirerek yeni kelimeler oluşturabileceğini keşfeder.
 - c) Akıcı Okuma Yazma Aşaması: Öğrenci dilin esnekliğinin bilincine varır ve farklı öğeleri değiştirir. Sesleri, harfleri, sözcükleri, cümleleri ve metinleri değiştirme alıştırmaları yapılmalıdır. Farklı örnekler üzerinde sınıflamalar, benzer ve değişik yönlerini bulma etkinlikleri yoluyla öğrencinin kurala ulaşması sağlanır.
 - 2. Beceri Geliştirme Modelleri: Açıklayıcı, etkileşimsel, teknikleri öğretme ve örnekleme modelleri gibi alt başlıkları vardır. Bu modellere göre öğrencilere farklı örnekler gösterilir, bilgiler somutlaştırılarak aktarılır. Öğretmen bir kuralı örnekler

ve öğrenciye rehberlik ederek onların da kullanmalarını sağlar (Güneş, 2013c, s.278- 280).

Dil Bilgisinin Başlıca Beceri Alanları

- 1. Doğru Söyleyiş:** Bazı harfleri öğrenciler yanlış telaffuz eder. Öğrencilerin problem yaşadığı harfler özellikle “k,l,r,s” gibi seslerdir. Öğrencilere bu problemlerde yardımcı olunmalı, peltekliği giderilmeye çalışılmalı gerekirse bir uzmanla görüşülmelidir(Kavcar vd., 2005).
- 2. Sözcük Bilgisi:** Anlamdaş, sesteş, ek, kök, okuma anlama çalışmaları ile çocukların dilimizi tanıması ve kelime hazinelerinin genişlemesi sağlanır. Öğrenciler karşlarına çıkan yeni kelimelerin anlamlarını öğrenebilir, kelimeyi yapı ve yazılış yönünden inceleyebilir ve kendisi de kullanabilir (Kavcar vd., 2005).
- 3. Doğru Cümle Kurma:** Doğru bir cümlenin anahtarı dil bilgisi kurallarına uygunluktur. Cümlede anlatım bozukluğu ya da noktalama yazım hatasının olmaması cümlenin doğru kuruluşunu sağlar(Kavcar vd., 2005).
- 4. Yazım:** Yazım kuralları hem standart bir yazı dili oluşturur hem de iletişimi kolaylaştırır. Yazım çalışmalarında kelimeler yanlış yazılmamalıdır ve çocuk buna alışmalıdır. Kelime öğrenildikten sonra çocuklara birkaç defa tekrar ettirilir, yazdırılır ve cümle içinde kullanılır. Yazım çalışmaları esnasında Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük her zaman öğrencilerin yanında olmalıdır. Yazım kuralları kuraldan uygulamaya değil uygulamadan kurala şeklinde öğretilmelidir (Kavcar vd., 2005).
- 5. Noktalama:** Noktalama işaretleri olmazsa tam bir iletişim kurulamaz, yazı anlaşılabilir bir hale gelir. Yazıdan noktama işaretleri kaldırılırsa anlam karışıklığı olur, farklı anlamlar ortaya çıkar (Kavcar vd., 2005, s.81-85).

Dil Bilgisi Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Dil bilgisi öğretiminde kullanılan yöntemler: tümdengelim, tümevarım, sezdirme, metin temelli dil bilgisi öğretimi, anlatma, soru-cevap, çözümleme-birleşim, gözlem, dramatizasyon, tartışma ve gösteri yöntemidir (Güneş, 2013b).

- 1. Tümdengelim Yöntemi:** Kural odaklı öğretimdir. Önce kural verilir sonrasında örneklerle kural desteklenir ve açıklanır. Öğretmen merkezlidir ve ezbere dayanır (Güneş, 2013b).
- 2. Tümevarım Yöntemi:** Öğrenci örneklerden hareketle sistemi anlamaya çalışır. Örnekleri okuyan öğrenci örnekler üzerinde düşünmeye başlar ve kurala kendisi

ulaşır. Öğrenci pasif değil aktiftir. Bilgi kendilerine hazır sunulmaz (Güneş, 2013b).

3. Sezdirme Yöntemi: Dil bilgisi kuralları açık bir şekilde verilmez. Öğrenciye hissettirilmeye çalışılır. Tümevarım yöntemine benzer. Sezdirme yöntemiyle dil bilgisi öğretimi; gözlem yapma, kuralı sezme, kural oluşturma, alıştıırma yapma ve uygulamaya geçirme aşamalarından oluşmaktadır (Güneş, 2013b). Öğretmen uygulama bittikten sonra sorularını güzel seçmeli ve öğrenciye kuralı hissettirmelidir.
4. Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi Yöntemi: Metin merkeze alınır ve metnin bağlamına dikkat edilir.Çünkü kelime ve cümlelerin asıl anlam ve görevi metnin içinde kullanılış şekline göre ortaya çıkar. İşlevsel dil bilgisidir yani kelimeler işlevlerine bakılarak yorumlanır (Kurnaz, 2020).
5. Anlatma Yöntemi: Öğretmen aktifken öğrencilerin pasif olduğu geleneksel bir yöntemdir. Öğretmen sözlü anlatım yoluyla dil bilgisi kurallarını kavratmaya çalışır. Sınırlılıkları olsa da öğretmenlerin sıkça kullandığı bir yöntemdir. Fakat sürekli bu yöntemin kullanılması öğrencinin motivasyonunu düşürür. Dil bilgisi kavratılırken öğretmen kavramlar arasındaki ilişkileri açıklarken ve örnek verirken bu yöntemi kullanabilir (Özbay, 2012).
6. Soru-Cevap Yöntemi: Öğretmen önceden hazırladığı sorularla derse gelir. Sorulacak sorular öğrenciyi düşünmeye yöneltecek türde olmalıdır. Soru cevap yöntemi ile öğrenci aktif duruma geçer ve öğretmen doğru bir şekilde bu yöntemi kullanırsa öğrenci ile iletişimi en üst seviyeye taşınır. Soru cevap yönteminde teknolojik araçlar da kullanılabilir. Dil bilgisinde kavram haritaları üstünde boş bırakılan yerler öğrenciye sorulabilir, öğrencilerin eski bilgileriyle yeni bilgileri arasında bağ kurması sağlanabilir (Özbay, 2012).
7. Çözümleme ve Birleşim Yöntemi: Cümleyi öğelerine ayırmak, kelimenin ekini kökünü belirlemek veya cümledeki kelime türlerini belirlemek çözümleme yöntemidir. Bu yöntemle bir bütün parçalarına ayrılır. Çözümleme sonucunda öğrencilerin kendi fikirlerini ifade etmeleriyle de birleşim yöntemine gidilir (Özbay, 2012).
8. Gözlem: Dil bilgisinde gözlem yöntemi öteki yöntemlerle beraber kullanılır. Gözlem becerisi gelişmiş bireyler dil kurallarının kullanımına dikkat eder, ayrıntılara dikkat eder ve dilini kullanırken yanlış yapmamaya çalışır. Bu yöntem kavram haritalarında ve konuşmacıyı gözlemleyerek dil yanlışlarını belirlemede kullanılabilir (Özbay, 2012).

9. Dramatizasyon (Oyunlaştırma): Hareket, taklit, konuşma gibi yollarla bir durumun canlandırılmasıdır. Öğrencinin tüm duyu organlarını harekete geçirir, öğrenci yaparak yaşayarak öğrendiği için bilgiler kalıcı halle gelir. Mesela cümlelerin öğeleri işlenirken her öğrenciye bir öge verilebilir ve öğrenci konuşturulabilir (Özbay, 2012).
10. Tartışma Yöntemi: Sınıfın tüm bireyleri konuyla ilgili bilgi sahibi olduklarında bu yöntem uygulanır. Bu yöntemle öğrenciler başkalarının fikirlerine saygı duymayı öğrenir. Dil bilgisinde tartışılacak sorun öğretmen tarafından sınıfa getirilir, öğretmen uygun yerlerde uygun sorular sorarak öğrenciyi doğru cevaba yönlendirmelidir. İnternet ortamındaki dil, işyeri isimlerindeki yabancılaşma gibi konular tartışma yöntemiyle kavratılabilir (Özbay, 2012).
11. Gösteri (Demonstrasyon): Gösteride konunun özelliğine göre uygun görsel ya da işitsel araçlar seçilmelidir. Türkçe dersinde bir metnin noktalama, vurgu ve tonlamaya uygun bir şekilde öğretmen tarafından okunması ya da gazete veya dergilerdeki hatalı yazımların bulunup sınıfa taşınması gösteri örneğidir (Özbay, 2012, ss.109-126)

Dil bilgisinde kullanılan bu yöntemlere ilişkin başlıca ilkeler ise şöyledir (Göğüş, 1978):

1. Dil bir dizgedir. Dil bilgisi bu dizgenin yani sistemin kurallarını açıklar. Dile ait kurallar öğrenciye kazandırılırken tümevarım yöntemi uygulanmalı ve ezberci bir eğitim yerine işlevsel, uygulamaya dönük kurallar öğretilmelidir. Bir sorun üstünden hareket edilebilir ve ona benzer başka örnekler bulunur, benzerlikler birleştirilir ve kurala ulaşılır.
2. Sadece kural öğretimiyle yetinilmemelidir. Etkinlik ve alıştırmalara da yer verilmeli ve öğrenilenlerin kalıcı hale getirilmesi sağlanmalıdır. Varsa yanlışlar düzeltilmelidir.
3. Öğrencilerin hataları üstünden eğitim yapılmalıdır. Bu hatalar yazma ve okuma yoluyla tespit edilebilir. Öğrenci hangi kuralları bilmiyorsa ona yoğunlaştırılmalıdır.
4. Öğrencilere onları doyuracak bilgiler kazandırılmalı, anlatılanlar örneklerle zenginleştirilmelidir. Aykırı kullanımlardan da bahsedilmeli ve tam öğrenme gerçekleştirilmelidir.
5. Dil bilgisi sorunları tümce içinde belirlenmelidir. Çünkü düşünceler cümle olarak anlatılır.

6. Dil bilgisi gözlemleri kaliteli metinlerden yapılmalı ve yapay örneklerden uzak durulmalıdır. Tanıdık yazarlardan faydalanılabilir.
7. Dil bilgisi dersi öteki anadili etkinlikleriyle beraber işlenmelidir. Dil bilgisi etkinlikleriyle okuma anlama iç içe kullanılmalıdır.
8. Öğrencilerin ellerinde dil bilgisi kitabı olmalıdır. Bu kitabı başvurmak istediklerinde kullanabilirler. Kitap yerine defter de tercih edilebilir (Göğüş, 1978, s.348-352).

Bu çalışmada da sezdirme ve tümevarım yöntemleri kullanılarak yapılandırmacı yaklaşımla dil bilgisi öğretimi gerçekleştirilmiştir. 7. sınıf 2. dönem konularının seçilme sebebi; içinde anlatım bozukluğu, noktalama işaretleri ve yazım kurallarını da barındırmasıdır. Bu kurallara vakıf olmayan öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerinde de kusurlar olacağından çalışma grubu olarak 7. sınıf düzeyi ve 2. dönem konuları belirlenmiştir. Böylelikle dil becerileri ile dil bilgisi kaynaştırılarak öğrenciye kazandırılması öngörülmektedir.

Dünyada Dil Bilgisi Öğretimi

Dünyada dil bilgisi öğretimi psikoloji, dilbilim, psikodilbilim, eğitim bilimlerindeki yeniliklere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Son yıllarda elde edilen yeni bilgiler ışığında bilişüstü dil bilgisi, belirtik dil bilgisi, örtük dil bilgisi, sezdirme, tümevarım gibi kavramlar uygulanmaya başlamıştır. Yapılan çalışmalardan bazıları bu kavramların yerinde olduğunu ortaya koyarken bazıları uygulamada ve programda eksiklikler olduğunu tespit etmiştir. Çalışmalarda iki nokta dikkati çeker:

1. Modern dil bilgisi programlarının öğrenci ihtiyacını tam olarak karşılayamaması
2. Uygulanan programın hedeflenen programdan farklı olması. Yani tasarlananların sınıf ortamına yansımaması (Pehlivan & Aydın, 2021, s.48).

Dil bilgisi öğretiminde kültürün de etkisi yadsınamaz. Toplumların birbirinden farklı dil bilgisi gelenekleri olduğu söylenebilir. Genellikle öğretmenler modern dil bilgisine inanmaktadır fakat uygulama boyutunda geleneksel dil bilgisini tercih etmektedir. Anglofon ve Franklofon ülkeleri bile dil bilgisi öğretimine çok önem vermelerine rağmen hala eksikleri bulunmaktadır. Anglofon ülkelerinde 30 yıldır uygulanmaya çalışılan dil hakkında bilgi yaklaşımı alan yazınından eleştiriler alırken Franklofon ülkelerinde bilişüstü dil bilgisi yaklaşımı ise tam olarak uygulanmadığı için sorun yaşanmaktadır. Almanya ise hala kural öğretimine odaklanmıştır (Hlebec, 2017).

Dil Bilgisinin Öteki Dil Becerileriyle İlişkisi

1.Okuma Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi

Okuma: noktalama işaretlerini de dahil ederek bir metni, kelimeleri, tümceleri görmek ve anlamaktır. Kaliteli bir okuma gözün, beynin ve ses organlarının uyum içinde olmasıyla sağlanır (Kavcar vd.,2005, s.41). Okumada dikkat ve algı çok önemlidir. Okuma seslendirmek demek değildir. Bireyin zihninin hep uyanık ve dikkatinin açık olması gerekir (Temizkan, 2009, s.26).

Akyol okumada beş prensipten bahseder:

- 1- Okuma anlamaktır.
- 2- Akıcı olmalıdır.
- 3- Planlı olmalıdır.
- 4- Motivasyon gerektirir.
- 5- Devamlı ilerleyen bir beceridir (Akyol, 1997, s.26).

Dinleme ve okuma, alıcı dil becerilerindendir. İnsanlar dillerini dinleme yoluyla edinirler. İlerleyen zamanlarda dili etkili bir hale getirmek için de dinlemeyi kullanırlar. Okuduğunu ve dinlediğini anlama analiz etme, değerlendirme, kelime hazinesini geliştirme ve bunu uygulamak iyi bir dil bilgisine sahip olmayı gerekli kılar.

Okuma becerisi ile dil bilgisinin iç içe geçtiği beş amaç ve elli bir kazanım bulunmaktadır. Bu amaçlar ve kazanımlar aşağıdaki gibidir (Özbay, 2012, ss.198-213):

A.Okuma kurallarını uygulama

- Sesini ve beden dilini etkili kullanır (Bu kazanım dil bilgisinin fonetik alt başlığıyla ilgilidir. Bu sebepten öğretmen vurgu ve tonlama hakkında bilgi vermelidir).
- Akıcı biçimde okur (Bu kazanım dil bilgisini alt başlıklarından şekil bilgisi ve cümle bilgisi ile ilgilidir. Öğrenciye edat, bağlaç gibi durak noktalarında durması, fakat sıfat ve isim tamlamalarında durmaması gerektiği söylenmelidir. Noktalamaya uygun bir şekilde okunması gerektiğinin altı çizilmelidir).
- Kelimeleri doğru telaffuz eder (Bu kazanım dil bilgisinin ses ve şekil bilgisi alt başlığıyla ilgilidir. Özel isimlere getirilen çekim ekleri yumuşama yapmışsa ona uygun söyleyiş gerçekleştirilmelidir, ya da şapkalı ve şapkasız kelimelerin telaffuzlarına dikkat edilmelidir).
- Sözün ezgisine dikkat ederek okur (Bu kazanım dil bilgisinin ses, şekil, cümle bilgisi başlıklarıyla ilgilidir. Ezgili okuma kişinin ruhsal durumuyla ilgilidir. Bu

sebeple metnin bağlamından hareket edilmelidir. Ayrıca ulama varsa ona uygun bir okuma gerçekleştirilmelidir.)(Özbay, 2012).

B.Okuduğu metni anlama ve kavrama

- Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamını kavrar. (Bu kazanımın bağlamsal anlamla ilgisi vardır. Sözlük kullanımının altı çizilir ve kelimelerin mecaz, gerçek ve terim anlamlarının kavraması sağlanır.)
- Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler (Bu kazanımın dil bilgisinin cümle ve şekil bilgisi alt başlığıyla bağlantılıdır. Anlatıma yazan kişi kendini dahil ediyorsa 1. kişi anlatıcının olduğu fakat kendisini dahil etmeyip olayları başkasının ağzından aktarıyorsa 3. kişi anlatıcı olduğu öğrencilere açıklanmalıdır).
- Olay, yer, zaman, şahıs, varlık, kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler(Bu kazanım hikâye unsurlarıyla ilgilidir. Özellikle mekân tasvirleri için öğrencinin sıfatları, zamanı belirtmek için zarfları, kişileri belirlemek için özneyi, olayı bulmak için de yüklemi iyi bilmesi gerekir.)
- Metindeki sebep-sonuç/ amaç-sonuç ilişkilerini fark eder (Bu kazanım şekil bilgisi alt başlığından çekim ekleriyle [-dığı için,-mek için] ve kelime türleriyle alakalıdır).
- Okuduklarındaki örtülü anlamları fark eder (Bu kazanım söz dizimi ile alakalıdır. Vurgu, ton ve ezgi örtülü anlamla ilişkilidir).
- Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler (Öğrencinin metnin bağlamını anlamasıyla oluşur. Kronolojik sıra oluş sırasındır ve zaman ifade eden önce, sonra, ardından, daha sonra, nihayet gibi kelimeleri bilmesiyle alakalıdır).
- Metne ilişkin sorular sorar (Bu kazanım dil bilgisinin cümle bilgisi alt başlığıyla alakalıdır. Bunun için öğrencinin fiilde olumlu, olumsuz, soru çekimleri bilmesi gerekir).
- Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerini fark eder (Bu kazanım edat ve bağlaçlarla ilgilidir).
- Şiir dilinin farklılığını ayırt eder (Bu kazanım kafiye ve redif gibi ahenk unsurlarını sezdirmekle ilgilidir. Şiirde alışılmamış bağdaştırmalar mevcuttur ve öğrenci farklı kelimeler birleşince bir bütünün parçalardan daha farklı bir şey ifade edebileceğini öğrenir)(Özbay, 2012).

C.Okuduğu metni değerlendirme

- Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir (Dil bilgisinin bütün dallarıyla ilgilidir. Metnin dili açık mı anlaşılır mı yoksa sade mi bunlar belirlenir).
- D. Söz varlığını zenginleştirme
- Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir (Bu kazanım eş anlam, zıt anlam, eşses, mecaz anlam, yan anlam, temel anlam vs. ile ilişkilendirilebilir).
- Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır (Çağırışım ve kültürel söz varlığıyla ilgilidir)(Özbay, 2012, ss.198-213).

2. Dinleme Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi

Dinleme ses, gürültü, müzik, konuşma gibi uyarıcıların beynimiz tarafından algılanmasını sağlayan karmaşık bir süreçtir. Sadece duymak değil duyulanları işleme koyan zihinsel bir süreçtir. Buna göre dinlemede sesler dikkatle beraber seçilir; anlama, sıralama, sorgulama, inceleme ve değerlendirme gibi aşamalardan geçer (Güneş, 2013c, ss.79-80). Zihinsel açıdan bakılırsa kulak ile beraber beynin Wernicke (anlama) alanı ve belleğin uyumla beraber çalışmasını baz alır.

Dinleme becerisi ile dil bilgisinin iç içe geçtiği beş amaç ve kırk iki kazanım bulunmaktadır. Bu amaçlar ve kazanımlar aşağıdaki gibidir (Özbay, 2012, ss.214-225):

A. Dinleme/ izleme kurallarını uygulama

B. Dinlenen/ izlenen anlama çözümleme

- Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. (Öğrenciler sözlük kullanımına yönlendirilir. Eşseslilik ve telaffuzun önemi vurgulanır. Benzer kelimelerin (sac/saç) ve eklerin (Okuma kitabı/ Bu kitabı okuma) birbirinden ayırt edilebilmesi sağlanır).
- Dinlediklerindeki/izlediklerindeki olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler (Aynı kazanımın okuma kazanımlarıyla benzerlik gösterir, tek farkı metin uzunsa kazanımın gerçekleşmesi zorlaşabilir.Uygun uzunlukta metinler tercih edilmelidir).
- Dinlediklerinde/izlediklerinde sebep-sonuç/ amaç-sonuç ilişkilerini belirler (Aynı kazanımın okuma kazanımıyla benzerlik gösterir).
- Dinlediklerindeki/izlediklerindeki örtülü anlamları bulur (Aynı kazanımın okuma kazanımıyla benzerlik gösterir. Farkı dinlenen metinlerde vurgu ve tonlamalar daha açık olduğu için dinleyen bireyler örtülü anlamları daha kolay bulabilecektir).

- Dinlediklerini/ izlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler (Aynı kazanımın okuma kazanımıyla benzerlik gösterir.)
- Dinlediklerine/ izlediklerine ilişkin sorular oluşturur (Aynı kazanımın okuma kazanımıyla benzerlik gösterir.)
- Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar (Dinleyicinin dinlediği kişiyle empati yapmasını sağlar. Öğrenci, empati ile dinlediği kişinin ses unsurlarını ve beden dilini daha iyi yorumlar).
- Şiir dilinin farklılığını ayırt eder (Aynı kazanımın okuma kazanımıyla benzerlik gösterir. Farklı yönü, konuşmacının beden dilinin ve vurgu tonlamalarının dinleyici tarafından görülüp daha iyi yorumlanmasıdır.)(Özbay, 2012).

C.Dinlediklerini/ izlediklerini değerlendirme

- Dinlediklerini/izlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirir (Konuşmacının dil ve anlatım açısından değerlendirilmesinde bağdaşıklık ve bağlaşıklık önemlidir. Bağdaşıklık kelimeler arasındaki biçimsel uyumken bağlaşıklık kelimelerin arasındaki anlamsal uyumdur. Anlatım bozuklukları bağdaşıklıkla ilgiliyken bağlaşıklık cümlelerde ise cümle söz dizimi kurallarına uyar).
- Dinlediği/ izlediği kişinin sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir (Okuma ve dinleme süreçlerini birbirinden ayıran en önemli kazanım budur. Konuşmacının işitsel ve görsel unsurları da sürece dahil olur ve dinleyici bunlarla metni daha iyi yorumlar (Özbay, 2012).

C. Söz varlığını zenginleştirme

- Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir(Aynı kazanımın okuma kazanımıyla benzerlik gösterir. Konuşmacını kullandığı kelimeler çağrışım alanına göre dinleyiciye farklı öğeleri hatırlatabilir)
- Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır (Yakın anlamlı kelimeler arasında ufak anlam farkları vardır. Çağrışım alanı konuşmacı görsel olarak mevcut olduğu için okumaya oranla bir adım ileridedir)(Özbay, 2012, ss.214-225).

3. Konuşma Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi

Konuşma: Fikirlerin ve hislerin sözlü olarak iletilmesidir. Dinleme ile birlikte gelişen ve dinlemeyeyle bir bütün olan bir alandır. Konuşma esnasında bütün konuşma organları ve

beyin senkronize çalışır. Bu organların birindeki bozukluk konuşmayı olumsuz etkiler. İnsanlar başkasına iletmek istediği şeyleri konuşarak aktarır. Konuşma sürecine dil, düşünce, his, ses, beyin ve konuşma organları karmaşık bir işlem gerçekleştirir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre konuşma süreci alıcının zihnindeki bilgileri gözden geçirmesiyle başlar, bu sırada konuşmanın amacı, yöntemi, konusu ve sınırları belirlenir. İletilecek bilgiler seçilir ve sıralama, sınıflama, ilişkilendirme,eleştirme,tahmin etme, analiz-sentez ve değerlendirme gibi zihinsel işlemlerden geçirilir. Son olarak doğru sözcükler seçilerek karşıya aktarılır (Güneş, 2013c, ss.105-106).

Konuşma titreşim halindeki havanın şekillendirilerek anlamlandırılmasıdır. Anlamlandırmak için alıcı ve vericinin ortak dilsel sembollerde mutabık olması gerekir.Bir mutabıklık yoksa sesler gürültüden öteye geçmez. Dil bireyin hafızasını, kültürel birikimini yansıtır. Konuşanın ne düşündüğünü, onun hayat biçimini konuşmasından anlamak mümkündür (Özbay, 2012, s.238).

Dil bilgisi, yazma ve konuşmanın doğru yolunu bilimsel bir şekilde öğretir. Dil bilgisi öteki dil alanları içinde en çok yazma ve konuşma ile ilgilendiği için konusu hem yazı yani kalem ve göz, hem de konuşma yani ağız ve kulaktır (Ediskun, 1988, s.65).

Bir konuşma esnasında sözcükler kendiliğinden bir araya gelmez, aralarında sistematik bir ilişki vardır. Kelimeler kişinin tercihine ve seçimine göre sınırsız şekilde birleşebilir. Bir kelime öteki kelimelerle birleşerek oluşturduğu konuşmadaki en önemli öge dilin yapısıdır. Dilin yapısını dil bilgisi betimlediğine göre dil becerilerinin kazanılmasında dil bilgisi göz ardı edilemez (Özbay, 2012, ss.232-233).

Konuşma konuşanın doğru telaffuzu ve ezgi üretimiyle gerçekleşir. Konuşmacı ezgi sayesinde dinleyicileri etkiler. Telaffuz ve ezgi eğitimini sağlayan da dil bilgisidir. Konuştuğu cümlelerin dil bilgisel açıdan işlevlerini bilen kişi konuşmasına daha çok dikkat edecek ve daha az yanlış yapacaktır. Mesela öğrencinin yaptığı yanlışlardan biri de yöresel ağız kullanımıdır. Özellikle boğazdan çıkarılan sesler fonetikle ilişkilendirilebilir ve öğrenciye dilimizde böyle bir sesin olmadığı öğretilmelidir. Metni okurken belli duraklarda nefes almak, sesleri çıkış yerlerine göre boğumlamak, vurguyu doğru kullanmak, ulama kuralına dikkat ederek konuşmak konuşma becerisi için dil bilgisinin önemini gösterir. Mesela ayrı cümleleri fiilimsi ile bağlayıp tek cümle yapabileceğinin bilincine varan öğrenci dili esnek bir şekilde istediği gibi kullanır. Bu yüzden öğrenci, dilin anlatım özelliklerinin ve zenginliklerinin farkına varmalıdır (Özbay, 2012, ss.257-259).

Dil Bilgisinin Bölümleriyle Konuşma İlişkisi:

1.Ses Bilgisi (Fonetik): Konuşmayı ses sağlar, sesle ilgili dil bilgisi bölümü de fonetiktir. Seslerin dil, dudak, damak gibi organlardan çıkış şeklini araştıran ve sesleri sınıflandıran fonetik alt başlığı söyleyiş ses bilgisidir. Seslerin dinleyici açısından nasıl algılandığını araştıran fonetik alt başlığı işitsel ses bilgisi ve seslerin titreşimi, desibeli gibi özelliklerini elektronik aletlerle araştıran fonetik alt başlığına akustik ses bilgisi, sesleri anlam ayırıcı yönüyle inceleyen fonetik alt başlığına da görevsel ses bilgisi denir (Özbay, 2012, s.239).

Ünlülerin, ünsüzlerin seslendirilmesi ve sınıflandırılması, harflerin birleşip anlamlı gruplar oluşturması, ses olayları dil bilgisi ve fonetik konularının kapsamına girer. Mesela ünsüzler söylenirken dilin yanlış bir yere değmesi sesin yanlış çıkmasına sebep olur ve fonetiğin konusudur. Ancak bu konuların işlevsel şekilde verilmesi gerekir yoksa ezberden ve geçici bilgiden öteye geçemez. Mesela ünlü ve ünsüzler sınıflandırıldıktan sonra özellik ve görevleri de öğrenciye sezdirilmeli ve işlevleri kavratılmalıdır. Böylece hem dil becerilerine hem de dil bilgisine katkıda bulunulur (Özbay, 2012, s.240).

2.Şekil Bilgisi (Morfoloji, Biçimbilgisi): Morfem, fonem birliğinin bir büyüğüdür. Morfoloji, ek olarak morfemlerin yani anlam taşıyıcı en küçük unsurların anlamda yarattığı değişikliği ve sözcükler arasındaki ilişkinin kuruluş şeklini araştırır (Demir & Yılmaz, 2003, s.34). Türkçede bütün gelişme ve değişimler kök ve ek birleşmesine dayanır. Bu açıdan şekil bilgisi biçimden anlama, sözcükten sözlüğe uzanan temel bir dayanaştır (Korkmaz, 2003b, s.5).

Öğrencilerle yapılan konuşma etkinliklerinde problemin köke gelen eklerdeki ses olaylarının doğru söylenmemesiyle alakalıdır. Benzeşmenin yanlış söylenişi öğrencilerin en sık yaptıkları hatalardandır. Bu sebeple öğrencinin sadece ses olaylarını öğrenmesi değil aynı zamanda onu içselleştirip hayatına yansıtması gerekir. Bunun için de sürekli yapılacak konuşma etkinlikleriyle hem kural hem de ek değerlendirilmelidir. Bunun dışında dikte çalışmaları ile de kusurlar düzeltilebilir (Özbay, 2012, s.252).

3.Söz Dizimi (Sentaks): Söz dizimi, cümlede sözcüklerin peş peşe dizilimlerinin belli bir düzene göre oluşu ve bu dizilim üstünde yapılan dilsel çalışmaların tümüdür (Başkan, 1980, s.124). Türkçede vurgulanmak istenen öge genelde sonda yer alır, Tamlamalarda tamlanan asıl ögeyken tamlayan yardımcı unsurdur gibi özellikler söz dizimiyle ilgilidir. Öğrenciler cümlelerinde eksilteli cümleler kullanarak kendini ifade edebilir. Öğrencilere kendilerini en güzel şekilde ifade etmek için cümle kurması gerektiği hatırlatılmalıdır (Özbay, 2012, s.255).

4.Anlam Bilgisi (Semantik): Cümlelerin anlam özelliklerini inceleyen dil bilgisi alt başlığıdır. Semantik art zamanlı ve eş zamanlı olmak üzere ikiye ayrılır. Dilin tarihi değişimine bakmadan belli bir zaman kesitindeki durumunun incelenmesi eş zamanlı semantik denir. Mesela dilin kelimelerini eş anlam, zıt anlam, çok anlamlılık açısından ele almak eş zamanlı semantiğe girer. Art zamanlı semantik ise dilin zaman içinde geçirdiği değişimleri inceler (Özbay, 2012, s.255).

4.Yazma Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi

Dil bilgisi öğretimi öğrenciyi yazma yönünden geliştirmelidir, salt öğrenilen kuralların, işlevsel olmayan dil bilgisinin bir önemi yoktur. Yazma eğitiminde dil bilgisinin önemi üç başlıkla incelenecektir (Özbay, 2012, s.263):

1. Yazma Bağlamında Dil Bilgisi:

Söz, yazıda görünür hale gelmektedir. Bu sebeple dil bilgisi öğretimi de yazmayla olan ilişkisi yönüyle değerlendirilmelidir. Öğrenci öğrendiği kuralı uyguladıkça dil bilgisi kalıcı hale gelir. Ancak yapılan çalışmalar öğrencilerin dil bilgisi başarılarıyla yazma becerileri arasında güçlü bir korelasyon olmadığı sonucuna varmıştır. Yapılan bir diğer çalışmaya göre de okurken ve yazarken öğrencilerin dil bilgisi kullanmadıkları yönündedir. Oysa programda bile dil bilgisine ayrı bir öğrenme alanı olarak yer verilmemiştir (Özbay, 2012).

2. Kurallar Çerçevesinde Dil Bilgisi Öğretimi:

Kurallarla verilen dil bilgisinin öncelikle söz dizimiyle ilgili olduğu söylenebilir. Bu öğretim, öğrencilerin düzgün cümle kurmasını ve yanlış yapmamasını sağlar.

Karahan'a (2009, s.29) göre dil bilgisi öğretimine cümleden başlanmalıdır. Daha sonra cümlelerin öteki cümlelerle oluşturduğu bütüne odaklanılmalıdır. Kelimeler arasında ilişkileri sağlayan öğelere ve bu öğelerin işlevleri dikkate alınmalıdır.

Öğrenci çalışma kitaplarında dil bilgisi öğretiminde sezdirme etkinliklerine yer verilmektedir. Konular doğrudan aktarılmamaktadır. Öğrenci öncelikle kullanım örneğiyle karşılaşır daha sonra da onları uygular. Kısacası kuralın öğretilmesinden ziyade bilginin uygulamaya dönük olması daha yararlıdır (Özbay, 2012, s.275).

3. Yazılı Anlatımdaki Dil Bilgisi Hataları Temelinde Öğretim:

Öğrencilerin cümlelerinde cümle düşüklüklerine sıkça rastlanmaktadır. Bu örnekler üstünden gidilmeli ve öğrencinin hatalarını düzeltmesi sağlanmalıdır. Öğrenci hangi kuralları bilmiyorsa ona odaklamak gerekir. Hata en aza indikçe yazı mükemmelleşmeye başlar (Özbay, 2012, s.275).

Çelikipazu'nun (2006) yaptığı çalışmaya göre 6. Sınıf öğrencilerinin yaptığı yazma hataları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın sonuçları şu şekildedir: Ses bilgisiyle ilgili hataların yüzdesi %28'dir ve hatalar ünsüz düşmesi, ötümlüleşme, ötümsüzleşmeyle ilgilidir. Şekil bilgisiyle ilgili hataların yüzdesi %6.4'tır ve hatalar hal ekleriyle ilgilidir. Cümle bilgisiyle ilgili hataların yüzdesi %1.26'dır ve hatalar özne-yüklem uyumsuzluğuyla ilgilidir. Anlam bilgisiyle ilgili hataların yüzdesi %1.2'dir. Anlatım bozukluğuyla ilgili hataların yüzdesi %5'tir ve gereksiz ve yanlış anlamdasözcük kullanımıyla ilgilidir. Yazım ve noktalama ile ilgili hataların ise en çok bağlaç olan de, ek olan –de ve birleşik kelimelerin yazımında yapılan yanlışlar olarak belirlenmiştir.

Hatalar göz önünde bulundurulursa en çok hatanın şekil, cümle bilgisinde ve anlatım bozukluklarında olduğu belirlenmiştir. Derslerde bu eksiklikler üzerine gidilmeli ve bunlar tamamlanmalıdır (Özbay, 2012, s.277).

Dil Bilgisi Öğretimi ve Oyun

Oyun hem eğitici hem öğretici etkinliklerin tamamıdır. Eğitimde özellikle de dil kullanımının gelişiminde oyun kullanımı çok önemlidir. Oyunun faydaları ise şu şekildedir (Celce, 1988, ss.45-50):

1. Öğrenme etkinlikleri genişler.
2. Öğrenci etkinlikleri ile sınıftaki durgunluk dağılır.
3. Öğrencilere öğrenme isteği gelir, kurallı ve düzenli öğretim gerçekleşir.
4. Eksik veya gizli kalmış noktalarla ilgili uygulama sağlayabilir.
5. Dinleme yoluyla dikkat ve odaklanma artar.
6. Çekingen öğrenciler de katılır ve öz güvenleri gelişir.
7. Öğretimi öğretmen odağından öğrenci odağına çeker.
8. Öğrenci-öğretmen ilişkisini geliştirir.
9. Daha fazla dil çalışması yapılmasının gerekliliğini ortaya çıkarır.

Yapılandırmacı yaklaşımı esas alan 2005 ve sonrası Türkçe öğretim programlarında öğrenci aktif konumda özne olmuştur ve bu yaklaşımı gerçekleştirme yolunda atılacak adımlardan biri de oyun kullanımıdır. Dil bilgisi öğretiminde etkinlik, yaratıcı drama ve bilgisayar oyunu gibi oyunlar kullanılabilir. Bu oyunlar kullanılırken buluş stratejisiyle beraber öğrencinin dil kurallarını keşfetmesi sağlanmalıdır.

Son yıllarda bilgisayar oyunları eğitime uyarlanarak bilgisayar destekli eğitsel oyun kavramı ortaya çıkmıştır. Bilgisayar destekli eğitsel oyunlarda eğlence ile eğitim iç içedir; eğitimin kalitesi, öğrencinin problem çözme becerisi ve yaratıcılığı artar (Ural, 2009).

Dil öğretimi için tasarlanmış pek çok yazılım vardır ve bu yazılımların sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu yazılımlarla geliştirilen oyunların hem göze hem kulağa hitap ederek öğrencini yaparak ve yaşayarak öğrenmesini sağlar nitelikte olması gerekir. Bu tarz oyunlar sayesinde öğrenmeler kalıcı hale gelir (Önkaş, 2008). Türkiye çocukların oyun oynama süresi bakımından dünya üçüncüsüdür (Yılmaz, 2018, s.8) ve bu sebepten de dil bilgisi öğretiminde bilgisayar oyunları kullanılmalıdır.

Kullanılan dil bilgisi oyunları genelde klasik yaklaşımla hazırlanan oyunlardandır. Oysa bu oyunların bilgiyi keşfettirecek, sezdirme sağlayacak nitelikte olması gerekir (Pehlivan & Aydın, 2021, s.249). Böylelikle ezberci eğitim anlayışından da uzaklaşılacaktır. Bu çalışmada kullanılan bilgisayar destekli dil bilgisi oyunlarının bu nitelikte olduğu söylenebilir.

Türkçe Dersi Öğretim Programlarında Dil Bilgisi ve Teknolojinin Yeri

1924 yılında ilk defa uygulanan Türkçe öğretim programı 2005 yılında köklü bir değişikliğe uğramıştır. 2005 yılında yapılan değişikliğe göre programda yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiştir. Daha sonraları 2006, 2015, 2017 ve 2018 yıllarında revize edilmiş ve yine yapılandırmacı yaklaşım tercih edilmiştir. 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanları, dil bilgisi ve öğrenme alanları (dinleme/izleme, okuma, konuşma, yazma) şeklinde sınıflandırılırken 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanları sözlü iletişim, okuma ve yazma olarak sınıflandırılmıştır. 2015 yılında dil bilgisi kazanımları öteki dil becerisi kazanımlarına yedirilmiştir, ayrı bir öğrenme alanı olarak verilmemiştir (MEB, 2006, 2015). Dil bilgisinin programda şekillenmesinde en önemli etmen uzmanların da farklı dönemlerde farklı anlayışlara sahip olmalarından kaynaklanmaktadır. Bazı uzmanlar dil bilgisini gereksiz görürken bazılarıysa gramer eğitimini öteki dil becerilerinde anahtar görev üstlendiğini savunur (Tompkins, 1998, s.511). Asıl mesele ise boşa kural öğretmek değil Türkçenin güzelliklerinden öğrencilerin haberdar olmasını ve onların hem dinleme hem konuşma hem yazma hem de okuma becerileri içinde dil kurallarını yaparak, yaşayarak uygulamasını sağlamaktır. Ayrıca yapılan çalışmada akıllı tahta, internet, tablet kullanımının, öğrencilere bilgi teknolojilerinin kullanımında girişimcilik becerisi kazandırılacağı için 2006, derste görsel iletişim araçlarına yer verilmesi (bilgisayar, slayt, tv, etkileşimli tahta, internet, Eba vb.) açısından 2017, dijital yetkinliği geliştirmesi bakımından da 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın hedeflerini geliştirecek nitelikte olduğu söylenebilir. En güncel eğitim programı olan 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) içinde yer alan dijital yetkinlik, hayat boyu öğrenen bireyin, bilgi ve teknolojileri en doğru ve sağlıklı kullanımını sağlar (MEB, 2019).

1-5. sınıfların dil bilgisi öğretiminde daha çok Türkçenin doğru kullanımı ve diğer dallarla ilişkilendirilmesi varken 6-8. sınıfların programlarının daha çok konu ağırlıklı olduğu söylenebilir (Özbay ve Balcı, 2008, s.108). Bunun somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçiş yapan çocuğun yaşıyla ilgili olduğu söylenebilir.

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre 5. sınıf dil bilgisi kazanımları şu şekildedir:

T.5.3.7. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.

T.5.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.

T.5.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.

T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.

T.5.3.11. Yapım ekinin işlevlerini açıklar. (Yapım ekleri ezberletilmez, işlevleri sezdirilir. Kelime türetmenin mantığı kavratılır.)

T.5.2.6. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. (Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır.)

T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır. (Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru işareti, nokta, virgöl, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi, kesme işareti, noktalı virgöl ve köşeli ayraç işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.)

T.5.3.26. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir. (Ama, fakat, ancak ve lakin ifadeleri üzerinde durulur.)

T.5.4.16. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. (Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır.)

T.5.3.31. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. (Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler, abartma, nesnel ve öznel çıkarımlar üzerinde durulur.)

T.5.3.32. Metindeki söz sanatlarını tespit eder. [Benzetme (teşbih) ve kişileştirme (teşhis) söz sanatları verilir.]

T.5.3.33. Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri ayırt eder.

T.5.4.8. Sayıları doğru yazar. (Kesirli sayıların, sıra ve üleştirme sayılarının, dört veya daha çok basamaklı sayıların yazımları üzerinde durulur.)

T.5.4.9.Yazdıklarını düzenler. (Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.)

T.5.4.11. Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır. (Ünlü düşmesi, ünlü daralması, ünsüz benzeşmesi, ünsüz yumuşaması ve ünsüz türemesi ses olayları üzerinde durulur.) (MEB, 2019).

Kazanımlar dikkate alındığında bu kademedeki üzerinde durulan konulardan birinin yazım ve noktalama olduğu söylenebilir. Öğrencinin kelime türlerinden ya da kelimenin yapısından önce doğru yazım ve noktalamayı kullanarak temel oluşturması sağlanmaya çalışılmıştır. Öteki kazanımlara bakıldığında anlama dayalı kurallar dikkati çeker. Eş anlam, zıt anlam, neden sonuç, amaç sonuç, geçiş bağlantı ifadeleri ya da söz sanatları konularının anlamla ilişkisi vardır. 5. Sınıf konuları arasında tek grammar konusunun ses olayları olduğu göze çarpar. Kuralların hepsi doğrudan değil de sezdirilerek ve işlevsel bir biçimde öğrenciye kazandırılmalıdır şeklinde açıklamaları da kazanımların altlarında mevcuttur.

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre 6. sınıf dil bilgisi kazanımları şu şekildedir:

T.6.2.6. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. (Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadelerini kullanmaları sağlanır.)

T.6.4.9. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. (Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadelerinin kullanılması sağlanır.)

T.6.3.13. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir. (Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadeleri üzerinde durulur.)

T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. [İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.]

T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.

T.6.3.9. İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.

T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.

T.6.3.11. Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.

T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.

T.6.3.14. Metindeki söz sanatlarını tespit eder. [Konuşturma (intak) ve karşıtlık (tezat) söz sanatları verilir.]

T.6.3.27. Şiirin şekil özelliklerini açıklar. (Şiirde kafiye, redif gibi ahenk unsurları üzerinde durulur, bunların türlerine değinilmez.)

T.6.3.29. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. (Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler, abartma üzerinde durulur.)

T.6.4.10. Yazdıklarını düzenler.

a) Anlam bütünlüğünü bozan ifadelerin belirlenmesi ve düzeltilmesi sağlanır, kavramsal olarak anlatım bozukluğu konusuna değinilmez.

b) Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur (MEB,2019).

6. sınıf kazanımlarına bakıldığında kelime türleri, tamlamalar, şiirin şekil özellikleri ve ekler dikkati çeker. Bu konuları iki kola ayırmak mümkündür:

1.Kelimenin yapısıyla ilgili bilgi ve kurallar

2.Kelime türleriyle ilgili kurallar (Özbay, 2012, s. 90).

Yine kazanımlar dikkate alındığında 5. sınıfın devamı ve tamamlayıcısı niteliğinde olan yazım ve noktalama kuralları, neden sonuç, amaç sonuç, geçiş bağlantı ifadeleri, söz sanatları gibi konuların sarmal bir şekilde ilerlediği dikkat çeker.

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre 7. sınıf dil bilgisi kazanımları şu şekildedir:

T.7.1.9. Dinlediklerinde/izlediklerinde başvuru düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder. (Düşünceyi geliştirme yollarından tanımlama, karşılaştırma ve benzetmenin belirlenmesi sağlanır.)

T.7.2.6. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. (Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerini kullanmaları sağlanır.)

T.7.3.7. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir. (Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.)

T.7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder. [Kişileştirme (teşhis), konuşurma (intak), karşıtlık (tezat) ve abartma (mübalağa) söz sanatları verilir.]

T.7.3.9. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.

a) Fiil çekim ekleri (kip ve kişi ekleri) üzerinde durulur.

b) Fiillerde anlam kayması konusu üzerinde durulur.

T.7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.

T.7.3.11. Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.

T.7.3.12. Fiillerin anlam özelliklerini fark eder. [İş (kılış), oluş ve durum fiillerinin anlam özellikleri üzerinde durulur.]

T.7.3.13. Anlatım bozukluklarını tespit eder. (Anlam yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.)

T.7.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. (Metinlerdeki neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler ve abartma üzerinde durulur.)

T.7.3.36. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.

T.7.3.37. Metinde kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarını belirler.

T.7.4.8. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.

T.7.4.13. Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.

T.7.4.15. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. (Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerini kullanmaları sağlanır.)

T.7.4.16. Yazdıklarını düzenler.

a) Anlama dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltilmesi sağlanır.

b) Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur (MEB, 2019).

7. sınıf, dil bilgisinin en yoğun olduğu kademedir. Bu sebeple bu çalışmada 7. Sınıf örnekleme tercih edilmiştir. Kazanımlara dikkat edilirse fiillerin ve 6. Sınıftaki kelime türlerine tamamlayıcı olarak fiillerle beraber zarfların yoğunlukta olduğu görülebilir. Yine alt sınıflarda olduğu gibi yazım noktalama kurallarıyla birlikte anlama dayalı neden sonuç, amaç sonuç, söz sanatları, geçiş bağlantı ifadeleri mevcuttur. Farklı olarak bu kademedeki anlama dayalı anlatım bozuklukları ve anlatım biçimleri de bulunmaktadır. Yine 7. Sınıf örnekleminin seçilme sebeplerinden biri de anlama dayalı anlatım bozukluklarının bu kademedeki mevcut olması ve bu konunun öğrencinin konuşma ve yazma gibi dil becerileriyle doğrudan ilişkili olmasıdır.

7. sınıf kazanımları genel olarak değerlendirildiğinde fiiller üzerinde ayrıntılı olarak durulduğu ve ikinci kademe göz önünde bulundurulduğunda dil bilgisi çalışmalarının en yoğun sınıf düzeyi olduğu dikkati çeker (Onan, 2012, s. 94).

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre 8. sınıf dil bilgisi kazanımları şu şekildedir:

T.8.1.12. Dinlediklerinde/izlediklerinde başvuru alan düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder. (Düşünceyi geliştirme yollarından örneklendirme, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma belirlenir.)

T.8.2.7. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

T.8.3.7. Metindeki söz sanatlarını tespit eder. [Benzetme (teşbih), kişileştirme (teşhis), konuşurma (intak) ve karşıtlık (tezat), abartma (mübalağa) söz sanatlarının belirlenmesi sağlanır.]

T.8.3.8. Metindeki anlatım bozukluklarını belirler. (Dil bilgisi yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.)

T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar. (Fiilimsilerin türleri fark ettirilir. Ekler ezberletilmez.)

T.8.3.10. Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir. (Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, kısaca, böylece, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.)

T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.

T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. (Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, abartma, nesnel, öznel ve duygu belirten ifadeler üzerinde durulur.)

T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

T.8.4.9. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.

T.8.4.15. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. (Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.)

T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.

a) Dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltmesi sağlanır.

b) Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder.

T.8.4.19. Cümle türlerini tanımlar. Kavramsal tanımlamalara girilmez.

T.8.4.20. Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar. Kavram tanımlarına girilmeden anlamsal farklılıklara değinilir (MEB, 2019).

8. Sınıf kazanımlarının genel olarak akademikleştiği ve daha çok detaylı bilgi içerdiği söylenebilir. İşlenen konular daha geniş perspektifle değerlendirilmeye başlanmış ve kelime boyutundan cümle ve bağlam boyutuna geçilmiştir. Cümlelerin öğeleri, anlatım bozuklukları ve cümle yapılarıyla kelimedenden cümleye varılarak tümevarım anlayışı benimsenmiştir. Yine sarmal olarak yazım noktalama kurallarının, geçiş ve bağlantı ifadelerinin, söz sanatlarının devam ettiği söylenebilir.

Dil Bilgisinde Materyal Kullanımı

Materyal: eğitimde kullanılan araç gereçlerin tamamıdır ve çok eski tarihlerden beri kullanılmaktadır. Dil bilgisinde de materyal kullanımı öğrenmede kalıcılık sağlar. Hatta Avrupa ülkeleri bile materyal kullanımını yıllar öncesinden başlatmıştır. Satı Bey, Avrupa’da yaptığı gözlemleri şu şekilde aktarır: Çocuklar, küçük yaşta harflerin şekillerine alıştırılır. Bunun için öğrencinin dikkatini çekecek harfli kurabiyeler, oyuncaklar, resimler, levhalar ve öyküler kullanılmalıdır.

Sözcük türleri de eşyaya bağlantılı olarak anlatılmalı, önce anlamları sonra imlaları öğrenciye kazandırılmalıdır. Daha sonra da karşılaştırmalar, alıştırmalar ve cümle kurma çalışmaları yaptırılmalıdır (Özbay, 2012, s.171).

Okullarda kullanılan en önemli materyallerden biri ders kitaplarıdır. Ancak dil bilgisi etkinliklerinin dil becerilerini tam olarak yansıtmadığı tespit edilmiştir (Göçer, 2010, s.1131). Dil bilgisine karşı öğrencilerin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen (Bağcı & Temizkan, 2006) dersler klasik ders işleme yöntemiyle işlenmekte ve soru cevap, drama, gösteri gibi farklı yöntemler çok az tercih edilmektedir. Bu yüzden dil bilgisi konuları seilmeyen, zor konular olarak görülmektedir (Sağır, 2002). Bu sebeple öğrencilerin beş duyu organına hitap edecek alternatif çözümlere ve dersi somutlaştıracak materyallere ihtiyaç vardır (Özbay, 2012, s.174). Dil bilgisi soyut bir daldır ve öğrenciler için ne kadar somutlaştırılırsa başarı o oranda artacaktır. Bu çalışmada oluşturulan dijital materyallerle öğrencilerin hem dil bilgisi başarısının artması hem bilgilerin kalıcı hale gelmesi hem de diğer dil becerilerinde de olumlu gelişmeler oluşturması hedeflenmektedir.

Aşağıda ortaokullarda kullanılabilecek materyallerin listesi verilmiştir:

- Türkçe ders kitabı
- Öğretmenlerin yöntem kitapları
- Öğretmen akıllı defteri

- Sözlükler, ansiklopediler
- Dil bilgisi ve yazımla ilgili başvuru kitapları
- Sınıf seviyesine uygun veya uyarlanmış klasik eserler
- Antolojiler
- Metinle alakalı resimler
- Resimli kartlar
- Efsane, öykü, masal örnekleri olan video veya ses kasetleri
- Bayram, şenlik, tören kutlama videoları
- Kasetler ve bantlar
- Slaytlar ve filmler (Karagöz, kukla, tiyatro ve eserlerin oyunlaştırılmış şekilleri, belgeseller)
- Konuşma ve anlatımı geliştirmek için resimler
- Tv ve radyoda düzenlenen dersler, konuşmalar, röportaj örnekleri
- Atasözü ve deyimlerin günlük hayatta uygun kullanıldığı videolar
- Asetat üzerine büyük ve küçük ünlü uyumu tablosu
- Kelime üretme disketi
- Sanatçılar ve yetişkinler
- Projeksiyon
- Tepegöz
- Film şeridi projektörü
- Tv ve radyo
- Teyp, kasetçalar, ses bandı
- Video
- CD-ROM
- İnternet (Sağır & Atalay, 2016, s. 122-123).

Dil Bilgisinde Ölçme Değerlendirme

Dil bilgisi, dil becerilerinin şekillendirilmesini sağlayan örtük bilgidir. Eğer öğrenilen bilgi konuşurken ve yazarken doğru şekilde uygulanıyorsa görünür hale gelir.

Dil bilgisi değerlendirilirken iki yaklaşım benimsenmiştir. Bunlardan biri geleneksel yöntemden oluşan ve bağlam ilişkisi içinde olmayan sorularla gerçekleşir. Bu ölçmede; boşluk tamamlama, cümle düzenleme ve sıralama ya da çıkarma işlemleri yapılır. Bu tür ölçmeler öğrencinin dil bilgisine ilişkin bilgisini ortaya koysa da iletişimde bu kuralları ne kadar uyguladığına dair dönüt vermez (Pehlivan & Aydın, 2021).

Öteki yaklaşımda dil bilgisel bilgi öteki dil becerilerinden soyutlanmış bir şekilde değil de bütünleştirilmiş bir şekilde ele alınır. Öğrenci ile yüz yüze etkileşimli uygulamalar yapılır ya da öğrencilerin ürettikleri yazılı metin üzerinden gerçekleşir. Değerlendirmede değerlendiren kişinin etkisi olsa bile bu yaklaşımın daha yerinde bir ölçme değerlendirme süreci olduğu söylenebilir (Pehlivan & Aydın, 2021).

Ölçme araçlarının amaç, yapı ve ölçüt bakımından yeterli olması gerekir. Ölçme aracının amacı becerideki ilerlemeyi tespit etmek olabilir. Yani araç geliştirilirken bir amaca hizmet etmelidir. Ölçme aracının yapısı ise ölçülmek istenen beceriyi kapsamaması olarak tanımlanabilir. Kısacası hangi konu öğretilmişse o konuyla ilgili sorular sorulmalıdır. Ölçüt ise dilbilgisel bilginin nasıl ölçüleceğiyle ilgilidir. Yani klasik bir ölçme ile mi yoksa uygulamalı bir yöntemle mi ölçülecek onun belirlenmesi işidir (Pehlivan & Aydın, 2021, ss. 260-261).

Motivasyon

Çalışan bireyler, sadece fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamak için değil aynı zamanda sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını da karşılayabileceği bir idareye ihtiyaçları vardır. Bu idareciler bireysel ihtiyaçları ne derece doyuma kavuşturursa çalışanlar da çalıştıkları gruba daha çok bağlanır. İnsanlar çalıştıkları işten ne derece memnunsalrsa iş verimleri de o oranda artar (Ergül, 2005). İşte motivasyon çalışan kişiyi beklenen şekilde çalışması için etkilemek demektir (Başaran, 1984).

Güney'e göre motivasyon; kişilerin belli yönde davranmasına neden olan, bir işi yapmaya istekli kılan iç durumlarının aktif hale getirilmesidir. Bireylerin istenen miktar ve özellikte iş yapması için onları etkilemektir (2013, s.353). İş verenler, çalışanlarının motivasyonlarını artıracak tedbirler alırsa çalışanlardan istedikleri verimi alabilirler. Öğretmenler de öğrencileri için motivasyon artırıcı etkinlikler gerçekleştirirse öğrencilerin de başarıları artacaktır.

Motivasyon içsel ve dışsal motivasyon olmak üzere ikiye ayrılır. Çalışanlar; işin niteliği, karakter yapıları gibi sebeplerle içsel motive olabilecekleri gibi ödül, ücret ya da ekstra olanaklar gibi unsurlarla dışsal olarak da motive olabilirler. Dışsal motivasyon arttıkça içsel motivasyon da artacak, içsel motivasyon arttıkça başarı da artacaktır (Aslan & Doğan, 2020).

Dışsal Motivasyon

Davranış, bir sonuç için gerçekleştiriliyorsa dışsal motivasyondur. Yani kişi bir davranışı davranış için değil de onun sonucu için yapmaktadır (Deci vd., 1991, s.328). Birey,

çocukluk çağlarında içsel motivasyonla hareket eder. Daha sonra çevresel ilişkiler ve sosyalleşmenin de etkisiyle içsel motivasyonu azalarak toplumsal kurlarla uyum sağlamaya çalışır. Böylelikle birey içsel doyumdan ziyade ceza almamak veya ödül almak amacıyla davranışlar gerçekleştirir ve bu da dışsal motivasyonla alakalıdır (Deci & Ryan, 2000).

Dışsal motivasyonda birey davranışı sergilemek için zorunluluk hisseder, dışsal motivasyon kontrollüdür. Fakat Öz Belirleme Kuramı'na göre motivasyon ve kişilik özelliklerine göre birey davranışlarını düzenlemek için içsel süreçleri kullanır. Bu kurama göre insanlar sosyal yaşam kurallarına uyma eğilimindedir ve bu durumu içselleştirir, kendileriyle bütünleştirir. Böylelikle kontrollü motivasyon özerk motivasyon haline gelir. Hayat boyunca içselleştirme ve bütünleştirme yapan bireyler sosyal yaşama uyum sağlar (Deci vd., 1991, ss.328-329).

İçsel Motivasyon

İçsel motivasyon bir işin yapılmasından duyulan hazdır, o işten alınan doyumdur. O işi yapan fert, faaliyetin kendisini ilgi çekici bulur ve o faaliyetten kendisi haz alır. Kişi; içsel motivasyonda işin kendisiyle ilgili bir tatmin yaşarken dışsal motivasyonda ödül, tebrik gibi dışarıdan gelen uyarıcılarla tatmin olur (Gagne & Deci, 2005, s.331). Birey doğuştan merak ve keşfetme duygusu ile dünyaya gelir. Çocuklukta kişi dışsal teşviklere ihtiyaç duymadan davranır. İçsel motivasyonda önemli olan faaliyetin eğlenceli ve ilgi çekici olmasıdır. Kişinin yetenek ve bilgileri ilgi duyduğu alanda yaptığı faaliyetlerle gelişir. İlgi sadece çocukluk çağı için geçerli değildir. İçsel olarak motive olan kişi ödül, teşvik vb. dışsal motivasyon unsurlarını önemsemeden kendi özgür iradesiyle faaliyetlere katılır (Deci vd., 1991, s.328).

İçsel motivasyon bireyden bireye değişiklik gösterebilir. Çünkü herkesin ilgi alanı aynı olmayabilir. Bir kişi için bir davranış içsel motivasyona bağlı olarak gösterilirken bir başka kişide durum aynı olmayabilir. Dışardan bakıldığında hangi davranış için içsel motivasyona ihtiyaç olduğu anlaşılamayabilir. Zira içsel motivasyon kişi ve faaliyet arasında gerçekleşir (Ryan & Deci, 2000, s.56).

Motivasyon Kuramları

Ana hatlarıyla güdülenme kuramları: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi, Douglas McGregor'un X ve Y Kuramı, Herzberg'in Çift Faktörlü Motivasyon Kuramı ve Öz Belirleme Kuramı'dır (Deci & Ryan, 2017; Herzberg, 1964; Maslow, 1943).

İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

Maslow, bireylerin bazı ihtiyaçları gerçekleşirse gelişimin başarılı bir şekilde ilerleyeceğini söyler. Maslow'un hiyerarşisi bir piramit şeklinde aşağıda verilmiştir ve en alttan başlayarak insanın bu ihtiyaçlarının karşılanması gerekir:

Şekil 8.*Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi*

En üst nokta yani “kendini gerçekleştirme” aşaması insan gelişiminde en çok istenen noktadır. Bazen şartlar, kişiyi o basamakta kalmak zorunda bırakabilir. Mesela savaş olan bir ortamda kişi piyano çalmak isteyebilir ancak önceliği güvenlik olacaktır. Kısacası bireyin bir üst basamağa çıkması için alttaki basamakların hepsini tamamlamış olması gerekir (Maslow, 1943).

X ve Y Kuramı

Douglas McGregor X ve Y kuramını, Maslow'dan esinlenerek ortaya koymuştur. Bu kurama göre motivasyonun iki boyutu vardır. Bunlar X ve Y'dir. X motivasyonuna sahip olan kişiler; yeniliği kabullenmeyen, hırs seviyelerini düşük, sorumluluktan kaçan ve kendi kazançlarını düşünen bireylerdir. Y motivasyonuna sahip olanlar ise yaptığı işten memnun olan, iç motivasyonlarını yüksek tutan, ödül ya da ceza için değil kendisi için çalışan

bireylerdir. Çalışma ortamlarında Y motivasyonuna sahip bireyler başarılı olacaktır. Bu sebeple işverenlerin ilk tercihi Y motivasyonuna sahip kişilerdir (Hattangadi, 2015).

Çift Faktörlü Motivasyon Kuramı

Frederick Herzberg (1964) Çift Faktör Kuramına göre iki unsur üstünde durmuştur. Bunlardan biri hijyen kuralları diğeri de motive edici unsurlardır. Çalışma şartları, denetleme biçimi, kişiler arası ilişkiler, alınan çıktılar, gelir durumu ve statü gibi dış durumlar hijyen unsurlarını etkiler. Bir diğer faktör olan motive edici unsurlar ise kişinin kendisine bağlı olan tanınma, sorumluluk ya da başarı gibi durumlarla ilişkilidir. Kişinin harekete geçmesini sağlayan hijyen kuralları önemliken bireyin gelişimi için yeterli değildir. Kişi eğer motive edici unsurlara sahip olursa o işi etkili bir şekilde yapabilir (Herzberg, 1964).

Öz Belirleme Kuramı

Ryan ve Deci'nin geliştirdiği bu kuramda kişinin motivasyonunda sadece psikolojik unsurlar değil biyolojik unsurlar da etkilidir. Bu kuramı diğer kuramlardan ayıran en belirgin özelliği budur. Bu kurama göre eğer temel ihtiyaçlar karşılanmazsa kişide yoksunluk yaşanır ama karşılanırsa da olumlu sonuçlar görülebilir. Bu sebeple kuramın önceliği, yoksunluğu ortadan kaldıracak temel ihtiyaçların karşılanması daha sonra da kişinin psikolojik doygunluğunu sağlayacak psikolojik şartların sağlanmasıdır (Deci & Ryan, 2017).

Eğitimde Motivasyon

İnsan davranışlarının hızı, kalıcılığı ve şiddetini belirleyen içsel ve dışsal unsurlar vardır. Bu günlük davranışlar için geçerliyen eğitim, kasıtlı ve sürekli olması açısından günlük davranışlardan ayrılır. Eğitimde hedeflenen kazanımı kazandırmak ve sürekliliği sağlamak açısından motivasyon çok önemlidir. Bazı öğrenciler karşılaştıkları probleme çözüm yolu üretmekte istekli olurken bazı öğrenciler ise bu problemlere kayıtsız kalmaktadır. İşte bu farklılığın sebebi istek yani motivasyon eksikliğidir. Çünkü motivasyon bireye enerji verip onu davranış için istekli hale getirmeyi sağlar (Akbaba, 2006). Bazen öğrencilerden her ikisi başarılı olsa bile onları başarıya yönlendiren motive sebepleri farklı olabilir. Mesela bir öğrenci konuya ilgisi olduğu için başarılı olurken diğeri yüksek not almak için başarılı olmuş olabilir (Ulusoy, 2002). Kısacası başarı ya da başarısızlık konusunda motivasyon etkilidir. Ancak başarılı olmuş kişilerin motivasyon kaynakları farklı olabilir.

Motivasyon sadece olumlu bir kavram olarak değerlendirilemez. Motivasyonu negatif ve pozitif motivasyon diye ikiye ayırmak mümkündür. Negatif motivasyon ceza olarak

nitelendirilebilirken pozitif motivasyon ödündür. Çoğu eğitimci pozitif motivasyonun, negatif motivasyondan etkili olduğunu vurgular (Bentley, 2003, ss. 21-29).

Öğrenme motivasyonu öğrencinin işlenen konuyu değerli ve anlamlı bulması ve ondan yararlanması demektir. Öğrenme motivasyonu eksik olan bireyler dersten uzaklaşarak arkadaşlarıyla vakit geçirme, telefonla ilgilenme ya da televizyon izleme gibi etkinliklerle ilgilenir. Böyle çocuklar için ders çalışmak sıkıcı olabilir (Akbaba, 2006).

Motivasyon, öğrenme için ön şartlardan biridir. Yeterince motive olmamış birey öğrenmeye hazır değildir. Öğrenciler, ilgi duydukları konuları daha kısa zamanda öğrenir. Öğrenci, motive olduğu ölçüde başarılı olur yani başarı ve motivasyon arasında doğru orantı vardır (Akbaba, 2006). Güdülenmedeki artış sadece öğrencinin değil öğretmenin de haz almasını sağlar (Öncü, 2004, s. 169).

Güdülenmiş öğrencilerde aşağıdaki davranışları görmek mümkündür(Yüksel, 2004, s. 106):

- Okula karşı olumlu duygular geliştirme ve okulu tatmin edici bulma,
- Zor görevleri almada istekli olma ve asgari yönetim problemine sebep olma,
- Bilgiyi detaylı bir şekilde işleme.

Bu çalışmada da başarı düzeyi düşük olan ve öğrenciler tarafından sıkıcı görülen dil bilgisi, eğlenceli ve öğrenciyi aktif hale getirebilecek etkinliklerle programlanmıştır. Bu sayede de öğrencilerin derse karşı memnuniyetleri artırılmaya çalışılarak aynı zamanda iş verimlerinin de artırılması hedeflenmiştir. Yani öğrencilerin öncelikle motivasyonlarının buna bağlı olarak da başarılarının artırılması çalışmanın amaçlarından biridir.

Öğrenci motivasyonunu artırmak için öğrenen odaklı sınıf modelinde sınıfın dört unsuru vardır(Batlaş, 2002, s. 171):

1. Kendini düzenleyen öğrenci: Bir hedefi vardır ve onu ayarlar. Bilişötesini ve stratejilerini kullanır.
2. Öğretmen karakteristiği: Öğretmenin istekli ve hevesli olması öğrencileri de motive eder.
3. Okul ve sınıf ortamı: Eğlendirici, heyecanlandırıcı, teşvik edici, öğrenme fırsatı sunan, bilgiye kolay ulaşım sağlayan sınıf ortamları iyi öğrenme ortamlarıdır. Sınıflar düzenli olmalıdır ve öğrenciyi güven vermelidir. Öğrenme ortamında bir kere başarıyı yakaladığına inanan öğrencinin tekrar başarılı olma ihtimali artar.
4. Öğretimsel değişkenler: Karara katılma ve aktif olma öğrencilerin motivasyonlarını artırır.

Aşağıda motivasyonu artırmak için öğretmenlere bazı tavsiyelerde bulunulmuştur:

1. Ders başında merak uyandıran, şaşırtıcı veya ilginç sorular sorun.
2. Etkinlikleri heyecanlı, aktif, araştırıcı ve faydalı şekle sokun.
3. Öğrencilerin hepsinin ne yapması gerektiğini bilip bilmediklerinden emin olun.
4. Her zaman öğrenciler arasındaki zekâ, sosyoekonomik-kültürel geçmiş ve ders tutumları açısından bireysel farklar olduğunu unutmayın.
5. Öğrencilerin temel gereksinimlerini gidermelerine yardımcı olun.
6. Fiziksel koşulları unutmayın.
7. Öğrencilerin kendi öğrenciniz olduğunu ve ilgilendiğinizi hissettirin.
8. Öğrencilerin hepsinin takdir edildiği, saygınlık kazanabildiği ortamlar yaratın.
9. Her konuda öğrencilere farklı seçenekler önerin.
10. Öğrencilerde olumlu benlik oluşturmaya çalışın.
11. Öğrencilerin iyi yönlerinin altını çizerek onlara sonuçlarla ilgili geri bildirim verin.
12. Kendi kendine öğrenmeleri için öğrenciler teşvik edilmeli.
13. Öz güveni veya başarısı düşük öğrencileri cesaretlendirin.
14. Öğrencinin kendisiyle yarışmasını sağlayıp sorumluluk vererek başarısını artırmaya çalışın.
15. Başarısızlığı öğretmen teşvikiyle yenmeye çalışın. (Selçuk, 2001, s. 224).
16. Kendi içinizde tutarlı davranın ve öğrencinin öğretmeni model almasını sağlayın.
17. Öğrenileceklerin işe yaradığını göstermek için örnek problemle ilişkilendirin.
18. Öğrencilerin dikkatini öğrenme materyaline çekin.
19. Sevecen, güler yüzlü, sabırlı, dürüst, anlayışlı bir öğretmen takının.
20. Öğrenciye öğretmenden korkmaması gerektiğini hissettirin.
21. Öğrenciyi eleştirme, mahcup etme, küçük düşürme ya da cezalandırmaktan kaçının.
22. Her öğrencinin övülecek bir davranışı vardır ve bunlar sözlü bir şekilde takdir edilmelidir.
23. Dersin hedeflerinden öğrencileri haberdar edin(Öncü, 2004, s.184-185).
24. Öğrencileri kendi dünyaları içinde bir bütün olarak değerlendirin.
25. Rekabeti başkalarıyla kıyaslayarak değil bireysel olarak eski ve yeni başarı karşılaştırarak yapın.
26. Öğrencilerin gelişim dönemlerini bilin ve buna uygun davranın (Sardoğan, 2004, ss.33-34).

Eğitimde İç ve Dış Güdülenme Kaynakları

Eğitimde motivasyonu sağlamak için öncül kaynak öğrencinin kişilik özelliği olmakla beraber  ğrenci dıştan da motive edilebilir. Burada  ğretmenlere iş düşmektedir. Öğretmenler, kaynakları etkileyici bir şekilde kullanarak derse uyarlanmalıdır. Böyle olursa eğitim  ğretim amacına ulaşmış olur (Akbaba, 2006). Aşağıda  ğrencileri güdüleyecek i  ve dış motivasyon kaynakları yer almaktadır (Ulusoy, 2002, s.272).

Öğrenciyi güdüleyecek i  motivasyon kaynakları:

- Kişisel amaçlar ve niyetler
- Psikolojik ve biyolojik istek ve dürtüler
- Kendine güven, saygı ve kendini tanımlama
- Kişisel beklentiler, inançlar, değerler, başarı ve başarısızlık tanımları
- Bilinç düzeyi ve duygusal durum
- Bireysel faktörler (merak, risk alma, kaygıyla başa çıkma vb.)
-  z bilinç, öz yeterlilik, kişisel yaşıntılar

Öğrenciyi güdüleyecek dış motivasyon kaynakları:

- Ailenin,  ğretmenlerin ve arkadaşlarının amaçları
- Sınıfın hedef yapısı
- Sosyal etkileşimlerin sonuçları
- Sınıftaki  d l ceza sistemi
- Karmaşıklık, belirsizlik ve yenilik gibi öğretimsel uyarılar
- Çevredeki insanların öğrencilerden beklentileri
- Performans modelleri
- İlgi çekici  ğretim uygulamaları (Ulusoy, 2002, s.272).

Son maddeye dikkat edilecek olursa ilgi çekici  ğretim uygulamalarının öğrencilerin motivasyonlarını yükselttiği sonucuna varılabilir. Bu çalışmada da Türkçe derslerini monotonluktan kurtarmak amacıyla web 2.0 araçları kullanılmış ve öğrenciler tarafından sıkıcı olarak tanımlanan dil bilgisi eğlenceli ve ilgi çekici hale getirilmek istenmiştir. Konular Padlet etkinlikleriyle işlenmiş, pekiştirmeler ise Wordwall oyunlarıyla yapılmıştır. Ayrıca yapılan  ğretim etkinliklerinin tamamında sadece akıllı tahta değil  ğrencilere Bap desteğiyle sağlanan tabletler de kullanılmıştır. Tahta ve tabletler uyumlu ve eş zamanlı olarak kullanılmıştır. Öğrenciler oturdukları yerden etkinliklere ve oyunlara aktif katılım imkânı yakalamıştır. Böylelikle öncelikle motivasyon ve buna baēlı olarak da başarı artışı hedeflenmiştir.

İlgili Araştırmalar

Web 2.0 araçlarıyla yurt dışı ve yurt içi çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan 2018-2024 yılları arasında yapılan yurt dışı çalışmalardan bazıları aşağıdaki gibidir:

Google Scholar’da yapılan “Web 2.0 tools in education” araması sonucunda 19.500 sonuç elde edilmiştir. Web 2.0 ile ilgili yurt dışı alan yazınında daha çok deneysel ve lisans düzeyinde çalışıldığı söylenebilir (Bozna & Yüzer, 2020; Den Exter vd., 2012; Uzunboylu vd., 2011). Meyer (2010) ise doktora seviyesinde bir durum çalışması yapmış ve web 2.0 araçlarını karşılaştırmıştır.

Yurt dışında yapılan araştırmaların bir kısmında web 2.0 araçlarının iş birliği sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunlardan Ngo Cong-Lem (2018) yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini artırmak için 31 çalışma incelemiş ve web 2.0 araçlarının dil bilgisi, iletişim becerileri, konuşma ve işbirlikçilik becerilerini geliştirdiğini tespit etmiştir. Yine Nur Syafiqah Yacob ve Melor Md Yunus (2019) ikinci dil olarak İngilizce öğrenen sınıflarda (ESL) işlenen sanal tabanlı ve dijital programların iş birlikçiliği ve dil yetkinliğini olumlu yönde etkilediğinin ortaya koymaktadır. Google Docs’un öğrencilerin iş birlikçi yazma becerilerinde ve eleştirel düşünme üzerinde olumlu etkisi vardır ve öğrenmeler eğlenceli bir hale gelmiştir. Anastasia Bozatzı (2021) de İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenen ELT sınıflarında yazma çalışmaları Padlet ve diğer web 2.0 araçları eklenerek eğlenceli bir hale getirilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak ise yazma etkinlikleriyle ders bir bütün olmuş ve kaygı ve stresin azaldığı iş birlikçi bir ortam oluşmuştur. Waltemeyer Shaunna, Hembre Jason R ve Hammond Helen G. (2021) ABD’de özel bir üniversitenin işletme bölümünde görev yapan öğretmenlerin sınıfta Padlet kullanımı incelemiştir. Padlet’le öğrenciler ve öğretmenler birbiri ile paylaşımda bulunabildiği için iş birliğini geliştirir, etkileşimli katılım sağlar. Ayrıca Padlet, kullanım kolaylığından ve bilgileri derlemesi açısından da dolayı sanal bir dosya odasıdır. Akrivi Krouska, Christos Troussas ve Cleo Sgouropoulou’nun araştırmasında (2020) 30 öğretmen derslerinde web 2.0 araçlarını kullanmış ve kullanımını tavsiye etmiştir. Öğretmenler fazla teknolojik altyapıya gerek duymadan, iş birliğine dayalı, uzaktan, öğrenmeyi teşvik eden bu araçları kullanabilir.

Yapılan yabancı çalışmaların bir kısmı ise dil becerilerini geliştirecek niteliktedir. Irene Manidaki ve Makrina Zafiri (2021) ise Yunanistan’da 6. sınıfta eğitim gören öğrencilerle beş ay boyunca çalışmıştır. Google dokümanlar ve bloglar kullanılarak öğrencilerin yazım noktalama, kelime hazinesi, yazma becerileri ve doğruluk, uygunluk gelişimine bakılmıştır. Sonuç olarak proje tabanlı öğrenmeyi eğitim teknolojisi ve web 2.0 araçlarına uyarlamanın etkili olduğunu ortaya çıkılmıştır. Aikaterini Venetikidou (2019) ise 4.

sınıf öğrencilerinin okuma becerilerini geliştirmek için VoiceThread ve H5P programları kullanılmıştır. VoiceThread kullanılarak okuma esnasında öğrenci ses kaydı oluşturabilir, H5P ile de anlamını bilmediği kelimelere sözlükten ulaşabilir. Araştırmacı her iki web aracıyla yeni bir platform oluşturmuş ve üçüncü bir web 2.0 aracı ortaya çıkarmıştır: <http://ireadbetterthanyouknowwho.weebly.com/>

Yapılan yabancı çalışmalardan bir kısmı da öğretmen ve öğrencilerin web 2.0 araçları hakkında görüşleriyle ilgilidir. Kimberly Kimbell-Lopez, Carrice Cummins ve Elizabeth Manning (2020) okuryazarlık eğitimi veren eğitimciler, öğretmen adaylarıyla web 2.0 araçları vasıtasıyla ders işlemiştir. Daha sonra da öğretmen adayları kullanılan içerikleri analiz etmiştir. Öğretmen adaylarına uygulanan uygulama öğretmen olduklarında kendilerinin de faydalanıp uygulayacağı niteliktedir. Jieun Lim ve Timothy J.Newby (2022) öğrencilere anket ve görüşme uygulanmış, kişisel öğrenme alanları ve web 2.0 araçlarıyla ilgili onlardan fikir alınmıştır. Öğrenciler web 2.0 araçlarını kullanmaya yatkın olduklarını fakat karşılaştıkları zorlukların da var olduğunu belirtmiştir. Öğretmenler, öğrencilere PLE (kişisel öğrenme alanı) oluşturmak için yardımcı olmalıdır. Mercy T. Adewoye ve Taiwo Adetoun Akinde (2023) mevcut web 2.0 araçları, kullanımı ve algılanışı incelemiştir. Bu çalışmaya göre üniversite lisans öğrencileri web 2.0 araçlarını bilgi oluşturma ve paylaşma açısından yararlı bulmaktadır. Tian Luo, Guang-Lea Lee, Pauline Salim Muljana ve Smruti Şah (2022) yaptıkları çalışmada 124 eğitimci web 2.0 araçlarına olumlu baktığını belirtmiş; keşfetme, etkileşim, katılım ve kelime hazinesi konusunda faydalı olabileceğini düşünmüştür. K-12 ile okuryazarlık alanına giren web 2.0 araçlarının okumaya da uyarlanarak başarı getirebileceği belirtilmiştir.

Yapılan çalışmalardan bazıları ise web 2.0 araçlarının bireysel öğrenmeyi desteklediğini savunur. Ricardo TorresKompén, Palitha Edirisingha, Xavier Canaleta, Maria Alsina ve Josep Maria Monguet (2019)“Yükseköğretimde Web 2.0 Hizmetlerine Dayalı Kişisel Öğrenme Ortamları” isimli makalede PLE’den (Personal learning environments) bahsetmiştir. PLE kişisel öğrenme alanıdır ve her bireyin kendine has öğrenme biçimi olduğunu savunur. Web 2.0 araçları da PLE’leri destekler niteliktedir.

Web 2.0 araçlarının olumlu yönlerinin yanı sıra olumsuz yönlerinin de olduğunu vurgulayan çalışmalar da mevcuttur. Suprih Ambawani ve Bernadetta Eko Putranti (2021) “Dil Öğretiminde Web 2.0 Araçları” isimli çalışmada Covid 19 ile beraber uzaktan eğitime başlayan okullarda Zoom, Watsapp ve Learning Management System (LMS)’nin değerlendirmesi yapılmıştır. Buna göre Zoom konferansa pek çok kişinin katılımını sağlayan video görüşmesi, Watsapp öğrenci-öğretmen arasında interaktif etkileşimi sağlayan platform

ve LMS ise farklı türde eğitim içeriklerini içeren bir dijital ortamdır. Bunlar faydalı olmakla beraber pahalı internet kotası, erişim problemleri, sınırlı zaman ve kullanıcıların teknolojik eksiklikleri gibi olumsuz yönleri de bulunmaktadır.

2018-2024 yılları arasında yurt içinde web 2.0 araçlarıyla pek çok alanda, pek çok çalışma yapılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezinde “Web 2” ile yapılan aramaya göre web 2.0 kullanılarak yazılan tezler 166 tanedir ve 23 tanesi doktora çalışmasıyken 143 tanesi ise yüksek lisans tezidir. Google Scholar’da “Web 2.0” başlığıyla yapılan araştırma sonucunda son 6 yılda yazılan Türkçe makale sayısı ise 145’tir.

Web 2.0 araçları Yabancı dil, fen bilgisi, Türkçe ve sosyal bilimler gibi branşlarda kullanılarak araştırmalar yapılmıştır. Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili çalışmalar arasında Almalı’nın (2020) çalışması kayda değerdir. Almalı web 2.0 teknolojileri ile işlenen coğrafya konularının başarı ve tutuma olumlu etkilerini tespit etmiştir. Yıldırım (2023) de yine coğrafya dersinde kullanılabilecek araçlar tespit etmeye çalışmıştır. Bunlar YouTube, Storyboardthat, Tumblr, Vimeo, Miro, Quizlet, Canva ve özellikle de coğrafya dersi için Google Earth, ArcGIS Online, Geoguessr, Inkarnate, Worldatlas, World Geography Games, Seterra, Lizardpoint, Worldmapblank, Geographyquiz ve TrueSize olarak tespit edilmiştir.

Fen Bilgisi dersi ile alakalı çalışmalar arasında Yıldırım (2020) web 2.0 ile işlenen derslerin 7. sınıflarda başarı ve tutuma etkisini araştırmıştır. Yıldırım web2.0 araçlarının başarıyı olumlu etkilediğini saptarken tutum üzerinde anlamlı bir etki tespit edememiştir. Ancak Sarı (2019) tarafından yapılan başka bir araştırmada ise web 2.0 aracının derse karşı tutumu olumlu etkilediği tespit edilmiştir. Güleroğlu (2019) yılında yaptığı araştırmada ise 5E modeli ile web 2.0 araçlarını kullandığı Fen bilgisi derslerinde hem motivasyona hem de başarıya olumlu etkiler belirlemiştir.

Sınıf öğretmen adayı üniversite öğrencilerinin web 2.0 araçlarına ilişkin algılarını araştıran bir vaka çalışmasında 42 öğrencinin 41’i ileride bu araçları kullanmayı düşünmektedir. Sunum yaparken bu araçları kullanmayı planlayan öğretmen adayları, en çok projeksiyon cihazını kullanmayı tercih etmişlerdir. Bu çalışmaya göre öğretmen adaylarının “eğitim teknolojisi ve materyal tasarımı dersi” alması gerekliliğinin altı çizilmiştir (Özçınar vd., 2020).

İkinci dil olarak İngilizce öğretiminin web 2.0 araçlarıyla yapıldığı bir çalışmada ise web 2.0 araçlarının avantajları ve dezavantajları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucuna göre web 2.0 araçlarının dezavantajları bulunmasına rağmen avantajlarının çokluğu nedeniyle tercih edilmesi gerektiği belirlenmiştir (Mohd & Harwati, 2019).

Web 2.0 araçları sadece derslerde değil aynı zamanda öz yeterlilik, web 2.0 araçlarının kullanım düzeyi, görüşler, farkındalık gibi çalışmalarda da kullanılmıştır. 2012 yılında Bayraktar'ın yaptığı çalışmaya göre öğretim görevlileri derslerinde düşük oranlarda da olsa Facebook, blog, wiki ya da podcastları kullandıklarını belirtmişlerdir. Böylelikle Bayraktar öğretim görevlilerinin web 2.0 farkındalık düzeylerini belirlemeye çalışmıştır. Aldır (2014) ise yaptığı çalışmayla öğretmen adaylarının web 2.0 araçlarına ilişkin görüşlerini araştırmıştır. Araştırmaya göre öğretmen adayları web 2.0 araçlarını faydalı bulmuştur. Korucu ve Yücel (2015) bilgisayar ve teknoloji öğretmenleri ile görüşmüş ve web 2.0 araçlarıyla ilgili öğretmenlere hizmet içi eğitimler vermeyi tavsiye etmiştir. Tatlı vd. (2016) öğretmen adaylarının web 2.0 bilgisayarın teknoloji kullanımında özgüvene etkisi olduğunu tespit etmiştir. Altıok vd. (2017) öğretmen adaylarına web 2.0 eğitimi vermiştir ve sonrasında onların görüşlerini almıştır. Sonuca göre tüm öğretmenlerin böyle bir eğitime gereksinim duyduğu ortaya konmuştur. Ünal ve Uzun (2018)'un yaptığı araştırmaya göre de web 2.0 araçlarının öğretmenlere tanıtılması gerekmektedir. Gürsoy ve Göksun (2019)'da öğretmenlerin web 2.0 aracı ile içerik geliştirme öz yeterliliklerini araştırmıştır. Yetik, Akyüz ve Bardakçı (2020) öğretim elemanlarının web2.0 araçlarına ilişkin farkındalık durumlarını belirlemeye çalışmıştır. Özkılıç (2021) öğretmenlere web 2.0 araçlarının tanıtımıyla ilgili bir kılavuz hazırlamıştır. Turan (2021) ölçme değerlendirmeye yönelik EDA isimli bir web 2.0 aracı geliştirmiştir. Bilgin (2022) ise yabancı dil öğretiminde web2.0 araçlarının kullanımına ilişkin bir çalışma yapmıştır.

Türkçe dersi ile ilgili yapılan çalışmalar arasında Akçay ve Şahin tarafından 2012 yılında yapılan araştırma vardır. Bu çalışmaya göre web 2.0 aracı olan Webquest'in Türkçe dersinde başarı ve tutuma anlamlı bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Özbal (2017) yaptığı eylem araştırmasında web 2.0 araçlarından olan Pixton'un yazma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olup olmadığını araştırmış ve olumlu sonuçlara ulaşmıştır. Batıbay (2019) ise web 2.0 aracı olan Kahoot'un motivasyona etkisini araştırmış ve anlamlı etkiler tespit etmiştir. Ayrıca Karadağ ve Garip'in (2021) yaptığı fenomenolojik çalışmaya göre web 2.0 araçlarının eğitici ve öğretici olduğu belirlenmiştir. Sağlık ve Yıldız'ın (2021) dil eğitiminde web 2.0 araçlarının kullanımı ile ilgili yaptığı derleme çalışmasında ise bu araçların çoğunlukla yazma becerisinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Leylek'in (2018) doktora çalışmasına göre ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin okuma becerileri ve okumaya yönelik tutumları dijital hikayelerle belirlenmiş ve okumaya yönelik tutum puanlarında anlamlı değişikliğe rastlanmazken okuma hızı, okuduğunu anlama becerisi, kelime tanıma, prozodi gibi puanlarda ise anlamlı değişikliklerin mevcut olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şener'in (2019) yüksek lisans çalışmasında genel tarama metodu kullanılarak öğretmenlerin web 2.0

araçlarını hangi seviyede, hangi amaç için kullandıkları ve bu araçları kullanılırken karşılaşılan problemler belirlenmiştir. Buna göre Türkçe öğretmenlerinin web 2.0 aracı kullanma seviyeleri ortadır. Tıraşlıoğlu'nun (2019) yüksek lisans tezinde Kahoot! ile yapılan ve fotoğraftaki nesneyi sorma yöntemi ile oluşturulan testlerin söz varlığını geliştirmede olumlu etkisinin olduğu fakat istatistiksel anlamda etkili olamadığı tespit edilmiştir. Batıbay'ın (2019) yılındaki yüksek lisans tezinde de benzer olarak Kahoot! ile oluşturulan testlerin Türkçe dersine karşı motivasyonu artırırken bu testlerin başarıya bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Sağlık 2022 yılında yaptığı doktora çalışmasında okuduğunu anlama, kelime bilgisi ve okuma hızı puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu fakat kelime tanıma puanları arasında anlamlı farklılık bulunmadığını tespit etmiştir. Banaz (2022) yaptığı doktora tezinde tarama çalışması yapmış, 422 Türkçe öğretmeni ile çalışmış ve öğretmenlerin web 2.0 kullanma durumları eğitim seviyesi, cinsiyet, meslek süresi, internet kullanma süresi, bilgisayar kullanımı, hizmet içi eğitim alma durumları, web 2.0'dan haberdar olma durumu değişkenliklerine göre anlamlı farklılıklar belirlemiştir. Çelik (2018) yaptığı tarama çalışmasında web 2.0 araçlarının motivasyonu olumlu yönde etkilediğini belirleyen bir derleme çalışması yapmıştır. Yeşilyurt'un (2019) çalışmasına göre yabancılara Türkçe öğretimini gerçekleştiren öğretim elemanlarına yapılan ankette hocaların derslerinde web 2.0 araçlarını kullanmaya istekli oldukları fakat yeterli bilgi sahibi olmadıkları bu sebepten de hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu belirlenmiştir. Karadağ ve Garip 2021 yılında yaptığı çalışmada LearningApps aracını 15 öğrenci ile pekiştirme çalışmalarında kullanılmış ve daha sonra bu öğrencilerden olumlu görüşler elde etmiştir. Er ve Karakuş 2021 yılında yaptığı çalışmada 9 farklı üniversiteden 149 Türkçe öğretmenliği öğrencisi ile ölçek çalışması yapmış ve öğretmen adaylarının bazılarının bu araçları kullandığını, bazılarının hiç kullanmadığını ve hatta bazılarının hiç duymadığını tespit etmiştir. Sığümlü ve Aslan (2022) yaptıkları fenomenolojik çalışmada web 2.0 araçlarını kullanan 20 Türkçe öğretmenin deneyimlerine yer vermiştir. Öğretmenler ana dili öğretiminde 34 farklı web 2.0 aracı kullanmaktadır. Ayrıca bu çalışmada web 2.0 araçlarının ana dil öğretimine katkıları ve öğretmenlerin bu araçları kullanırken yaşadığı problemler de belirlenmiştir. Ateşli ve Yıldız (2022) yaptıkları tarama çalışmasında B1 seviyesindeki öğrenciler için Sevim Ak'ın Ayakkabı Tamircisi metnini kullanmıştır. Metin Emaze aracında yazılmıştır. Hatırlama etkinliklerinde Wordwall, anlama etkinliklerinde Padlet, uygulama etkinliklerinde Canva, analiz ederken Visme, değerlendirmede Linoit ve yaratıcılık etkinliklerinde ise Storyboardthat web 2.0 aracı kullanılmıştır. İnal ve Aslanbaş (2022) yaptıkları nitel çalışmada uzaktan eğitimde seviyeye uygun kullanılabilecek web 2.0 araçlarından Google Classroom, Mindmeister, Padlet, Lyrics Training, LearningApps, Quizlet, Voki, Wordwall örnekleri vermiştir. Yörük'ün (2022)

alışması bir derlemedir ve alanda yapılan çalışmaları özetler. Buna göre yabancılara Türkçe ğretiminde web 2.0 araçlarına ilişkin 35 makale, 8 kitap, 100'den fazla web sitesi incelenmiştir. Veriler ışığında web 2.0 araçları gruplandırılmış ve özetlenmiştir. Türkben ve Alptekin (2023) Türkçe ğretmenlerinin web 2.0 aracıyla dijital hikâye oluşturma yeterliklerini değerlendirmeye çalışmıştır. 195 Türkçe ğretmeninden Dijital Hikâye Araçları Kullanımı Yetkinliği leği kullanılarak veriler toplanmış ve öğretmenlerin dijital hikâye oluşturma yeterliklerinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Arslan ve zdemir (2023) probleme dayalı öğrenme ile web 2.0 araçlarına ilişkin literatürü incelemiş, dil becerilerinin web 2.0 araçlarıyla zenginleştirilerek probleme dayalı öğrenme yaklaşımı ile birleştirilen Türkçe dersi uygulamalarına örnek oluşturabilecek ders planı oluşturmuştur.

Web 2.0 araçlarını dil bilgisine uyarlayan çalışmalar da mevcuttur. zipek, 2019 yılında yaptığı yüksek lisans tezinde 8. Sınıflara anlatım bozukluğu konusunu Padlet vasıtasıyla işlenmiş ve akademik başarıya ve tutuma etkisini araştırmıştır. Buna göre dersleri EBA ile işleyen kontrol grubu ile Padlet ile işleyen deney grubu arasında başarı açısından anlamlı bir fark bulunmasa bile tutum açısından ğrencilerin EBA'ya alternatif araçları tercih ettiği belirlenmiştir. Keskin'in (2021) yüksek lisans tezinde kök ve ekler konusu Quiziz, Kahoot!, Microsoft Teams, Socrative, Wordart, Wordwall, Coggle, Mentimeter ile hazırlanan etkinliklerle ile işlenmiş ve hem başarı puanlarında hem de derse yönelik tutumlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Göker ve İnce (2019) Türkçe ğretimi için 3 Dakikada Türkçe isimli bir web 2.0 aracı kullanmıştır ve belirtme durumu öğretilirken etkili bir yöntem olduğu sonucuna varmıştır. şeker (2020) ise çalışmasında Plickers isimli web 2.0 aracını deneysel uygulamada ek-kök konusunda 5. Sınıflarda kullanmıştır. Alınan sonuçlara göre deney grubunun lehine öğrenmeler gerçekleştiği için Plickers adlı web 2.0 aracının kullanımının etkili olduğu tespit edilmiştir. Kaygusuz (2024) ise doktora çalışmasında web 2.0 araçlarının okuduğunu anlama becerisini geliştirdiğini ve bilgileri kalıcı hale getirdiğini tespit etmiştir.

Yapılan çalışmalara bakıldığında Türkçe dersinde web 2.0'ın kullanımıyla ilgili pek çok araştırma yapıldığı ve bu araştırmaların yazma, okuma, dil bilgisi alanları; ğretmen görüşü; tutum; motivasyon; başarı; yeterlilik gibi konularda fakat çoğunlukla yazma becerisinde yapıldığı belirlenmiştir. Dil bilgisi alanı da dili işlevselleştirmesi ve diğer dil becerilerini desteklemesi yönünden önemlidir ve es geçilmemesi gerekir. Konuşma, yazma, okuma ve dinleme alanlarının birleştiricisi, çatısı dil bilgisidir. Özelikle dil bilgisi eksik bir yazma ve konuşmanın tam ve düzgün şekilde gerçekleştiği söylenemez. Dil bilgisiyle ilgili araştırmaların sınırlı olması, dil bilgisi başarısının düşük olması ve dil bilgisinin öğrenciler

tarafından sıkıcı bulunması hasebiyle web 2.0 araçlarıyla yapılan dil bilgisi çalışmalarını elzem hale getirmiştir ve bu çalışma bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu çalışmayla öğretmenlere derslerde sezdirme yöntemi kullanılan dil bilgisi içerikleri web 2.0 araçlarıyla sunulmuştur. Ayrıca dil bilgisi öğretiminde web 2.0 araçlarından Padlet ve Wordwall kullanılarak başarılı sonuçlar elde edildiği için uygunluktan dolayı web 2.0 aracı olarak da bu ikisi tercih edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, deseni, nicel ve nitel boyutu, çalışma grubu, verilerin toplanması, kullanılacak ölçme araçları, işlem basamakları, analiz yöntemlerine ve geçerlik ve güvenirliğe yer verilmiştir.

Araştırma Süreci

Araştırmanın amacına ulaşmak için takip edilen süreç Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Araştırma Süreci

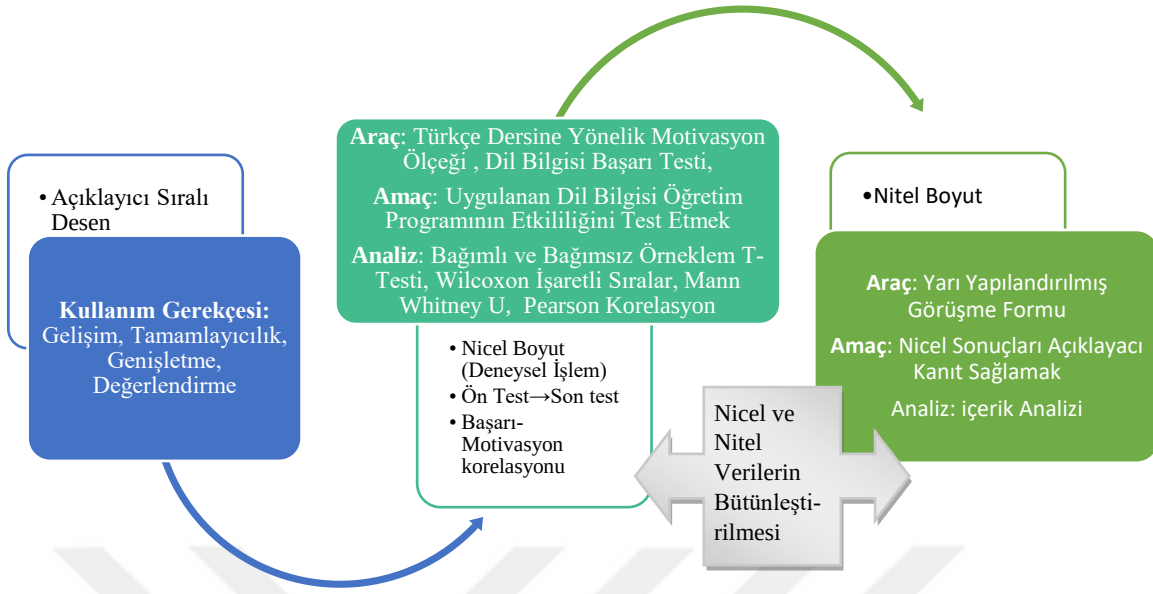
Sıra Nu.	Süreç
1.	Araştırma amacının belirlenmesi
2.	Araştırma sorusunun ifade edilmesi
3.	Öğretim etkinliklerinin hazırlanması için uzman görüşü alınması
4.	Veri toplama araçlarının hazırlanması: Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği, Uygulama Sonrası Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu
5.	Deney ve kontrol gruplarının belirlenmesi ve her gruba ait ön test puanlarının belirlenmesi
6.	Hazırlanan etkinliklerin deney grupları üzerinde uygulanması
7.	Son testin uygulanması ve analizlerin yapılması
8.	Deneyssel uygulamaya ilişkin nicel bulguları açıklamak amacıyla deney grubundan seçilen öğretmenlerle ve öğrencilerle görüşmelerin yapılması
9.	Nicel ve nitel bulguların bütünleştirilmesi
10.	Sonuç ve önerilerin sunulması

Araştırma Deseni

Web 2.0 araçlarıyla hazırlanan etkinliklerin yedinci sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersi motivasyonları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada karma araştırma yöntemlerinden açıklayıcı sıralı desen kullanılmıştır.

Aşağıdaki diyagramda açıklayıcı sıralı karma desen araştırma modeli oluşturularak araştırma süreci gösterilmeye çalışılmıştır:

Şekil 9. Açıklayıcı Sıralı Karma Desen Araştırma Modeli

Açıklayıcı sıralı desen araştırmalarında öncelikle nicel, daha sonra nitel veriler elde edilerek bunlar birlikte ve birbirini destekleyecek şekilde kullanılır (Fırat vd.,2014,s.72). Tek bir araştırmada hem nicel hem de nitel verilerin beraber kullanılarak verilerin toplanıp analiz edilmesiyle yapılan çalışmalar karma yöntem araştırmasıdır (Creswell & Plano Clark, 2007). “Herhangi bir olguya ilişkin bütüncül anlayış ancak çoklu bakış açıları yoluyla elde edilebilir.” (Yıldırım & Şimşek, 2016, s.28). Bu çalışmada da bütüncül bakış açısını yakalamak amacıyla nicel ve nitel yöntemler karmalanarak kullanılmıştır. Bu kapsamda ilk aşamada web 2.0 araçlarına dair uzman görüşlerinden hareketle dil bilgisi öğretiminde kullanılacak olan web2.0 araçlarıyla hazırlanmış etkinlikler geliştirilmiştir. DeneySEL işlem öncesine sonrasında Türkçe Dersi Motivasyon Ölçeği ve Dil Bilgisi Başarı Testi ön test ve son test olarak uygulanarak nicel veriler toplanmıştır. DeneySEL işlem tamamlanıp nicel verilerin analizi tamamlandıktan sonra ise uygulamaya katılan deney grubu öğrencileri ve öğretmenlerle uygulamanın etkisinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak nitel veriler elde edilmiştir. Nitel veriler, nicel bulguları açıklamak üzere toplanmıştır. Son aşamada da nicel veriler ve nitel veriler bütünleştirilmiştir. Sadece nicel veriler ya da nitel verilerin kullanımının web 2.0 aracılığıyla yedinci sınıf öğrencilerine dil bilgisi öğretiminde öğrencilerin başarı ve motivasyon düzeylerini belirlemede yeterli olmayacağı düşünüldüğünden, nicel ve nitel veriler birlikte kullanılarak araştırmanın güvenilirliği ve geçerliği artırılmaya çalışılmıştır.

Hem nicel hem de nitel boyutları barındırması nedeniyle nitel ve nicel yaklaşımların sınırlılıklarını telafi etmek karma araştırma yöntemlerinin temel güçlü yanlarından. Diğer

bir güçlü yan ise tek başına nicel veya tek başına nitel araştırma yöntemiyle cevaplanamayacak araştırma sorularını cevaplamaya yardımcı olmak ve elde edilen bulguların nicel veya nitel çalışmalardan elde edilen bulgulara göre daha fazla delil ile ortaya konması olarak ifade edilebilir. Bir başka güçlü yan ise nicel ve nitel çalışmaları kapsayan bir dünya görüşü olan pragmatizm üzerine temellendirilmesi sebebiyle çoklu dünya görüşlerine yer vermeye olanak sağlaması ve son olarak bir araştırma sorusunu çözmek için mevcut olan nicel ve nitel süreçlere başvurabilme açısından pratik bir yaklaşımla incelenen problemi hem tümevarımsal hem tündengelimisel şekilde bütünleştirmeye olanak sağlamasıdır (Creswell & Plano Clark, 2007, ss. 12-13).

Araştırmanın Nicel Boyutu

Araştırmanın nicel boyutunda ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bu modelde birden çok grup yansız atama yöntemiyle belirlendiği için bilimsel değeri yüksektir. Seçilen deney ve kontrol gruplarına deney öncesi ve sonrası ölçmeler yapılır. Karasar’a (2017) göre deneysel desenler “neden-sonuç ilişkilerini belirlemeye çalışmak amacı ile doğrudan doğruya araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelleridir. Yansız atamayla oluşturulan kontrol ve deney gruplarına ön test yapılır. Kontrol grubuna hiçbir uygulama yapılmazken deney grubuna deneysel işlem uygulanır. Deneysel işlem sonrası iki gruba son test uygulanır ve son test puanları karşılaştırılır (Creswell, 2011). Deneysel desenin simgesel gösterimi Tablo 6’da görülmektedir.

Tablo 6.*Deneysel İşlem Süreci*

	Grup	Ön Test	İşlem	Son Test
RaslantısalAtama	DeneyGrubu	O ₁	Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Konu ve Etkinliklerinin İşlenmesi	O ₂
	KontrolGrubu	O ₁	Türkçe Derslerinin Mevcut Eğitim Yöntemleri ve Ders Kitabındaki Etkinliklerle İşlenmesi	O ₂

Araştırma kapsamında web 2.0 araçlarıyla oluşturulan dil bilgisi etkinlik içerikleri 2022-2023 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Türkçe derslerinde deney grubuna uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise herhangi bir müdahalede bulunulmamış, mevcut öğretim programı uygulanmıştır. Uygulama için ders kitabında yer alan 5, 6, 7 ve 8. temalar ve dil bilgisi konuları dikkate alınmıştır.

Araştırmanın Nitel Boyutu

Algıların ve olayların her açıdan, toplu ve gerçekçi bir şekilde doküman analizi, görüşme ve gözlem gibi yöntemlerle araştırıldığı çalışmalar nitel çalışmalardır. Nitel çalışmaların esnek bir yapısı vardır ve gerektiğinde çalışma deseninde değişiklikler yapmaya izin verir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Nitel araştırmalarda durum çalışması, eylem araştırması, kültür analizi, olgubilim gibi desenler kullanılabilir (Seggie & Bayyurt, 2017). Bu araştırmanın nitel boyutunda nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (phenomenology) kullanılmıştır.

Yaşanmış bir tecrübeyi yorumlamayı sağlayan olgu bilim deneyimlerden hareket eden bir desendir (Jasper, 1994; Miller, 2003). Bu desende görüşmeler vasıtasıyla veriler elde edilir. Görüşmelerdeki esneklik, soru cevapla sağlanan bilgi alışverişi, çalışılan olguyu detaylı bir şekilde betimlemeyi sağlar (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu doğrultuda deneysel işlem uygulandıktan sonra web 2.0 araçlarını deneyimleyen öğretmen ve öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Uzman görüşlerine uygun ve kullanışlı olduğu düşünülen Padlet ve Wordwall web 2.0 araçları tercih edilmiştir.

Deneysel işlem uygulandıktan sonra öğretmen ve öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Öğretim sonrasındaki görüşmeler vasıtasıyla öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleriyle uygulanan öğretim etkinliklerinin kadar etkili olduğu, bu etkinin gerçekten deneysel uygulamadan mı kaynaklandığı belirlenmeye çalışılmıştır. Görüşme yalnızca deney grubunda gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğünce uygun bulunan Erzurum'daki iki ortaokulun 7. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler ile deneysel işlemi gerçekleştiren 2 öğretmen oluşturmaktadır. 96 öğrenciyle yürütülen çalışmada TOKİ Ortaokulunun deney grubu 34, kontrol grubu 35 kişi iken Çayırtepe Ortaokulunun deney grubu 13, kontrol grubu 14 kişidir.

Nitel boyuttaki örneklem grubunun belirlenmesi için amaçlı örnekleme yapılmıştır. Bunun için deneysel uygulama yapılan öğrenciler arasından uygun olan öğrenciler belirlenip onlarla görüşmeler yapılmıştır. Amaçlı örneklemede araştırmacı kendi gözlemlerine dayanarak araştırmaya uygun olduğunu düşündüğü belli bireyleri seçerek gerçekleştirir (Gürbüz& Şahin, 2016). Deneysel işlemten sonra yani web 2.0 uygulamalarıyla işlenen Türkçe dersleri sonrasında uygun görülen 10 öğrenci ile uygulanan öğretimin

değerlendirilmesi için yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu 10 kişi belirlenirken de başarı testi sonuçlarında üst, orta ve alt grupta bulunan öğrenciler tespit edilmiştir. Aynı şekilde dersleri uygulayan ders öğretmenlerinden de görüş alınmıştır. İki farklı deney grubu olacağı için örneklemdaki öğretmen sayısı iki olmuştur.

Her iki uygulama okulundaki deney ve kontrol gruplarının başarı ve motivasyon açısından denkleğinin belirlenmesi amacıyla araştırmaya katılan öğrencilerin Türkçe dersi ağırlıklı not ortalamaları karşılaştırılmıştır(Tablo 7 ve 8).Buna göre TOKİ Ortaokulunda yer alan grupların 1. döneme ilişkin Türkçe dersi ağırlıklı not ortalamalarından hareketle yapılan istatistiksel karşılaştırmaya ilişkin elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. TOKİ Ortaokulu Türkçe Dersi Ağırlıklı Not Ortalamasına Göre Sınıf Denkleği Arasındaki Farklılık

Değişken	Grup	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Sınıf Denkleği	Deney Grubu(C sınıfı)	34	69.19	15.39	1.07	70	.28
	Kontrol Grubu(A sınıfı)	35	73.25	16.48			

Tablo 7 incelendiğinde bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre C sınıfındaki deney grubu öğrencilerin ağırlıklı not ortalaması ($\bar{X} = 69.19$, $SS= 15.39$) ile A sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin ağırlıklı not ortalaması ($\bar{X} = 73.25$, $SS= 16.48$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir; $t(70)=.05$, $p> .05$.

Çayırtepe Ortaokulunda yer alan grupların 1. Döneme ilişkin Türkçe dersi ağırlıklı sıra ortalaması notlarından hareketle yapılan istatistiksel karşılaştırmaya ilişkin elde edilen bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.Çayırtepe Ortaokulu Türkçe Dersi Ağırlıklı SıraOrtalaması Notlarına Göre Sınıf Denkleği Arasındaki Farklılık

Değişken	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıralar toplamı	U	Z	p
Sınıf Denkleği	DeneyGrubu(A sınıfı)	13	15.27	198.50	74.50	-.802	.43
	KontrolGrubu(Bsınıfı)	14	12.82	179.50			

Tablo 8 incelendiğinde MannWhitney-U testi sonuçlarına göre A sınıfındaki deney grubu öğrencilerin ağırlıklı sıra ortalaması notlarıyla ile B sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin ağırlıklı sıra ortalaması notları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir; $Z=-.802$, $p> .05$.

Hem TOKİ hem de Çayırtepe ortaokullarında yer alan grupların Türkçe dersi ağırlıklı not ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilemediği için deney ve kontrol grupları rastgele belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Nicel Boyut İçin Veri Toplama Araçları

Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği. Araştırmanın nicel verilerinin elde edilmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan Dil Bilgisi Başarı Testi ile Taşgın ve Arslan (2019) tarafından geliştirilen “Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır.

Motivasyon ölçeğinin boyutları şu şekildedir:

- Motivasyonsuzluk (17 madde): 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45. maddeler
- İçsel Motivasyon (11 madde): 2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18. maddeler
- Hedef Motivasyon (9 madde): 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 25, 26. maddeler
- Dışsal Motivasyon (8 madde): 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28. maddeler

29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45 maddeler ters puanlanmaktadır.

Türkçe dersine ilişkin motivasyon ölçeğinin dil becerileriyle ilişkili maddeleri ise şu şekildedir:

Dinleme: 1, 8, 39

Konuşma: 2, 6, 7, 38

Okuma: 3, 4, 26, 36

Yazma: 37, 25

Dil bilgisi: 5. maddeler dil becerileriyle ilişkilidir.

Motivasyon bütüncül bir olgudur ve bütün unsurlarının beraber değerlendirilmesi gerekir. Dijital içeriklerde, dil becerileriyle dil bilgisi iç içe kullanıldığı için dil becerileriyle ilgili olan ölçek maddeleri çıkarılmadan ölçeğin tamamı öğrenciye uygulanmıştır. Dil bilgisi ile dil becerilerinin beraber kullanıldığı etkinlik örnekleri aşağıdaki gibidir:

Şekil 10. Dinleme/İzleme Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik

Şekil 11. Konuşma Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik

Şekil 12. Okuma Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik

SÖZ SANATLARI: Yandaki metni okuma tiyatrosu yöntemiyle okuyunuz ve farklı yazılı olan kısımlara dikkat ediniz. Okuma tiyatrosu için Karagöz, Hacivat, Ağustos Böceği ve Karıncayı okumak üzere 4 öğrenci belirleyiniz.

Yeni Nesil Ağustos Böceği- Karınca ve Karagöz-Hacivat

(Karagöz saz çalarak gelir.)
Karagöz- Aman bana bir eğlenceeeeeee, yar bana bir eğlence. (O sırada Hacivat odun kırar. Karagöz onu fark eder.) Ahan da bana bir eğlence. Oooo Hacivat'ım kolay gelsin.
Hacivat- Kolaysa başına gelsin, BELİM BIKINIM KIRILDI ÇALIŞMAKTAN. Gel biraz da sen çalış.
Karagöz- Hmmm o zamaaaaan Karagöz grubtan ayrıldı.

Karagöz- Bu **eydilik**-günümü **keranlık**-mı çevireyim yani? Ben saz çalacağım. Sesim çok güzelmiş, kızlar öyle söylüyor. (Çalar)
Hacivat- Bak benim Karagöz'üm **yazın** başı pişenin **keşim-aşı** pişermiş.
Karagöz- Kızıl başlı pirenin nasıl karnı şişermiş?
Hacivat- Ne piresi ne karnı?
Karagöz-E tabii o kadar yemek yerse karnı da şişer, **MİDESİ DE PATLAR**. Ama bana bak **BİR DERİ BİR KEMİK KALDIM**.
Hacivat- Yahu ne anlatıyorsun Karagöz? Demem o ki şimdi **karınca gibi** çalışırsak kışın zorda kalmayız.
Hacivat- Ne karıncası yaa, **ben ağustos böceği** gibi saz çalmanın peşindeyim.

Şekil 13.Yazma Becerisi ve Dil Bilgisinin Beraber Kullanıldığı Etkinlik

Öğretmeninizin söylediği hikayeyi yazım kurallarına uyarak aşağıya yazmaya çalışın. Öğretmeniniz daha sonra doğru metni gösterecektir. Öğretmeninizin gösterdiğinden hareketle yanlış sayınızı belirleyip hatalarınıza bakın. Sınıfta en az yanlış yapan öğrenciyi tespit edip sınıfça onu alkışlayın.

Dil Bilgisi Başarı Testi. Öğrencilerin dil bilgisi başarılarının ölçülmesi için yedinci sınıf dil bilgisi kazanımlarını içeren 20 soruluk başarı testi uygulanmıştır. Dil bilgisi, 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndan itibaren ayrı bir başlık olarak değil, öteki dil becerilerinin kazanımları başlığında verilmiştir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yedinci sınıf 5,6,7 ve 8. temalarda yer alan dil bilgisi öğretimine ilişkin kazanımlar aşağıdaki gibidir:

- Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.
- Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.
- Anlatım bozukluklarını tespit eder.
- Metindeki anlatım biçimlerini belirler.
- Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.
- Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.
- Metindeki söz sanatlarını tespit eder.
- Yazdıklarını düzenler(Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur).

Kazanımlara uygun sorular MillîEğitim Bakanlığının yayımladığı örnek kazanım sorularından seçilmiştir. Buna göre 30 soru belirlenmiş ve uygunluğu ve kapsam geçerliliği 16 uzman görüşüne sunulmuştur. 16 uzmanın 1'i profesör, 2'si doçent, 1'i doktor ve 12'si öğretmendir. Uzmanlara ilişkin bilgiler EK-20'de verilmiştir. Uzman görüşü alma tekniği olan Lawshe ile maddenin istenen görevi yerine getirip getirmediği tespit edilir ve değer

olarak 0,59'un altındaki maddeler elenir. Lawshe tekniği için en az 5, en fazla 40 uzman gereklidir (Yurdagül, 2005). Tablo 9'da Lawshe tekniği ile görüş toplanan başarı testinin kapsam geçerliği sonuçları yer almaktadır.

Tablo 9.Alan Uzmanlarının Başarı Testi Kapsam Geçerliği Sonuçları

Sorular	Uzman Görüşü			Kapsam Geçerlik Oranı (KGO)
	Uygundur	Uygun Değildir	Geliştirilmeli	
1	15	1	0	0.87
2	11	4	1	0.37
3	11	5	0	0.37
4	15	1	0	0.87
5	15	1	0	0.87
6	13	3	0	0.62
7	14	2	0	0.75
8	15	1	0	0.87
9	16	0	0	1
10	10	2	4	0.25
11	13	1	2	0.62
12	15	1	0	0.87
13	13	0	3	0.62
14	14	0	2	0.75
15	12	1	3	0.50
16	15	1	0	0.87
17	16	0	0	1
18	15	0	1	0.87
19	13	0	3	0.67
20	13	1	2	0.67
21	16	0	0	1
22	16	0	0	1
23	15	1	0	0.87
24	13	0	3	0.67
25	15	0	1	0.87
26	14	0	2	0.75
27	15	0	1	0.87
28	12	0	4	0.50
29	16	0	0	1
30	16	0	0	1

Tablo 9 incelendiğinde 0.59'un altında kalan 5 soru (2,3,10,15 ve 28. sorular) tespit edilmiş ve 5 madde testten çıkarılarak uygulama yapılmıştır.

120 kişilik yedinci sınıf öğrenci grubuna uygulanan ölçek sonrasında yapılan madde analizleri, ayırt edicilik, geçerlik ve güvenirlik analizleri sonucunda uygunluğu tespit edilerek başarı testine son hâli verilmiştir (EK 8). Tablo 10'da başarı testinin madde analizine yer verilmiştir.

Tablo 10.*Başarı Testinin Betimsel İstatistikleri*

Madde	Değer
Betimsel İstatistikler Testteki Madde Sayısı	25
Cevaplayıcı Sayısı	120
Testin Ortalaması	12.58
Testin Varyansı	39.56
Testin Standart Sapması	6.29
En Yüksek Puan	25.00
En Düşük Puan	1.00
Ortanca	12.00
Çarpıklık	0.28
Basıklık (Sivrilik)	-0.99
Bağıl Değişkenlik Katsayısı	18.83
Kr-20 İç Tutarlılığı	0.88
Kr-21 İç Tutarlılığı	0.87
Testin Ortalama Ayırtıcılığı	0.63
Testin Ortalama Güçlüğü	0.50
Minimum Güçlük	0.30
Maximun Güçlük	0.72
Maximun Ayırtedicilik	0.37
Maximun Ayırtedicilik	0.87
İki Yarı Güvenirliği (Spearmanlı)	0.87
Eşdeğer Yarılar (Spearmanlı)	0.86

Tablo 10'a göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin normal dağıldığı, KR20 ve KR21 değerlerinin güvenirliği yansıttığı görülmektedir. Ayrıca, testin ortalama ayırt ediciliği incelendiğinde hazırlanan başarı testinin ayırt edici olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Başarı Testi'nin madde analizleri Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11.*Başarı Testinin Madde Analizleri*

Madde No	Maddeyi Doğru Cevaplayan Sayısı	Madde Güçlüğü	Madde Ayırtıcılığı	Madde Silinirse KR-20	Madde Güçlüğü'nün Yorumlanması	Madde Ayırtıcılığının Yorumlanması
1	62	0.52	0.38	0.88	Orta Güçlükte	Ayırtıcı
2	65	0.54	0.59	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
3	63	0.53	0.56	0.88	Orta Güçlükte	Çok İyi
4	54	0.45	0.78	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
5	58	0.48	0.44	0.88	Orta Güçlükte	Çok İyi
6	59	0.49	0.78	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
7	45	0.38	0.47	0.82	Zor	Çok İyi
8	43	0.36	0.44	0.87	Zor	Çok İyi
9	62	0.52	0.78	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
10	64	0.53	0.75	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
11	62	0.52	0.72	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
12	70	0.58	0.81	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
13	56	0.47	0.50	0.88	Orta Güçlükte	Çok İyi
14	64	0.53	0.88	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
15	44	0.37	0.53	0.88	Zor	Çok İyi
16	56	0.47	0.81	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
17	81	0.68	0.59	0.87	Kolay	Çok İyi
18	69	0.57	0.69	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
19	58	0.48	0.56	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
20	62	0.52	0.69	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
21	56	0.47	0.47	0.88	Orta Güçlükte	Çok İyi
22	36	0.30	0.47	0.88	Zor	Çok İyi
23	72	0.60	0.72	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi
24	87	0.72	0.66	0.87	Kolay	Çok İyi
25	62	0.52	0.75	0.87	Orta Güçlükte	Çok İyi

Tablo 12.*Başarı Testinin Belirtke Tablosu*

BELİRTKE TABLOSU																										
Kazanım Numarası	7. SINIF DİL BİLGİSİ KAZANIMLAR	SORU NUMARALARI																								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
T.7.4.13.	Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.	X	X																						X	X
T.7.3.10.	Basit, türemiş, birleşik fiilleri ayırt eder.				X	X																				
T.7.4.16.	Yazdıklarını düzenler. b)Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.					X	X	X																		
T.7.3.11.	Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.								X	X	X															
T.7.3.13.	Anlatım bozukluklarını tespit eder. Anlam yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.											X	X	X												
T.7.3.37.	Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.														X	X										
T.7.3.36.	Metindeki anlatım biçimlerini belirler.																X	X								
T.7.3.8.	Metindeki söz sanatlarını tespit eder. Benzetme (teşbih), kişileştirme (teşhis), konuşurma (intak) ve karşıtlık (tezat), abartma (mübalağa) söz sanatları verilir.																							X		
T.7.3.9.	Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. a)Fiil çekim ekleri (kip ve kişi ekleri) üzerinde durulur.																		X	X						
T.7.4.16.	Yazdıklarını düzenler. b)Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.																				X	X	X			

Dil bilgisi öğretim etkinlikleri Tablo 12'deki kazanımlara uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Sezdirerek konu anlatımı etkinlikleri Padlet'te, oyun tasarımı Wordwall'da yapılmıştır.

Araştırmada nicel verilerin toplanmasında kullanılan diğer bir ölçek ise Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği'dir. Öğrencilerin Türkçe dersine karşı isteklilik, güdü, gereksinim, ilgiyi kısacası motivasyonlarını ölçmeyi amaçlayan ve Adnan Taşgın ve Aysel Arslan (2019) tarafından geliştirilen 45 maddelik bir ölçme aracıdır. 5'li Likert (kesinlikle katılmıyorum-1, katılmıyorum-2, kısmen katılıyorum-3, katılıyorum-4, kesinlikle katılıyorum-5) tipi bir ölçektir. Ölçekteki tüm maddelerin puanları toplanarak bireyin Türkçe dersine yönelik motivasyon düzeyleri elde edilebilmektedir. 29-45. maddeler arası ters maddelerdir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 225'tir.

Nitel Boyut İçin Veri Toplama Araçları

Nitel boyutta veri toplamak amacıyla görüşmeler yapılmış ve bunun için de yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Görüşme, nitel araştırmalarda kullanılan ve gözle görülmeyen durumları ortaya çıkarmayı amaçlayan bir veri toplama tekniğidir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu görüşme formları vasıtasıyla öncelikle web 2.0 araçlarıyla yapılacak etkinliklerin niteliği belirlenmiş daha sonra da nicel verilerin desteklenmesi amaçlanmıştır. Buradan hareketle deneysel işlem sonrasında deney grubundaki öğrencilerle ve öğretmenlerle görüşülmüş ve uygulamanın sonuçlarına ve etkililiğine dair görüşler alınmıştır. Bu çalışmada 3 farklı görüşme formu kullanılmıştır. Bahsedilen veri toplama araçları tez danışmanı kılavuzluğunda araştırmacı tarafından geliştirilmiştir

Nitel veri toplamak için kullanılan veri toplama araçları şu şekildedir:

Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Dil Bilgisi Etkinlikleri İçin Uzman Görüşü Formu (Ek 7)

Kullanılan ilk görüşme formu Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Dil Bilgisi Etkinlikleri İçin Uzman Görüşü Formu'dur. Web 2.0 araçlarıyla hazırlanacak dil bilgisi öğretim etkinlikleri oluşturulmadan önce uzmanlardan öneriler alınmıştır. Uzmanlara ne tür etkinlikler kullanılabileceği, dil bilgisinde web 2.0 araçlarının nasıl uygulanabileceği, hangi web 2.0 araçlarının kullanılabileceği, etkinlik oluştururken nelere dikkat edilmesi gerektiği ve bir konu için kaç etkinliğe yer verilmesi gerektiği soruları yöneltilmiştir.

Görüşme formu oluşturulurken ilgili alan yazını gözden geçirilmiş, benzer çalışmalardaki görüşme formları incelenmiş, soru hazırlama sürecinin sonunda madde havuzuna 6 soru eklenmiştir. Form; 1 doçent, 1 doktor ve 2 Türkçe öğretmenin görüşüne

sunulmuştur. Formda yer alan sorulardan “Web 2.0 araçlarıyla etkinlik hazırlarken önemli gördüğünüz noktalar nelerdir?” sorusu, formdaki bir diğer soru olan “Web 2.0 ile hazırlanacak etkinlikler oluşturulurken sizce nelere dikkat etmeliyiz?” sorusuyla benzerlik gösterdiği için uzman görüşleri doğrultusunda formdan çıkarılmıştır. Bu uzmanların bilgileri aşağıda dikkatlere sunulmuştur:

- Doçent Doktor: Ah. Ka. (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi)
- Doktor: Ay.Şi. (Atatürk Üniversitesi doktora mezunu, MEB’de öğretmen)
- Uzman Öğretmen: Es. Er. (MEB’de öğretmen, yüksek lisans mezunu)
- Uzman Öğretmen: Da. Du. (MEB’de okul müdürü)

Madde havuzundaki bu işlemlerden sonra formun nihai şeklinde 5 soru yer almıştır.

Web 2.0 Araçlarının Türkçe Dersinde Kullanımına İlişkin Uygulama Öğretmenine Yönelik Görüşme Formu (Ek 6)

Deneysel işlem sonrasında öğretmenlerin görüşlerini almak için oluşturulan form, web 2.0 araçlarıyla hazırlanan dil bilgisi öğretim etkinliklerinin uygulanma sürecinin değerlendirilmesine yöneliktir. Formda öğretmenlere uygulamanın öğrencilerin dil bilgisi öğrenimleri üzerindeki etkisi, uygulama hakkındaki görüşleri, bu uygulamanın mevcut programa göre ayırt edici yönleri ve uygulamanın öğrenci motivasyonlarına etkisine ilişkin soruların yer almasına dikkat edilmiştir. Bunun üzerine ilgili alan yazını gözden geçirilerek benzer çalışmalardaki sorular incelenmiş ve madde havuzuna 5 soru eklenmiştir. Bu 5 sorudan oluşan madde havuzu; 1 doçent, 1 doktor ve 3 Türkçe öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda madde havuzunda yer alan “Uygulamayı mevcut müfredatla kıyaslayarak değerlendiriniz.” sorusu, Ek-6’nın 3. sorusu olan “Bu uygulamayı mevcut programla kıyasladığınızda ayırt edici yönlerini belirtiniz.” maddesiyle benzerlik gösterdiği için madde havuzundan çıkarılmıştır. Uzmanlara ilişkin bilgiler şu şekildedir:

- Doçent Doktor: Ah. Ka. (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi)
- Doktor: Ay.Şi. (Atatürk Üniversitesi doktora mezunu, MEB’de öğretmen)
- Uzman Öğretmen: Es. Er. (MEB’de öğretmen, yüksek lisans mezunu)
- Uzman Öğretmen: Er. Cu. (MEB’de öğretmen)
- Uzman Öğretmen: Er. Ka. (MEB’de öğretmen)

Madde havuzundaki bu işlemlerden sonra formun nihai şeklinde 4 soru yer almıştır.

Web 2.0 Araçlarının Türkçe Dersinde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşme Formu (EK 5)

Bu form ise web 2.0 araçlarıyla hazırlanan dil bilgisi etkinlikleri uygulandıktan sonra öğrencilerin görüşlerinin alınması amacıyla oluşturulmuştur. Form, öğrencilerin deneysel işlem sürecini de değerlendirmelerini sağlamakla yöneliktir. Bu form da nicel verilerin açıklanması amacıyla kullanılmıştır. Formu yönelik hazırlanan madde havuzunda uygulamanın, öğrencilerin dil bilgisi becerilerinde ne gibi etkileri olduğu, motivasyon ve öğrenme süreçlerini nasıl etkilediği, öğrencilere bu süreçte ne kattığı ve ilerleyen süreçte bu uygulamanın kendilerine nasıl bir fayda sağlayacağı yönündeki görüşlerinin alınmasına dikkat edilmiştir. Bunun üzerine ilgili alan yazını gözden geçirilerek benzer çalışmalarda sorular incelenmiş ve madde havuzuna 4 soru eklenmiştir. Bu 4 sorudan oluşan madde havuzu 1 doçent, 1 doktor ve 3 Türkçe öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda madde havuzunda yer alan “Uygulamanın dil bilgisi başarınızı nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?” sorusu, “Uygulama öncesinde ve sonrasında dil bilgisi becerinizde ne gibi farklılıklar oldu, bunları açıklayınız.” maddesiyle benzerlik gösterdiği için madde havuzundan çıkarılmıştır. Ayrıca madde havuzu hazırlanırken aynı soruda birden çok yargı olduğu düşünülen bir madde, iki ayrı soru hâline getirilmiştir. Bu soru “Uygulama size bu süreçte ne kattı ve öğrenim hayatınızda uygulamanın size bir faydası olacağını düşünüyor musunuz?” sorusudur. Bu sorunun bir kısmı “şimdi üzerine”, diğer kısmı da “gelecek üzerine” sorulduğu için iki ayrı soru hâline getirilmiş ve Ek-5’in 3 ve 4. soruları olmak üzere iki ayrı soruya bölünmüştür. Aşağıda bu uzmanların bilgilerine yer verilmiştir:

- Doçent Doktor: Ah. Ka. (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi)
- Doktor: Ya. Ku. (Atatürk Üniversitesi doktora mezunu, MEB’de öğretmen)
- Uzman Öğretmen: Ve. Ka. (MEB’de öğretmen, yüksek lisans mezunu)
- Uzman Öğretmen: Er. Ya. (MEB’de öğretmen)
- Uzman Öğretmen: Fa. As. (MEB’de öğretmen)

Madde havuzundaki bu işlemlerden sonra formun nihai şeklinde 4 soru yer almıştır.

Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Öğretimi Etkinliklerinin Hazırlanması

Web 2.0 araçlarıyla dil bilgisi öğretimi etkinliklerinin hazırlanması için yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde 1 doçent, 1 doktor ve 2 uzman öğretmenden görüş alınmıştır. Uzmanlığına başvuru alan kişilere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Doçent Doktor: Ah. Ka. (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi)

Doktor: Ay.Şi. (Atatürk Üniversitesi doktora mezunu, MEB’de öğretmen)

Uzman Öğretmen: Es.Er. (MEB’de öğretmen, yüksek lisans mezunu)

Uzman Öğretmen: Da. Du. (MEB’de öğretmen)

Uzmanlara etkinlik türü, web 2.0 araçlarını dil bilgisine uyarlama, kullanılacak web 2.0 aracının tespiti, hazırlık esnasında dikkat edilecekler ve etkinlik sayısı konularında sorular yöneltilmiştir. Uzman görüşü ışığında deneysel işlemde kullanılacak olan etkinlikler oluşturulmuştur. Etkinlikler uygun ve kullanışlı olduğu düşünülen iki web 2.0 aracında (Wordwall, Padlet) gerçekleştirilmiştir.

Alan uzmanlarının web 2.0 araçlarıyla dil bilgisi öğretimi etkinliklerinin türlerine ilişkin görüşleri Tablo 13’te gösterilmiştir. Uzmanlar “U” harfi ile nitelendirilmiştir.

Tablo 13. Alan Uzmanlarının Web 2.0 ile Dil Bilgisi Öğretimi Etkinliklerinin Türlerine Dair Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	Görüşmeden alınan İfadeler
Etkinlik Türü	Sezdirmeye	(U1)-Sezdirmeye etkinlikleriyle konu anlatımı başlatılabilir. (U3)- Dil bilgisi direkt sunum stratejisiyle anlatılmaz, tümevarım uygulanmalı konular öğrenciye sezdirilmeli.
	Yaparak yaşayarak öğrenme	(U4)- Yaparak yaşayarak öğrenebilecekleri yani kalıcı öğrenmeler sağlayabilecekleri etkinlikler olmalıdır.
	Dil becerileriyle iç içe	(U2)- Sadece dil bilgisi içermemeli konuşma, yazma, okuma ve dinleme ile iç içe verilmelidir. (U3)- Mesela bir metin üstünden gidilebilir.
	Pekiştirme etkinlikleri	(U1)-Konuyu anladıktan sonra da pekiştirme etkinlikleri yapılmalıdır.
	Eğitici-öğretici	(U2)- Hem eğitici hem öğretici etkinlikler olmalı. (U3)- Öğrencinin dikkati çekilmeli ve öğrenciyi düşünmeye yönlendirmeli.

Tablo 13’te alan uzmanları tarafından etkinlikler hazırlanırken sezdirme ve pekiştirme etkinliklerine yer verilmesi ve etkinliklerin eğitici-öğretici, dil becerileriyle iç içe ve yaparak yaşayarak olması yönünde görüşlerin dile getirildiği anlaşılmaktadır.

Alan uzmanlarının web 2.0 araçlarının dil bilgisine nasıl uygulanacağına ilişkin görüşleri Tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14. Alan Uzmanlarının Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisine Nasıl Uygulanacağına Dair Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	Görüşmeden alınan İfadeler
Dil bilgisine uyarlama	Eğlendirerek öğretme	(U3)-Öğrenciyi sıkmadan, kurallara boğmadan ve teknolojinin nimetlerinden yararlanarak uygulanmalı Oyunlar oynanabilir.
	Sürekli öğrenme	(U4)-Web 2.0 araçları öğretmen öğrenci etkileşimini sağlar bu sebeple okul dışında da eğitimin sürekliliğini sağlar. Öğrenciye web 2.0 ile dil bilgisine ilişkin ödevler verilebilir.
	Yaparak-yaşayarak öğrenme	(U2)- Animasyon, video, test, müzik gibi hem görsel hem işitsel araçlar kullanılabilir. Öğrenci yaparak yaşayarak öğrenmelidir.
	Dönüt verme	(U1)-Web 2.0 etkileşimli araçlardır, bu yüzden çocuk cevabı verdikten sonra dönüt alabileceği tarzda tasarlanmalı.
	Dersle kaynaştırma	(U4)-Ayrıca konu anlatımlarının direkt anlatım şeklinde değil de dersle kaynaştırılarak verilmesi gerekir. Çünkü dil bilgisi bizim geçmişte gördüğümüz isim şudur, sıfat şudur şeklinde değil artık. Öğrencinin düşünerek cevabı bulabileceği, kafa yoracağı tarzda olmalıdır.

Tablo 14 incelendiğinde alan uzmanlarının geliştirilen etkinliklerin eğlendirici, yaparak-yaşayarak öğrenme, dönüt sağlayıcı özelliklere sahip olması gerektiği yönünde görüşler dile getirdikleri anlaşılmaktadır.

Alan uzmanlarının hangi web 2.0 araçlarının kullanılabileceğine dair görüşleri Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15. Alan Uzmanlarının Hangi Web 2.0 Araçlarının Kullanılabileceğine Dair Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	Görüşmeden alınan İfadeler
Kullanılacak Web 2.0 aracı	Etkileşimli	(U4)-Sosyal medya araçlarını bile kullanabiliriz. Yeter ki öğretmenin öğrencinin ne yapığında haberi olsun. Bu yüzden mesela Padlet'te öğrencinin cevap verebileceği baloncuklar var. Öğrencinin verdiği cevabı etkileşimde bulunan öteki bireyler görebiliyor. Yani bu tarz mesajlaşılabilen ya da cevap verilebilen demek daha uygun olur böyle araçlar tercih edilebilir.
	Wordwall	(U3)-Wordwall'da oyun oynatıyorum hem çok eğlenceli hem de çocuk oyun bitiminde yanlışlarını görebiliyor. Ayrıca oyunun sonunda oyuna katılanlar arasındaki sıralamasını da öğrenebiliyor. Bu sebeple Wordwall'ı tavsiye edebilirim.
	Pawton	(U1)- Canva yazmada kullanılabilir, oyun tasarlanırken Wordwall çok uygun, animasyon kullanılacaksa Pawton olabilir.
	Canva	(U2)Benim kanaatimce testlerde Kahoot kullanılabilir. Konu anlatımlarında da Padlet, Linoit gibi pano araçları kullanılabilir.
	Kahoot	(U4)Sosyal medya araçlarını bile kullanabiliriz yeter ki öğretmenin öğrencinin ne yapığında haberi olsun. Bu yüzden mesela Padlet'te öğrencinin cevap verebileceği baloncuklar var.
	Padlet	
	Linoit	

Tablo 15 incelendiğinde alan uzmanlarının dil bilgisi öğretiminde etkileşimli, Wordwall, Padlet, Linoit, Kahoot, Canva ve Pawton gibi web 2.0 araçlarının kullanılabileceği yönünde görüşler belirttikleri anlaşılmaktadır.

Alan uzmanlarının web 2.0 araçlarıyla dil bilgisi öğretimde dikkat edilecek hususlara dair görüşleri Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16. Alan Uzmanlarının Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Öğretimde Dikkat Edilecek Hususlara Dair Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	Görüşmeden alınan İfadeler
Dikkat Edilecekler	Dikkat çekicilik	(U1)- Eğlenceli ve dikkat çekici olmalıdır.
	Müfredata Uyum	(U2)-Müfredata uyumlu olmalıdır. MEB müfredatını olumsuz etkilemeyecek şekilde olmalıdır. Bizde okuma, yazma, konuşma ve dinleme uygulamaları da var. Süre ona göre planlanmalı.
	Ders Kitabıyla Uyum	(U3)-Kitaptaki dil bilgisi etkinlikleri es geçilmemeli. Millî Eğitim bize onları yaptırmamızı istiyor, mümkünse kitapla uyumlu olmalıdır.
	Çoktan Seçmeli Etkinlikler	(U4)-Testlerle pekiştirilmelidir. Sadece konuyu sezdirdik bitti öğrenci anladı demek yetersizdir çünkü neticede biz öğrenciyi liselere giriş sınavı ya da bursluluk sınavına hazırlıyoruz.
	Kalıcı Öğrenme	(U1)-Görseli bol ve oyunlu olursa bilgide kalıcılık sağlar. Ayrıca konuyu da iyi bir şekilde öğretilmesini sağlamalıdır.

Tablo 16 incelendiğinde alan uzmanları web2.0 ile dilbilgisi öğretiminde dikkat edilmesi gereken hususları dikkat çekici olma, müfredat ve ders kitabıyla uyum sağlama, çoktan seçmeli etkinlikler içermesi ve kalıcı öğrenme şeklinde sıraladıkları anlaşılmaktadır.

Alan uzmanlarının web 2.0 araçlarıyla dil bilgisi öğretimde kullanılacak etkinlik sayısına ilişkin görüşleri Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Alan Uzmanlarının Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilgisi Öğretimde Kullanılacak Etkinlik Sayısına İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	Görüşmeden Alınan İfadeler
Etkinlik Sayısı	Etkinlik Sayısı	(U1)-En az 5 etkinlik olması gerekir.
		(U3)-Bence 5 veya 6 tane olabilir. Ama bir konu için 8’i geçmemelidir.
		(U4)-Sezdirmeye etkinlikleri dışında 4 etkinlik yeterli olabilir.
	Uygulama Süresi	(U2)- Dedğim gibi süre önemli o yüzden haftada 2 dersi aşmamalı ve 2 ders için de 5 etkinlik olabilir.

Tablo 17 incelendiğinde alan uzmanlarının web 2.0 ile hazırlanacak dil bilgisi öğretim etkinliklerinin haftada 2 dersi geçmemesi gerektiği ve en az 4, en fazla 8 etkinlik yapılabileceği yönünde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır.

Bütün bu görüşlerden hareketle uzmanlar tarafından web 2.0 aracı olarak tavsiye edildiği için Padlet ve Wordwall seçilmiş; ders kitabındaki etkinlikler web 2.0 araçlarıyla bütünleştirilerek kullanılmış; her konu için etkinlik sayısı 5 veya 6 olarak belirlenmiş; etkinlik süresi müfredatla uyumlu olacak şekilde haftada 2 dersi aşmayacak şekilde planlanmış; sezdirerek, yaparak yaşayarak, sürekli, eğlenceli ve kalıcı öğrenmeleri gerçekleştirecek etkinlikler hazırlanmış; çoktan seçmeli etkinliklere de yer verilmiştir. Etkinlikler; dil bilgisi, yazma, izleme, okuma gibi diğer dil becerileriyle ilişkilendirilerek oluşturulmaya çalışılmıştır.

Uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan web 2.0 tabanlı etkinlikler, 7. Sınıf, 2. Dönem Türkçe derslerinin 5, 6, 7 ve 8. temalarında uygulanmıştır. İlk hafta ön test araçları (başarı testi ve motivasyon ölçeği) uygulanmış, sonrasında deney grubunda web 2.0 tabanlı dil bilgisi etkinlikleri uygulanmaya başlamıştır. Deneysel işlem tamamlandıktan sonra son testler (başarı testi ve motivasyon ölçeği) uygulanmış, elde edilen veriler analiz edilmiştir. Nicel verilerin analizinden sonra ise deneysel işlemin değerlendirilmesi amacıyla hem öğrencilerle hem de uygulamayı yapan öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

Deney grubunda gerçekleştirilen uygulama sürecinin aşamaları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. *Web 2.0 Araçlarıyla Dil Bilegisi Öğretim Etkinlikleri İçin Öngörülen Süreç*

1. Hafta	Ön testlerin uygulanması Öğrencilere web 2.0 araçları olan Padlet ve Wordwall’ın tanıtılması, süreçten bahsetme
2. Hafta	Ek fiile ilişkin dil bilgisi konu içeriklerinin öğrenciyle paylaşılması
3. Hafta	Ek fiile ilişkin dil bilgisi etkinliklerinin uygulanması
4. Hafta	Fiilde yapı konusuna ilişkin dil bilgisi içeriklerinin öğrenciyle paylaşılması
5. Hafta	Fiilde yapıya ilişkin dil bilgisi etkinliklerinin uygulanması
6. Hafta	Yazım kurallarına ilişkin konu içeriklerinin öğrenciyle paylaşılması
7. Hafta	Yazım kuralları ilişkin etkinliklerin uygulanması
8. Hafta	Noktalama işaretlerine ilişkin konu içeriklerinin öğrenciyle paylaşılması
9. Hafta	Noktalama işaretlerine ilişkin etkinliklerin uygulanması
10. Hafta	Söz sanatlarına ilişkin dil bilgisi içeriklerinin öğrenciyle paylaşılması ve etkinliklerinin uygulanması

Tablo 18. (Devamı)

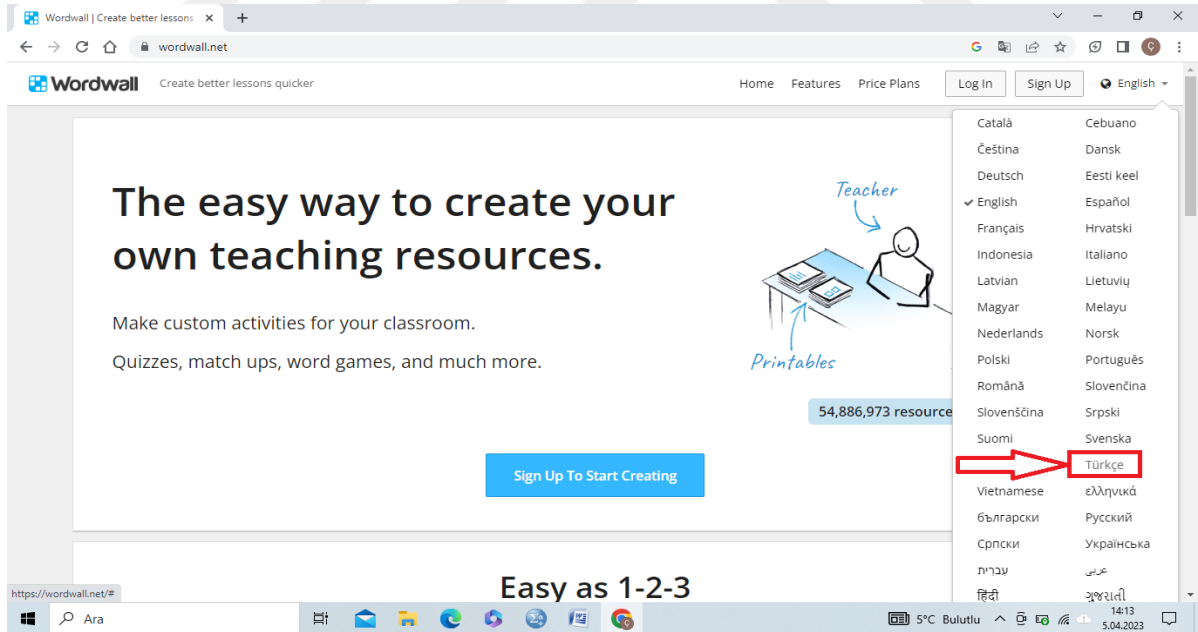
11. Hafta	Anlatım biçimleri ve düşünceyi geliştirme yollarına ilişkin içeriklerin öğrenciyle paylaşılması ve ilgili etkinliklerin uygulanması
12. Hafta	Zarflara ilişkin dil bilgisi içeriklerinin öğrenciyle paylaşılması
13. Hafta	Zarflara ilişkin dil bilgisi etkinliklerin uygulanması
14. Hafta	Anlatım bozukluklarına ilişkin dil bilgisi içeriklerin öğrenciyle paylaşılması
15. Hafta	Anlatım bozukluklarına ilişkin dil bilgisi etkinliklerinin uygulanması
16. Hafta	Son testin uygulanmasıyla elde edilen nicel verilerin analiz edilmesi ve öğretmen ve öğrenci görüşlerinin alınarak uygulanan deneysel işleminde değerlendirilmesi

1.Hafta: Öğrencilere ön testler uygulanmış daha sonra da aşağıdaki Padlet ve Wordwall kullanım kılavuzundan dağıtılarak web 2.0 araçlarını nasıl kullanacakları konusunda eğitim verilmiştir.

Wordwall Kullanım Kılavuzu:

Wordwall öğrencilerin eğlenerek öğrenmesini sağlayan, oyunlar düzenlenebilen bir web 2.0 aracıdır. Wordwall'ın kullanımını sağlamak için öncelikle arama motoruna “Wordwall” yazılır. Gelen ekran İngilizce ise aşağıdaki resimdeki gibi sağ üst köşeden uygun dil seçilir.

Şekil 14.Wordwall'da Dil Seçimi

Wordwall oluşturmak için hesabınızın olması gerekmektedir. Bunun için yukarıdaki mavi kutucukta yer alan “Oluşturmaya başlamak için kaydol” seçeneği tıklanır. Açılan pencereye bir mail adresi ve bir şifre girildikten sonra ücretsiz 5 içerik üretim hakkı kazanılır.

Şifre ve e-posta ile kaydılduktan sonra aşağıdaki ekran gelir.

Şekil 15. Wordwall Üyelik Ücretleri

Wordwall Daha iyi dersleri daha hızlı oluşturun

Anasayfa Özellikler Etkinliklerim Sonuçlarım **Etkinlik Oluştur** Yükselt tuna35

Hesabınızı yükseltin

Okul planları >

Aylık Öde ☒ Yıllık Öde (%10 tasarruf edin)

	Temel Ücretsiz	Standart TL 24 / ay TRY	Pro TL 36 / ay TRY
İnteraktifler	18 ▼	18 ▼	36 ▼
Yazdırılabilirler	0 ▼	16 ▼	16 ▼
Oluşturabileceğiniz kaynak sayısı	5	Sınırsız	Sınırsız
		Yükselt	Yükselt

Wordwall'da içerik oluşturmak 5 kaynağa kadar ücretsizdir. Daha çok şablona ulaşmak ve daha çok içerik üretmek isteyenler Şekil 15'te görülen ücretleri ödeyerek hesaplarını yükseltebilirler. Etkinlik oluşturmak için yukarıdaki ekranda sağ üst köşede yer alan "Etkinlik oluştur" butonu tıklanır. Etkinlik oluşturmak için aşağıdaki gibi ücretsiz 18 şablondan uygun olanı seçilir ve etkinlik hazırlanır.

Şekil 16. Wordwall Şablonlar

İTERAKTİFLER

Şuna göre sırala: **EN POPÜLER** ALFABETİK

Test
Çoktan seçmeli bir dizi soru. Devam etmek için doğru cevaba dokununuz.

Eşleştir
Her anahtar kelimeyi tanımının yanına sürükleyin ve bırakın.

Kutuyu aç
Açmak ve içindeki öğeyi ortaya çıkarmak için sırayla her kutuya dokununuz.

Çarkifelek
Hangi öğenin bir sonraki sırada geldiğini görmek için çarkifeleği döndürünüz.

Gameshow testi
Zaman baskısı, yaşam çizgileri ve bonus turuyla çoktan seçmeli bir sınav.

Eşleşmeyi bul
Ortadan kaldırmak için eşleşen cevaba dokununuz. Tüm cevaplar kaybolana kadar tekrarlayın.

Grup sıralaması
Her öğeyi sürükleyin ve doğru grubuna bırakın.

Kelime Çorbası
Her cümleyi doğru sıraya göre yeniden düzenlemek için kelimeleri sürükleyin ve bırakın.

Anagram
Sözcüğü veya ifadeyi düzeltmek için harfleri doğru konumlarına sürükleyin.

Eksik kelime
Bir metin içindeki kelimeleri cümle içinde doğru konuma bıraktığınız bir cümle tamamlama etkinliği.

Etiketli diyagram
Noktaları resimdeki doğru yerlere sürükleyip bırakın.

Doğru veya yanlış
Öğeler hızla uçar. Zaman dolmadan önce kaç tane alacağınıza bakın.

Eşleşen çiftler
Eşleşen olup olmadıklarını ortaya çıkarmak için bir seferde bir çift kutucuğa dokununuz.

Kelime avı
Kelimeler bir harf öğarasında gizlidir. Onları olabildiğince çabuk bulun.

Hafıza Kartları
Ön tarafında bir ifade, arkasında ise bunun tanımı olan kartları kullanarak hafızanızı sınavın.

Labirent kovalamaca
Düşmanlardan kaçarken doğru cevap bölgesine koşun.

Rastgele kartlar
Kaçış bir desteden rastgele kartlar dağıtın.

Bulmaca
Bulmacayı çözmek için ipuçlarını kullanın. Bir sözcüğe dokununuz ve cevap yazın.

Ücret ödenerek pro şablon tercih eden kullanıcılar, etkinliklerini Şekil 16'daki gibi 15 şablonda da hazırlayabilirler.

Şekil 17. Wordwall Pro Şablonlar

Şablonlarla etkinlik oluşturmak için istenen şablona tıklanır. En baştaki test şablonuna tıklanırsa ekran Şekil 18'deki gibi olacaktır:

Şekil 18. Wordwall Oluşturma Ekranı

Şablon seç > İçerik gir > Oyna

Test

Etkinlik Başlığı

İsimsiz1

+ Yönerge

1. Soru

Cevaplar

a	☐	d	☒
b	☐	e	☐
c	☐	f	☐

+ Soru ekle

min 1 maks 100

Bitti

Şekil 18'de "İsimsiz1" yazan kısma etkinlik başlığı girilebilir ve yönerge yazan kısma tıklanıp oyunun nasıl oynanacağına ilişkin açıklamalar girilebilir. Soru yazan kısma soru yazılır ve a,b,c,d,e,f ile de seçenekler oluşturulur. Tüm seçeneklerin doldurulması şart değildir. Doğru cevap/cevaplar için seçeneğin yanındaki çarpı işareti tıklanarak ✓(tik)şekline gelmesi sağlanır. Sorunun/seçeneklerinyanındaki küçük manzara resmine tıklanarak resim de eklemek mümkündür. Soru; üst simgeli, alt simgeli, kalın ya da sembol ile de yazılabilir. Sorular çoğaltılmak istenirse en alttaki soru ekle yazısına basılır.

Şekil 19. Wordwall Ek Soru Oluşturma

İçerik düzenle Son düzenleme 19 Nis 16:08 Test

Etkinlik Başlığı

Yapım ekleri

Yönerge Opsyonel

Soruya uygun cevabı işaretleyin.

Soru

1. Aşağıdakilerden hangisi fiilden fiil yapım eki almıştır ?

Cevaplar

a silgi	d yangın
b uyut	e kalemlik
c karanlık	f karanlık

+ Soru ekle
min 1 maks 100

Bitti

Test hazırlama işi bittikten sonra “bitti” butonuna basılır. Daha sonra başlık ve yönergeye uygun olarak Şekil 19’deki ekran çıkacaktır.

Şekil 20. Wordwall Etkinlik Kaydetme

Wordwall Daha iyi dersleri daha hızlı oluşturun

Anasayfa Özellikler Etkinliklerim Sonuçlarım **Etkinlik Oluştur** Yükselt tuna35

Test

Aşağıdakilerden hangisi fiilden fiil yapım eki almıştır ?

Yapım ekleri

BAŞLAT

Soruya uygun cevabı işaretleyin.

Yapım ekleri

 Paylaş

 İçeriği Düzenle Ödev Ver Daha fazla

Şablonu değiştir

İTERAKTİFLER

 Test

 Labirent kovalama

 Anagram

Tümünü göster

Şekil 20’de görülen “Paylaş” butonuyla oluşturulan oyunun linki kopyalanabilir ve istenen yerde paylaşılabilir. İçeriği düzenle butonu ile oyun üzerinde değişiklik yapılabilir. Ödev ver seçeneği ile de ödevin tarihi, oynama şartları düzenlenerek bağlantı adresi öğrencilerle paylaşılabilir. Sağ üstteki sonuçlarım kısmından öğretmen, öğrencilerin neler yaptığını görebilir. Daha fazla seçeneği ile oyun kullanıcının web sitesine eklenebilir, QR koduyla paylaşılabilir ya da oyunun ismi düzenlenebilir. Sağdaki şablon değiştir seçeneği ile de etkinlik oluşturma sürecinin en başındaki 18 şablondan daha uygun olanı tercih edilebilir. Bu sayfanın biraz aşağısında aşağıdaki ekranı görmek mümkündür. Tema kısmından oyunun arka planı değiştirilebilir ve yazı tipleri değiştirilebilir. Seçenekler bölümünde oyun için

zaman ve can sınırlandırması getirebilir, her açıta farklı bir sorunun ekrana yansması sağlanabilir ve oyun sonunda öğrencilerin cevap anahtarını görmesi sağlanabilir. Öğrencilerin dönüt alması açısından oyun sonunda cevapları göster butonunun açık olması gerekir.

Şekil 21. Wordwall Tema ve Seçenek Ayarları

Öğrenci oyunu başlat diyerek oynayınca ve sonrasında karşısına Şekil 22’de görülen ekran gelir:

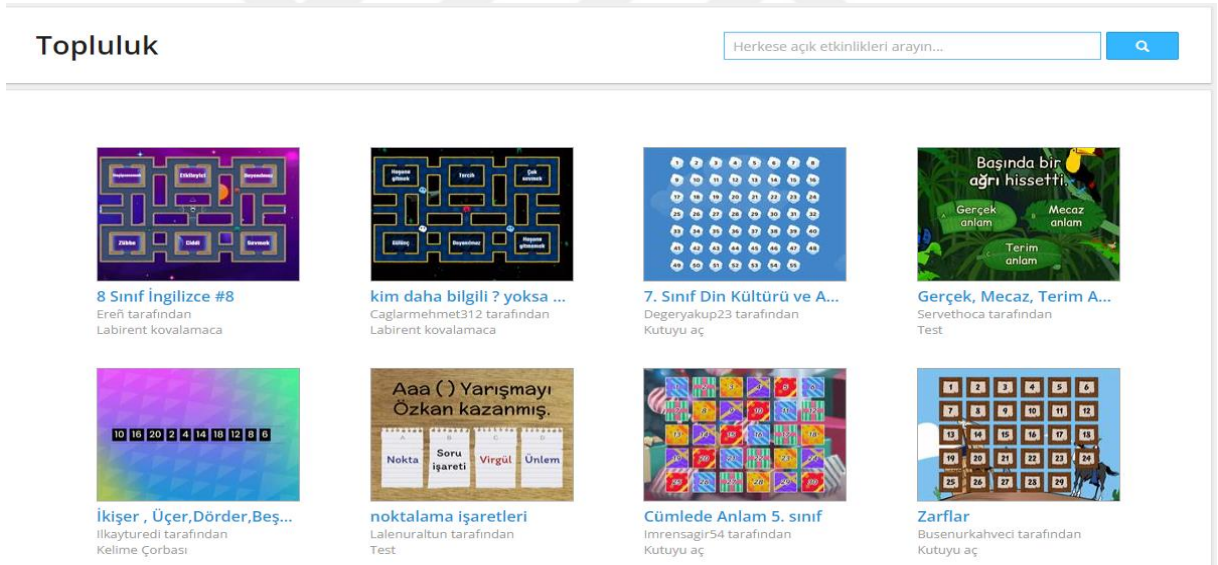
Şekil 22. Wordwall Oyun Başlatma

Şekil 23. Wordwall Oyun Bitişi

Oyun sonunda öğrenci cevapları göster diyerek nerede hata yaptığını görebilir, oyuna yeniden başlayabilir ya da skor tablosuna basarak oyuna katılanlar arasında kaçınıcı sırada olduğunu görüntüleyebilir. Başkalarının etkinliklerine ulaşmak için ise ana sayfanın en altında bulunan topluluk sekmesine tıklanır.

Şekil 24. Hazırlanan Diğer İçerikler

Şekil 24'te sağ üstteki arama kısmından da sınıf düzeyi ve konu girilerek istenen etkinliğe ulaşılabilir.

Padlet Kullanım Kılavuzu:

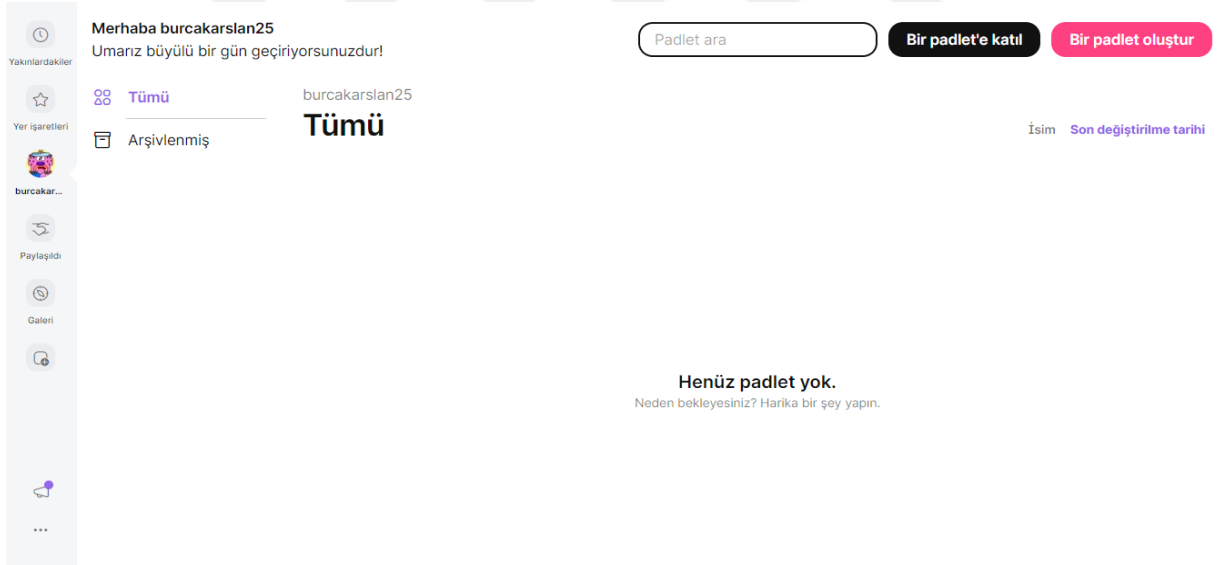
Padlet dijital panodur. Bu panoya kullanıcılar yazı, video, müzik, ses, hareketli resim ekleyebilir; katıldıkları padletlere yorumlar yazabilir; kendi padletlerini de başkalarının padletlerine ekleyebilirler. Padlet'e katılmak için arama motoruna Padlet yazılır, gelen ekrandan "ücretsiz kaydolun" butonu tıklanır.

Şekil 25. Padlet'e Kaydolma

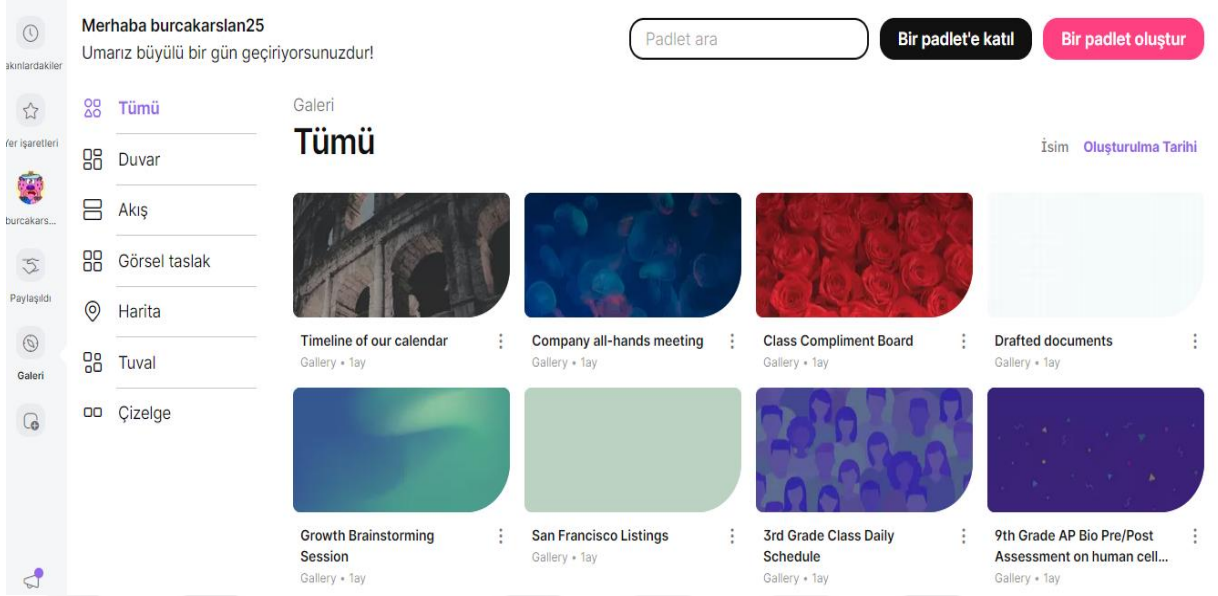
Geçerli bir eposta adresi ve bir şifre oluşturularak Padlet'te hesap oluşturulur. Giriş Google, Microsoft ya da Apple hesabı ile de gerçekleştirilebilir. Daha sonra Şekil 25'teki ekrandan başkasının Padlet'ine de katılınabilir ya da kişi, bir Padlet oluştur diyerek kendi Padletini de oluşturabilir.

Şekil 26. Padlet'e Giriş

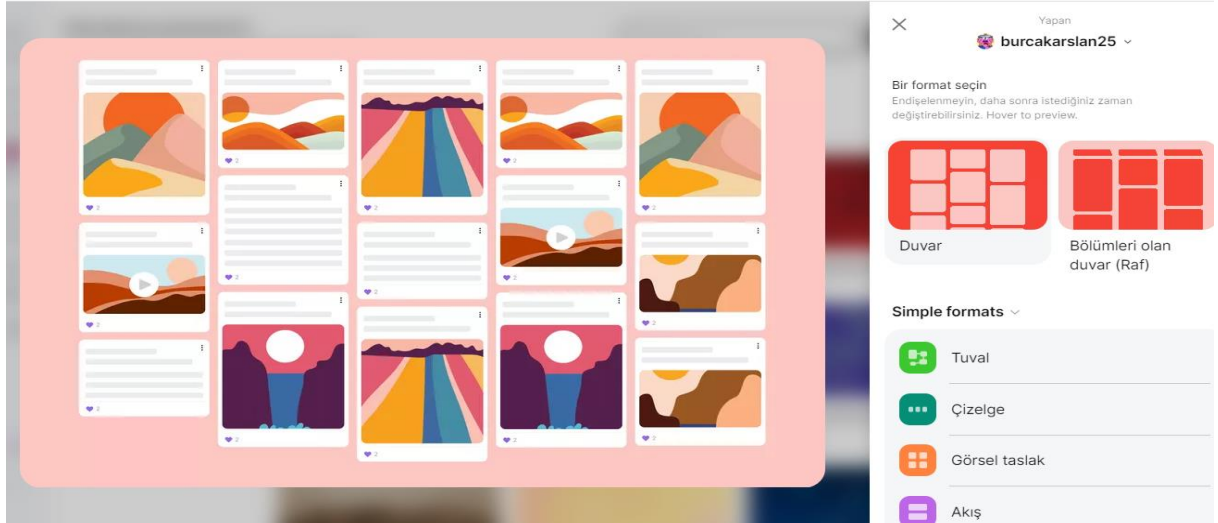
Yeni bir Padlet yapmadan önce başkalarının oluşturduğu Padletleri görmek için yukarıda solda yer alan “galeri” sekmesi tıklanabilir. Galeri sekmesi tıklandığında Şekil 26'dakiekranı görmek mümkündür:

Şekil 27. Padlet Arka Plan Galerisi

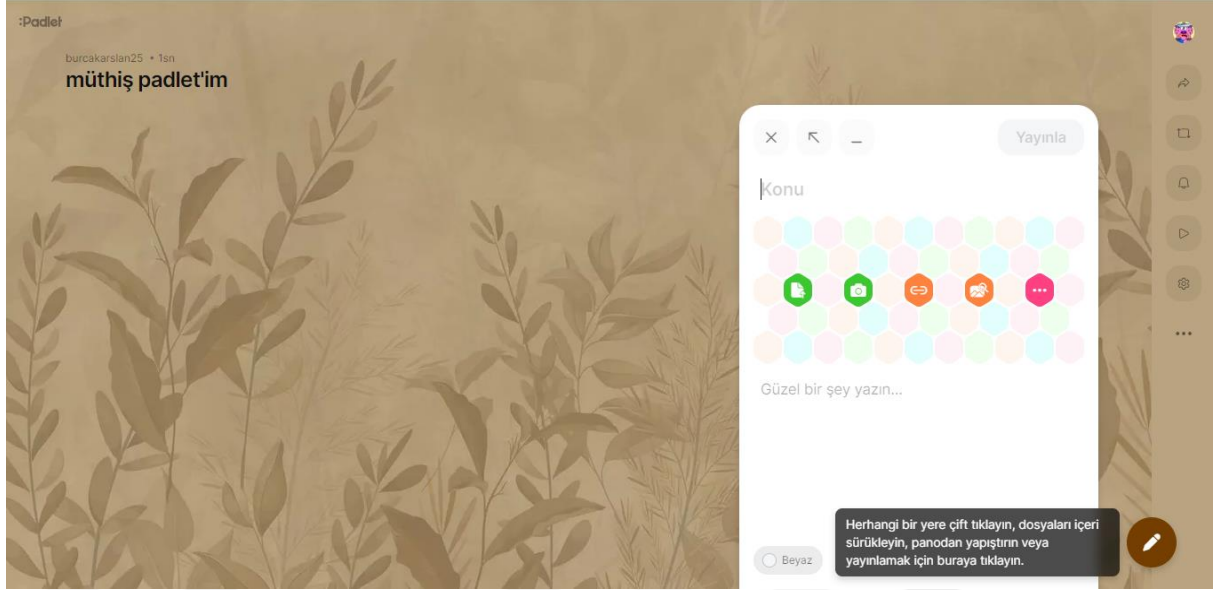
Yeni Padlet oluşturmak için sağdaki “Bir padlet oluştur” sekmesini tıklandığında ilk olarak format seçimi ekrana gelir:

Şekil 28. Padlet Format Seçimi

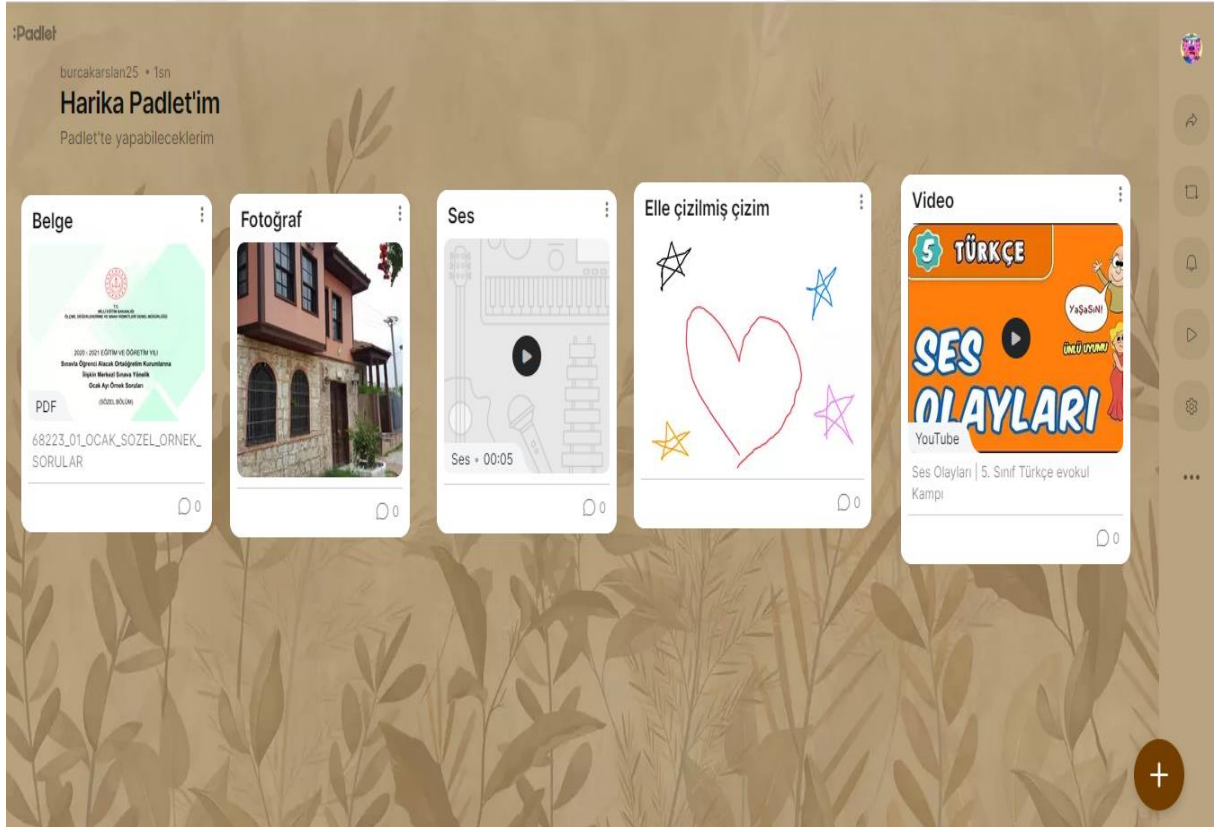
Format seçiminin ardından Şekil 28'deki gibi boş bir Padlet ekranı açılır. Bu boş bir pano anlamına gelir. Kullanıcı bu panoyu istediği gibi şekillendirebilir. Sağ altta bulunan ayarlar ile duvar kâğıdını değiştirebilir, başlık kısmına başlık girişi yapılabilir ya da açıklama kısmına Padlet ile ilgili açıklamalar yazılabilir. Yine aynı ayarlar kısmından yazı tipi ve rengi değiştirilebilir ve başkalarının Padlet'i yeniden yapılandırması ya da Padlet'e yorum yapması gibi izinler aktif hale getirilebilir. Ayarlar yapıldıktan sonra yeni gönderi eklemek için boşluğa çift tıklanır veya sağ alttaki kalem işaretine basılır:

Şekil 29. Padlet Ekleme

Gelen beyaz kutucuk, panoya eklenecek bir kâğıt gibi düşünülürse bu kâğıda bilgisayardan bir belge, fotoğraf, bağlantı, görsel, elle yapılacak bir çizim, ses veya video eklenebilir. Padlet'i görüntüleyen katılımcılar yeni padletler ekleyebilir veya kullanıcının oluşturduğu padletlere yorumla interaktif olarak katılabilirler.

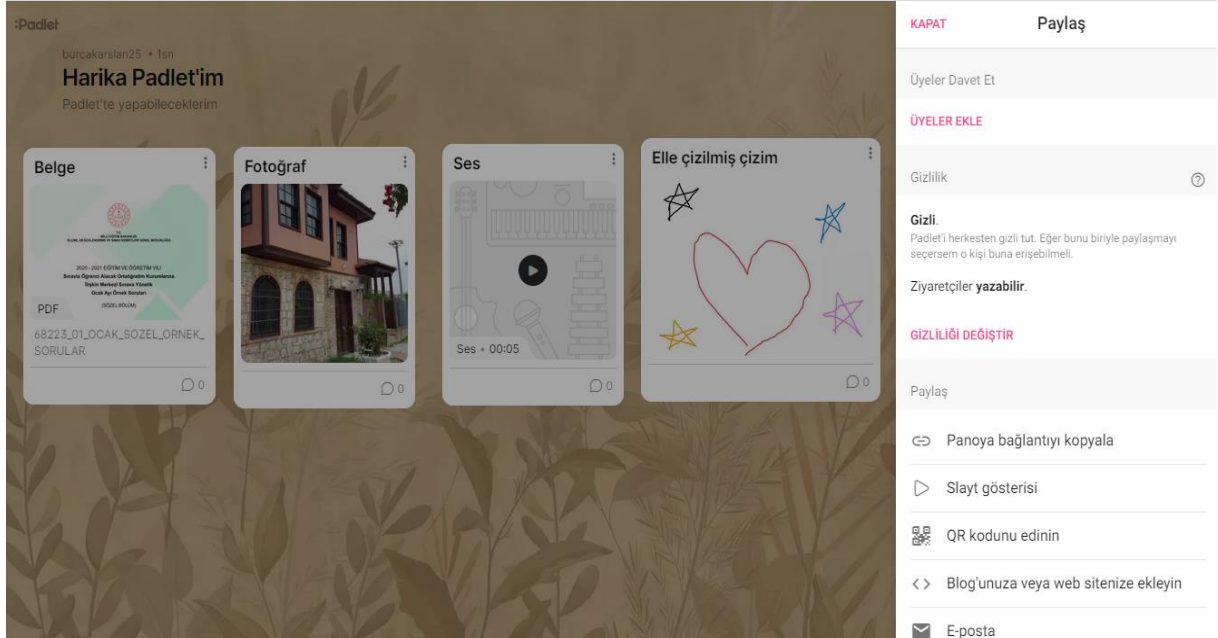
Şekil 30.Çeşitli Padletler

Padlet tamamlandıktan sonra ayarlar sekmesinin üstündeki küçük okla slayt gösterisi yapılarak sunulabilir. Padlet bir başkasıyla paylaşılacak isteniyorsa sağ üstteki küçük sağ ok

işareti tıklanarak bağlantı kaydedilir ve istenen yerde paylaşılır. Padlet dışı aktarılacak isteniyorsa da yine paylaş sekmesinden görüntü, Pdf, Csv, Excel belgesi olarak kaydedilebilir veya yazıcıdan çıktısı da alınabilir.

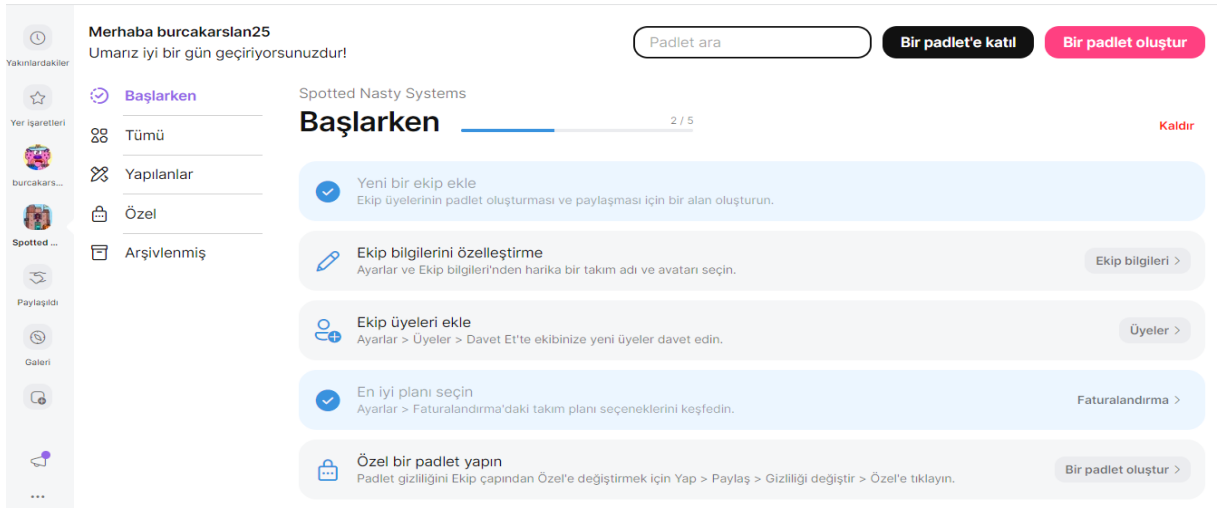
Şekil 31.Padlet Kaydetme ve Paylaşma

Paylaştaki gizlilik sekmesiyle oluşturulan Padlet; herkese açık, herkesten gizli, parola veya özel hâle getirilebilir. Üyeler ekle butonu ise mailini girdiğimiz isimlerle bir grup oluşturup onlarla içerik paylaşımını sağlar.

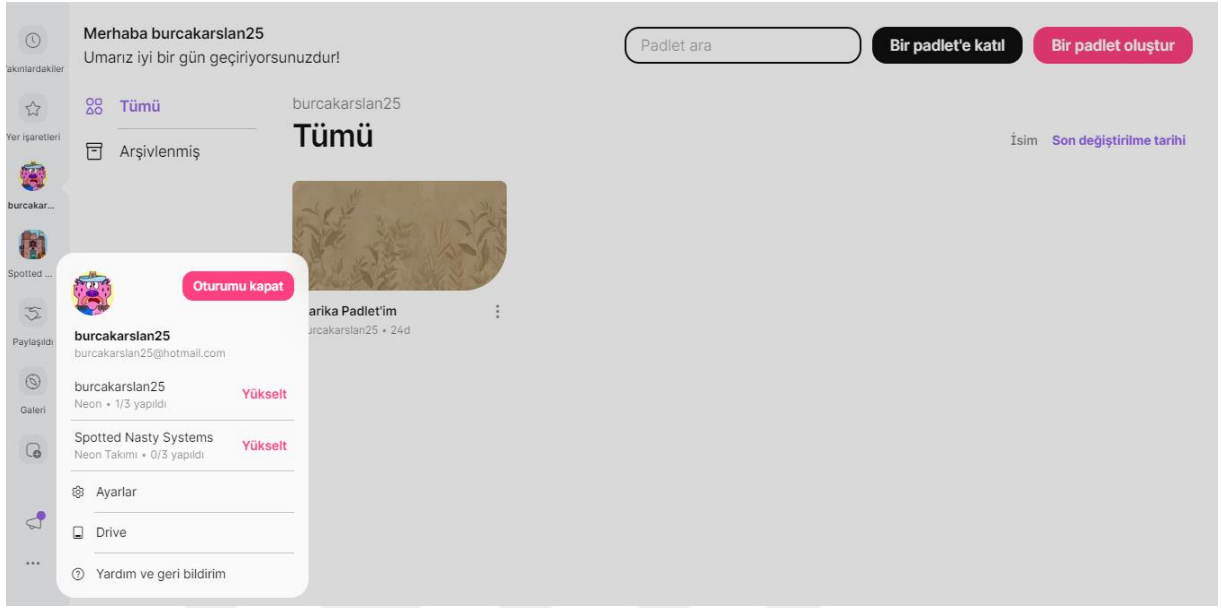
Padlet profiline geri döndüğünde hazırlanan Padlet hesapta görülür. Yapılan her padleti sınıfla paylaşmak için ana sayfanın solunda, galerinin altındaki “yeni ekip ekle” sekmesi tıklanır. Gelen ekrandan ekibe yeni üyeler davet edilerek Padlet sınıfı oluşturulabilir. Yeni üyeler; kullanıcı adı, mail veya isme göre bulunup davet edilir.

Şekil 32.Padlet’e Yeni Üyeler Ekleme

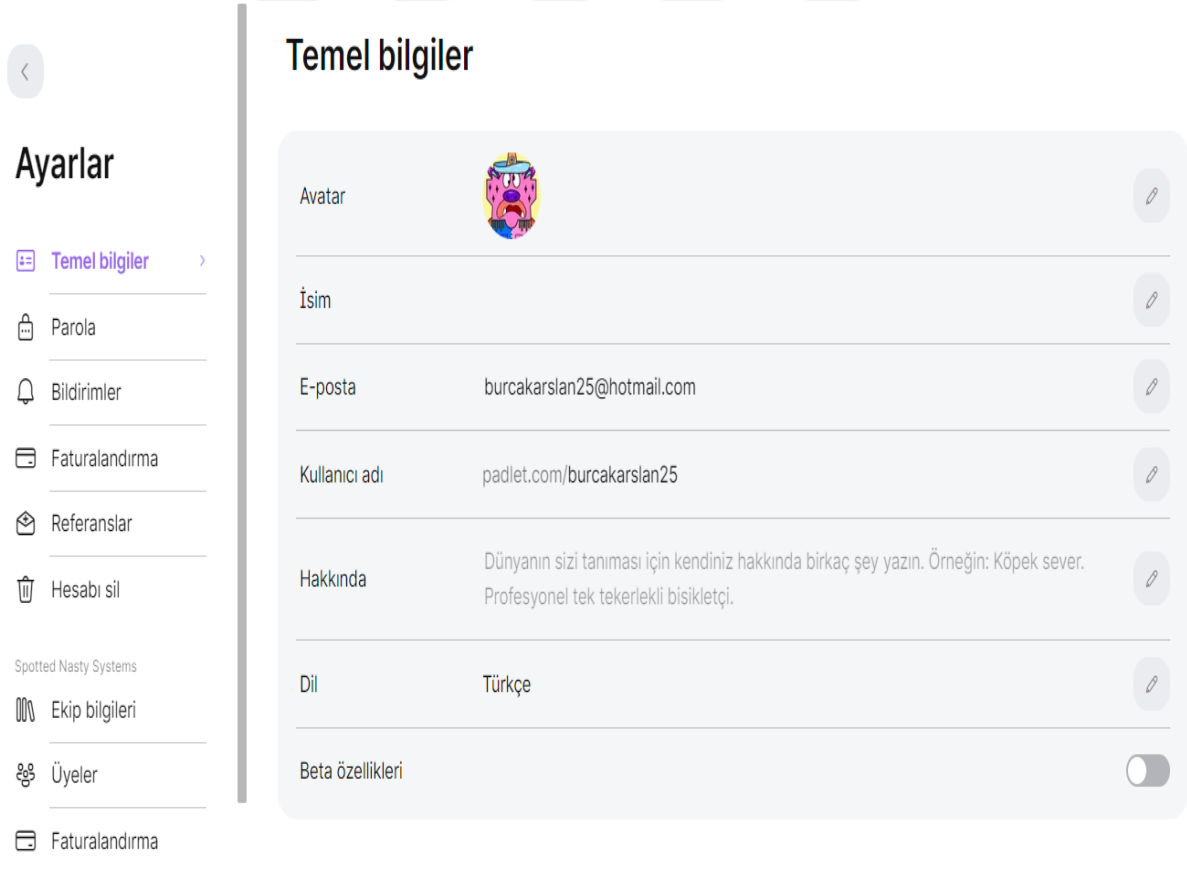

Şekil 32’de solda en alttaki üç nokta tıklanarak ayarlar sekmesinden öğrenciler kendi resimlerini profillerine ekleyebilir, hesaplarını istedikleri şekilde düzenleyebilirler:

Şekil 33. Padlet Profili Düzenleme

Şekil 34. Padlet Profil Bilgileri

Beşten fazla Padlet oluşturmak isteyen katılımcılar soldaki faturalandırma sekmesiyle ücret karşılığında Padlet sayılarını artırabilirler. Platinum üyeliklerde sınırsız Padlet oluşturma

ücreti aylık 29,9 ve yıllık 299,9 tl iken, gold üyeliklerde 20 Padlet oluşturma ücreti aylık 14,99 ve yıllık 149,9 tl olarak belirlenmiştir.

Ana sayfada sol üstteki yakındakiler butonu ile yakın zamanda incelenen Padletler görüntülenebilir ve sol alttaki megafon işareti ile de Padlet'teki son değişimler ve duyuruları incelemek mümkündür. Yer işaretleri ile de sık kullanılan Padletler işaretlenebilir.

2 ve 3. Haftalar. 2 ve 3. haftalara ilişkin ders planı Tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19. Uygulamada 2 ve 3. Hafta

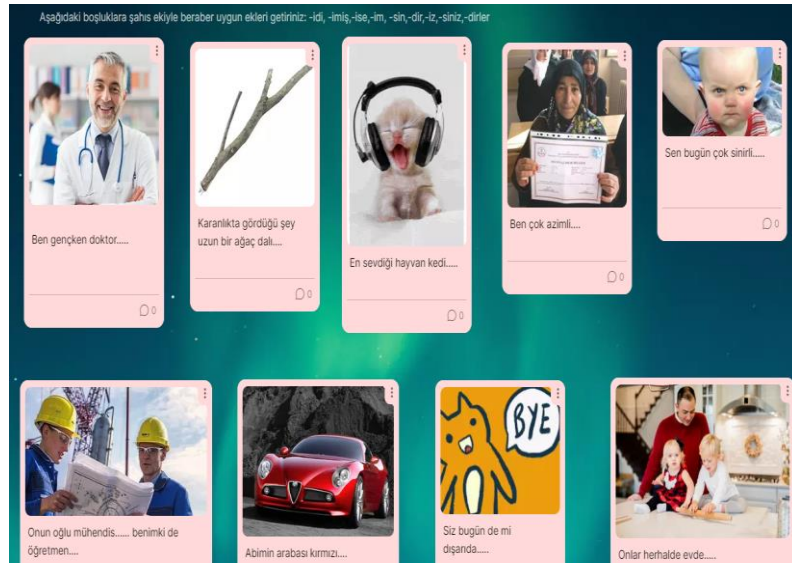
Ek Fiil Konusuna Ait Ders Planı	
Sınıfı	7
Süre	4 ders saati (2-3. Hafta)
Kullanılacak yöntem	Sezdirme, tümevarım, soru cevap
Kazanım	Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.
Ders Araç Gereçleri	Akıllı tahta, tabletler, https://padlet.com/yduygu760/8exub8wyojtknqb8

Tablo 19'daki ders planına uygun olarak 2 ve 3. haftalardaki ders akışı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Ders Akışı:

Giriş: Öğrencilere boşluklara verilen eklerden uygun olanını ve şahıs ekini getirmesini söylenmiştir.

Şekil 35. Konuya giriş

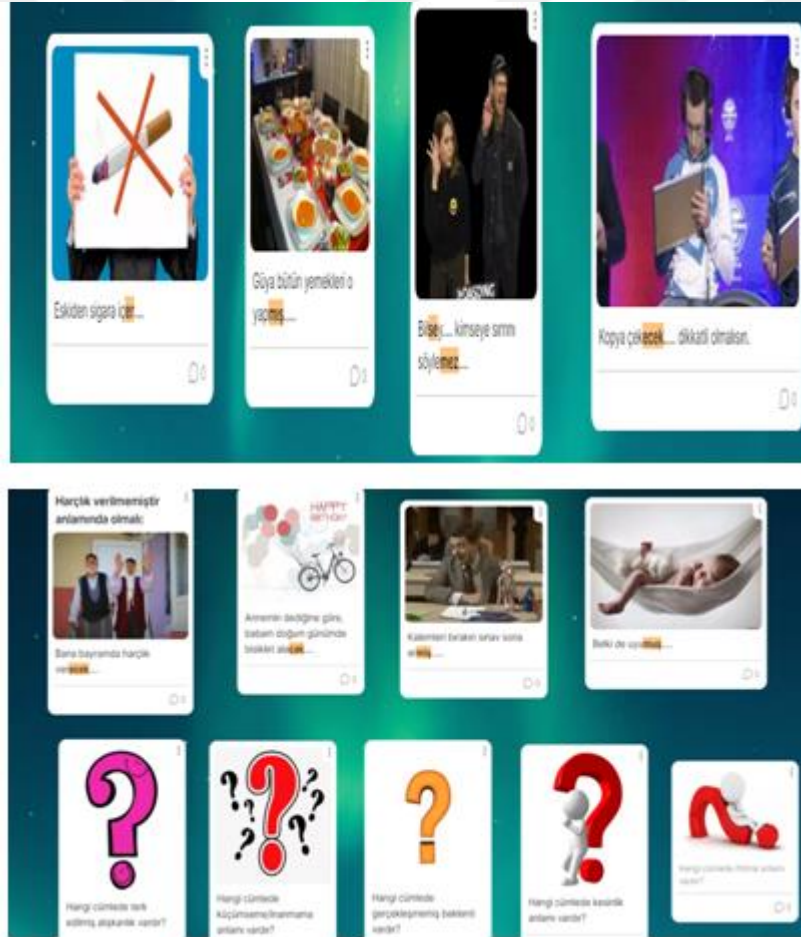
Boşluklar uygun şekilde doldurulunca sezdirme etkinliği yapmak için aşağıdaki soruları yöneltmiştir:

Şekil 36.Sezdirme Etkinliği

1.Etkinlik:Eşleştirme etkinliği : Öğrencilere boşlukları uygun eklerle tamamlamalarını söylenmiş, daha sonra sorularla ekleme yaptıkları cümleleri eşleştirmeleri sağlanmıştır.

Şekil 37.Eşleştirme Etkinliği

2.Etkinlik: Kip ekleri ve ek fiil eklerinin farkını anlama, ek fiilin işlevlerini kavrama

Aşağıdaki sorular öğrencilere yönlendirilmiştir.

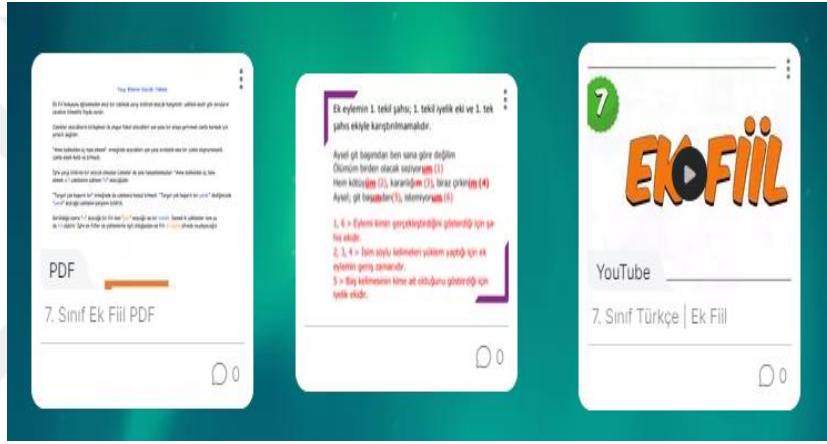
Şekil 38.Kip Ekleriyle Ek Fiili Ayırt Etmeyi Sağlayan Etkinlik

3.Etkinlik: Konu Anlatımı

Ek fiil konusunun detayları öğrencilere anlatılıp ve video izletilmiştir.

Şekil 39.Ek Fiil Konu Detayları

4. Etkinlik: Test

Ek fiile ilişkin test çözdürülmüştür.

Şekil 40. Ek Fiil Testi

5.Etkinlik: Wordwall oyunları

Kitaptaki etkinliklerin Wordwall’da hazırlanmış hâli öğrencilere oynattırılmıştır.

Şekil 41.Wordwall Oyunları

Ev Ödevi: <https://wordwall.net/tr/resource/51696740>

3. haftadan itibaren her bir haftaya ilişkin hazırlanan ders planına bağlı olarak gerçekleştirilen işlemler Ek 19’da dikkatlere sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik; araştırmada elde edilen verilere dönük çıkarımların uygun, anlamlı ve doğru olmasıdır (Creswell, 2007). Geçerlik; istatistiki sonuç geçerliği, iç geçerlik, dış geçerlik ve yapı geçerliği olmak üzere dört başlıkta incelenir. İstatistiki sonuç geçerliği, analiz yönteminin çalışma ile uygunluğuyken iç geçerlik ise, bağımlı değişken (başarı ve motivasyon) ile bağımsız değişken (web 2.0 araçlarıyla dil bilgisi öğretimi) arasındaki nedensel ilişkiler üzerinde durur. Dış geçerlik, elde edilen sonuçların genellenebilirliği şeklinde tanımlanabilir. Yapı geçerliği ise, ölçülen yapının teorik altyapısının bu yapıya ne kadar dâhil edildiği ile ilgilenir (Karabulut, 2020, s.59).

Çalışmada dış geçerliği artırmak amacıyla çalışma grubu, veri toplama ve analiz etme süreci detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Yine dış geçerliği artırmak için deney ve kontrol grupları 96 kişiden oluşturulmuştur. Deney grubu ise iki farklı okuldan oluşturularak örneklem genişletilmiş dolayısıyla geçerlilik de artırılmıştır. Çalışmada alan yazın taraması yapılarak yapı geçerliği de artırılmaya çalışılmıştır. İç geçerlik için de doğrudan alıntılara başvurularak objektiflik sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın istatistiksel geçerliği için toplanan verilerin parametrik test koşullarını sağlayıp sağlamadığına bakılmış ve verilerin parametrik koşulları sağladığı sonucuna ulaşıncı bağımsız örneklem t testi, bağımlı

örneklem t testi ve Pearson korelasyon; nonparametrik koşullar sağlandığı sonucuna ulaşılnca da Mann Whitney-u ve Wilcoxon işaretli sıralar testi kullanılmıştır.

Araştırmanın güvenilirliği tekrarlanan araştırma sonuçlarının birbiriyle benzer olmasıdır (Büyüköztürk vd., 2012). Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formları oluşturulurken ve uygulama geliştirilirken uzman görüşü alınmış ve çalışmanın güvenilirliği artırılmıştır.

Çalışmada güvenilirliği ve dış geçerliliği sağlamak için kontrol ve deney grupları yansız atama yoluyla belirlenmiştir. Deney ve kontrol grupları için araştırma ortamları benzer şartlara sahiptir. Deneysel işlem ders dönemi içinde doğal süreçte uygulanmış, denek kaybı düşünülerek yedek denekler bulundurulmuştur.

Araştırma sürecinde karma bir yaklaşımın kullanılması bir tercih değil zorunluluk olarak değerlendirilmiştir. Çünkü yalnızca nicel temelli bir desenin tasarlanması ve ön test ve son test ölçümlerinin değerlendirilmesinin katılımcıların öznel yaşantılarının ve algılamalarının derinlemesine değerlendirilmesine ve analiz edilmesine olanak sağlamada yetersiz kalacağı değerlendirilmiştir. Bu durumun araştırmanın sonuçlarına önemli oranda yansyacağı ve hem iç geçerlik hem de dış geçerlik açısından önemli sınırlılıklar oluşturacağı düşünülmüştür. Dolayısıyla yaşanması muhtemel bu sınırlılığın önüne geçmek ve bu olasılığı en aza indirmek için nitel ve nicel yaklaşımları birlikte kullanılması ve nicel ve nitel veriler toplanıp analiz edilmesi ve bu yolla araştırma sürecinde cevap aranan soru ve hipotezlere daha geçerli ve güvenilir yanıtlar bulunması amaçlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde çalışmadan elde edilen verilerin analizi ile ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

Nicel Verilerin Analizi

1.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Analizlerde kullanılacak istatistiksel yöntemi tespit etmek amacıyla başarı testinden elde edilen verilere normallik testi uygulanmıştır. Buna göre çarpıklık basıklık katsayısına ve Shapiro-Wilk testi sonuçlarına bakılmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerleri 2 ve -2 arasında olanların ve Shapiro-Wilk testi 0.05'ten büyük olanların normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Başarı testinden elde edilen verilerin dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20.Deney ve Kontrol Gruplarının Dil Bilgisi Başarı Testi Normallik Testi

ShapiroWilk		Statistic	p	Çarpıklık	Basıklık
Deney Grubu (Çayırtepe Ort.)	Ön test	.895	.116	1.07	.542
	Son test	.918	.235	.670	-.344
Kontrol Grubu (Çayırtepe Ort.)	Ön test	.895	.095	-.502	-1.24
	Son test	.961	.748	.347	.706
Deney Grubu (TOKİ Ort.)	Ön test	.945	.088	.476	-.136
	Son test	.950	.121	.430	.442
Kontrol Grubu (TOKİ Ort.)	Ön test	.942	.065	-.324	-1.05
	Son test	.940	.057	.089	-1.17

Tablo 20 incelendiğinde gruplara uygulanan testlerin normal dağılım gösterdiği, dolayısıyla parametrik testlerin kullanılabileceği anlaşılmaktadır. Normal dağılım gösteren TOKİ Ortaokulunda aynı grubun karşılaştırılmasında bağımlı örneklem t testi, farklı grupların karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Fakat Çayırtepe Ortaokulunun mevcudu deney grubunda 13 ve kontrol grubunda 14 olduğu için bu okulda nonparametrik testler yapılmıştır. Yani Çayırtepe Ortaokulunda aynı grubun karşılaştırılmasında Wilcoxon İşaretli Sıralar, farklı grubun karşılaştırılmasında ise Mann Whitney-U testi kullanılmıştır.

TOKİ Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama başarı puanları arasındaki farklılık Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21.*TOKİ Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Ortalama Başarı Puanları Arasındaki Farklılık*

Değişken	Grup	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Ön test	Deney Grubu(C sınıfı)	34	38.35	9.65	-.29	54.73	.77
	Kontrol Grubu(A sınıfı)	35	39.31	16.70			

Tablo 21 incelendiğinde bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre C sınıfındaki deney grubu öğrencilerin ön test başarı puanları ($\bar{X} = 38.35$, $SS = 9.65$) ile A sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin ön test başarı puanları ($\bar{X} = 39.31$, $SS = 16.70$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir; $t(54.73) = -.29$, $p > .05$.

Çayırtepe Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ait ön test sıra ortalaması başarı puanları arasındaki farklılık Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22.*Çayırtepe Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Sıra Ortalaması Başarı Puanları Arasındaki Farklılık*

Değişken	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıralar toplamı	U	Z	p
Ön test	Deney Grubu(A sınıfı)	13	13.50	189.00	84	-.342	.75
	Kontrol Grubu(B sınıfı)	14	14.54	189.00			

Tablo 22 incelendiğinde MannWhitney-U testi sonuçlarına göre A sınıfındaki deney grubu öğrencilerin ön test başarı puanları ile B sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin ön test başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir; $Z = .342$, $p > .05$.

TOKİ Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama başarı puanları arasındaki farklılık Tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23.*TOKİ Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Son Test Ortalama Başarı Puanları Arasındaki Farklılık*

Değişken	Grup	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Son test	Deney Grubu(C sınıfı)	34	64.00	8.58	2.04	67	.045
	Kontrol Grubu(A sınıfı)	35	55.54	22.56			

Tablo 23 incelendiğinde bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre C sınıfındaki deney grubu öğrencilerin son test başarı puanları ($\bar{X} = 64.00$, $SS = 8.58$) ile A sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin son test başarı puanları ($\bar{X} = 55.54$, $SS = 22.5$) arasında son test

lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür; $t(67)=.045$, $p<.05$. Eta kare etki büyüklüğü .05 olup küçük düzeyde etkiye işaret etmektedir ve deney grubu lehinedir.

Çayırtepe Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ilişkin son test sıra ortalaması başarı puanları arasındaki farklılık Tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 24. Çayırtepe Ortaokulu Deney ve Kontrol Grubu Son Test Sıra Ortalaması Başarı Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıralar toplamı	U	Z	p
Son test	Deney Grubu(A sınıfı)	13	17.62	229.00	44.0	-2.292	.02
	Kontrol Grubu(B sınıfı)	14	10.64	149.00			

Tablo 24 incelendiğinde MannWhitney-U testi sonuçlarına göre A sınıfındaki deney grubu öğrencilerin son test başarı puanları ile B sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin son test başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır; $Z=-2.292$, $p<.05$ Eta kare etki büyüklüğü .44 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir ve deney grubu lehinedir.

TOKİ Ortaokulunda deney grubuna ait ön test – son test ortalama başarı puanları bağımlı örneklem t testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 25’te sunulmuştur.

Tablo 25. TOKİ Ortaokulu Deney Grubu (7/C) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Ortalama Başarı Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Ön test puanı	34	38.35	9.65	-12.19	33	.00
Son test puanı	34	64.00	8.58			

Tablo 25 incelendiğinde bağımlı örneklem t testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test başarı puanları ($\bar{X} = 38.35$, $SS= 9.65$) ile son test başarı puanları ($\bar{X} = 64.00$, $SS= 8.58$) arasında son test lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür; $t(33)=-12.19$, $p<.05$. Eta kare etki büyüklüğü .69 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir.

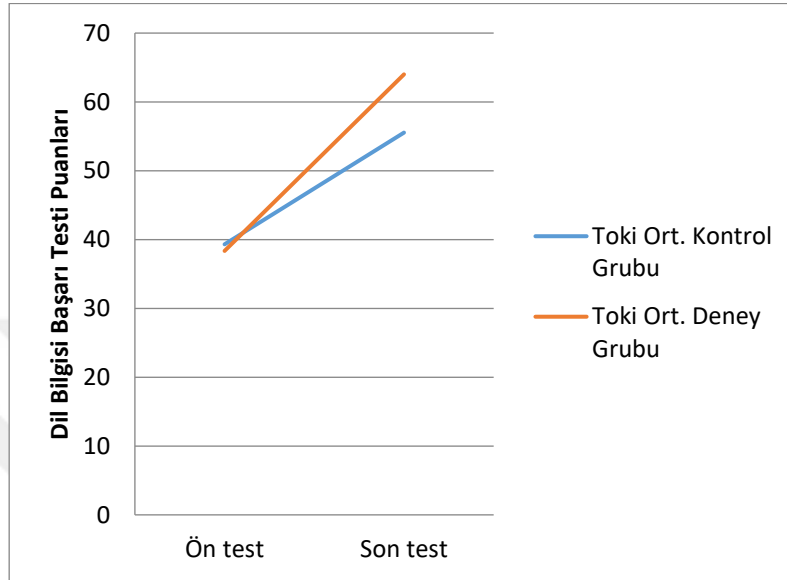
TOKİ Ortaokulunda kontrol grubuna ait ön test – son test ortalama başarı puanları bağımlı örneklem t testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 26’da sunulmuştur.

Tablo 26. TOKİ Ortaokulu Kontrol Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön test- Son Test Ortalama Başarı Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Ön test puanı	35	39.31	16.70	-3.84	34	.001
Son test puanı	35	55.54	22.56			

Tablo 26 incelendiğinde bağımlı örneklem t testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test başarı puanları ($\bar{X} = 39.31$, $SS= 16.70$) ile son test başarı puanları ($\bar{X} = 55.54$, $SS= 22.56$) arasında son test lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür; $t(34)=-3.84$, $p< .05$. Eta kare etki büyüklüğü .13 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir.

Şekil 42. TOKİ Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Dil Bilgisi Başarı Testi Puanlarını Gösteren Grafik

Çayırtepe Ortaokulunda deney grubuna ait ön test – son test ortalama başarı puanları Wilcoxon testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 27’de sunulmuştur.

Tablo 27. Çayırtepe Ortaokulu Deney Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön Test- Son Test Sıra Ortalaması Başarı Puanları Arasındaki Farklılık

Ön test- Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	Z	Wilcoxon p
Negatif Sıralar	3	5.67	17.00	-1.99	.046
Pozitif Sıralar	10	7.40	74.00		
Eşit Sıralar	0				

Tablo 27 incelendiğinde Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test başarı puanları ile son test başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır; $Z=-1.99$, $p<.05$ Eta kare etki büyüklüğü .55 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir ve son test lehinedir.

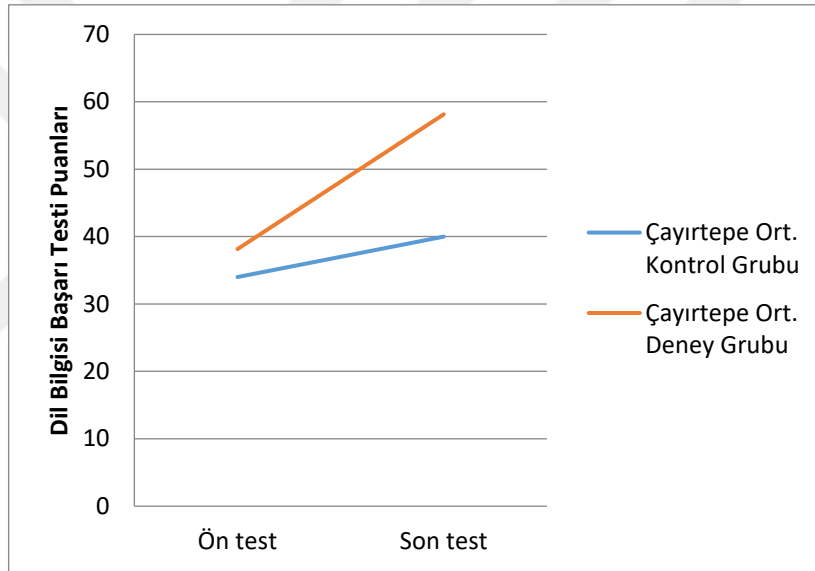
Çayırtepe Ortaokulunda kontrol grubuna ait ön test – son test ortalama başarı puanları Wilcoxon testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 28’de sunulmuştur.

Tablo 28.Çayırtepe Ortaokulu Kontrol Grubu (7/B) Öğrencilerinin Ön Test- Son Test Sıra Ortalaması Başarı Puanları Arasındaki Farklılık

Ön test- Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	Z	Wilcoxon p
Negatif Sıralar	7	5.36	37.50	-.94	.34
Pozitif Sıralar	7	9.64	67.50		
Eşit Sıralar	0				

Tablo 28 incelendiğinde Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test başarı puanları ile son test başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ; $Z=-.94$, $p>.05$

Şekil 43.Çayırtepe Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Dil Bilgisi Başarı Testi Puanlarını Gösteren Grafik

2.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Analizlerde kullanılacak istatistiksel yöntemi tespit etmek amacıyla motivasyon ölçeğinden elde edilen verilere normallik testi uygulanmıştır. Buna göre çarpıklık basıklık katsayısına ve Shapiro-Wilk testi sonuçlarına bakılmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerleri 2 ve -2 arasında olanların ve Shapiro-Wilk testi 0.05'ten büyük olanların normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Türkçe dersine yönelik motivasyon ölçeğinden elde edilen verilerin dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 29'da verilmiştir.

Tablo 29.Deney ve Kontrol Gruplarının Türkçe Dersi Motivasyon Ölçeği Normallik Testi

ShapiroWilk		Statistic	p	Çarpıklık	Basıklık
Deney Grubu (Çayırtepe Ort.)	Ön test	.900	.133	1.01	.747
	Son test	.872	.055	-1.05	.265
Kontrol Grubu (Çayırtepe Ort.)	Ön test	.930	.302	-.180	-1.21
	Son test	.925	.257	.718	-.442
Deney Grubu (TOKİ Ort.)	Ön test	.961	.252	.343	-.416
	Son test	.939	.058	.730	-.208
Kontrol Grubu (TOKİ Ort.)	Ön test	.984	.495	-.179	-.423
	Son test	.972	.166	-.273	-.672

Tablo 29 incelendiğinde testler normal dağıldığı için TOKİ Ortaokulunda parametrik testler yani aynı grup için bağımlı örneklem t testi, farklı gruplar için bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Fakat Çayırtepe Ortaokulunun mevcudu deney grubunda 13 ve kontrol grubunda 14 olduğu için bu okulda nonparametrik testler yapılmıştır. Yani Çayırtepe Ortaokulunda aynı grubun karşılaştırılmasında Wilcoxon İşaretli Sıralar, farklı grubun karşılaştırılmasında ise Mann Whitney-U testi kullanılmıştır.

TOKİ Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama motivasyon puanları arasındaki farklılık Tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 30.TOKİ OrtaokuluDeney ve Kontrol GrubuÖn Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	Grup	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Ön test	Deney Grubu(C sınıfı)	34	153.23	26.02	1.54	67	.128
	Kontrol Grubu(A sınıfı)	35	162.77	25.34			

Tablo 30 incelendiğinde bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre C sınıfındaki deney grubu öğrencilerin ön test motivasyon puanları ($\bar{X} = 153.23$, $SS = 26.02$) ile A sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin ön test motivasyon puanları ($\bar{X} = 162.77$, $SS = 25.34$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.; $p = .128$, $p > .05$.

Çayırtepe Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ait ön test sıra ortalaması motivasyon puanları arasındaki farklılık Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31.Çayırtepe Ortaokulu Deney ve Kontrol GrubuÖn Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıralar toplamı	U	Z	p
Ön test	Deney Grubu(Asınıfı)	13	12.58	163.5	72.5	-.89	.375
	KontrolGrubu(Bsınıfı)	14	15.32	214.5			

Tablo 31 incelendiğinde MannWhitney-U testi sonuçlarına göre A sınıfındaki deney grubu öğrencilerin ön test motivasyon puanları ile B sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin ön test motivasyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir; $Z=-.89, p>.05$.

TOKİ Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama motivasyon puanları arasındaki farklılık Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32.TOKİ OrtaokuluDeney ve Kontrol GrubuSon Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	Grup	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Son test	Deney Grubu(Csınıfı)	34	196.17	28.66	-7.8	67.00	.00
	Kontrol Grubu(Asınıfı)	35	155.05	10.39			

Tablo 32 incelendiğinde bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre C sınıfındaki deney grubu öğrencilerin son test motivasyon puanları ($\bar{X} = 196.17, SS= 28.66$) ile A sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin son test motivasyon puanları ($\bar{X} = 155.05, SS= 10.39$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır; $p=.0., p<.05$ Eta kare etki büyüklüğü .47 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir ve deney grubunun lehinedir.

Çayırtepe Ortaokulunda deney ve kontrol gruplarına ait son test sıra ortalaması motivasyon puanları arasındaki farklılık Tablo 33’te verilmiştir.

Tablo 33.Çayırtepe OrtaokuluDeney ve Kontrol Grubu Son Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıralar toplamı	U	Z	p
Son test	Deney Grubu(Asınıfı)	13	18.88	245.50	27.5	-3.08	.00
	KontrolGrubu(Bsınıfı)	14	9.46	132.50			

Tablo 33 incelendiğinde MannWhitney-U testi sonuçlarına göre A sınıfındaki deney grubu öğrencilerin son test motivasyon puanları ile B sınıfındaki kontrol grubu öğrencilerin son test motivasyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır; $Z=-3.08$,

$p < .05$. Eta kare etki büyüklüğü .59 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir ve deney grubunun lehinedir.

TOKİ Ortaokulunda deney grubuna ait ön test – son test ortalama motivasyon puanları bağımlı örneklem t testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 34’te sunulmuştur.

Tablo 34. TOKİ Ortaokulu Deney Grubu (7/C) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Ön test puanı	34	153.23	26.02	-9.20	33	.00
Son test puanı	34	196.17	10.39			

Tablo 34 incelendiğinde bağımlı örneklem t testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test motivasyon puanları ($\bar{X} = 153.23$, $SS = 26.02$) ile son test motivasyon puanları ($\bar{X} = 196.17$, $SS = 10.39$) arasında son test lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür; $t(33) = -9.20$, $p < .05$. Eta kare etki büyüklüğü .56 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir.

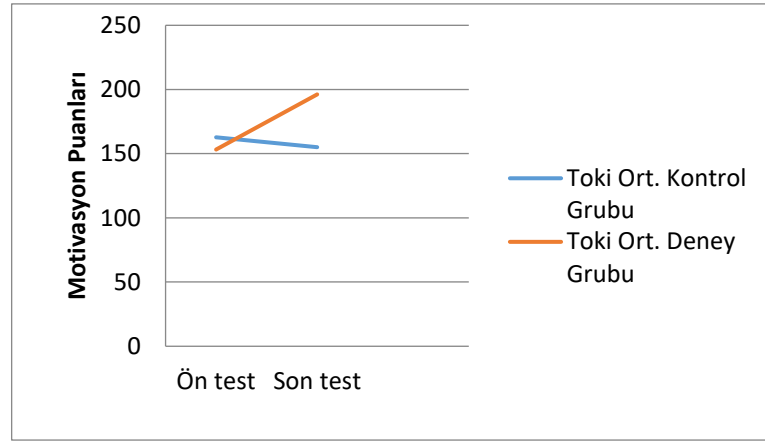
TOKİ Ortaokulunda kontrol grubuna ait ön test – son test ortalama motivasyon puanları bağımlı örneklem t testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 35’te sunulmuştur.

Tablo 35. TOKİ Ortaokulu Kontrol Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Ortalama Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Değişken	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Ön test puanı	35	162.77	25.34	1.06	34	.293
Son test puanı	35	155.05	28.66			

Tablo 35 incelendiğinde bağımlı örneklem t testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test motivasyon puanları ($\bar{X} = 162.77$, $SS = 25.34$) ile son test motivasyon puanları ($\bar{X} = 155.05$, $SS = 28.66$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir; $t(34) = 1.06$, $p > .05$.

Şekil 44. TOKİ Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Puanlarını Gösteren Grafik

Çayırtepe Ortaokulunda deney grubuna ait ön test – son test ortalama motivasyon puanları Wilcoxon testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 36’da sunulmuştur.

Tablo 36. Çayırtepe Ortaokulu Deney Grubu (7/A) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Ön test- Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	Z	Wilcoxon p
Negatif Sıralar	0	.00	.00	-3.18	.001
Pozitif Sıralar	13	7.00	91.00		
Eşit Sıralar	0				

Tablo 36 incelendiğinde Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test motivasyon puanları ile son test motivasyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ve son test puanları lehinedir; $Z=-3.18$, $p<.05$ Eta kare etki büyüklüğü .88 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir.

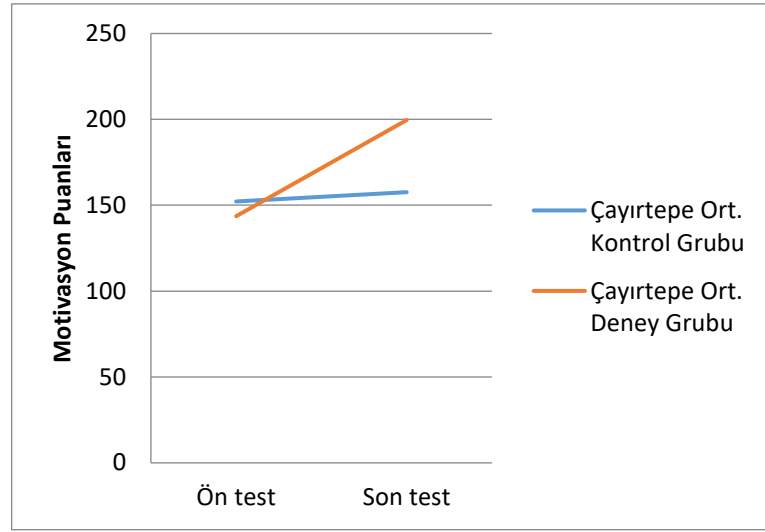
Çayırtepe Ortaokulunda kontrol grubuna ait ön test – son test ortalama motivasyon puanları Wilcoxon testi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 37’de sunulmuştur.

Tablo 37. Çayırtepe Ortaokulu Kontrol Grubu (7/B) Öğrencilerinin Ön Test-Son Test Sıra Ortalaması Motivasyon Puanları Arasındaki Farklılık

Ön test- Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	Z	Wilcoxon p
Negatif Sıralar	5	9.30	46.50	-.377	.706
Pozitif Sıralar	9	6.50	58.50		
Eşit Sıralar	0				

Tablo 37 incelendiğinde Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçlarına göre öğrencilerin ön test motivasyon puanları ile son test motivasyon puanları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir; $Z=-.377$, $p>.05$.

Şekil 45.Çayırtepe Ort. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Puanlarını Gösteren Grafik

3.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Deney ve kontrol gruplarında başarı ve motivasyon arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla her iki değişken arasında korelasyonabakılmıştır. Başarı ve motivasyon testleri normal dağılım gösterdiği için Pearson Korelasyon tercih edilmiştir. İki okulun deney grupları ve kontrol grupları birleştirilmiş ve analiz deneyle kontrol gruplarının tamamına uygulanmıştır.

Buna göre deney grubundaki dil bilgisibaşarısı ve Türkçe dersine ilişkin motivasyon arasındaki ilişki Tablo 38 ve Tablo 39’da gösterilmeye çalışılmıştır:

Tablo 38. Deney Grubu Betimsel İstatistikler

	Ortalama	Standart Sapma	N
Başarı	50,34	17,26	94
Motivasyon	173,85	30,67	94

Tablo 39.Deney Grubunda Dil Bilgisi Başarısı ile Motivasyon Arasındaki İlişki

		Başarı	Motivasyon
Başarı	Pearson Correlation	1	.52**
	Sig. (2-tailed)		.00
	N	94	94
Motivasyon	Pearson Correlation	.52**	1
	Sig. (2-tailed)	.00	
	N	94	94

**0.01 düzeyinde anlamlı

Deney grubunda dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine ilişkin motivasyon arasında büyük düzeyde anlamlı pozitif bir ilişki vardır, $r(94)=.52$, $p<.01$.

Kontrol grubundaki dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine ilişkin motivasyon arasındaki ilişki Tablo 40 ve Tablo 41’de gösterilmeye çalışılmıştır:

Tablo 40. Kontrol Grubu Betimsel İstatistikler

	Ortalama	Standart Sapma	N
Başarı	44,44	19,87	98
Motivasyon	157,78	28,69	98

Tablo 41. Kontrol Grubunda Dil Bilgisi Başarıları ile Motivasyon Arasındaki İlişki

		Başarı	Motivasyon
Başarı	Pearson Correlation	1	-.068
	Sig. (2-tailed)		.505
	N	98	98
Motivasyon	Pearson Correlation	-.068	1
	Sig. (2-tailed)	.505	
	N	98	98

Kontrol grubunda dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine ilişkin motivasyon arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır, $r(98)=-.068$.

Nitel Verilerin Analizi

4.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın nitel verileri, uygulama yapılan 48 deney grubu öğrencisi arasından 10 tanesinin seçilmesiyle oluşturulmuştur. Uygulama sonrasında yapılacak görüşmeler için amaçlı örnekleme stratejisi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme stratejisinin şekillendirilmesi uzman kanaatleriyle olmaktadır ve incelenen konu ile ilgili olarak derinliği ve karmaşıklığı anlamak için tasarlanmıştır (Teddlie & Yu,2007). Tipik bir amaçlı örneklem çalışmasında 30’un altında vaka ile çalışılmaktadır ve bu çalışmanın nitel boyutu da 10 kişi ile yürütülmüştür. Bu 10 kişinin belirlenmesi için ise nicel uygulamada kullanılan 48 kişinin içinden iç içe örnekleme stratejisi ile 10 kişinin çekilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. İç içe örnekleme stratejisinin kullanılma sebebi ise nicel veri toplama araçlarının çok kişiye uygulanabilir olması fakat nitel veri araçlarından olan görüşmenin 48 kişiyle birden yapılamayacak olmasından kaynaklanmaktadır. Görüşme ancak sınırlı sayıda insanla gerçekleştirilebilir. Görüşme yapılan öğrenciler, dil bilgisi başarı testinin son test

uygulamasında üst, orta ve alt gruptan seçilerek oluşturulmuştur. Çayırtepe Ortaokulundan mevcutları oranında 3 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Bu üç öğrencinin biri üst, biri orta ve diğeri de alt gruptandır. TOKİ ortaokulundan mevcutları oranında 7 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Bu öğrencilerin 3'ü üst, 2'si orta ve 2'si de alt gruptandır.

Tablo 42.*Görüşme Yapılan Öğrencilere İlişkin Bilgiler*

	Üst Grup	Orta Grup	Alt Grup
Çayırtepe Ortaokulu	1	1	1
TOKİ Ortaokulu	3	2	2

Aşağıda araştırma sorularına verilen cevaplardan hareketle nitel bulgular ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın birinci görüşme sorusu olan “Uygulama yapılmadan önceki dilbilgisine ilişkin becerinizle uygulama sonrası becerinizi karşılaştırdığınızda, dil bilgisi öğrenimi açısından bir fark oluştuğunu düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız farklılıkların ne olduğunu açıklar mısınız?” sorusuna öğrenciler tarafından verilen cevaplar analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 43’te sunulmuştur.

Tablo 43.*Birinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları*

Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Öğrenmeyi kolaylaştırma/derinleştirme	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö10	6
Soru çözme becerilerini geliştirme	Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	5
Kalıcılığı sağlama	Ö1, Ö5, Ö7	3
Türkçenin doğru kullanımını sağlama	Ö2, Ö3, Ö9	3
Türkçe dersine karşı tutum	Ö4, Ö8	2
Ders içeriğini zenginleştirme	Ö1	1
Dersi eğlenceli hale getirme	Ö8	1
Motivasyon sağlama	Ö9	1
Yaparak yaşayarak öğrenme	Ö5	1
Toplam		23

Tablo 43’teki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğrenciler görüşme sorusuna olumlu cevaplar vermişlerdir (n=10). Öğrencilerin 6’sı öğrenmeyi kolaylaştırdığını/ derinleştirdiğini, 5’i soru çözme becerilerini geliştirdiğini, 3’ü kalıcılığı sağladığını, 3’ü Türkçenin doğru kullanımını sağladığını, 2’si Türkçe dersine karşı olumlu tutum geliştirdiğini, 1’i ders içeriğini zenginleştirdiğini, 1’i dersi eğlenceli hale getirdiğini, 1’i motivasyon sağladığını ve 1’i de yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağladığını söylemiştir. Ö5’in

“Oldu önceden konularda daha kötüydüm şimdi daha iyiyim. Baştaki etkinliklerle konuyu kendim keşfettim. Bu durum bende kalıcılık sağladı. Soruları da daha kolay çözer oldum.” cevabı hem öğrenmeyi kolaylaştırma koduna hem soru çözme becerilerini geliştirme koduna hem yaparak yaşayarak öğrenme koduna hem de kalıcılığı sağlama koduna örnektir. Ö2’nin “Fark var. Kelimenin doğru okunuş ve yazılışını öğrendim. Anlatım bozukluğu, zarflar, ek fiil, noktalama hakkında daha iyi bilgi sahibi oldum ve öğrendim. Öncesinde bunların bazılarını fazla bilmiyordum, bazılarını da hiç bilmiyordum. Sonrasında hepsini öğrenmiş oldum.” Cevabı hem öğrenmeyi kolaylaştırma/derinleştirme hem de Türkçenin doğru kullanımını sağlama koduna örnektir. Ö8’in “Dil bilgisini seviyordum şimdi daha çok seviyorum. Şu an tabletle eğlenerek öğreniyorum. Dil bilgisi çözme hızım ve netim arttığını düşünüyorum. Olumlu etkisi oldu.” cevabı ise soru çözme becerilerini geliştirme, Türkçe dersine karşı tutum ve dersi eğlenceli hale getirme koduna örnek teşkil eder.

Araştırmanın ikinci görüşme sorusu olan “Web 2.0 araçları ile dil bilgisi öğretimi çalışmaları motivasyonunuzu ve öğrenme sürecinizi nasıl etkiledi?” sorusuna öğrenciler tarafından verilen cevaplar analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 44’te sunulmuştur.

Tablo 44. İkinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları

Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Öğrenmeyi kolaylaştırma/derinleştirme	Ö1, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	7
Derse yönelik motivasyonu ve ilgiyi artırma	Ö1, Ö3, Ö4, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10	7
Dersi eğlenceli hale getirme	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7	5
Aktif katılım sağlama	Ö1, Ö2, Ö5, Ö9	4
Kalıcılığı sağlama	Ö8, Ö10	2
Türkçenin doğru kullanımını sağlama	Ö2	1
Ders içeriğini zenginleştirme	Ö9	1
Esnek bir öğrenme ortamı sunma	Ö8	1
Kelime dağarcığını geliştirme	Ö2	1
Konuları pekiştirme	Ö4	1
Somutlaştırma	Ö6	1
Soru çözme becerisini geliştirme	Ö10	1
Toplam		32

Tablo 44’teki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğrenciler görüşme sorusuna olumlu cevaplar vermişlerdir (n=10). Öğrencilerden 7’si öğrenmeyi kolaylaştırıp derinleştirdiğini, 7’si derse yönelik motivasyonu ve ilgiyi artırdığını, 5’i dersi eğlenceli hale getirdiğini, 4’ü aktif katılmalarını sağladığını, 2’si öğrenilenlerin kalıcılığını

sağladığını, 1'i Türkçenin doğru kullanımını sağladığını, 1'i ders içeriğini zenginleştirdiğini, 1'i esnek bir öğrenme ortamı sunduğunu, 1'i kelime dağarcığını geliştirdiğini, 1'i konuları pekiştirdiğini, 1'i somutlaştırma sağladığını ve 1'i de soru çözme becerisini geliştirdiğini belirtmiştir. Ö1'in *"Türkçe dersi ile daha çok ilgilenmeye başladım motivasyonum arttı, ders eğlenceli gelmeye başladı. Tablette konuları daha iyi anladım ve sorularla oyunlarla katılımım daha üst düzeye çıktı. Dersleri tabletle işleyince daha çok hoşuma gidiyor, derse daha aktif katılıyordum."* cevabı derse yönelik motivasyonu ve ilgiyi artırma, öğrenmeyi kolaylaştırma, dersi eğlenceli hale getirme ve aktif katılım sağlama koduna örnektir. Ö2'nin *"Bir an önce Türkçe dersi gelsin diyordum çünkü ders daha eğlenceli hale geldi. Kelime dağarcığım gelişti. Dile ait kuralları öğrendim. Dersi daha verimli ve istekli katıldım."* cevabı dersi eğlenceli hale getirme, Türkçenin doğru kullanımını sağlama ve kelime dağarcığını geliştirme koduna örnektir. Ö8'in *"Tabletli derslere karşı motivasyonum ve ilgim arttı. Tabletle işlediğim derslerin linkleri kalıcı olduğu için eve gittiğim zaman konulara geri dönebiliyorum. Bu çok güzel çünkü bu özellik başka yerde yok. Padlet'te hem soru hem konu anlatımı hem videolar olduğu için akılda kalıcı olduğunu düşünüyorum."* cevabı derse yönelik motivasyon ve ilgiyi artırma, kalıcılığı sağlama ve esnek öğrenme ortamları sunma koduna örnektir. Ö 10'un *"Öncelikle motivasyonum ve ilgim arttığı için öğrenmem de kolaylaştı. Bilgilerimle oyunları birleştirmeye çalıştım. Uygulamalardaki görseller bende kalıcı oldu ve soruları cevaplamamı sağladı. Soruları çözerken görseller gözümde canlandı."* cevabı derse yönelik motivasyon ve ilgiyi artırma, kalıcılığı sağlama ve soru çözme becerisini geliştirme koduna örnek teşkil eder.

Araştırmanın üçüncü görüşme sorusu olan "Uygulama sonrasında yeni şeyler öğrendiğinizi düşünüyor musunuz? Uygulama size neler katmış olabilir?" sorusuna öğrenciler tarafından verilen cevaplar analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 45'te sunulmuştur.

Tablo 45. Üçüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları

Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Teknolojik becerileri geliştirme	Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	7
Bilinçli teknoloji kullanımı	Ö4, Ö8	2
Başarıyı artırma	Ö7	1
Sosyal becerileri artırma	Ö1	1
Öz farkındalık sağlama	Ö1	1
Öğrenmeyi öğrenme	Ö6	1
Toplam		13

Tablo 45'teki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğrenciler görüşme sorusuna olumlu cevaplar vermişlerdir (n=10). Öğrencilerden 7'si teknolojik becerileri geliştirdiğini, 2'si bilinçli teknoloji kullanımını sağladığını, 1'i başarıyı artırdığını, 1'i sosyal becerileri artırdığını, 1'i öz farkındalığı ve 1'i de öğrenmeyi öğrenmesini sağladığını söylemiştir. Ö6'nın *"Aklıma bile gelmeyen şeyleri nereden öğrenebileceğimi öğrendim. Teknolojik olarak yeni şeyler öğreniyorum ve öğrenmeye de devam edeceğim."* cevabı teknolojik becerileri geliştirme ve öğrenmeyi öğrenme koduna örnektir. Ö7'nin *"Deneme ve derslerde başarımın yükseldiğini düşünüyorum. Teknolojiyi daha iyi kullandım. Padlette gruplar oluşturup kendime ait sayfalar tasarladım."* cevabı hem teknolojik becerileri geliştirme hem de başarıyı artırma koduna örnektir. Ö8'in *"Yeni şeyler kattı. Önceden tablet kullanmayı sevmezdim çünkü boşa vakit kaybı olduğunu düşünüyordum. Tabletle öğrenebileceğimi keşfettim. Tablet yorumlarını tüm sınıf gördüğü için daha dikkatli yazdım. Artık yazılarıma daha çok dikkat ediyorum."* cevabı bilinçli teknoloji kullanımı koduna örnektir. Ö1'in *"Uygulamada yorum yapma ve kendi sıramı görme uygulamaları benim öteki öğrencilerle kendimi kıyaslamamı sağladı. Sınıftaki yerimi gördüm. Ayrıca uygulama sosyalleşmemi de sağladı. Wordwall ve padlet gruplarına katıldım, öteki insanlarla etkileşime geçtim. Kendime has profil oluşturdum, kendime has profil resimleri koydum."* cevabı ise hem sosyal becerileri artırma hem de öz farkındalık sağlama koduna örnektir.

Araştırmanın dördüncü görüşme sorusu olan "Web 2.0 araçlarıyla işlenen dil bilgisi etkinliklerinin ileriki öğrenim hayatınızda size fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz? Evet ise nasıl bir fayda sağlayacağını açıklayınız." sorusuna öğrenciler tarafından verilen cevaplar analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 46'da sunulmuştur.

Tablo 46. Dördüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğrenci Cevapları

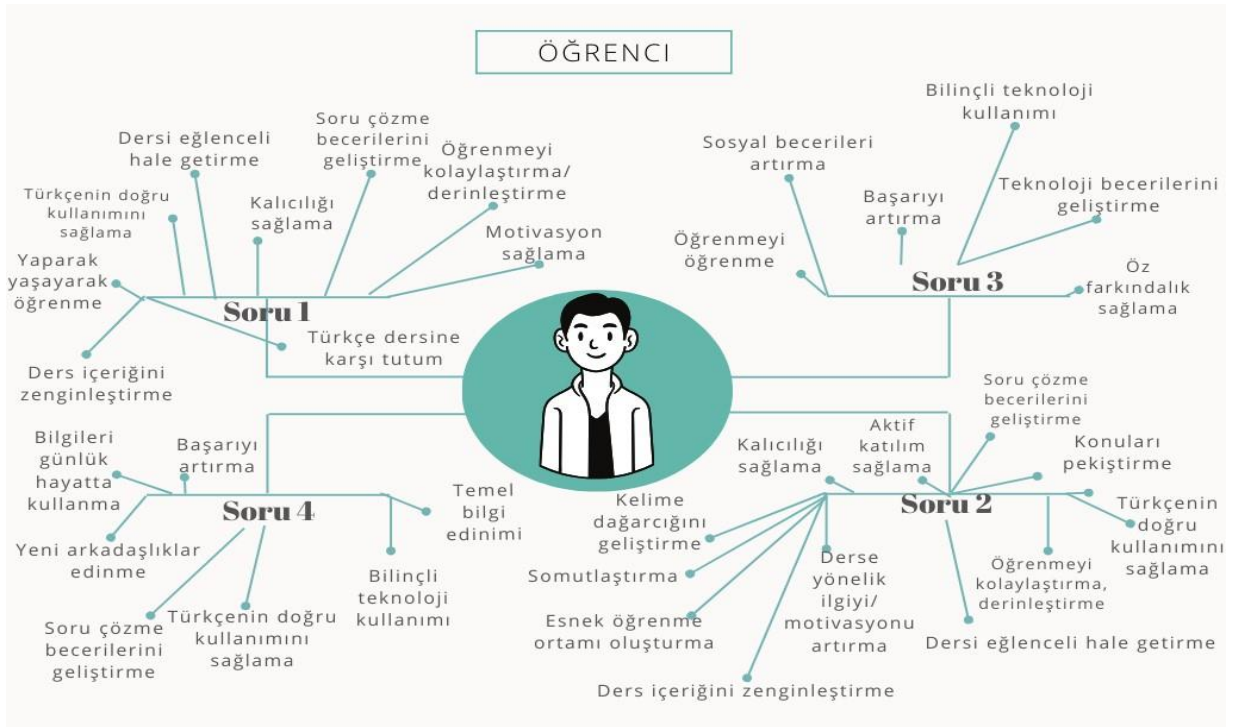
Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Başarıyı artırma	Ö2, Ö3, Ö7	3
Temel bilgi edinimi	Ö1, Ö5, Ö10	3
Bilgileri günlük hayatta kullanma	Ö3, Ö6, Ö4	2
Bilinçli teknoloji kullanımı	Ö8, Ö9	2
Türkçenin doğru kullanımını sağlama	Ö3	1
Soru çözme becerilerini geliştirme	Ö2	1
Yeni arkadaşlıklar edinme	Ö1	1
Toplam		13

Tablo 46'daki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğrenciler görüşme sorusuna olumlu cevaplar vermişlerdir (n=10). Öğrencilerden 3'ü

başarısını artırdığını, 3'ü temel bilgileri edindiğini, 2'si bilgileri günlük hayatta kullandığını, 2'si bilinçli teknoloji kullanımını sağladığını, 1'i Türkçenin doğru kullanımını sağladığını, 1'si soru çözme becerilerini geliştirdiğini ve 1'i de yeni arkadaşlar edindirdiğini belirtmiştir. Ö3'ün “Düşünüyorum. Mesela biriyle görüşmeye gittiğim zaman Türkçeyi daha güzel kullanabilirim. Öğrendiklerimi uygulayabilirim. Bana hem MEB sınavlarında hem de okul sınavlarında yardımcı olacağını düşünüyorum.” cevabı başarıyı artırma, bilgileri günlük hayatta kullanma ve Türkçenin doğru kullanımını sağlama koduna örnektir. Ö1'in “Evet düşünüyorum. Çünkü liseye geçince bana altyapı oluşturdu. Bu bilgilerin üstünü yeni bilgiler koymayı düşünüyorum. Sosyal olarak da padletin mesajlaşma ve profil resmi özelliğiyle yeni insanlarla tanıştım. Öteki okuldaki arkadaşımın da benimle ortak özelliklere sahip olduğunu fark ettim ve onunla tanışıp sosyalleştim.” cevabı hem temel bilgi edinimi hem de yeni arkadaşlıklar edinme koduna örnek teşkil eder. Ö2'nin “Evet ileride arkadaşlarım konuşunca web 2.0 ve dil bilgisi ile ilgili soru ile karşılaşınca doğru cevaplarım. Sınavlarda bana başarı getirir. PYBS ve LGS sınavları için bana yardımcı olacağını düşünüyorum.” cevabı başarıyı artırma ve soru çözme becerilerini geliştirme koduna örnektir. Ö8'in “Dershane kullanmak istemezsem tablete olan önyargım yıkıldığı için tablette derslerimi çalışabileceğimi öğrendim. Dosya tutmak yerine Padlet gibi uygulamalar kullanıp kâğıt israfını önleyebileceğimi fark ettim. Hem yer hem kâğıt tasarrufu.” cevabı ise bilinçli teknoloji kullanımı koduna örnektir.

Öğrencilerin görüşme sorularına verdiği cevaplar aşağıda bütüncül resimlerle toplu bir şekilde gösterilmeye çalışılmıştır.

Şekil 46.Öğrencilerin Görüşme Sorularına Verdiği Cevaplar

5. Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Derse giren ve uygulamayı yapan öğretmenlerle de dil bilgisinin web2.0 araçlarıyla işlenmesine ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Öğretmenler Erzurum Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Çayırtepe ve TOKİ Ortaokulunda görev yapmaktadır. Buna göre öğretmenlerin verdiği cevaplardan elde edilen bulgular şu şekildedir:

Öğretmenlere yöneltilen birinci görüşme sorusu olan “Deneyisel uygulamanın öğrencilerin dil bilgisi öğrenimleri üzerindeki etkisi hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna öğretmenler tarafından verilen cevaplar analiz edilmişve elde edilen bulgular Tablo 47’de sunulmuştur. (Öğretmenler E harfi ile sembolleştirilmiştir.)

Tablo 47. Birinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları

Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Kalıcılığı sağlama	E1, E2	2
Başarıyı artırma	E2	1
Derse yönelik ilgiyi artırma	E2	1
Yaparak-yaşayarak öğrenme	E1	1
Toplam		5

Tablo 47’deki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğretmenler görüşme sorusuna olumlu cevaplar vermişlerdir (n=2). Öğretmenlerin 2’si eğitimin kalıcılığı sağladığını, 1’i başarıyı artırdığını, 1’i derse yönelik ilgiyi artırdığını ve 1’i de yaparak-yaşayarak öğrenmeyi sağladığını dile getirmiştir. E1’in “*Dile ait kuralların yani dil bilgisinin öğrenimi öğrenciler için biraz zor oluyordu. Çünkü onlara biraz daha ezber geliyordu. Bu uygulamadaki etkinlikler öğrenci merkezli ve buluş yoluyla olduğu için öğrenci kendi bulduğu sonucu daha iyi hatırlayabiliyor ve bilginin kalıcılığı sağlanıyor.*” cevabı kalıcılığı sağlama ve yaparak-yaşayarak öğrenme koduna örnektir. E2’nin “*Dijital çağın içine doğmuş bu öğrenci grubunun kesinlikle ilgisini çektiğini düşünüyorum. İlgi beraberinde elbette başarıyı getirecektir. Sezdirme etkinlikleriyle çağdaş öğrenme yaklaşımına uygun hazırlandığı için öğrencilerde kalıcı öğrenmeler gerçekleştiğini düşünüyorum.*” cevabı kalıcılığı sağlama, başarıyı artırma ve derse yönelik ilgiyi artırma koduna örnektir.

Öğretmenlere yöneltilen ikinci görüşme sorusu olan “Deneyisel uygulama hakkındaki görüşünüz nedir? Ders kitabındaki dil bilgisi etkinlikleriyle deneyisel uygulamadaki etkinlikleri karşılaştırdığınızda öğrenme noktasında nasıl farklılıklar tespit ettiniz.” sorusuna öğretmenler tarafından verilen cevaplar analiz edilmişve elde edilen bulgular Tablo 48’de sunulmuştur.

Tablo 48.*İkinci Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları*

Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Derse yönelik ilgiyi artırma	E1, E2	2
Aktif katılımı sağlama	E2	1
Bilgi düzeyini tespit etme	E1	1
Heyecan uyandırma	E2	1
Merak duygusu uyandırma	E1	1
Motivasyon sağlama	E1	1
Yaparak-yaşayarak öğrenme	E1	1
Öz güveni artırma	E1	1
Öz kontrolü sağlama	E1	1
Altyapı yetersizliği	E2	1
Disiplin problemi	E2	1
Toplam		12

Tablo 48'deki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğretmenler görüşme sorusuna genel olarak olumlu cevaplar vermişlerdir (n=2). Öğretmenlerin 2'si derse yönelik ilgiyi artırdığını, 1'i aktif katılım sağladığını, 1'i bilgi düzeyini tespit edebildiğini, 1'i heyecan uyandırdığını, 1'i merak duygusunu uyandırdığını, 1'i motivasyon sağladığını, 1'i yaparak- yaşayarak öğrettiğini, 1'i öz güven artırdığını, 1'i öz kontrolü sağladığını, 1'i altyapı yetersizliğini ve 1'i de disiplin problemi oluşturduğunu söylemiştir. Tablo incelendiğinde 2 olumsuz kodun ortaya çıktığı tespit edilebilir. Bunlar altyapı yetersizliği ve disiplin problemidir. Bu kodları veren öğretmen E2'dir ve her iki olumsuz kod TOKİ Ortaokulunda ortaya çıkmıştır. TOKİ Ortaokulunun sınıf mevcudunun 34 olduğu göz önünde bulundurulursa altyapı ve disiplin probleminin sebebi anlaşılabilir. 34 öğrenci ile tablet kontrolü konusunda öğretmen zorluk yaşamıştır, Bunu görüşme sorusuna verdiği cevaptan da anlamak mümkündür: *“Sınıf kalabalık olduğu için sınıfta disiplini sağlamak oldukça zordu. Az mevcutlu sınıflarda uygulanmasının daha verimli olacağını düşünüyorum. Zaman zaman yaşanan internet sıkıntıları dersin aksamasına sebep oldu. Bu tip uygulamalarda altyapının önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin dersi heyecan ve ilgiyle beklediklerini gözlemledim. Tabletlerin dağıtımı bile onlar için önemli ve eğlenceliydi. Kontrol grubunda dersler kitaptan işlendi. Deney grubunda pasif olan öğrencilerin deneysel uygulamaya aktif olarak katıldıklarını gözlemlerken kontrol grubundaki pasif öğrencilerde herhangi bir değişiklik olmadığını gözlemledim.”* Görüşme sorusuna verilen cevaptan hareketle öğretmenin internet (altyapı) problemi yaşadığı da görülebilir. Bu iki olumsuz koddan hareketle öğrencilerin başarı testindeki ortalamalarının Çayırtepe Ortaokuluna göre

neden düşük olduğu da açıklanabilir. İnternet problemi olduğu için derste aksaklıklar yaşanmıştır. Ayrıca 34 öğrenci tablette tam olarak kontrol edilemediği için derste disiplin problemleri yaşanmış ve derse tam odaklanamayan öğrenciler başarı testinde de öteki okula göre düşük ortalama elde etmişlerdir. Öteki okulun mevcudu 13 kişidir ve internette (altyapı) problem yaşanmamıştır.

E2'nin cevabında yer alan olumlu kodlar ise derse yönelik ilgiyi artırma, aktif katılımı sağlama ve heyecan uyandırma kodlarıdır. E1'in *“Uygulama bir kere ilgi çekiciydi. Hareketli resimler, testler, ses kayıtları, hatta uygulamayı hazırlayan öğretmenin öğrencileri ile çektiği öğretici videolar öğrencide merak duygusu uyandırıyor. Bunun dışında etkinlikler öğrenci merkezliydi. Parmak kaldırmaya çekinen öğrenciler bile ellerindeki tabletle soruya cevap verme özgürlüğüne sahip. Öğrencinin tablete ses çıkarmadan girdiği cevabı öğretmenin görmesi tüm sınıfın ne kadar öğrendiği ile ilgili öğretmene dönüt sağlıyor. Ders kitabındaki dilbilgisi etkinlikleriyle uygulamadaki etkinlikler kıyaslanacak olursa bir kere öğrenciler kitaptaki etkinlikler için bu kadar heveslenmiyor öğrenci derse motive ediyor. Ayrıca etkinlikler etkileşimli olduğu için çocuk oyun sonunda ya da oynarken neyi doğru neyi yanlış yaptığını görebiliyor. Bu da ona dönüt sağlıyor. Ayrıca ve ayrıca oyun sonunda öğrenci sınıf sıralamasını da görüp arkadaşlarıyla kendini kıyaslayabiliyor. Bu gibi avantajlar ders kitabında yok.”* cevabı derse yönelik ilgiyi artırma, bilgi düzeyini tespit etme, merak duygusu uyandırma, motivasyon sağlama, yaparak-yaşayarak öğrenme, öz güveni artırma, öz kontrolü sağlama koduna örnektir ve hepsi olumlu kodlardır.

Öğretmenlere yöneltilen üçüncü görüşme sorusu olan *“Bu uygulamayı, mevcut programla kıyasladığınızda ayırt edici yönlerini belirtiniz.”* sorusuna öğretmenler tarafından verilen cevaplar analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 49’da sunulmuştur.

Tablo 49.Üçüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları

Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Aktif katılımı sağlama	E1	1
Yaparak-yaşayarak öğrenme	E1	1
Ders işleyişini kolaylaştırma	E2	1
Ders planını şekillendirme	E2	1
Toplam		4

Tablo 49’daki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğretmenler görüşme sorusuna genel olarak olumlu cevaplar vermişlerdir (n=2). Öğretmenlerin 1’i aktif katılımı sağladığını, 1’i yaparak-yaşayarak öğrenme gerçekleştirdiğini, 1’i ders işleyişini kolaylaştırdığını ve 1’i de ders planını şekillendirdiğini

dile getirmiştir. E1'in "Mevcut programda konuyu klasik anlayışla işleyip dersten çıkardım. Genellikle sunuş stratejisini uygulardım. Bu programın farklı öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlamak. Oyunlar ve düşündürücü sorularla çocuklar direkt dersin içine çekiliyor. Öğrenci pasiften aktif hale getiriliyor." cevabı aktif katılımı sağlama ve yaparak yaşayarak öğrenme koduna örnektir. E2'nin "Bu programlar dersin planlanması ve işleyişini kolaylaştırdı. Bu bağlamda öğretmen kılavuz kitaplarının da yeniden basılmasının gerekliliğini fark ettim." cevabı ders işleyişini kolaylaştırma ve ders planını şekillendirme koduna örnektir.

Öğretmenlere yöneltilen dördüncü görüşme sorusu olan "Yapılan uygulama öğrencilerin ders motivasyonunu nasıl etkilemiştir?" sorusuna öğretmenler tarafından verilen cevaplar analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 50'de sunulmuştur.

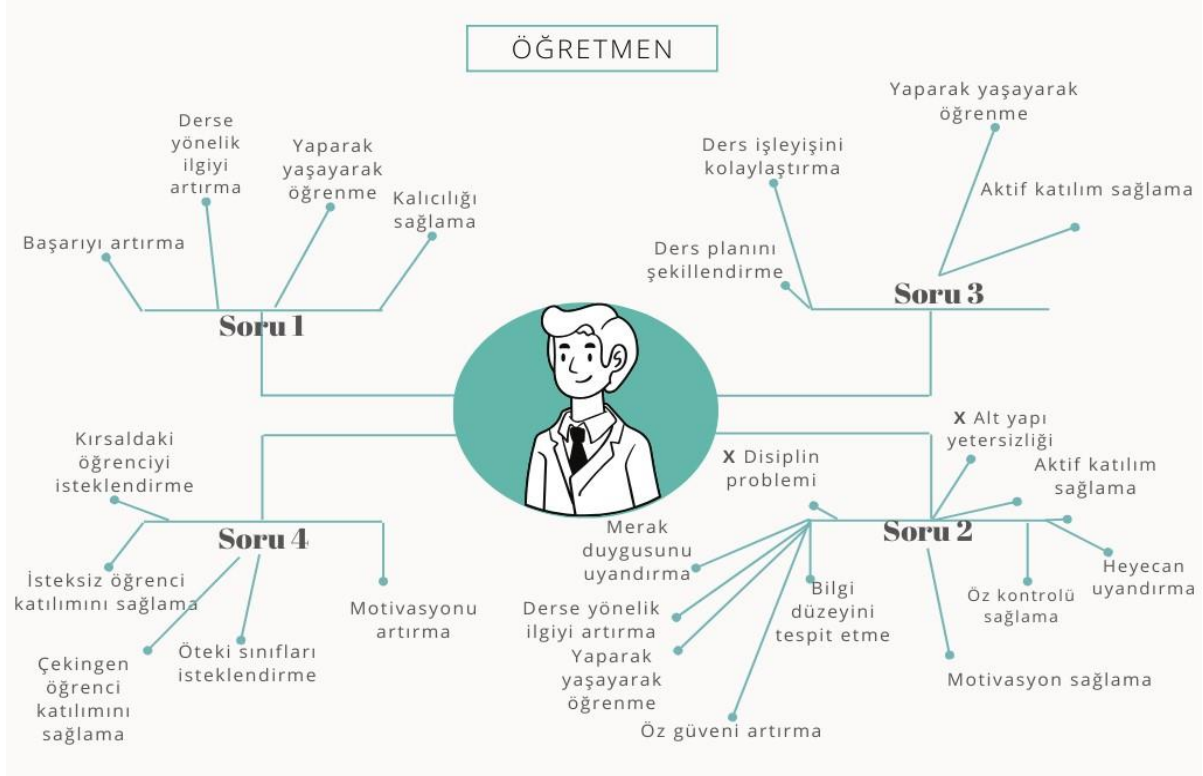
Tablo 50.*Dördüncü Görüşme Sorusuna İlişkin Elde Edilen Öğretmen Cevapları*

Kodlar	Katılımcılar	Frekans
Motivasyonu artırma	E1, E2	2
Öteki sınıfları isteklendirme	E2	1
Çekingen öğrenci katılımını sağlama	E2	1
İsteksiz öğrenci katılımını sağlama	E1	1
Kırsaldaki öğrenciyi isteklendirme	E1	1
Toplam		5

Tablo 50'deki verilere göre web 2.0 araçlarıyla verilen eğitimi değerlendiren öğretmenler görüşme sorusuna olumlu cevaplar vermişlerdir (n=2). Öğretmenlerin 2'si motivasyonu artırdığını, 1'i öteki sınıfları da isteklendirdiğini, 1'i çekingen öğrenci katılımını sağladığını, 1'i isteksiz öğrenci katılımını sağladığını ve 1'i de kırsaldaki öğrencileri isteklendirdiğini dile getirmiştir. E1'in "Öğrencilerin hepsi dersi iple çekiyordu; hatta uygulama dışında kalan, tabletsiz işlediğimiz dersleri de tabletle işlemeyi teklif ediyorlardı. Bunun sebebi de öğrencilerimin kırsalda yaşayıp tablet gibi teknolojik aletlere uzak olmaları. Onlar için tablete dokunmak bile ayrıcalık. Bu uygulama onların çok hoşuna gitti. Ayrıca bu uygulamayla derse karşı en isteksiz olan öğrencim bile katılım göstermeye başladı." cevabı motivasyonu artırma, isteksiz öğrenci katılımını sağlama ve kırsaldaki öğrenciyi isteklendirme kodlarına örnektir. E2'nin "Tabletli uygulamalarda en çekingen öğrenci bile derse karşı istekli hale geldi. Öteki sınıflar bile tabletle ders işlemek istediler. Kısacası bu uygulama sınıftaki hatta okuldaki öğrencilerin ders motivasyonunu olumlu etkiledi." cevabı motivasyonu artırma, öteki sınıfları isteklendirme ve çekingen öğrenci katılımını sağlama koduna örnektir.

Öğretmenlerin görüşme sorularına verdiği cevaplar aşağıda bütüncül resimlerle toplu bir şekilde gösterilmeye çalışılmıştır, olumsuz kod olan altyapı ve disiplin problemi ise çarpı ile belirtilmiştir:

Şekil 47.Öğretmenlerin Görüşme Sorularına Verdiği Cevaplar

Öğretmen ve öğrencilerin görüşme sorularına verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde birbirine yakın ve benzer cevaplar verdiği görülebilir. Bütüncül resimlere bakılacak olursa hem öğretmenlerin hem öğrencilerin web2.0 eğitimiyle dil bilgisi öğretiminin ders işleyişini kolaylaştırdığı; yaparak-yaşayarak ve aktif öğrenme sağladığı; derse karşı ilgiyi, merakı ve motivasyonu artırdığı; kalıcılığı sağladığı; başarıyı artırdığı sonuçlarına varmak mümkündür.

6.Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Nicel ve Nitel Yöntemler İle Elde Edilen Verilerin Bütünleştirilmesi

Bulgular bölümünde nicel ve nitel bulgular ayrı ayrı sunulmuştur. Çalışma açıklayıcı sıralı desende yürütüldüğü için bu bölümde de elde edilen nitel ve nicel veriler bütünleştirilmiştir. Bütünleştirme yaparken Tablo 51’de web 2.0 araçlarıyla hazırlanan etkinliklerin başarıya etkisi ve Tablo 52’deise web 2.0 araçlarıyla hazırlanan etkinliklerin motivasyona etkisi değerlendirilmiştir.

Tablo 51. Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Etkinliklerin Başarıya Etkisine Yönelik Elde Edilen Verilerin Birleştirilmesi

Deneysel Uygulamadan Elde Edilen Başarıya İlişkin Nicel Bulgular	Deneysel Uygulama Sonrası Öğrenci Görüşmelerinden Elde Edilen Başarıya İlişkin Nitel Bulgular
Web 2.0 araçları kullanılarak oluşturulan etkinliklerin dil bilgisi başarısı üstündeki etkisi bağımsız örneklem t testi ve Mann Whitney-U testi ile belirlenmiştir. Buna göre TOKİ Ortaokulu deney ve kontrol grubu sonuçlarına göre $t(67)=.045$, $p< .05$ Eta kare etki büyüklüğü .05 olup küçük düzeyde etkiye işaret etmektedir ve deney grubu lehinedir. Ve Çayırtepe Ortaokulu deney ve kontrol grubu sonuçlarına göre $p=.043$, $p<.05$ Eta kare etki büyüklüğü .38 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir. Ayrıca başarı ve motivasyon arasındaki ilişki deney grubunda yüksek düzeyde çıkarken kontrol grubunda anlamsız olarak belirlenmiştir.	Deneysel uygulama sonrasında öğretmen ve öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve nicel bulguları destekleyici bulgular elde edilmiştir. Başarı testinin nicel sonuçlarına göre web 2.0 araçlarıyla oluşturulan etkinliklerin başarı üzerinde anlamlı bir etkisi vardır. Aynı şekilde öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmelere göre de cevaplar nicel sonuçları destekler niteliktedir. Öğretmen ve öğrenciler uygulama için “başarıyı artırdığını, öğrenmeyi öğrettiğini, konuları pekiştirdiğini, öğrenmeyi derinleştirdiğini ve kalıcı hale getirdiğini, kelime dağarcığını geliştirdiğini, ders içeriğini zenginleştirdiğini, soru çözme becerisini geliştirdiğini, Türkçenin doğru kullanımını sağladığını söylemişlerdir.

TOKİ ve Çayırtepe Ortaokulları arasında başarı açısından sonuçlar farklı çıkmıştır. Web 2.0 araçları Çayırtepe Ortaokulunda dil bilgisi başarısını büyük düzeyde etkilerken TOKİ Ortaokulunda küçük düzeyde etkilemektedir. Bu durumu açıklamak için nitel verilere başvurulduğunda TOKİ Ortaokulundaki E2 isimli öğretmenin 2 olumsuz görüş bildirdiği görülebilir. TOKİ Ortaokulunu öğretmeni internet ve 34 kişilik sınıfta tabletlerle disiplin problemi yaşadığını belirtmiştir. Buna karşın Çayırtepe Ortaokulu öğretmeni ise öğrencilerinin kırsalda yaşadığını söyleyip “Onlar için tablete dokunmak bile ayrıcalık. Bu uygulama onların çok hoşuna gitti.” cümlesini kullanmıştır. Çayırtepe Ortaokulundaki öğrencilerin bu motivasyonu beraberinde başarıyı getirmiştir. Öğretmenlerin nitel görüşü başarı testindeki istatistiksel farklılığı açıklar niteliktedir. Bu sebeple denebilir ki karma yöntem araştırması, çalışmanın bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesini ve nicel düzeyde oluşan istatistik farkın nitel veriler yardımıyla açıklanmasını sağlamıştır.

Deneysel uygulamanın öğrencilerin dil bilgisi başarısını ve motivasyona etkisini test etmeye yönelik uzman görüşleri, başarı testi sonuçları, öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda web 2.0 destekli dil bilgisi etkinliklerinin 7.sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarısı üzerinde etkili bir yaklaşım olduğu söylenebilir.

Tablo 52. Web 2.0 Araçlarının Motivasyona Etkisine Yönelik Elde Edilen Verilerin Birleştirilmesi

Deneyisel Uygulamadan Elde Edilen Başarıya İlişkin Nicel Bulgular	Deneyisel Uygulama Sonrası Öğrenci Görüşmelerinden Elde Edilen Başarıya İlişkin Nitel Bulgular
Web 2.0 araçları kullanılarak oluşturulan etkinliklerin Türkçe ders motivasyonu üstündeki etkisi bağımsız örneklem t testi ve Mann Whitney-U testi ile belirlenmiştir. Buna göre TOKİ Ortaokulu deney ve kontrol grubu sonuçlarına göre $p=.00$, $p<.05$ Eta kare etki büyüklüğü .47 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir ve deney grubu lehinedir. Ve Çayırtepe Ortaokulu deney ve kontrol grubu sonuçlarına göre $p=.00$, $p<.05$. Eta kare etki büyüklüğü .59 olup büyük düzeyde etkiye işaret etmektedir. Ayrıca başarı ve motivasyon arasındaki ilişki deney grubunda yüksek düzeyde çıkarken kontrol grubunda anlamsız olarak belirlenmiştir.	Deneyisel uygulama sonrasında öğretmen ve öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve nicel bulguları destekleyici bulgular elde edilmiştir. Motivasyon ölçeğinin nicel sonuçlarına göre web 2.0 araçlarıyla oluşturulan etkinliklerin motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisi vardır. Aynı şekilde öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmelere göre de cevaplar nicel sonuçları destekler niteliktedir. Öğretmen ve öğrenciler uygulama için “motivasyon sağladığını, dersi eğlenceli hale getirdiğini, derse yönelik ilgiyi artırdığını, öz farkındalık sağladığını, sosyal becerileri artırdığını, Türkçeye karşı olumlu tutum oluşturduğunu” söylemişlerdir.

Nicel ve nitel sonuçlara bakıldığında her ikisinin de olumlu etkilere sahip olduğu görülebilir. Nicel kısımda Türkçe dersine yönelik uygulanan motivasyon ölçeği sonuçlarıyla nitel kısımda öğrenci ve öğretmenlerden alınan görüşme cevapları birbiriyle örtüşmektedir.

Buradan hareketle deneyisel uygulamanın öğrencilerin dil bilgisi başarısını ve motivasyona etkisini test etmeye yönelik uzman görüşleri, Türkçe dersine yönelik motivasyon ölçeği sonuçları, öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda web 2.0 destekli dil bilgisietkinliklerinin 7.sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine karşı motivasyon üzerinde etkili bir yaklaşım olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde bulgular bölümüyle elde edilen nicel ve nitel veriler alan yazınla kıyaslanarak tartışılmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırma sonuçlarından hareketle önerilerde bulunulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın nicel boyutu incelendiğinde deney ve kontrol gruplarının puanları ön testte farklılık arz etmezken son testte anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Elde edilen veriler deney grubunun lehine belirlenmiştir. Bu sonuçtan hareketle web 2.0 araçlarıyla hazırlanan dil bilgisi etkinliklerinin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarısında ve ders motivasyonunda etkili bir uygulama olduğu tespit edilmiştir.

Deneysel uygulamanın nitel sonuçlarına göre ise öğrenciler uygulamanın öğrenmeyi kolaylaştırdığını, soru çözme becerisini geliştirdiğini, kalıcı öğrenmeler gerçekleştirdiğini, dersi eğlenceli hale getirdiğini, teknolojik becerilerini geliştirdiğini, bilinçli teknoloji kullanımını desteklediğini, başarıyı artırdığını dile getirmişlerdir. Öğretmenler ise uygulamanın kalıcı öğrenmeyi sağladığını, başarıyı ve ders ilgisini artırdığını, yaparak-yaşayarak öğrenme ve aktif katılım sağladığını, heyecan ve merak uyandırdığını, motivasyon sağladığını ve ders işleyişini kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. İki farklı kaynaktan ulaşılan nicel ve nitel sonuçların birbiriyle örtüştüğü tespit edilmiştir.

Araştırma Sorularının Tartışma ve Sonuçları

1.Araştırma Sorusuna İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın ilk problemi olan “Web 2.0 araçlarından Wordwall ve Padlet ile hazırlanan öğretim etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarılarına etkisi nasıldır?” sorusu ile ulaşılan sonuçlar şöyledir:

- Uygulama öncesinde TOKİ ve Çayırtepe Ortaokullarında deney ve kontrol gruplarının başarı açısından denkliği tespit edilmiştir. Buna göre TOKİ Ortaokulunun ön testlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=.77$, $p>0.5$). Çayırtepe Ortaokulunun ön testlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=.75$, $p>0.5$). Ön testlerde anlamlı bir farklılığın olmaması beklenen bir durumdur çünkü ders öğretmenleri aynı öğretim programı ve yöntemlerle ders işlemiştir.

- Uygulama gerçekleştirildikten sonra başarı testi son test ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu durum TOKİ Ortaokulunda da Çayırtepe Ortaokulunda da deney grubu lehinedir. TOKİ Ortaokulunda son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve sonuç küçük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.045$, $p<0.5$). Çayırtepe Ortaokulunun Ortaokulunda son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve sonuç büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.02$, $p<0.5$).
- Aynı sınıfların dönem başındaki ve dönem sonundaki başarıları kıyaslandığı zaman anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ve bu farklılıklar son test lehinedir. Sadece Çayırtepe Ortaokulunun kontrol grubunda ön test ve son testte anlamlı bir değişiklik olmamıştır. TOKİ Ortaokulunda deney grubunun ön- son testi kıyaslandığında son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.00$, $p<0.5$). TOKİ Ortaokulunda kontrol grubunun ön- son testi kıyaslandığında son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.001$, $p<0.5$). Çayırtepe Ortaokulunda deney grubunun ön- son testi kıyaslandığında son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.046$, $p<0.5$). Çayırtepe Ortaokulunda kontrol grubunun ön- son testi kıyaslandığında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($p=.34$, $p>0.5$).

Birinci araştırma sorusundan elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, uygulanan deneysel işlemin deney grubu öğrencilerinin dil bilgisi başarılarının geliştirilmesinde etkili olduğunu göstermiştir. Nitekim alan yazınında web 2.0 araçlarıyla yapılan araştırmalara bakıldığında da benzer sonuçlara rastlamak mümkündür (Almalı & Yeşiltaş, 2020; Can, 2021; Çenesiz & Özdemir, 2021; Demirezer, 2022).

Dil bilgisi, öğrencilerin öğrenmekte zorluk çektiği bir alandır. Öğrenciler genellikle konuları sıkıcı bulmakta ve sevmemekte bunun sonucunda da başarılı olamamaktadır (Güven, 2013). Bu sıkıcılığın sebebi ezberci öğretim uygulamaları, öğretmenlerin yeni yöntemleri reddederek duyu organlarına hitap eden yöntemleri kullanmamaları, dil bilgisi üzerine farklı sınıflandırmalar ve belirsizliklerdir. Dil bilgisi konuları soyut konular olarak kalmıştır. (Özbay, 2006). Bu problemleri çözmek amacıyla hazırlanan bu çalışma yapılandırmacı yaklaşım anlayışını benimseyerek hem tüm beceri alanlarını (yazma, konuşma, okuma, dinleme) birleştirmeyi hedeflemiş hem de görsel ve işitsel öğeleri bir uygulamada kullanmaya çalışmıştır. Çoklu ortam öğeleri (müzik, resim, grafik, video) görsel ve işitsel unsurları kullandığı için ezberden ziyade bilişsel yükü duyu organlarına bölüştürdüğünden kavrayarak

öğrenmeler ortaya çıkarır. Bu sebeple görerek ve işiterek öğrenmenin önemine dikkat çeken pek çok çalışma vardır (Alkan ve Durmuş, 2013; Aykut, 2013; Mayer vd., 2001, Parsa, 2007; Renshaw & Taylor, 2000). Sevim (2013) yaptığı çalışmada çoklu ortam öğelerini kullanarak işlediği etkinliklerle deney grubunda başarılı sonuçlar elde etmiştir. Ayrıca Akkaya (2011) 6. sınıf öğrencilerine dil bilgisini karikatürlerle öğretmek akademik başarıda anlamlı farklılıklar tespit etmiş ve bunun sebebini de görsel okuma, görselliğin bilgileri harekete geçirmesi ve görsellerin öğrenmeyi kolaylaştırması olarak belirtmiştir. Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde görsellik ve işitselliğin başarı sağladığı bir gerçektir. Bu çalışmada da bilişsel yükü azaltmak için hazırlanan web 2.0 tabanlı dil bilgisi etkinlikleriyle öğrencilerin daha önceden sıkıcı gördükleri dil bilgisi konularını eğlenceli bir şekilde öğrenmelerine imkân tanınmış ve başarılarında deney grubu lehine anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Sevim (2013) bilgisayar destekli öğretim uygulamalarının deney grubu lehine sonuçlar ortaya çıkardığını tespit etmiştir. Bu başarının sebeplerini ders sürecinin planlı şekilde ilerlemesi, etkinliklerin tekrar yapılabilmesi, bireysel öğrenmelere fırsat sunması, yönergelerin öğrencileri bilgilendirmesi, konuların görselle birleştirilmesi olarak nitelendirir. Hazırlanan bu çalışma da Sevim’le benzer özellikler içerir. Çünkü web 2.0 araçlarıyla hazırlanan dil bilgisi etkinlikleri de bir plan dahilinde ilerlemekte, istenirse tekrar etkinlikler yapılabilmekte, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre öğrenmesini sağlamakta, yönergelerle öğrencilere kılavuzluk etmekte ve görsellerle konuyu birleştirmektedir. Buradan hareketle sayılan bu özelliklerin başarıyı artırdığı söylenebilir ve sonraki çalışmalarda da bu konulara dikkat edilmesi bir öneri olarak sunulabilir.

Sağlık (2022) yaptığı çalışmada web 2.0 araçlarının okuduğunu anlama üzerindeki etkilerini tespit etmeyi amaçlamış ve deney grubu lehine anlamlı sonuçlara ulaşmıştır. Bu durumun sebeplerini ise web 2.0 araçlarının pratik ve kullanışlı olmasına, öteki iletişim araçlarıyla bağlantı sağlanabilmesine, etkileşimli olmasına, bireysel değerlendirme yapmasına, arkadaşlarıyla aynı anda etkinliklere erişim imkânı tanınmasına ve çoklu ortam desteği sağlamasına bağlamıştır. Sağlık’ın çalışması ile yapılan bu çalışma da örtüşmektedir. Çünkü aynı özellikler bu çalışmada da vardır hatta çoklu ortam desteği sağlaması özelliği bilhassa bu çalışma için çok önemlidir. Çünkü öğrenciler sadece sınıf içinde web 2.0 araçlarıyla muhatap olmamışlardır. Ev ödevleri de web 2.0 araçları üzerinden verilmiş hatta Türkçe Proje ödevleri de yine web 2.0 araçları üzerinden yaptırılmıştır.

Aydın (2019) yabancılara Türkçe öğretiminde web 2.0 araçlarını kullanmış ve bu araçlar sayesinde öğrencilerin yazma etkinliklerinde yazım, noktalama ve dil bilgisi kurallarını öğrendiklerini ve kelime bilgilerinin arttığını tespit etmiştir. Aydın gibi bu çalışma

da dil bilgisi becerisini geliştirmektedir. Bu çalışmadaki dil bilgisi konularının arasında yazım ve noktalama da vardır ve yapılan başarı testinde de deney grubunun dil bilgisi başarısında artış yaşanmıştır. Ayrıca öğrencilerle yapılan görüşmelerde öğrenciler de kelime bilgilerinde artış olduğunu dile getirmişlerdir. Hazırlanan etkinlikler metin temelli dil bilgisi aracılığıyla işlendiği için öğrenciler metinlerle dolayısıyla da yeni kelimelerle karşılaşmışlardır ve kelime bilgilerinde artış yaşanmıştır.

Kandemir ve Bay (2023) dijital hikâye kullanımının okuduğunu anlamaya etkisini incelemiş ve bu çalışmada olduğu gibi deney grubu lehine sonuçlara ulaşmıştır. Kandemir ve Bay'a göre olumlu sonuçlar elde etmelerinin altında yatan gerçek web 2.0 araçlarının kalıcılığı sağlamasıdır. Dijital hikâyelerdeki görseller öğrencilerin öğrendiklerinin kalıcı olmasını sağlamıştır. Bu çalışmada da hem video hem de fotoğraf gibi pek çok görsel unsur kullanılmıştır. Hatta araştırma yapan öğretmenin tek ya da öğrencileriyle çektiği videolar bile içerikler arasında mevcuttur. Ayrıca yapılan öğrenci görüşmelerinde ortaya çıkan “kalıcılığı artırma” kodu da bu durumu destekler niteliktedir.

Aslanbaş ve İnal (2021) yabancılara Türkçe öğretimi konusunda; okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmede kullanılabilecek web 2.0 araçlarına öneriler getirmiştir. Bunlardan biri de Padlet'tir. Aslanbaş ve İnal; Padlet'i sınıf içi etkileşimi artıran, dersi tekdüzelikten kurtaran, kalıcı öğrenmeler sağlayan, iletişim becerilerini geliştiren bir web 2.0 aracı olarak tanımlar. Padlet vasıtasıyla kavram haritaları ve etkileşimli panolar oluşturulabilir. Aslanbaş ve İnal'ın da kullanım önerisinde bulunduğu Padlet web 2.0 aracı bu çalışmada da kullanılmıştır ve başarı sağlayan unsurlardan birinin de Padlet olduğu söylenebilir.

Göker ve İnce (2019) yabancılara Türkçe öğretiminde web 2.0 aracı olan “3 Dakikada Türkçe” aracını geliştirmiş ve belirtme durumu konusunu geleneksel yöntemlerle öğrenenlerle bahsedilen araç vasıtasıyla öğrenenleri karşılaştırmıştır. Göker araştırmasında kendi geliştirdikleri web 2.0 aracının deney grubu üzerinde olumlu etkisini tespit etmiş ve başarıyı artırdığını belirtmiştir. Zaman ve mekândan özgürleştiren ve esnek yapıya sahip olan web 2.0 aracı başarıyı sağlamada temel etken olmuştur. Nitekim yapılan bu çalışma da Göker ve İnce'yi doğrular niteliktedir. Çünkü öğrenciler istedikleri saatte istedikleri yerde bu ders içeriklerine ulaşma imkânı yakalamış ve bu çalışmada da bu özellik başarı artışına sebep olmuştur. Ayrıca öğrencilerden alınan görüşlerde esnek bir öğrenme ortamı sunma cevabı da bu durumu destekler niteliktedir.

Akçay ve Şahin (2012) de web macerası öğretim yöntemini 6. Sınıf Türkçe dersinde kullanmış ve başarıyı artırdığını tespit etmiştir. Akçay ve Şahin'in başarıyı artırma gerekçeleri

web 2.0 araçlarının iş birlikçi öğrenme sağlaması, öğrencilerin laboratuvar ortamında interneti kaynak olarak kullanması, çoklu zekâ kuramına uygun öğrenme ortamı sunması, pek çok araştırma ve etkinliğe imkân tanınması ve öğrencilerin bilgileri kendi çabalarıyla edinmelerini sağlamasıdır. Akçay ve Şahin'in çalışması; iş birlikçi öğrenmeler sağlaması, interneti kaynak olarak kullanarak pek çok araştırma ve etkinliğe imkân tanınması ve öğrencilerin bilgileri kendi çabalarıyla öğrenmesi açısından yapılan bu çalışma ile benzerlik göstermekteyken öğrencilere laboratuvar ortamını sunması özelliği açısından bu çalışma ile ayrılmaktadır. Çünkü bu çalışmada öğrencilere proje kapsamında tabletler dağıtılmış ve öğrenmeler sınıf ortamında gerçekleştirilmiştir ancak bu durum başarıdaki gelişimi olumsuz etkilememiştir.

Ural (2010) yaptığı çalışmada web 2.0 araçlarıyla işlenen derslerin motivasyon üzerinde olumlu etkilerini tespit ederken başarı üzerinde anlamlı bir farklılığa neden olmadığını belirlemiştir. Ural'ın yaptığı başarı testinde fark olsa da istatistiksel olarak anlamlı bir fark değildir. Ural'ın yaptığı çalışma alan yazınında yapılan çalışmalarla ve bu çalışmayla farklı sonuçlar içermektedir. Uygulamadaki farklılıklar, öğrenci ihtiyaçlarını cevaplamadaki yeterlilik dolayısıyla farklı sonuçlar çıkması beklenen bir durumdur.

Tıraşlıoğlu (2019) da yaptığı çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde söz varlığı kazandırmak için Kahoot'u kullanmış fakat istatistiksel olarak başarılı bir sonuca ulaşamamıştır. Bunu Kahoot'un kullanımının yaygın olmamasına ve öğrencilerin kullanımda zorluk çekmesine bağlamaktadır. Bu çalışmanın sonuçları olumsuz olması hasebiyle yapılan çalışma ile örtüşmemektedir.

Yabancı dil öğretimi çalışmalarında da web 2.0 araçları kullanılmış ve bu alanda da başarılı sonuçlara ulaşılmıştır. Çoban ve Adıgüzel (2022) yaptıkları çalışmada 7. sınıf İngilizce dersinde Web 2.0 araçlarını kullanmış, kelime öğretimi ve başarıda anlamlı farklılıklar tespit etmiştir. Çoban ve Adıgüzel bu başarının sebebini web 2.0 araçlarının hem görsel hem işitsel açıdan hareketlilik sağlamasına, öğrencilerin aktif katılmasına dolayısıyla da verimliliğin artmasına bağlamaktadır. Bu çalışmada da benzer şekilde görsel ve işitsel unsurlar başarıyı sağlamış, Padlet web 2.0 aracında bulunan mesajlaşma özelliği ile öğrenciler aktif katılım göstermiş ve Wordwall web 2.0 aracındaki oyun oynama özelliği ile de öğrenciler oyunu aktif bir şekilde oynayarak eğlenirken öğrenmişlerdir.

Yurt dışında yapılan araştırmalarda da web 2.0 araçlarının başarıyı artırdığı tespit edilmiştir (Ngo Cong-Lem,2018). Lem araştırmasında yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini artırmak için 31 çalışma incelemiş ve başarı açısından olumlu sonuçlar tespit etmiştir. Buna göre web 2.0 araçları dil bilgisi, iletişim becerileri, konuşma ve işbirlikçilik becerilerini geliştirmektedir. Lem'in araştırması da yapılan bu

araştırma gibi hem dil becerilerini hem de dil bilgisini daha iyi bir seviyeye taşıma açısından benzerdir.

2.Araştırma Sorusuna İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın ikinci problemi olan “Web 2.0 araçlarından Wordwall ve Padlet ile hazırlanan öğretim etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik motivasyonlarına etkisi nasıldır?” sorusu ile ulaşılan sonuçlar şöyledir:

- Uygulama öncesinde TOKİ ve Çayırtepe Ortaokullarında deney ve kontrol gruplarının motivasyon açısından denkliği tespit edilmiştir. Buna göre TOKİ Ortaokulunun ön testlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=.128$, $p>0.5$). Çayırtepe Ortaokulunun ön testlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=.375$, $p>0.5$).
- Uygulama gerçekleştirildikten sonra Türkçe dersine yönelik motivasyon ölçeği son test ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu durum TOKİ Ortaokulunda da Çayırtepe Ortaokulunda da deney grubu lehinedir. TOKİ Ortaokulunda son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve sonuç büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.00$, $p<0.5$). Çayırtepe Ortaokulunda son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve sonuç büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.00$, $p<0.5$).
- Aynı sınıfların dönem başındaki ve dönem sonundaki motivasyonları kıyaslandığı zaman deney gruplarında anlamlı farklılıklar tespit edilirken kontrol gruplarında anlamlı farklılıklar olmamıştır. TOKİ Ortaokulunda deney grubunun ön- son testi kıyaslandığında son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.00$, $p<0.5$). TOKİ Ortaokulunda kontrol grubunun ön- son testi kıyaslandığında son testte anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($p=.293$, $p>0.5$). Çayırtepe Ortaokulunda deney grubunun ön-son testi kıyaslandığında son testte anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve büyük düzeyde etkiyle deney grubunun lehine sonuçlanmıştır ($p=.001$, $p<0.5$). Çayırtepe Ortaokulunda kontrol grubunun ön- son testi kıyaslandığında son testte anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($p=.706$, $p>0.5$).

Araştırmanın nicel boyutunda elde edilen bulgular, uygulanan deneysel işlemin deney grubu öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik motivasyonlarının geliştirilmesinde etkili olduğunu göstermiştir. Web 2.0 ile yapılan çalışmaların çoğunda web 2.0 araçlarının ders

motivasyonuna olumlu katkıları tespit edilmiştir (Çakıroğlu, 2013; Demirel, 2010; Ortaakarsu & Sülün, 2022; Maraşlı & Değirmencioğlu, 2023).

Başarı, öğrencilerden elde edilmek istenen asıl sonuçtur. Başarının sağlanması için de öncelikle motivasyon gereklidir (Akbaba, 2006). Oyunlaştırmanın eğitimde uygulanma sebebi motivasyonu dolayısıyla da başarıyı artırmaktır (Kapp, 2012). Yaşanılan dijital çağda oyunlar da dijital ortamlarda oluşturulmaya başlamıştır ve çalışmaların çoğunda motivasyon artışı sağlamıştır (Arkün vd., 2015; Çağlar & Kocadere, Özkan & Samur, 2017; 2015; Sezgin vd., 2017; Sillaots, 2014; Şahin & Samur, 2017). Özerbaş ve Öztürk, 5. Sınıf Türkçe dersinde dijital hikayeler oluşturmuş ve motivasyon üzerinde anlamlı etkiler tespit etmiştir. Motivasyon üzerindeki olumlu etkinin sebebi ise öğrencilerin dijital hikâye sürecinde aktif rol oynaması ve onlar için bu durumun eğlenceli olmasıdır. Dersler zevkli bir şekilde işlenmiş ve öğrencilerin ilgisi toplanarak derse adapte edilmiştir (2017). Bu çalışmada da öğrenciler aktif şekilde derse katılmış, konu işlenirken sorulara ellerindeki tabletlerden cevap vermiş, arkadaşlarının da cevaplarını görmüş, kendi hatalarını değerlendirmiş, gerekirse web 2.0 aracı vasıtasıyla arkadaşlarıyla iletişim kurmuştur. Konu işlendikten sonra ise konunun oyununu oynayarak kendi skorlarını ve arkadaşlarının skorlarını görmüş, yanlışları hakkında anında fikir sahibi olmuşlardır. Ayrıca konular işlenirken de eğlenirken öğrenmeleri için müzik, video, resim, eğlenceli metin gibi unsurlarla öğrencilerin motivasyonları üst düzeyde tutulmaya çalışılmıştır.

Batıbay'ın (2019) Web 2.0 Uygulamalarının Türkçe Eğitiminde Motivasyona Etkisi isimli çalışmasında Kahoot web 2.0 aracıyla yapılan ders içi etkinliklerin öğrencilerin motivasyonu üzerinde yüksek oranda etkisinin bulunduğunu tespit etmiştir. Batıbay bu durumun sebebini Kahoot isimli web 2.0 aracının soru çözme işini oyuna dönüştürmesiyle bağdaştırır. Ayrıca Kahoot isimli web 2.0 aracı aktif katılımı ve pekiştirmeyi gerçekleştirmekte aynı zamanda da akran öğrenimine imkân sağlamaktadır. Batıbay'ın çalışması yapılan bu çalışmayı destekler niteliktedir. Çünkü bu çalışmada da kullanılan Wordwall web 2.0 aracı da; soru çözme eylemini oyunlaştırmakta, öğrencinin katılımını sağlamak ve anında dönüt vermektedir. Buradan hareketle oyunlaştırmanın motivasyonu olumlu etkilediği söylenebilir.

Alan yazınında dijital öykülerin öğrenci motivasyonlarını artırdığını tespit eden pek çok çalışma da bulunmaktadır (Doğan, 2007; Yüksel, 2011). Baki (2015) de dijital öykülerin öğrenci motivasyonunda olumlu etkilerini tespit etmiştir. Baki bu durumda düzeltme ve dönüt işlemlerinin, görsel ve işitsel öğelerin önemli yer tuttuğunu belirtir. Aynı zamanda öğrencilerin dijital hikayeleri zevkli ve terapi gibi bulduğunu belirtmiştir. Baki'nin çalışması

ile yapılan bu çalışmanın paralellik gösterdiği söylenebilir. Çünkü bu çalışmada da görsel, işitsel öğeler kullanılmış ve bu çalışma da anında düzeltme ve dönüt imkânı sağlamıştır. Konu işlenirken öğrencilerin verdiği cevapları akıllı tahtada hemen görme imkânı olan öğretmen, öğrencilere dönütlerini sözlü ya da web 2.0 aracı üzerinden verebilir. Konu işlendikten sonra oynanan oyunların sonunda oyun, nerelerde yanlış yapıldığını eş zamanlı olarak öğrenciye bildirmektedir. Ayrıca bu çalışmada da öğrenciler, uygulamanın dersi eğlenceli hale getirdiğini, derse yönelik ilgiyi ve ders motivasyonunu artırdığını söylemişlerdir.

Gündoğdu 2017 yılında yazdığı “Web 2.0 Teknolojileriyle Geliştirilmiş İşbirlikli Öğrenme Ortamının Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Problem Çözmeye Yönelik Yansıtıcı Düşünme Becerilerine ve Motivasyon Düzeylerine Etkisi” isimli yüksek lisans tezinin nitel bulgular bölümünde sorulan “Web 2.0 teknolojileri ile çalışmak sizin derse yönelik tutum ve motivasyonunuzu nasıl etkiledi?” sorusuna 27 kişinin sadece 2’si olumsuz görüş belirtmiştir. Gündoğdu bu çalışmasının nicel kısmında uyguladığı motivasyon testiyle de web 2.0 teknolojilerinin öğrencinin ders motivasyonuna güçlü bir etkisi olduğunu belirlemiştir. Kısacası denebilir ki Gündoğdu’nun yaptığı çalışma ile bu çalışma arasında benzer sonuçlar bulunmaktadır ve bu çalışmada da tıpkı Gündoğdu’nun çalışmasında olduğu gibi çoğunluğun olumlu dönüt verip azınlığın olumsuz yaklaşması açısından benzerlik göstermektedir.

Yabancılar Türkçe öğretiminde de web 2.0 araçları tercih edilmektedir. Baş ve Yıldırım (2018) yaptığı çalışmada web 2.0 araçlarının öğrencilerin motivasyonunu iyileştirdiğini ve yaratıcılıklarına katkıda bulunduğunu tespit etmiştir. Baş ve Yıldırım web 2.0 araçlarının öğrenciler pasif tüketiciden üreticiye geçirdiği için (Franklin & vanHarmelen, 2007), duyuşsal ve bilişsel yönden öğretmen ve öğrencileri katkı sağlayıp bireysel öğrenmeyi gerçekleştirdiği için, iş birlikçi sınıf ortamı oluşturduğu için motivasyonu olumlu etkilediğini belirtmiştir. Baş ve Yıldırım’ın yaptığı çalışma gibi bu çalışma da etkinliklerin sınıfça yapılması açısından işbirlikçi sınıf ortamı oluştururken, elinde tablet olan öğrencinin kendini tekrar değerlendirmek ya da konuları tekrar gözden geçirmek isteyince erişilebilir olması açısından da bireysel öğrenme fırsatı tanımaktadır. Ayrıca proje ödevleri de web 2.0 araçlarıyla öğrenciler tarafından hazırlanarak öğretmene gönderilmiştir, bu da öğrencileri üretici konuma geçirmiştir. Baş ve Yıldırım çalışmalarında pek çok web 2.0 aracı kullanmıştır, bunlardan biri de bu çalışmada da kullanılan Padlet’tir. Padlet, öğretmen ve öğrenciler tarafından beğenilmiş ve yaratıcılık ve motivasyon sağlamıştır. Bu çalışma da aynı web 2.0 aracı kullanılarak başarı elde edilmiştir.

Ancak Bodur'un 2010 yılında yaptığı çalışmada web 2.0 araçlarının motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını belirtmiştir. Bodur çalışmasında web 2.0 araçlarından ağ günlüklerini dersiyle bütünleştirerek kullanmış ancak anlamlı bir farklılık elde edememiştir. Bodur bu durumun sebebini ise ilk haftalarda öğrencilerin ağ günlüklerini yazmada zorlanmaları, teknik sorunlar (internet) ve öğrencilerin sorumlulukların yerine getirilmemesi olarak değerlendirir. Bodur'un yaptığı çalışmanın sonuçları, internet problemi dışında bu çalışmanın sonuçları ile örtüşmemektedir. Bu farklılığın sebebinin içerik, kullanılan web 2.0 aracının farklılığı, öğrenci ve altyapı problemleri olduğu söylenebilir.

Depe vd. (2023) yaptığı çalışmada dil öğretiminde web 2.0 araçlarının motivasyona olan etkilerini tespit etmiştir. Buna göre web 2.0 araçları öncelikle motivasyonu yükseltmekte daha sonra da dil öğrenimini erişilebilir ve interaktif hale getirerek eş zamanlı bildirimlerle, doğal konuşma örnekleriyle farklı seviyelerdeki metinlere ulaşmayı sağlamakta ve dil kullanımını tecrübe etme imkânı sunmaktadır. Teknolojik araçların dile uyarlanması ise dil becerilerini, grameri ve yazım kurallarını öğrenmede kolaylık sağlamaktadır. Yapılan bu çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmış ve öğrencilerin motivasyonlarında olumlu artışlar gözlemlenmiştir. Motivasyon artışının sebebi de Depe, Ertunç ve Kökoğlu'nun yaptığı çalışmada da tespit edildiği gibi interaktif katılım ve erişilebilirliktir.

Yurt dışında da yapılan çalışmalarda dil öğretiminde kullanılan web 2.0 araçlarının motivasyon üzerinde olumlu etkileri tespit edilmiştir (Bozatzi, 2021; Yaccob & Yunus, 2019) Bozatzi (2021) yazma çalışmalarında Padlet'i kullanmış, iş birlikçi çalışma ortamı sağlamış ve dersin eğlenceli bir hale geldiğini tespit etmiştir. Bozatzi, aynı zamanda web 2.0 araçları kullanılarak ders işlendiğinde kaygı ve stresin de azaldığını belirlemiştir. Bu açıdan Bozatzi'nin çalışmasının yapılan bu çalışma ile benzer yanları olduğu ve dersi eğlenceli hale getirip ders kaygısını azalttığı söylenebilir. Ayrıca her iki çalışma da Padlet web 2.0 aracının kullanarak motivasyon sağlamış olması açısından dikkate değerdir.

3.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın üçüncü araştırma sorusu olan “Uygulamalara göre 7. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine ilişkin motivasyon düzeyleri arasında nasıl bir korelasyon vardır?” sorusu ile ulaşılan sonuçlar şöyledir:

- Deney grubunun dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine yönelik motivasyonları arasında yüksek seviyede anlamlı pozitif ilişki vardır. Buradan hareketle öğrencilerin Türkçe dersine yönelik motivasyon düzeyi yükseldikçe dil bilgisi becerilerinin de yükseldiği söylenebilir.

- Kontrol grubunun dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine yönelik motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Yapılan pek çok çalışma göstermektedir ki başarı ve motivasyon arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Kılıç, 2022; Kocabal & Ceylan, 2022; Yılmaz, 2021). Motivasyon, öğrenme sonuçları üzerinde etkilidir (Karakis vd., 2016; Turel & Sanal, 2018). İçsel motivasyon bireyleri harekete geçirir ve bu güdüye sahip bireyler öğrenmek için çalışırlar ve haz aldıkları için başarıyı arzularlar. Dışsal motivasyona sahip kişiler ise ödül almak için ya da cezadan kurtulmak için başarılı olmak isterler (Steinberg, 2007). Bu çalışma öğrencilerin içsel motivasyonlarını artırmış ve dil bilgisi öğretiminden haz almalarını sağlamıştır. Öğrenimlerinden zevk alan öğrencilerin başarılarında da doğru orantılı bir yükseliş olmuştur.

Yılmaz (2021)6. Sınıf öğrencilerinin başarı ve motivasyonları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya göre Yılmaz başarı ve motivasyon arasında orta üstü düzeyde pozitif anlamlı ilişki belirlenmiştir. Bu çalışmada da dil bilgisi başarıları ve Türkçe dersine ilişkin motivasyonları arasında yüksek düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki vardır. Her iki çalışma da motivasyon yükseldikçe başarının arttığını gösteren çalışmalardır.

4.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın dördüncü problemi olan “Uygulanan dil bilgisi öğretim etkinliklerine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?” sorusu ile ulaşılan sonuçlar şöyledir:

- Öğrenciler, web 2.0 araçlarıyla hazırlanan dil bilgisi öğretim etkinliklerini genel olarak olumlu şekilde değerlendirmişlerdir. Öğrenciler, bu uygulamanın kendilerindeki dil bilgisi becerisini artırdığını düşünmekte ve bu farklılıkları öğrenmeyi kolaylaştırma, soru çözme becerisi geliştirme, kalıcılık sağlama, Türkçeyi doğru kullanma ve derse kaşı olumlu tutum geliştirme olarak değerlendirmektedir.
- Öğrenciler kendilerine uygulanan etkinliklerin Türkçe dersine yönelik motivasyonlarına ve öğrenme sürecine katkı sağladığını dile getirmişlerdir. Bu katkıları ise öğrenmeyi kolaylaştırma, dersi eğlenceli kılma, aktif katılım ve kalıcılık sağlama, motivasyon/ilgi artırma, Türkçenin doğru kullanımını sağlama, ders içeriğini zenginleştirme, esnek öğrenme ortamı sunma, kelime dağarcığı geliştirme, konuları pekiştirme, somutlaştırma sağlama ve soru çözme becerisi geliştirme şeklinde sıralamışlardır.
- Öğrenciler yapılan uygulamanın kendilerine yeni şeyler kattığını da düşünmektedir. Bunlar teknoloji becerilerini geliştirme, teknolojiyi bilinçli kullanma, başarıyı

artırma, sosyal becerileri artırma, öz farkındalık sağlama ve öğrenmeyi öğrenme olarak değerlendirmişlerdir.

- Öğrenciler web 2.0 uygulamalarının ileriki hayatlarına da katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Bu katkılar: başarıyı artırma, temel bilgi edinimi, bilgileri günlük hayatta kullanma, bilinçli teknoloji kullanımı, Türkçenin doğru kullanımı, soru çözme becerisini geliştirme, yeni arkadaşlıklar kurmaktır.

Tabak (2017) çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde derste kullanılan dijital öykülerin; zengin öğrenme ortamı oluşturduğu ve kalıcı öğrenmeler sağladığı ve dikkati ve ilgiyi metne çektiği sonuçlarına ulaşmıştır. Tabak'ın çalışmasında olduğu gibi bu çalışmada da öğrenciler kendilerine uygulanan öğretim etkinliklerinin bilgide kalıcılık sağladığını dile getirmişlerdir.

Karadağ ve Garip (2021) de Türkçe öğretiminde LearningsApps kullanımının eğitici ve öğretici olabileceğini belirtmiştir. LearningsApps aracını kullandıktan sonra öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır ve öğrenciler bu aracı eğlenceli bulup beğendiklerini, bireysel değerlendirmeler sağladığını ve gelecek derslerde de pekiştirme amacıyla bu aracı kullanabileceklerini söylemiştir. Karadağ ve Garip'in çalışmasına benzer şekilde bu çalışmadaki öğrenci görüşmelerinde de dersi eğlenceli hale getirdiği, konuları pekiştirdiği, esnek bir öğrenme ortamı sunduğu cevapları alınmıştır. Görülmektedir ki web 2.0 araçları Türkçe derslerinde benzer nitel sonuçlar vermektedir ve öğrenciler tarafından olumlu şekilde değerlendirilmektedir.

Karatay vd.nin (2018) çalışmasına göre Edmodo ile işlenen yabancılara Türkçe öğretimi derslerinde öğrencilerden olumlu görüşler alınmıştır. Bu görüşlere göre Edmodo web 2.0 aracı; Türkçe öğrenme isteğini artırmakta, dil becerilerini geliştirmekte, kültür öğrenimini sağlamakta, dil bilgisi kurallarının ve yeni kelimelerin öğrenimini sağlamaktadır. Öğrencilerin belirttiği bu görüşlerle bu çalışmadaki öğrencilerin belirttiği görüşler paraleldir. Çünkü bu çalışmada da öğrenciler uygulamanın; Türkçe'nin doğru kullanımını sağladığını, derse yönelik ilgiyi artırdığını ve kelime dağarcığını geliştirdiğini söylemişlerdir.

Çıldır ve Koçak (2022) web 2.0 araçlarının Almanca dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerine başvurmuştur. 9. sınıfta Almanca dersleri "LearningApps", "Voki" ve "Padlet" web 2.0 araçlarıyla işlenmiş ve daha sonrasında öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Öğrenciler web 2.0 araçlarının dersi daha eğlenceli hale getirdiğini; aktif katılım sağladığını; öz güveni, rekabeti ve sosyal iletişimi artırdığını dile getirmişlerdir. Öğrencilerin verdiği cevaplar bu çalışmada öğrencilerin verdiği cevaplarla örtüşmektedir ve

benzerdir. Ancak bu çalışmada “rekabeti artırma” görüşü hiçbir öğrenciden alınmamıştır. Bu yönüyle çalışma, Çıldır ve Koçak’ın çalışmasından ayrılmaktadır.

Alan yazınında bir diğer örnek de Baş ve Turhan’ın (2017) yaptığı “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisine Yönelik Web 2.0 Araçları: Poll Everywhere Örneği”dir. Bu çalışmada da öğrenciler Poll Everywhere isimli web 2.0 aracını olumlu olarak değerlendirmişlerdir. Buna göre web 2.0 aracı interaktif öğrenme ortamı oluşturmakta, yazma isteğini artırmakta, derste sürekli kullanma isteği uyandırma gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Yazma etkinliklerinde ise bu web 2.0 aracı geleneksel ders kitabına göre farklı fırsatlar sunmakta, iletişim sağlamakta, zihinsel becerileri desteklemektedir. Baş ve Turhan’ın araştırması da yapılan bu çalışma istek artırma, iletişim sağlama, interaktif öğrenme ortamları oluşturma sonuçları ile benzer sonuçlar içerirken “zihinsel becerileri destekleme” cevabı ile bu çalışmadan ayrılmaktadır. Çünkü öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda onlardan böyle bir cevap alınmamıştır. Ayrıca Baş ve Turhan ders kitabındaki yazma etkinliklerini web 2.0 araçlarıyla uygularken bu çalışma dil bilgisi etkinliklerini web 2.0 araçlarıyla bütünleştirme yönüyle de farklılık göstermektedir.

Kurtoğlu, Toğrul ve Bayat (2023) yabancılar Türkçe öğretiminde web 2.0 araçlarından olan Wooclap ile öğrencilerin yazma becerilerini desteklemeye çalışmış ve 18 öğrenciyle yaptığı görüşmeler sonucunda olumlu dönütler elde etmiştir. Buna göre öğrenciler web 2.0 araçlarını eğlenceli, rahat, zevk aldıkları, yazı yazma becerisini geliştiren, kalıcı öğrenmeler sağlayan araçlar olarak tanımlamıştır. Öğrenci görüşlerinden hareketle öğrencilerin hem zevk aldığı hem de yazı yazma becerilerini geliştirdiği söylenebilir. Benzer şekilde yapılan bu çalışmada da öğrenciler eğlenirken dil bilgisi başarılarını geliştirmişlerdir. Her iki çalışmanın da önce motivasyonu daha sonra da başarıyı olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Yurt dışında yapılan araştırmalar da öğrencilerin web 2.0 araçlarıyla ilgili görüşlerinin olumlu olduğunu destekler niteliktedir (Lim & Newby, 2022; Adewoye & Akinde, 2023) Lim ve Newby öğrencilerden anket ve görüşme yoluyla veri toplamış, bu araçların kişisel öğrenme alanı oluşturduğu fakat kullanımda eksikleri olan öğrencilere öğretmenlerin destek olması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Adewoye ve Akinde ise lisans öğrencilerinin web 2.0 araçlarını bilgi oluşturma ve paylaşma açısından faydalı bulduğunu tespit etmiştir. Yapılan çalışmalar dikkate alındığında Lim ve Newby’ın çalışması bu çalışma ile kişisel öğrenme alanı oluşturma açısından örtüşürken Adewoye ve Akinde’nin çalışması ise öğrencilerin araçları faydalı bulmaları bakımından bu çalışma ile benzerlik göstermektedir.

5.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın beşinci problemi olan “Uygulanan dil bilgisi öğretim etkinliklerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu ile ulaşılan sonuçlar şöyledir:

- Öğretmenler uygulamanın dil bilgisi öğretimi üzerine etkisini kalıcılığı sağlama, başarıyı artırma, derse yönelik ilgiyi artırma ve yaparak yaşayarak öğrenme şeklinde değerlendirmiştir.
- Öğretmenler uygulamayı mevcut öğretim programıyla kıyaslayarak uygulamanın aktif katılım sağladığı, ders planını şekillendirdiği, yaparak yaşayarak öğrenmeler oluşturduğu ve ders işleyişini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşmışlardır.
- Öğretmenler uygulamanın motivasyonu artırdığını düşünmektedirler. Uygulama ilgisiz, çekingen öğrencileri bile derse ilgili hale getirmiştir. Hatta uygulama öteki sınıfların bile motivasyonlarını artırmıştır. Özellikle kırsalda yaşayan öğrencilerin öncelikle motivasyonunu olumlu etkileyen bu uygulama daha sonra başarıda da artış sağlamıştır.
- Öğretmenlerin deneysel uygulama hakkındaki görüşleri ise genel olarak olumludur. Olumlu görüş belirten öğretmenler uygulamanın; derse yönelik ilgiyi artırdığını, öz güveni artırdığını, bilgi düzeyini tespit etmede kolaylık sağladığını, heyecan ve merak duygusunu uyandırdığını, motivasyonu artırdığını, yaparak yaşayarak öğrettiğini, öz kontrol ve aktif katılım sağladığını dile getirmiştir. Uygulama hakkında öğretmenlerden E2, iki ayrı olumsuz görüş belirtmiştir. Bunlar altyapı yetersizliği ve disiplin problemidir

Musa (2016) yaptığı çalışmada kullandığı web 2.0 aracının olumsuz yönlerini yetersiz bilgi, yazı yazmadaki zorluklar, donanım ve yazılım eksileri olarak belirlemiştir. Gündoğdu (2017) ise çalışmasında aldığı görüşler doğrultusunda web 2.0 araçlarının olumsuz yönlerini tespit etmiştir. Bunlar zaman alması, derse katılmama, yanlış cevaplama korkusu, sıkıcılık, sağlığı olumsuz etkileme, sorumlulukları aksatma, zor konular, sözleşme oluşturmak, ağ günlüklerine yazı yazma, internet gibi teknik sorunlar, kötü sözler ve siber zorbalıktır. Bodur (2010) da çalışmasında aldığı görüşlere göre web 2.0 araçlarının olumsuz yönlerini internet bağlantı sorunu ve ağ günlüklerine yazı yazmadaki zorluklar olarak belirlemiştir. Genel olarak bahsedilen çalışmaların hepsinin sorunu “internet bağlantısıdır” ve bu çalışmada da aynı sorun yaşanması bakımından öteki 3 çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Yabancı dil öğretiminde de web 2.0 araçlarıyla ilgili çalışmalar yapılmış ve web 2.0 araçlarını kullanan öğretmenlerden hem olumlu hem de olumsuz görüşler alınmıştır. Kaynar (2019) yaptığı yüksek lisans tezinde, derslerinde web 2.0 aracı kullanan Fransızca, Almanca,

İspanyolca öğretmenleriyle görüşmeler yapmış ve web 2.0 araçlarını zengin içerik sunan, öğrenci ilgisini çeken, motivasyonu yükselten araçlar olarak tespit etmiştir. Kaynar da yaptığı görüşmelerde öğretmenlerin teknik ve donanım eksikliği gibi konularda problemler yaşadığını belirlemiştir. Donanım konusunda herkesin yeterli elektronik malzemesinin bulunmadığını teknik konuda ise internet problemine dikkat çekmiştir. Yapılan bu çalışma da internet problemi açısından Kaynar'ın çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Fakat bu çalışma BAP destekli olduğu için ve teknik ihtiyaçlar BAP tarafından karşılandığı için donanım eksikliği yaşanmamıştır ve Kaynar'ın çalışmasıyla bu yönüyle ayrılmaktadır.

Çetin ve Aktay'ın (2021) web 2.0 araçlarının ilkokulda kullanımında öğretmenlerden aldığı görüşler ise sadece olumludur. Öğretmenler web 2.0 araçlarını eğlenceli, anlamlı, güzel, öğrencinin ilgi gösterdiği, öğrenmede kalıcılık sağlayan, faydalı ve resimli, dönüt veren ve yanıtlanması kolay araçlar olarak tanımlamıştır. Çetin ve Aktay'ın çalışması da eğlenceli, ilgi artıran, kalıcılık ve dönüt sağlama yönleriyle yapılan bu çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Şenyurt ve Şahin (2022) ise yaptıkları çalışmada Covid-19 salgınında uzaktan eğitimle web 2.0 araçlarını kullanan öğretmenlerden görüş almıştır. Buna göre öğretmenler web 2.0 araçlarını kolay, pratik, ekonomik olarak değerlendirmiş ve bu araçların eğlendirerek öğretene, öğrenciyi aktifleştiren ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun araçlar olduğunu söylemişlerdir. Aynı avantajlar bu çalışma için de geçerlidir. Bu çalışmada kullanılan web 2.0 araçları da bu araçlarla oluşturulan dil bilgisi içerikleri de yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak hazırlanmıştır. Sayılan bu özelliklerin iki çalışmaya da başarı getirdiği söylenebilir.

Yurt dışında yapılan çalışmalarda da web 2.0 araçlarının eğitimde faydalı olduğu sonuçlarına varılmıştır. Akrivi Krouska, Christos Troussas ve Cleo Sgouropoulou araştırmasında (2020) 30 öğretmenle çalışmıştır. Bu öğretmenler web 2.0 araçlarının kullanımını teknolojik altyapıya gerek duymayan, iş birliğine dayalı, uzaktan, öğrenmeyi teşvik eden araçlar olduğu için tavsiye etmişlerdir. Mohd ve Harwati'nin, İngilizcenin ikinci dil olarak web 2.0 araçlarıyla öğretildiği çalışmasında ise web 2.0 araçlarının iyi ve kötü yanları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre web 2.0 araçlarının eğitimde kullanılmasında olumsuz yönleri bulunmasına karşın olumlu yanlarının fazlalığı hasebiyle tercih edilebilir olduğu tespit edilmiştir (Mohd & Harwati, 2019). Bu çalışmada da uygulamayı yapan öğretmenlerden birisi altyapı ve sınıf disiplini konusunda olumsuz görüşler belirtmiştir. Alınan görüşlerde genellikle olumlu dönütler elde edilse bile olumsuz dönütlerin de varlığı kaçınılmazdır. Bu sebeple denebilir ki Mohd ve Harwati'nin çalışması genel olarak aldığı olumlu görüşlere rağmen nadir olumsuz dönütleri yönüyle bu çalışma ile benzer

sonuçlar içermektedir. Zira bu çalışmada da genel olarak olumlu yanıtlar alınsa bile 2. Öğretmen tarafından altyapı ve sınıf disiplini gibi iki olumsuz görüş de sunulmuştur.

6.Araştırma Sorusuna Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın altıncı problemi olan “Araştırmanın nitel sonuçları, nicel sonuçlarını ne düzeyde açıklamaktadır?” sorusu ile ulaşılan sonuçlar şoyledir:

Araştırmanın nitel sonuçları olan ğretmen ve ğrenci görüşleri genel olarak olumludur. Öğretmen ve öğrenciler web 2.0 araçlarını faydalı bulmaktadır. Bu görüşler 3. ve 4. soruların tartışma bölümünde detaylı şekilde tartışılmıştır. Araştırmanın nicel sonuçlarına göre de web 2.0 araçlarıyla işlenen Türkçe dil bilgisi dersleri başarı ve motivasyonu artırmaktadır. Bu görüşler de 1 ve 2. araştırma sorularının tartışma bölümünde detaylı şekilde tartışılmıştır. Nitel ve nicel sonuçlara bakıldığında her ikisi de olumludur ve birbirini destekler niteliktedir. Nicel sonuçlarda başarı ve motivasyon artışı yaşanırken nitel sonuçlarda başarı ve motivasyon artışının nedenleri ğretmen ve ğrenci görüşleriyle açıklanmıştır. Başarı ve motivasyondaki olumlu artış, ğretmen ve öğrencilerin olumlu görüşleriyle tutarlıdır. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin hem başarıda hem de motivasyonda anlamlı düzeyde artış göstermesi motivasyon arttı başarının da arttığı çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Durukan, 2011; Kan & Akbaş, 2005; Özerbaş & ztrk, 2017).

Web 2.0 araçlarının dil bilgisi başarısı ve motivasyon üzerindeki etkisinin araştırıldığı bu çalışmada da öğretmenlerden toplanan görüşler doğrultusunda nitel analiz sonuçlarında web 2.0 araçlarıyla ilgili iki adet olumsuz görüş belirlenmiştir. Bunlardan biri altyapı yetersizliği diğeri ise disiplin problemidir. Musa(2016), Gündoğdu(2017) ve Bodur’un(2010) yaptığı çalışmaların da göze çarpan en önemli problemlerden biri bağlantı sorunudur. Bu çalışmada da nitekim böyle olmuştur. Yapılacak benzer çalışmalarda bu hususun dikkate alınması bir öneri olarak değerlendirilebilir. Çalışmaya dair bir diğer olumsuz görüş de disiplin problemi olmuştur. TOKİ Ortaokulundaki deney grubunun mevcudu 34’tür. Bu sebeple denebilir ki ğretmen kalabalık sınıfta tablet kullanımı konusunda sınıf yönetimi problemi yaşamıştır. Bazı ğrenciler tablet kullanımı konusunda kontrol edilememiştir. Zaten iki deney grubu son testte başarı anlamında kıyaslandığında TOKİ Ortaokulunda etki büyüklüğü küçük düzeydeyken ayırtepe Ortaokulunda istatistiksel olarak etki büyüklüğü büyük düzeydedir. Nicel bu bulguların sebebinin öğretmenin verdiği nitel cevaplardan hareketle disiplin problemi ve altyapı yetersizliği olduğunu söylemek mümkündür. Buna rağmen ayırtepe Ortaokulu ğretmeni ise ğrencilerinin kırsalda yaşadığı için tablete dokunmayı bile ayrıcalıkolarak gördüklerini belirtmiştir. ayırtepe’deki öğrencilerin öncelikle motivasyonlarının yükseldiği daha sonra da başarılarının arttığı görülebilir. Ayrıca

Çayırtepe Ortaokulunun deney grubunun mevcudu 13'tür. Çayırtepe Ortaokulunun öğretmenleriyle yapılan görüşmelerde öğretmen, disiplin probleminden bahsetmemiştir. Öğretmen 13 öğrencinin tablet kullanımlarını kontrol altında tutabilmiştir. Buradan hareketle nitel bulgulardaki TOKİ Ortaokulu olumsuz öğretmen görüşlerinin ve Çayırtepe Ortaokulundaki olumlu öğretmen görüşlerinin nicel bulgulardaki iki okul arasındaki başarı farkını açıkladığı söylenebilir.

Çayırtepe Ortaokulunda deney grubunun etki büyüklüğünün TOKİ Ortaokuluna göre daha büyük çıkma sebeplerinin biri de Çayırtepe Ortaokulunun sosyo ekonomik düzeyi olduğu söylenebilir. Çayırtepe, Erzurum merkeze bağlı bir köyken 6360 sayılı kanun ile 2014 yılında mahalle statüsüne geçmiştir. Bu sebeple Çayırtepe Ortaokulunun deney grubu öğrencilerinin okulun demografik özelliklerinden dolayı dijitalleşme konusunda yaşamışlıklarının az olduğu söylenebilir ve öğretmen görüşleri de bu durumu doğrulamaktadır. Yaşamışlığı az olan öğrencilerin web 2.0 araçları daha çok dikkatlerini çekmiştir. TOKİ Ortaokulu ise Erzurum merkezde bir ortaokuldur ve sosyo ekonomik düzeyi yüksektir. Bu sebeple denebilir ki TOKİ Ortaokulunun dijitalleşme konusunda hazır bulunuşluk ve yaşantı yoğunluğu daha fazladır ve çocuklar daha az ilgi göstermiştir. Her iki okul birbiriyle kıyaslandığında web 2.0 araçlarına olan ilgi Çayırtepe Ortaokulunda daha fazla olduğu için başarı da daha fazla olmuştur.

Dijitalleşme; dijital unsurların insan hayatının her alanında mevcudiyetini göstermesidir, tüm taşınabilir veya sabit ya da giyilebilir teknolojilerin günlük hayatta yerini almasıdır (Sürer, 2020). Şehir merkezindeki öğrenciler dijitalleşmeye zaten uyum sağlamış çocuklarken köydeki öğrenciler dijitalleşmeye yeni yeni adapte olmaktadır. Köydeki çocuklar yeni karşılaştıkları bu durumu merak edip öğrenme isteği duymaktadır. Köydeki öğrencilerin bu çalışmayla dijitalleşmeye uyum sağladığı, ayak uydurduğu, öğrenmede ve başarıda web 2.0 araçlarının şehir okullarına nispeten köy okullarında daha etkili olduğu söylenebilir. Ancak neticeye bakılacak olursa hayat boyu öğrenme kapsamında 8 anahtar yetkinlikten biri olan dijital yetkinliğin her iki sınıfta da gerçekleştiği söylenebilir. TOKİ Ortaokulu zaten mevcut olan dijital yetkinliğini geliştirirken Çayırtepe Ortaokulunun dijital yetkinlik seviyesine bu çalışma sayesinde ulaştığı söylenebilir.

Karma yöntemli çalışmalara bakıldığında Geçim ve Çetin'in (2023) yaptığı çalışmada da hem nitel hem nicel sonuçları beraber kullandığı çalışması dikkat çeker. Bu çalışmada öğretmenlerin web 2.0'ye yönelik yetkinlikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için nicel veriler toplanırken web 2.0 Araçları Kullanımı Yetkinliği Ölçeği, nitel veriler kullanılırken de kişisel formlar ve metaforlar kullanılmıştır. Yetkinlik ölçeğine yani nicel verilere göre

öğretmenlerin web 2.0 kullanımı yetkinlik seviyesi orta ve altındadır. Nitel verilerde de öğretmenlerin verdiği metafor örnekleri öğretmenlerin yetkinlik düzeylerinin orta ve altında olduğunu destekler niteliktedir. Bu çalışma da nitel veriler, nicel verileri desteklemesi ve bir bütünlük oluşturması açısından yapılan çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Salman ve Akay (2022) yaptıkları karma çalışmada Quizlet, Padlet, Wordwall ve Voki araçlarının kelime öğrenme düzeyine etkisini araştırmış ve nicel boyutta deney grubu lehine sonuçlara ulaşmışlardır. Nitel boyutta ise öğrencilerle görüşmeler yapılarak nitel verilerin nicel verileri destekleyip desteklemediğine bakılmıştır. Nitel verilere göre web 2.0 araçları öğrencileri hem teknolojiyi kullanma konusunda hem de derse katılım konusunda öğrencileri isteklendirmektedir. Hatta en çekingen öğrenciler bile bu uygulama sayesinde derse katılmıştır. Öğrenciler bu araçları yararlı bulmaktadır. Salman ve Akay gibi yapılan bu çalışmada da en çekingen, en isteksiz öğrenciler bile derse katılmış haliyle başarıda da artış yaşanmıştır. Ayrıca bu çalışmanın öğrenci görüşlerinde de öğrenciler uygulamanın bilinçli teknoloji kullanımını desteklediği görüşünü vurgulamışlardır. Tüm bu bahsedilen özellikler ve bu çalışmada da Wordwall'ın kullanılması iki çalışmanın birbiriyle örtüştüğünü göstermektedir.

Alan yazına bakıldığında karma çalışmaların mevcudiyetinden söz edilebilir. Sağlık (2021) Türkiye’de dil öğretiminde web 2.0 araçlarının kullanımına ilişkin yaptığı derlemede yapılan çalışmaların %85’inin nicel ve karma desenli araştırmaların oluşturduğunu tespit etmiştir. Türkçe alanında Şimşek (2024) de yabancılara Türkçe öğretiminde ters yüz sınıf modelini karma yöntemle uygulamış ve başarıyı olumlu etkilediğini tespit etmiştir. Şimşek de nitel ve nicel verileri bütünleştirmiştir ve Şimşek’in de uygulamasında bu uygulamada olduğu gibi başarı testi ve görüşmeler kullanılmıştır. Baki (2015) çalışmasında dijital öyküleri kullanarak 6. sınıf öğrencilerinin yazma süreçlerine etkisini tespit etmeye çalışmıştır. Öğrencilerin yazma motivasyonlarında ve başarılarında artış olduğunu tespit eden Baki öğrencilerle de görüşmeler yaparak nicel verileri nitel verilerle desteklemiştir. Baki’nin hem web 2.0 araçlarını kullanması hem de karma yöntemle çalışmış olması bu çalışma ile Baki’nin çalışmasının benzer yanlarıdır. Aynı şekilde Karabulut (2020) süreçsel modelle işlenen etkinliklerin okuma becerilerine etkilerini araştırmıştır. Karma çalışma ile yapılan bu çalışmada nitel veriler gözlem, görüşme, değerlendirme formları toplanırken nicel veriler ise başarı testi ile toplanmıştır. Karabulut’un çalışması görüşme ve başarı testi kullanması bakımından bu çalışma ile benzerlik gösterirken gözlem ve değerlendirme formları içermesi bakımından da bu çalışma ile ayrılmaktadır. Yine Karabulut’un çalışmanın son araştırma

sorusunda nicel veriler ve nitel veriler bütünleştirilmesi ve nitel verileri nicel verileri açıklamak için kullanılması da bu çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Öneriler

Çalışmadan elde edilen nicel ve nitel bulgular doğrultusunda öğretmenlere ve araştırmacılara bazı önerilerde bulunulmuştur. Bahsedilen öneriler maddeler şeklinde aşağıda bulunmaktadır:

Araştırmacılar için öneriler:

- Bu çalışmada Wordwall ve Padlet web 2.0 araçları kullanılmıştır. Diğer web 2.0 araçları da işe koşularak dil bilgisi öğretimi daha eğlenceli ve renkli hale getirilerek yeni çalışmalar yapılabilir.
- Bu çalışmada ve web 2.0 ile yapılan öteki çalışmalarda da altyapı (internet) problemleri yaşanmıştır ve uygulama zaman zaman sekteye uğramıştır. Yapılacak araştırmalarda altyapı (internet) problemi göz önünde bulundurulmalı ve alternatif çözümler üretilmelidir.
- Araştırma Erzurum ilinde iki devlet okulunda gerçekleştirilmiştir. Web 2.0 araçlarının başarı ve motivasyona etkisi farklı sosyo ekonomik bölgelerde yaşayan öğrenciler üzerinde de test edilebilir. Nitekim yapılan bu çalışmada da iki devlet okulundan biri kırsalda olduğu için sonuçlar merkezdeki okula göre farklı çıkmıştır. Bunun gibi web 2.0 ile ilgili uygulamalar iki farklı sosyo ekonomik düzeye sahip bölgede ya da özel okulda yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.
- Bu çalışma 7. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Farklı sınıf düzeylerinde de web 2.0 araçlarının başarı ve motivasyona etkisi test edilebilir.
- Bu araştırma 7. sınıf 2. dönem dil bilgisi konularını kapsamaktadır. Web 2.0 araçları farklı dil bilgisi konularında da kolaylıkla kullanılabilir.
- Bu araştırmada dil bilgisi konularının kavratılması için Padlet pano aracı kullanılırken ders kitabındaki etkinliklerin oyunlaştırılmasında Wordwall sınav aracı kullanılmıştır. Dijital içerikler oluşturulmadan önce alınan uzman görüşleri doğrultusunda başka dil bilgisi çalışmalarında da pano aracı olarak Linoit, sınav aracı olarak da Kahoot kullanılabilir. Ayrıca yine uzman görüşleri doğrultusunda sunum ve afiş gibi görsel bir içerik tasarlanacaksa afiş ve bilgi grafikleri araçlarındanCanva, animasyonlu videolar hazırlanacaksa da karikatür araçlarından Pawton kullanılabilir.

- Bu çalışmada dil bilgisi başarısı ile motivasyon arasındaki ilişkiye öncelik verilmiştir. Öteki çalışmalarda anlama-anlatma becerileriyle motivasyon arasındaki ilişkilere de bakılabilir.

Eğitmenler için öneriler:

- Öğretmenler web 2.0 araçlarını tanımalı ve kendi derslerinde kullanabilecek yeterliliğe sahip olmalıdır. Bunun için Millî Eğitim Bakanlığı da hizmet içi eğitimlerde web 2.0 araçlarının kullanımıyla ilgili eğitimlerini artırılabilir ve bu eğitimleri sürece yayabilir.

KAYNAKÇA

- Adewoye, M. T.,& Akinde, T. A. (2023). Üniversite lisans öğrencileri tarafından bilgi yönetiminde web 2.0 araçlarının algılanan yararlılığı: Bir literatür incelemesi. *Amerikan Bilgi Bilimi ve Teknolojisi Dergisi*, 7(3), 101-109.
- Akbaba, K. (2019). *Fen öğretiminde web 2.0 uygulamalarının öğrencilerin fen bilimleri dersine ve teknoloji kullanımına yönelik tutumlarına etkisi* (Tez No.617256) [Yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi-Aksaray]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 343-361.
- Akçay, A.,& Şahin, A. (2012). Webquest (Web macerası) öğrenme yönteminin Türkçe dersindeki akademik başarı ve tutuma etkisi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 33-45.
- Akkaya, A. (2011). *Karikatürlerle dil bilgisi öğretimi* (Tez No.280652) [Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aksan, D. (1994). Ana dili. *TÖMER Dil Dergisi*, 16, 63–71.
- Akyol, H. (1997). Okuma ve prensipleri. *Çağdaş Eğitim*, (233), 26-28.
- Aldır, Z. (2014). *Web 2.0 araçlarının öğretimde kullanılmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No.385886) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi-Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Alex, J., Auty, J., & Berge, Z. (2011). Digital natives and digital immigrants: Getting to know each other. *Industrial and Commercial Training*, 43(7), 460-466.
- Alexander, B. (2006). *Web 2.0: a new wave of innovation for teaching and learning?* <https://members.educause.edu/bryan-alexander>.
- Alkan, A., & Durmuş, Ö. (2013). İngilizce öğretmenlerinin derslerinde bilişim teknolojilerini kullanma durumlarına ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, 2(1), 110-116.
- Allen, J. P., Pianta, R. C., Gregory, A., Mikami, A. Y., & Lun, J. (2011). *An interaction-based approach to enhancing secondary school instruction and student achievement science*, 333, 1034– 1037. <https://doi.org/10.1126/science.1207998>
- Almalı, H. (2020). *Sosyal bilgiler eğitiminde coğrafya konularının web 2.0 teknolojileri kullanılarak öğretiminin öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi* (Tez No.629402) [Yüksek lisans tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi-Sivas]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Alpan, G. (2008). Görsel okuryazarlık ve öğretim teknolojisi. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 74-102.
- Altıok, S., Yükseltürk, E.,& Üçgül, M. (2017). Web 2.0 eğitime yönelik gerçekleştirilen bilimsel bir etkinliğin değerlendirilmesi: katılımcı görüşleri. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 6(1), 1-8.
- Ambawani, S.,&Putranti, B. E. (2021). Dil öğreniminde web 2.0 araçları. *ELT Sınıflarında En İyi Uygulamalar ve Araştırma*, 4, 1-16.

- Anderson, P. (2016). *Web 2.0 and beyond: principles and technologies*. CRC.
- Arkün-Kocadere, S. A.,& Çağlar, Ş. (2015). The design and implementation of a gamified assessment. *Journal of e-Learning and Knowledge Society*, 11(3).
- Arslan, A.,& Taşgın, A. (2019). Ortaokul öğrencileri için “Türkçe dersine yönelik motivasyon ölçeği” geliştirme çalışması. *Journal of Computer and Education Research*, 7(14), 228-249. DOI:10.18009/jcer.56571
- Aslan, A.,& Özdemir, B. (2023). Türkçe dersi uygulamalarında sorunlu dayılı öğrenme yaklaşımının web 2.0 tasarım araçlarıyla kullanımı. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 142-170.
- Aslan, M.,& Doğan, S. (2020). Dışsal motivasyon, içsel motivasyon ve performans etkileşimine kuramsal bir bakış. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11(26), 291-301.
- Aslanbaş, F.,& İnal E. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde iletişim odaklı web 2.0 araçları ve uygulama örnekleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(Özel sayı), 228-249.
- Ateşli, A.,& Yıldız, D. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde web 2.0 araçlarıyla bloom taksonomisine uygun etkinlik örnekleri. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(1), 4-25.
- Aull Davies, C. (1999). *Reflexive ethnography a guide to researching selves and others*. Routledge.
- Aydın, E. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde dijital hikaye anlatımının yaratıcı yazma becerilerine etkisi* (Tez No.609108) [Doktora tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Aytaş, G.,& Çeçen, A. (2010). Ana dili eğitiminde dil bilgisi öğretiminin yeri ve önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 77-89.
- Bağ, H. (2019). *Öğretmenlerin eğitimde yeni teknolojileri ve web 2.0 araçlarını kullanımlarının değerlendirilmesi*. MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.
- Bağcı, H.,& Temizkan, M. (2006). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinden beklentileri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(4), 477-498.
- Baki, Y. (2015). *Dijital öykülerin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma sürecine etkisi* (Tez No.389155) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Baltaş A. (2002). *Ekip çalışması ve liderlik*. Remzi.
- Banaz, E. (2022). *Türkçe öğretmenlerinin web 2.0 araçları kullanma durumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No.748837) [Doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi- Antalya]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Baş, B.,& Yıldırım, T. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839.
- Baş, B.,& Turhan, O. (2017). Yabancılar Türkçe öğretiminde yazma becerisine yönelik web 2.0 araçları: Poll Everywhere örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1233-1248.
- Başaran İ. E. (1984). *Örgütsel davranışın yönetimi*. A.Ü.E.F. Yayınları.
- Başkan, Ö. (1980). *Sözdizimi*. TDK Yayınları.

- Başkaya, K., & Tursunovic, M. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde iş birlikli öğrenme ve padlet. *Aydın Tömer Dergisi*, 2(2), 79-96.
- Batıbay, E. F. (2019). *Web 2.0 uygulamalarının Türkçe dersinde motivasyona ve başarıya etkisi: kahoot örneği* (Tez No.582756)[Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bayraktar, D. (2012). Öğretim elemanlarının bireysel yenilikçilik düzeyleri ve web 2.0 araçlarını benimsemeleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(18), 35-47.
- Bentley, J. (2003). *İnsanları motive etme*. Hayat.
- Bentolila, A. (2006). *Rapport de mission sur l'enseignement de la grammaire*. Universite Paris.
- Bilgiç, G. H., Duman, D.,& Seferoğlu, S. S. (2011). Dijital yerlilerin özellikleri ve çevrim içi ortamların tasarlanmasındaki etkileri. *İnönü Üniversitesi Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 257-263.
- Bilgin, E. (2022). *Pedagogical uses of Web 2.0 Tools in foreign language teaching: A study to define best practises* (Tez No.709363) [Doktora tezi, On sekiz Mart Üniversitesi-Çanakkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bodur, E. (2010). *Ağ günlüklerinin (blogların) işbirlikli fen ve teknoloji dersindeki başarı ve tutumlara etkisi: İlköğretim II. kademe öğrencileri üzerine bir uygulama*. (Tez No:285085) [Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi-İzmir].
- Bozatzi, A. (2021). Süreç yazma yaklaşımı: ELT yazma sınıfında padlet ve web 2.0 araçlarını entegre etmek. *Journal for Research Scholars and Professionals of English Language Teaching*, 5 (24).
- Bozna, H.,& Yüzer, T. V. (2020). Digital natives' use of web 2.0 tools in learning foreign language: A case study. *Language and Technology*, 2(1), 26-43.
- Börekçi, M. (2015). Söz dizimi kuramları bağlamında Türkçe söz dizimi. *Turkish Studies*, 10(16), 355-370.
- Butler, J. (2012). Grappling with change: Web 2.0 and teacher education. In D. Polly, C. Mims, & K. A. Persichitte (Eds.), *Developing technology-rich teacher education programs: Key issues* (pp. 135–150). IGI Global.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E. , Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Calp, M. (2005). *Özel öğretim alanı olarak Türkçe öğretimi*. Eğitim Kitabevi.
- Can, B. (2021). *Fen bilimleri dersinde web 2.0 destekli kavramsal karikatür kullanımının akademik başarı ve tutuma etkisi* (Tez no.28840609). [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi- Konya]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Celce-Murcia, M.,& Hilles, S. (1988). *Technique sandre sources in teaching grammar*. Oxford University Press.
- Chaka, C. (2010). E-learning 2.0: Web 2.0, the semantic web and the power of collective intelligence. *United states of America: Information Science Reference*. 2(1).38-60
- Cin Şeker, Z. (2020). The effect of web 2.0 educational tools on the success of secondary school 5th grade students in affix-root teaching. *Online Submission*, 5(1), 95-107.
- Cong-Lem, N. (2018). L2 konuşma performansını geliştirmek için web tabanlı dil öğrenimi (WBLL): Bir inceleme. *Dil ve Edebiyat Çalışmalarındaki Gelişmeler*, 9 (4), 143-152.

- Constantinides, E., & Fountain, S. J. (2008). Web 2.0: Conceptual foundations and marketing issues. *Journal of Direct, Data and Digital Marketing Practice*, 9(3), 231- 244.
- Coşkun, M. (2008). *Türkçenin ses bilgisi*. IQ Kültür Sanat.
- Creamer E. (2020). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. Vizetek.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. SAGE.
- Çağlar, Ş., & Kocadere, S. A. (2015). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında oyunlaştırma. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 14(27), 83-102.
- Çakıroğlu E. (2013). *Özel eğitim-öğretim kurumlarında ders aracı olarak blog kullanımının öğrencinin motivasyonuna etkisi* (Tez No.331153) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çelik, Ö. (2018). Web tabanlı araçların kullanımının konuşma motivasyonu üzerindeki etkisine ilişkin araştırmaların gözden geçirilmesi. *Küresel Yabancı Dil Öğretimi Dergisi*, 8(4), 158-164.
- Çelikkpazu, E. (2006). *Dil bilgisi öğretiminde çatı kavramı ve bu kavramla ilgili yanılgılar* (Tez No.186602) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çenesiz, M., & Özdemir, M. A. (2021). Web 2.0 araçlarının ortaöğretim 10. Sınıf coğrafya dersi topoğrafya ve kayaçlar konusunda akademik başarıya etkisi. *International Journal of Geography and Geography Education*, (43), 39-53.
- Çetin, H. S., & Aktay, S. (2020). Web 2.0 değerlendirme araçlarının ilkökulda etkililiğine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 36-48.
- Çıldır, M., & Koçak, M. (2022). Web 2.0 araçlarının ikinci yabancı dil Almanca dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşleri. *Alman Dili Ve Kültürü Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 52-88. <https://doi.org/10.55143/alkad.1033123>
- Çoban, B. T., & Adıgüzel, A. (2022). Uzaktan eğitim İngilizce dersi kelime öğretiminde Web 2.0 araçları kullanımının öğrenci başarısına ve tutuma etkisi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (12), 164-180.
- De Vaus, D. (2002). *Surveys in social research (5th edition)*. Routledge.
- Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- Deci, E. L., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G. & Ryan, R. M. (1991). Motivation and education: The selfdetermination perspective. *Educational Psychologist*, 26(3-4), 325-346.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2017). *Self Determination Theory*. New York: Guilford Press. [https://doi.org/10.1016/S0278-5846\(03\)00119-2](https://doi.org/10.1016/S0278-5846(03)00119-2)
- Demir, N., & Yılmaz, E. (2003). *Türk dili*. Grafiker.
- Demirel, Ö. (2006). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Pegem A.
- Demirel, T. (2008). *Blogların öğretim amaçlı kullanımı üzerine öğretmen adaylarının görüşleri* (Tez No.266560) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demirezer, Ö. (2022) *Web 2.0 destekli 5E modeline dayanan fen öğretiminin öğrencilerin akademik başarı, görsel okuryazarlık düzeyi ve uzamsal görselleştirme becerileri*

üzerine etkisi (Tez No.738550) [Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi -Bursa].
Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Den Exter, K., Rowe, S., Boyd, W. & Lloyd, D. (2012). Using web 2.0 technologies for collaborative learning in distance education-case studies from an Australian University. *Future Internet*, 4(1), 216-237.
- Depe, E. F., Ertunç, G., & Kökoğlu, H. (2023). Almanca öğretim ve öğreniminde çevrimiçi derslerin motivasyon ve önemi. *Biruni Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 39-52.
- Dijital Eğitim Eylem Planı ,(2021-2027). <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
- Dilâçar, A. (1971). *Gramer Türk dili araştırmaları yıllıkı belleten*. Türk Dil Kurumu.
- Dogan, B. (2007). *Implementation of digital storytelling in the classroom by teachers trained in a digital storytelling workshop*. Unpublished doctoral dissertation, University of Houston.
- Dolunay, S. K. (2010). *Dil bilgisi öğretiminin amacı ve önemi*. TÜBAR, XXVII, 275-284.
- Dolunay, S. K. (2012). Dil bilgisi öğretiminde temel yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler. M. Özbay (Ed.) *Türkçe eğitimi açısından dil bilgisi öğretimi içinde*(s. 105-128). Pegem Akademi.
- Durukan, E. (2011). *İlköğretim 6. Sınıfta bilgisayar destekli dil bilgisi öğretiminin başarı ve tutuma etkisi* (Tez No.301128) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi- Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Dünyada ve Türkiye’de internet ne zaman kullanıldı? (2015). <https://www.yerelbt.com/dunyada-ve-turkiyede-internet-ne-zaman-kullanildi/>
- Ediskun, H. (1988). *Türk dil bilgisi*. Remzi Kitapevi.
- Efta, (2018). *21. yüzyıl öğretmenleri için Web 2.0 araçları*. <http://www.efta.org.tr/21-yuzyil-ogretmenleri-icin-web-2-0-araclari/>.
- Ergin, M. (1972). *Türk dil bilgisi*, Edebiyat fakültesi basımevi.
- Ergül, H. F. (2005). Motivasyon ve motivasyon teknikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 67-79.
- Erkal H. & Erkal M. (2019). Türkçe ders kitabı 7. sınıf. Özgün Yayıncılık.
- Fırat, M., Kabakçı Yurdakul I. & Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 2(1), 65-86. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.2s3m>
- Fırat, M., Yurdakul, İ. & Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi, *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 64-85.
- Franklin, T., & Van Harmelen, M. (2007). Web 2.0 for content for learning and teaching in higher education. *Bristol: JISC. Retrieved November, 9, 2007*.
- Gagne, M. & Deci, E. L. (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 26(4), 331-362.
- Geçim, B.,& İmer Çetin, N. (2023). Öğretmen adaylarının web 2.0 araçlarını kullanabilme yetkinlikleri: Bir karma yöntem araştırması. *Eğitimde Kuram Ve Uygulama*, 19(1), 97-122. <https://doi.org/10.17244/eku.1198098>
- Gencan, T. N. (2001). *Dilbilgisi*. Ayraç.

- Göçer, A. (2010). İlköğretim ikinci kademedeki kullanılan Türkçe öğrenci çalışma kitaplarının işlevselliğinin belirlenmesi, *Turkish Studies*, 5(4), 1116-1133.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarda Türkçe ve yazın eğitimi*. Kadioğlu.
- Gökdoğan, Y. (2017). *Padlet nedir? Nasıl kullanılır?*. <https://www.ozeldersalani.com>.
- Göker, M., & İnce, B. (2019). Web 2.0 araçlarının yabancı dil olarak türkçe öğretiminde kullanımı ve akademik başarıya etkisi. *Turkophone*, 6(1), 12-22.
- Gözlet, D., & Çifci, M. (2021). Dil bilgisi öğretiminin Türkçe eğitimindeki yeri. *Homeros*, 4(1), 11-20. <https://doi.org/10.33390/homeros.4.1.02>
- Greene, J.C., Caracelli, V.J., & Graham, W.F. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255-274. <https://doi.org/10.3102%2F01623737011003255>
- Gündoğdu, M. (2017). *Web2.0 teknolojileri ile gelişmiş işbirlikli öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ile problem çözme odaklı düşünme becerisine ve motivasyon düzeylerine etkisi* (Tez No.461343) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Üniversitesi- Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güneş, F. (2013a). Dil bilgisi öğretiminde yeni yaklaşımlar. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(7), 71-92.
- Güneş, F. (2013b). Yapılandırıcı yaklaşımla dil bilgisi öğretimi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 171-187.
- Güneş, F. (2013c). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Pegem Akademi.
- Güney, S. (2013). *Davranış bilimleri*, Nobel Akademik.
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe, yöntem, analiz*. Seçkin.
- Gürleroğlu, L. (2019). *5E modeline uygun web 2.0 uygulamaları ile gerçekleştirilen fen bilimleri öğretiminin öğrenci başarısına motivasyonuna tutumuna ve dijital okuryazarlığına etkisinin incelenmesi* (Tez No.573537) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi- İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gürsoy, G. & Göksun, D. O. (2019). The experiences of pre-service science teachers in educational content development using web 2.0 tools. *Contemporary Educational Technology*, 10(4), 338-357. <https://doi.org/10.30935/cet.63416>
- Güven, A. Z. (2013). Dil bilgisi konularının öğretim sorunları. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(6).
- Hattangadi, V. (2015). Theory X, Theory Y. *International Journal of Recent Research Aspects*, 2(4), 20-21. <https://doi.org/10.4135/9781412939584.n566>
- Herzberg, F. (1964). The motivation-hygiene concept and problems of manpower. *Personnel Administration*, 27(1), 3-7.
- Hlebec, H. (2017). *Grammar instruction in Germany*. https://dickhudson.com/wp-content/uploads/2019/08/Grammar-Instructionin-Germany_062717.pdf
- Hsu, Y. C., Ching, Y. C. & Grabowski, B. L. (2014). Web 2.0 applications and practices for learning through collaboration. In M. Spector, D. Merrill, J. Elen & M. J. Bishop (Eds), *Handbook of research on educational communications and technology* (pp. 747-748), Springer Science Business Media.

- Hudson, R. (2012). *Becoming a grammar teacher: Why? What? How?*.<https://dickhudson.com/wp-content/uploads/2013/07/Becoming-a-Grammar-Teacher-v2.doc>.
- ISTE, (2019). *ISTE standartları*. <https://www.iste.org/iste-standards>
- İnal, E. & Aslanbaş F. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde iletişim odaklı web 2.0 araçları ve uygulama örnekleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(özel sayı), 228-249.
- İnternetin tarihçesi (2013). <https://bidb.itu.edu.tr/sevir-defteri/blog/2013/09/07/internet'in-tarih%C3%A7esi>
- İşbulan, O., Demir Kaymak Z.,& Kıyıcı, M. (2021). *101 araçla web 2.0*. Pegem.
- Jasper, M. A. (1994). Issues in phenomenology for researchers of nursing. *Journal of Advanced Nursing*,19, 309- 314.
- Kan, A., & Akbaş, A. (2005). Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (2), 227-237
- Kandemir, M.,& Bay, Y. (2023). Dijital hikâye kullanımının ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 13(2), 339-358. <https://doi.org/10.18039/ajesi.1279028>
- Kapp, K. M. (2012). *The gamification of learning and instruction: game-based methods and strategies for training and education*. John Wiley & Sons. https://www.researchgate.net/publication/273947281_The_gamification_of_learning_and_instruction_Gamebased_methods_and_strategies_for_training_and_education_Sa_n_Francisco_CA_Pfeiffer
- Kara, Ö. T. (2021). *Sorularla Türkçe eğitimi*. Asos.
- Karabulut, A. (2020). *Süreçsel modele dayalı etkinliklerin 8. Sınıf öğrencilerininokuduğunu anlama becerilerine etkisi: karma yöntem çalışması* (Tez No. 628700) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi- Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karadağ, B. F. & Garip, S. (2021). Türkçe öğretiminde web 2.0 uygulaması olarak LearningApps'ın kullanımı. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4(1), 21-40.
- Karahan, L. (2009). Dil bilgisi öğretiminde parça bütün ilişkisinin önemi. *Turkish Studies*, 4(8), 23-30.
- Karakis, R., Karamete, A., & Okcu, Y. (2016). Motivasyonun öğrenme üzerindeki etkisi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 45(2), 89-102.
- Karakuş, N.,& Züleyha, E. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının web 2.0 araçlarının kullanımıyla ilgili görüşleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 177-197.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. (32. Basım). Nobel Akademik.
- Karatay, H., Karabuğa, H., & İpek, O. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Edmodo'nun kullanımı: Bir durum çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1064-1090. <https://doi.org/10.16916/aded.452838>
- Kavasoglu, R. (2020). *Web 2.0 araçları (eğitimciler için)*.İksad.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. & Sever S. (2005). *Türkçe eğitimi*. Engin.
- Kaygusuz, B. (2024). *Türkçe derslerinde kullanılan web 2.0 araçlarının8. Sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisini geliştirmeye ve bilgilerin kalıcılığına etkisi* (Tez No. 847882) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi- Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Kaynar, T. (2019). *Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğretiminde kullanımı* (Tez No.573625) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Keskin, A.(2021). *Web 2.0 uygulamalarının öğrencilerin Türkçe dersindeki akademik başarılarına ve Türkçe dersine yönelik tutumlarına etkisi* (Tez No.669066) [Yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi- Düzce]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kılıç, F. (2022). *Sekizinci sınıf öğrencilerinin matematiğe ilişkin tutum ve motivasyon düzeyleri ve LGS başarı puanları arasındaki ilişki* (Tez No.744659) [Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kırkkılıç, A., Ulaş H., Sevim, O. & Epçaçan C. (2022).*Web 2.0 araçları ile Türkçe öğretimi 1-8. Sınıflar için uygulama örnekleri*, Anı.
- Kimbell-Lopez, K., Cummins, C., & Manning, E. (2020, Ekim). Öğretmen adaylarının okuryazarlık eğitimine katılımını sağlamak için web 2.0 araçlarını kullanma. *SITE Etkileşimli Konferansında* (ss.375-378). Eğitimde Bilişimi Geliştirme Derneği (AAE).
- Kocabal, M., & Ceylan, M. (2022). Bilinçli farkındalık, motivasyon ve akademik performans arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Erciyes Akademi*, 36(4), 2140-2159.
- Kompen, R., Edirisingha, P., Canaletta, X., Alsina, M. & Monguet, J. (2018). Personal learning environments based on web 2.0 service in higher education. *Telematics & Informatics*, 38(2019),194-206.
- Korkmaz, Z. (1995). *Türk dili ve kompozisyon bilgileri*, Ekin Kitabevi.
- Korkmaz, Z. (2003a). *Gramer terimleri sözlüğü*. TDK.
- Korkmaz, Z. (2003b). *Türkiye Türkçesinin grameri*. TDK.
- Korucu, A. T.,& Yücel, A. (2015). Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin dinamik web teknolojilerini eğitimde kullanmalarına yönelik görüşleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(2), 126-152.
- Krouska, A., Troussas, C., & Sgouropoulou, C. (2020). Usability and educational affordance of web 2.0 tools from teachers' perspectives. In *24th Pan-Hellenic Conference on Informatics* 107-110. <https://doi.org/10.1145/3437120.3437286>
- Kurnaz, H. (2020). *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*. Pegem.
- Lim, J.,& Newby T.J. (2020). Preservice teachers' Web 2.0 experiences and perceptions on Web 2.0 as a personal learning environment, *Journal of Computing in Higher Education*, 32(2), 234-260. <https://doi.org/10.1007/s12528-019-09227-w>
- Manidaki, I. & Zafiri, M. (2021). Proje tabanlı öğretme ve öğrenmede web 2.0 araçlarının ve eğitim teknolojisinin uygulanmasıyla genç öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi: Bir eylem araştırması çalışması. *Uluslararası İngiliz Dilbilim Dergisi* , 11 (6).
- Maraşlı, S.,& Değirmencioğlu, L. (2023). Müzik eğitiminde web 2.0 araçlarının kullanımı: Öğrenci motivasyonu üzerindeki etkiler. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (13), 1484-1501. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1394462>
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Mason, T. (2001). *Language et enfance: Chomsky et ses critiques, formation des PE2 a l'IUFM de Versailles entre 1994-2001*, Université de Paris.

- Mayer, R. E., Heiser, J., and Lonn, S. (2001). Cognitive constraints on multimedia learning: When presenting more material results in less understanding. *Journal of Educational Psychology*, 93, 187-198.
- MEB. (1962). *Ortaokul programı*. Millî Eğitim Basımevi.
- MEB. (2006). *2006 ilköğretim Türkçe dersi öğretim programı (6-8 sınıflar)*. MEB.
- MEB. (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar)*. Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- MEB. (2015). *2015 Türkçe dersi (1-8.sınıflar) öğretim programı*. Pegem.
- MEB. (2016). *Ortaokul programı*. Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. MEB.
- MEB. (2022). *Uzman öğretmenlik yetiştirme programı çalışma kitabı*. http://cdn.eba.gov.tr/oba/UZMAN_OGRETMENLIK_YETISTIRME_PROGRAMI__CALISMA__KITABI.pdf
- Mertens, D. M. (2014). *Thousand oaks*. CA: Sage.
- Meyer, K. A. (2010). A comparison of Web 2.0 tools in a doctoral course. *The Internet and Higher Education*, 13, 226-232.
- Miller, S. (2003). Analysis of phenomenological data generated with children as research participants. *Nurse Researcher*, 10(4), 68-82
- Mohd, S. A. A., & Harwati H. (2019). Integrating web 2.0 technology in ESL classroom: A review on the benefits and barriers. *Journal of Counseling and Educational Technology*, 2(1), 19-26. DOI: <https://doi.org/10.32698/0381>
- Musa, A. S. (2016). Technology and language: A review of students' perceptions of blog in some selected English as a second language writing classes. *Malaysian Journal of Distance Education*, 18(1), 1-12.
- Musaoğlu, M. (2003). Türkçe'nin işlevsel dilbilgisi ve metin kompozisyonu. *Dil Dergisi*, 120, 22-49.
- Nelson, P. M., Demers, J. A. & Christ, J. T. (2014). The responsive environmental assessment for classroom teaching (REACT): The Dimensionality of 76 Student Perceptions of the Instructional Environment. *School Psychology Quarterly American Psychological Association*, 29(2), 182-197.
- Niaz, S., Buriro, G. A., & Soomro, N. H. (2022). Web-based English language learning: A review from web 1.0 to web 3.0. *Pakistan Journal of Humanities and Social Sciences*, 10(2), 813-821. <https://doi.org/10.52131/pjhss.2022.1002.0246>
- O'Reilly, T. (2005). What is web2.0? design patterns and business models for the next generation of software. *Communications & Strategies*, 1, 17-37. <https://ssrn.com/abstract=1008839>
- Onan, B. (2005). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe öğretiminde dil yapılarının anlama becerilerini (okuma dinleme) geliştirmedeki rolü* (Tez No.1594487) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ortaakarsu, F., & Sülün, Y. (2022). Web 2.0 araçlarının fen bilimleri dersi dna ve genetik kod ünitesindeki motivasyona etkisi: Kahoot! örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (62), 617-639.

- Ozcinar, Z., Sakchieva, R., Pozharskaya, E., Popova, O., Melnik, M., & Matvienko, V. (2020). Student's perception of web 2.0 tools and educational applications. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*, 15(23), 220-233. <https://doi.org/10.3991/ijet.v15i23.19065%0d>
- Öncü, H. (2004). Motivasyon. Leyla K (Ed.), *Sınıf Yönetimi içinde*. Nobel.
- Önkaş, N.A. (2008). Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı ve kalıcı öğrenme. 8th..In *International Education Conferance*.811-816.
- Özbal, A. (2017). *Yazma becerisinin geliştirilmesinde web 2.0 araçlarının kullanılması* (Tez No.471758) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi- Mersin]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özbay, M. (2006). *Özel öğretim yöntemleri II*. Öncü Kitap.
- Özbay, M. (2012). *Türkçe eğitimi açısından dil bilgisi öğretimi*. Pegem Akademi.
- Özbay, M.& Balcı A. (2008). İlköğretim okullarında Türkçe dil bilgisi öğretimi ve 2005 Türkçe öğretim programı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41 (40. Yıl Özel sayısı), 175-199.
- Özerbaş, M. A.,& Öztürk, Y. (2017). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının akademik başarı, motivasyon ve kalıcılık üzerinde etkisi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 10(2), 102-110.
- Özkan, Z.,& Samur, Y. (2017). Oyunlaştırma yönteminin öğrencilerin motivasyonları üzerine etkisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2), 857-886.
- Özkılıç, O. (2021). *Addie tasarım modeline göre öğretmenler için Web 2.0 araçları tanıtım ve kullanım kılavuzu geliştirilmesi* (Tez No. 656861) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özsoy, A. S. (2018). Dil ve dilbilim. A. S. Özsoy ve Ü. D. Turan (Ed.), *Genel dilbilim içinde* (s. 3-21). Anadolu Üniversitesi.
- Palfrey, J.,& Gasser, U. (2008). *Born digital: Understanding the first generation of Digital Natives*. New York: Basic Books.
- Parsa, A. F. (2007). İmgenin gücü ve görsel kültürün yükselişi. *Fotografya Dergisi*,19, 1-10.
- Payton, S., & Hague, C. (2010). *Digital literacy across the curriculum*. <http://www.nfer.ac.uk/publications/FUTL06/FUTL06.pdf>
- Pehlivan, A.,& Aydın, İ. S. (2021). *Dil bilgisi öğretimi*. Pegem Akademi.
- Prensky, M. (2001a). Digital natives, digital immigrants. *NCB University Press*, 9(5), 1-6
- Prensky, M. (2001b). Digital natives, digital immigrants, part 2: Do they really think differently? *On the Horizon*, 9(6), 1-6.
- Reinhold, S. (2006). WikiTrails: augmenting wiki structure for collaborative, *Interdisciplinary Learning*. In *Proceeding WikiSym '06 Proceedings of the 2006 International Symposium on Wikis*; ACM.
- Renshaw, C. E, & Taylor, H. A (2000). *The educational effectiveness of computer-based instruction*. *Computers and Geosciences*, 26(6), 677-682.
- Rize MEB, *Web 2.0 araçları öğretmen rehberi*. <https://rize.MEB.gov.tr/web-2.0-araclari-ogretmen-rehberi.pdf>.
- Ryan, R. M.,& Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definations and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54-67.
- Sağır, M. (2002). *İlköğretim okullarında dil bilgisi öğretimi*. Türk Dili.

- Sağır, M.& Atalay, T. (2016). *Yeni programa uygun etkinliklerle dil bilgisi öğretimi*. Pegem Akademi.
- Sağlık, Z. (2022). *Web 2.0 araçlarıyla desteklenen kelime öğretiminin kelime bilgisi, okuduğunu anlama ve akıcı okuma becerilerine etkisi* (Tez No.737082) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sağlık, Z. Y. & Yıldız, M. (2021). Türkiye’de dil öğretiminde web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik yapılan çalışmaların sistematik incelemesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*,8(2), 418-442.
- Salman, M. & Akay, C. (2022). Web 2.0 araçlarının ortaokul öğrencilerinin yabancı dilde kelime öğrenme stratejilerine ve başarılarına etkisinin incelenmesi: Bir karma yöntem araştırması. *Educatione*, 1(2), 362-388.
- Saqib, N. A., Salam, A. A., Atta-Ur-Rahman, & Dash, S. (2021). Reviewing risks and vulnerabilities in web 2.0 for matching security considerations in web 3.0. *Journal of Discrete Mathematical Sciences and Cryptography*, 24(3), 809-825. <https://doi.org/10.1080/09720529.2020.1857903>
- Sardocan, M.(2004). *Öğrencilerin güdülenmesi. Sınıf yönetimi*. Pegem.
- Sarı, E. (2019). *Web 2.0 uygulamalarına göre tasarlanmış fen bilimleri dersinin etkinliğinin incelenmesi* (Tez No. 589927) [Yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi- Düzce]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Seggie, F. N. & Bayyurt, Y. (2017). *Nitel araştırma: yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Anı.
- Selçuk, Z. (2001). *Gelişim ve öğrenme*. Nobel.
- Senemoğlu, N. (2000). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Gazi Kitabevi.
- Sevim, O. (2013). *Sekizinci sınıf Türkçe dersi kişisel gelişim temasının öğretimde etkileşimli bilgisayar uygulamalarının etkileri* (Tez No.350078) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Sezgin, S., Bozkurt, A., Yılmaz, E. A., & Van Der Linden, N. (2018). Oyunlaştırma, eğitim ve kuramsal yaklaşımlar: Öğrenme süreçlerinde motivasyon, adanmışlık ve sürdürülebilirlik. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (45), 169-189.
- Sillaots, M. (2014). Achieving flow through gamification: A study on re-designing research methods courses. *Proceedings of the European Conference on Games Based Learning*, 2, 538-545.
- Sirbu, A. (2015). The significance of language as a tool of communication. *Mircea cel Batran Naval Academy Scientific Bulletin*, 15(2), 405-406. <https://doi.org/10.21279/1454-864X>
- Soylu, S. (2020). *Deyim öğretiminde kavram karikatürü kullanımının öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi (Toondoo uygulaması örneği)* (Tez No.655466) [Yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi- Düzce]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Steinberg, L. (2007). *Ergenlik* (çev. ed. F. Çok). İmge.
- Sügümlü, Ü.,& Aslan, S. (2022). Ana dilde öğretimde web 2.0 araçlarının kullanımı: Öğretmenlerin deneyimleri. *Uluslararası Eğitim ve Okuryazarlık Çalışmaları Dergisi* , 10 (1), 124-137.
- Sürer, A.G. (2020). Eğitimde dijitalleşme çağı. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 1(1), 28-34.

- Şahin, M.,& Samur, Y. (2017). Dijital çağda bir öğretim yöntemi: Oyunlaştırma. *Ege Eğitim Teknolojileri Dergisi*, 1(1), 1-27.
- Şener, F. (2019). *Teknopedagojik eğitim kapsamında Türkçe öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma durumları* (Tez No.598401) [Yüksek lisans tezi, On Sekiz Mart Üniversitesi- Çanakkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şentürk Leylek, B. (2018). *İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin okuma becerilerinin gelişiminde ve okumaya yönelik tutumlarında dijital hikâyelerin etkisi* (Tez No.534932) [Doktora tezi, Uludağ Üniversitesi-Bursa]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şenyurt, Y. S.,& Şahin, Ç. (2022). Covid-19 salgınında uzaktan eğitim sürecinde web 2.0 araçlarının kullanımı ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 5(1), 34-49.
- Şimşek, N. (2002). *Derste eğitim teknolojisi kullanımı*. Nobel.
- Tabak, G. (2017). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital öykü kullanımı* (Tez No.483106) [Doktora tezi, Erciyes Üniversitesi-Kayseri]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Tatlı, Z., Akbulut, H. İ., & Altınışık, D. (2016). Öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi öz güvenlerine web 2.0 araçlarının etkisi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 7(3), 659-678. <https://doi.org/10.16949/turkbilmat.277878>
- Teddlie, C.,& Yu, F. (2007). Mixed methods sampling: A typology with examples. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(1), 77-100.
- TEDMEM, (2021). *Öğretmen dijital yeterlikleri*. <https://tedmem.org/wp-content/uploads/2021/09/ogretmen-dijital-yeterlikleri.pdf>
- Teedlie, C.,& Yu, F. (2007). Mixed medhods sampling: A typlogy with examples. *Journal of Mixed Medhods Researc*, 1 (1), 77-100. <https://doi.org/10.1177/234578906292430>.
- Temizkan, M. (2009). *Metin türlerine göre okuma eğitimi*. Nobel.
- Tıraşlıoğlu, C. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde söz varlığını geliştirmeye yönelik web 2.0 araçları: Kahoot! örneği* (Tez No.552897) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi- Antalya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Tonguç Akademi, (2014). *Türkçe dersi konu videoları*. [Video Dosyası] https://www.youtube.com/channel/UCm3vDH7Uvz_qwql5Qih4yGw
- Tu, C., Blocher, M., & Ntoruru, J. (2008). Integrate Web 2.0 technology to facilitate online professional community: EMI special editing experiences. *Educational Media International*, 45(4), 335–341. <https://doi.org/10.1080/09523980802588634>.
- Turan, Ş. (2021). *Ölçme ve değerlendirmeye yönelik bir web 2.0 aracı (EDA)nın tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi* (Tez No.675630) [Yüksek lisans tezi, Trabzon Üniversitesi- Trabzon]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Turel, Y. K., & Sanal, M. (2018). Öğrenci motivasyonunun öğrenme sonuçlarına etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 43(3), 112-128.
- Turhan, O.,& Bayram, B. (2017). Yabancılar Türkçe öğretiminde yazma becerisine yönelik web 2.0 araçları: Poll everywhere örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1233-1248.
- Türkben, T. & Alptekin, E. (2023). Türkçe öğretmenlerinin web 2.0 araçları ile dijital hikâye oluşturma yeterliliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 52 (238), 909-932.

- Türkiye İstatistik Kurumu. (2019). *Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587)
- Ulusoy, A. (2002). *Gelişim ve öğrenme*. Anı.
- UNESCO, (2018). *Öğretmenlere yönelik bilgi ve iletişim teknolojileri yetkinlik çerçevesi*. http://yegitek.MEB.gov.tr/MEB_iys_dosyalar/2021_01/18130452_UNESCO_OYretm-enlere_Yonelik_Bilgi_ve_YletiYim_Teknolojileri_Yetkinlik_Cercevesi.pdf
- Ural, M. N. (2009). *Eğitsel bilgisayar oyunlarının eğlendirici ve motive edici özelliklerinin akademik başarıya ve motivasyona etkisi* (Tez No:262352) [Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi- Eskişehir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Uygarer, R., Uzunboylu, H., & Özdamlı, F. (2016). Dijital yerliler hakkında bir parça nitel araştırma. *Antropolog*, 24(2), 623-629.
- Uzunboylu, H., Bicen, H. & Cavus, N. (2011). The efficient virtual learning environment: A case study of web 2.0 tools and Windows live spaces. *Computers & Education*, 56(3), 720- 726.
- Ünal E.,& Uzun A.M. (2018). *Öğretmen adaylarının web 2.0 teknolojileri kullanma niyetlerinin incelenmesi*. [Sözlü bildiri] International Congress on Science and Education .
- Ünsal, H. (2018). Ters yüz öğrenme ve bazı uygulama modelleri, *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 39-50. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/515740>
- Venetikidou, A. (2019). Web 2.0 araçlarını kullanarak öğrencilerin okuma becerilerini geliştirme: *The Konferans Bildirilerinde Eğitimin Geleceği* 9, https://conference.pixel-online.net/library_scheda.php?id_abs=4049
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. *IDS Practice Paper in Brief*, 1-10.
- Walberg, H. J. (1986). Synthesis of research on teaching. In M. C. Witrock (Ed.), *Handbook of Research on Teaching*,(3), 214–229., DC: American Educational Research Association.
- Waltemeyer, S., Hembree, J.R. & Hammond, H.G. (2021). Padlet: Çok amaçlı web 2.0 aracı. *Öğretim Araştırmaları Dergisi* , 10 , 93-99.
- We Are Social ve Hootsuite. (2022). Global digital report 2022. https://wearesocial-com.translate.goog/uk/blog/2022/01/digital-2022-another-year-of-bumper-growth-2/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=sc
- Yaccob, N.S. & Yunus, A.A. (2019). Bir inceleme: ESL öğrencilerinin eleştirel düşünmesi ve işbirlikçi çevrim içi yazma etkinliği yoluyla aktif öğrenmesi (google docs). *Jurnal Penyelidikan Sains Sosial (JOSSR)* , 2 (3), 35-42.
- Yaşar Sağlık, Z.,& Yıldız, M. (2021). Türkiye’de dil öğretiminde web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik yapılan çalışmaların sistematik incelemesi. *Eğitim Ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 418-442. <https://doi.org/10.51725/etad.1011687>
- Yeşilyurt, Ş. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde web 2.0 araçları. *11. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu* , 16-18.
- Yetik, S., Akyüz, H., & Bardakçı, S . (2020). Eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının güncel teknolojilere ilişkin farkındalıkları ve yararlanma durumları. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (1) , 164-192. <http://dx.doi.org/10.17556/erziefd.615126>

- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. (2020). *7. sınıf ışığın madde ile etkileşimi ünitesinde web 2.0 araçlarının kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarına, teknoloji ile kendi kendine öğrenme düzeylerine ve fene yönelik tutumlarına etkisinin incelenmesi* (Tez No. 626831) [Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi- Kocaeli]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, S. (2023). Alan eğitiminde web 2.0 uygulamalarının coğrafya derslerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Coğrafya ve Coğrafya Eğitimi Dergisi*, (49), 41-58.
- Yıldız, C. (2003). *Ana dili öğretiminde çağdaş yaklaşımlar ve Türkçe öğretimi*. Pegem A.
- Yılmaz, H. (2021). *Öğrencilerin öğretim sürecine yönelik algıları ile matematiksel motivasyon ve akademik başarı ilişkisi* (Tez No.679358) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi- Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yörük, N.B. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde web 2.0 araçlarının kullanımı: sistematik alanyazın taraması. *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu*.
- Yurdugül, H. (2005). Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 1, 771-774.
- Yüksel, G. (2004). *Öğrenme için motivasyon sınıf yönetimi*. Ş. Erçetin & Ç. Özdemir (Ed.), Asil.
- Yüksel, P. (2011). *Using digital storytelling in early childhood education: a phenomenological study of teachers experiences* (Tez No.305105) [Doktora tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Zhang, J. (2009). Toward a creative social web for learners and teachers. *Educational Researcher*, 38(4), 274–279. <http://tccl.rit.albany.edu/papers/ERZhang09final.pdf>.

Dijital İçeriklerde Kullanılan İnternet Adresleri:

- https://alonot.com/turkce-soz-sanatlari-konu-anlatimi/#google_vignette
- <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.2s3m>
- <https://pdf.paylasimevi.com/en/ebooks/7-sinif-turkce-konu-ozeti-pdf.html/download/4e7a453d>
- <https://www.dilbilgisi.net/noktalama-isaretleri-konu-anlatimi/>
- https://www.instagram.com/ogretmenin_turkcesi?igsh=MTNvZWJ5cHZlb2N4cA==
- https://www.kerimhoca.com/7-sinif-meb-kazanim-kavrama-testleri/#google_vignette
- <https://www.klasikhoca.com/ek-fiil-pdf/>
- https://www.omurgultin.com/FileUpload/bs604792/File/dusunceyi_gelistirme_yollari_ders_notu.pdf
- https://www.omurgultin.com/FileUpload/bs604792/File/zarflar_guzel_anlatim_logosuz.pdf
- <https://www.youtube.com/watch?v=8RyxyKh5hbQ&t=14s>
- <https://www.youtube.com/watch?v=BiNvpJ4Sbgo&t=4s>
- <https://www.youtube.com/watch?v=dghU0NyvpyU&t=4s>
- <https://www.youtube.com/watch?v=E4ssZ5BUnTM&t=478s>

<https://www.youtube.com/watch?v=kzOsG3OzfYg&t=1s>

https://www.youtube.com/watch?v=V_zrEAajuvE&t=21s

<https://www.youtube.com/watch?v=v3DLwCquJSM&t=3s>

EKLER

EK-1. Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği

Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İFADELER						
1.	Dinleme becerimi geliştirmek için dinleme etkinliklerine katılıyorum.					
2.	Türkçe dersini sevdiğim için konuşma etkinliklerini zevkle katılıyorum.					
3.	Okuduğum metinleri doğru anlamak için okuma kurallarını öğrenmek istiyorum.					
4.	Okuduğum metinleri doğru anlamak için okuma yöntemlerini öğrenmek istiyorum.					
5.	Dilbilgisi kurallarına uygun yazı yazabilmek için yazım kurallarını öğrenmek istiyorum.					
6.	Etkili konuşma yapabilmek için konuşma kurallarını öğrenmek istiyorum.					
7.	Etkili konuşma yapabilmek için konuşma yöntemlerini öğrenmek istiyorum.					
8.	Öğrenmemi olumlu etkilediği için dinleme kurallarını öğrenmek istiyorum.					
9.	Türkçe dersinde kendimi mutlu hissettiğim için derse etkin katılıyorum.					
10.	Türkçe dersindeki konuları sevdiğim için öğretmenin söylediklerini takip ediyorum.					
11.	Türkçe dersi etkinliklerini sevdiğim için derse etkin katılıyorum.					
12.	Türkçe dersini sevdiğim için ders saatinin arttırılmasını istiyorum.					
13.	Türkçe dersin önemli olduğu için ders saatinin arttırılmasını istiyorum.					
14.	Türkçe dersini sevdiğim için sınıfta en önde oturmak istiyorum.					
15.	Türkçe dersinde başarılı olmak için ders başlamadan önce derse yönelik hazırlık yapıyorum.					
16.	Türkçe dersinde başarılı olmak için planlı çalışıyorum.					
17.	Türkçe dersinde öğrendiklerimin kalıcı olması için dersten sonra konu tekrarı yapıyorum.					
18.	Türkçe dersinde başarılı olmak için derste öğrendiğim konuyla ilgili soru çözüyorum.					
19.	Türkçe dersindeki konular önemli olduğu için öğrenmek istiyorum.					
20.	Türkçe dersinde yüksek not almak için öğretmeni dikkatli dinliyorum.					
21.	Ailemi mutlu etmek için Türkçe dersinde başarılı olmak istiyorum.					
22.	Öğretmenin takdirini kazanmak için Türkçe dersinden yüksek not almak istiyorum.					
23.	Arkadaşlarıma örnek gösterilmek için Türkçe dersinden yüksek not almak istiyorum.					
24.	Öğrendiğim bilgiler diğer derslerdeki başarıyı etkilediği için Türkçe dersini takip ediyorum.					
25.	Türkçe sınavlarında yüksek not almak için yazma kurallarını öğrenmek istiyorum.					
26.	Türkçe sınavlarında yüksek not almak için okuma kurallarını öğrenmek istiyorum.					
27.	Öğretmenimi çok sevdiğim için Türkçe dersinde başarılı olmak istiyorum.					
28.	Türkçe dersinden aldığım sınav notu yılsonu başarı ortalamamı etkilediği için dersi dikkatli takip ediyorum.					
29.	Yanlış cevap verdiğimde arkadaşlarım benimle alay edeceği için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
30.	Önemsiz olduğu için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
31.	Boşa zaman harcadığımı düşündüğüm için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
32.	Sevmediğim için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
33.	Sıkıcı olduğu için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
34.	Yüksek not almam gereksiz olduğu için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
35.	Başka dersleri daha çok sevdiğim için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
36.	Türkçe dersindeki okuma etkinliklerine gereksiz bulduğum için katılmıyorum.					
37.	Türkçe dersindeki yazma etkinliklerini gereksiz bulduğum için yapmıyorum.					
38.	Türkçe dersindeki konuşma etkinliklerine gereksiz bulduğum için katılmıyorum.					
39.	Türkçe dersindeki dinleme etkinliklerine gereksiz bulduğum için katılmıyorum.					
40.	Türkçe dersini sevmediğim için okula gelmek istemiyorum.					
41.	Türkçe öğretmeni sevmeyişim için derse etkin katılmıyorum.					
42.	Gelecekte bana yararlı olmayacağı için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
43.	Türkçe dersini sevmediğim için ödevlerini yapmıyorum.					
44.	Öğretilen bilgiler gereksiz olduğu için Türkçe dersini takip etmiyorum.					
45.	Türkçe dersinde sürekli uyukum geldiği için dersi takip etmiyorum.					

EK-2. Veli Onam Belgesi

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “Ortaokul 7. sınıf öğrencilerine uygulanacak web 2.0 destekli dil bilgisi öğretim etkinlikleri” adıyla, 2022-2023 ikinci yarıyılı içerisinde yapılacak olan bir doktora tez araştırmasının uygulama bölümüdür. Eğitim-öğretim programına müdahale edilmeden akış bozulmadan zaten işlenecek konular dahilinde bir çalışmadır.

Araştırmanın Hedefi: Bu çalışma ile ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin web 2.0 destekli dil bilgisi öğretimi ile başarı ve motivasyon artırmak hedeflenmektedir.

Çalışma kapsamında, çocuklarınızın alacakları eğitimle ne tür gelişimler gösterecekleri çeşitli ölçekler aracılığıyla bilgi toplanarak incelenecektir. Elde edilen sonuçlar bizlere yeni bilgiler sunacağından bu eğitim alana katkı sağlayacaktır.

Araştırma Uygulaması: Öğretim Etkinlikleri, Ölçek, Görüşme şeklindedir.

Araştırma T.C. Millî Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilecektir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı tamamen sizin isteğinize bağlıdır, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Sorumlu Araştırmacı :Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM

İletişim bilgileri:

Araştırmacı: Duygu YILMAZ

İletişim bilgileri:

Velisi bulunduğum sınıfı numaralı öğrencisi

.....’in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum. (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz.)Velisim-Soyisim İmza:

Telefon

.... / /

EK-3. Katılım Kabul Formu

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, “Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Etkinliklerin Dil Bilgisi Öğretiminde 7. Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi ” adıyla, Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM’in doktora öğrencisi Duygu YILMAZ tarafından 06.02.2023-26.05.2023 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Araştırmanın amacı, web 2.0 araçlarından olan Wordwall ve Padlet ile hazırlanan dil bilgisi öğretim etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin motivasyon ve dil bilgisi başarısına etkisini ve öğrencilerle öğretmenlerin uygulanan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Araştırmanın Nedeni: O Bilimsel araştırma ☒ Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Çayırtepe Ortaokulu, Palandöken Toplu Konut Ortaokulu

Araştırma Uygulaması: O Anket ☒ Görüşme

O Gözlem O.....

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı :Duygu YILMAZ

İletişim Bilgileri :

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

.../.../.....

İsim-Soyisim İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

EK-4. Risk Yönetim Tablosu (B Planı)

En Önemli Riskler	Risk Yönetimi(B Planı)
Etkinliklerde açılmayan ya da problemli etkinliklerin ortaya çıkması.	Her dil bilgisi konusu için ayrı ayrı yedekte 2 etkinlik uygulaması tutulacaktır.
COVID-19 sürecinden dolayı yüz yüze eğitimin olmaması riski ile birlikte öğrencilere ulaşmak bir problem olarak karşımıza gelebilir	COVID-19 sürecinin yüz yüze eğitimi olumsuz yönde etkilemesi durumunda uygulamanın online eğitimle sürdürülmesi planlanmaktadır. Uygulama web tabanlı olduğu için hem uzaktan hem yüz yüze yapılmaya müsait bir yapıdadır.
Uygulamaların gerçekleştirilmesi sırasında her öğrencide tablet, bilgisayar vs. bulunmayabilir.	Yeterli sayıda tablet, bilgisayar olmaması durumunda araştırmacı yanında fazladan aygıt bulunduracaktır.

EK-5. Deney Grubu Öğrencileri Görüşme Formu

Web 2.0 Araçlarının Türkçe Dersinde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşme Formu

Tarih:/...../.....

Görüşme Tarihi ve Saati:

Görüşmeci: Görüşme Yeri:

Öğrencinin Adı Soyadı:

“Merhaba, ben Duygu YILMAZ. Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı doktora öğrencisiyim. Bu görüşmede web 2.0 araçları kullanarak dil bilgisi öğretimine ilişkin yaptığımız öğretim ve etkinliklere ilişkin görüşlerinizi öğrenmek istiyorum. Gösterdiğiniz sabır ve özen için şimdiden teşekkür ederim.”

Lütfen soruları cevaplandırırken sınıf içi yapılan etkinliklerini göz önünde bulundurunuz.

1. Uygulama yapılmadan önceki dil bilgisine ilişkin becerilerinizle ile uygulama sonrası becerinizi karşılaştırdığınızda, dil bilgisi öğrenimi açısından bir fark oluştuğunu düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız farklılıkların ne olduğunu açıklayınız?

2. Web 2.0 araçları ile dil bilgisi öğretimi çalışmaları motivasyonunuzu ve öğrenme sürecinizi nasıl etkiledi?

3. Uygulama sonrasında yeni şeyler öğrendiğinizi düşünüyor musunuz? Uygulama size neler katmış olabilir?

4. Web 2.0 araçlarıyla işlenen dil bilgisi etkinliklerinin ileriki öğrenim hayatınızda size fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz? Evet, ise nasıl bir fayda sağlayacağını açıklayınız.

EK-6. Uygulama Öğretmenleri Görüşme Formu

Web 2.0 Araçlarının Türkçe Dersinde Kullanımına İlişkin Uygulama Öğretmenine Yönelik Görüşme Formu

Görüşülen Kişi:

Tarih: __ / __ / __

Saat (Başlangıç/Bitiş): __ / ____

Bu araştırmanın amacı “Web 2.0 araçlarıyla hazırlanan etkinliklerin 7. Sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarılarına ve Türkçe dersine yönelik motivasyonlarına etkisini” belirlemektir. Değerli öğretmenim, bu amaç doğrultusunda toplanan nicel verilerin yanında uygulama ve süreç hakkındaki görüşleriniz araştırmaya katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda yarı yapılandırılmış görüşme formu vasıtasıyla sizin görüşlerinizden hareketle elde edilen veriler kullanılacaktır. İlgi ve katkınızdan dolayı teşekkür ederim.

Yönerge:

- Görüşme sürecinden elde edilen bilgilerin tamamı gizli tutularak isimler ve kişiye ait bilgiler araştırma kapsamını dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır.

Duygu YILMAZ

Doktora Öğrencisi

SORULAR

1. Deneyisel uygulamanın öğrencilerin dil bilgisi öğrenimleri üzerindeki etkisi hakkında düşünceleriniz nelerdir?

2. Deneyisel uygulama hakkındaki görüşünüz nedir? Ders kitabındaki dil bilgisi etkinlikleri ile deneyisel uygulamadaki etkinlikleri karşılaştırdığınızda öğrenme noktasında nasıl farklılıklar tespit ettiniz?

3. Bu uygulamayı, mevcut programla kıyasladığınızda ayırt edici yönlerini belirtiniz.

4. Yapılan uygulama, öğrencilerin ders motivasyonunu nasıl etkilemiştir?

EK-7.Uzman Görüşü Formu

Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Dil Bilgisi Etkinlikleri İçin Uzman Görüşü Formu

Ad-Soyad:

Tarih:

Değerli Hocam, “Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Etkinliklerin 7. Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Başarılarına ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi” başlıklı doktora tezi hazırlamak istiyorum. Yapılacak olan çalışmada, karma yöntem araştırmalarından gömülü desen kullanılacaktır. Bu desenin keşfetme basamağında web 2.0 araçlarıyla dil bilgisi öğretim etkinliklerini oluşturmak amacıyla alan uzmanı olarak sizden aşağıdaki soruları yanıtlamanızı rica eder, şimdiden teşekkür ederim.

Doktora Öğrencisi Duygu Yılmaz

1. Web 2.0 araçlarını, dil bilgisinde ne tür etkinliklerle kullanmamızı tavsiye edersiniz?

2. Sizce web 2.0 araçlarını dil bilgisinde nasıl uygulamalıyız?

3. Bu uygulamayı etkinlikler hâlinde yapabilmek için hangi web 2.0 araçlarını kullanabiliriz?

4. Web2.0 ile hazırlanacak etkinlikleri oluştururken sizce nelere dikkat etmeliyiz?

5. Bir dil bilgisi konusunun kavratılması için kaç adet etkinlik tasarlamak sizce daha uygun olur?

EK-8. Dil Bilgisi Başarı Testi

1. 1-Ek fiiller, isimlerin ve isim soylu sözcüklerin (zamir, sıfat, zarf, edat...) yüklem görevinde kullanılmasını sağlar, eklendiği çekimli fiilleri birleşik zamanlı yapar. Örneğin “Bugün çok dikkatliydi.” cümlesinde ek fiil, isim soylu sözcüğü (dikkatliydi) yüklem; “Eve geç gidecekmiş.” cümlesinde ise basit zamanlı fiili (gidecek), birleşik zamanlı (gidecekmiş) yapmıştır. Bu bilgilere göre,

Bir gece, yatağında uyuyordum

I

Uyanıverdin birden, sessiz dünyaya .Bir rüyanın parçasıydı gözlerini açan

II

Ve karanlıklar içindeydi odan

III

Seni gören ben değildim

IV

dizelerinde numaralanmış sözcüklerin hangisinde ek fiil farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV

2. Ek fiiller, basit zamanlı fiillere gelerek birleşik zamanlı fiiller oluşturur. Örneğin “Hafta sonunda kursa gidecek.” cümlesinde “gidecek” fiili, gelecek zamanla çekimlenmiştir. Bu yüzden basit zamanlı bir fiildir. “Hafta sonunda kursa gidecekmiş.” cümlesindeki “gidecekmiş” fiili ise ek fiil(-miş) almış ve birleşik zamanlı fiil hâline gelmiştir. Buna göre **aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik zamanlı fiil yoktur?**

- A) Sen olmasaydın ben bu işi tek başıma bitiremezdim.
B) Bir işe başlamadan o işin artılarını ve eksilerini düşünmek gerekir.
C) Biz gidene kadar her şeyi halletmişti.
D) Arkadaşım, birçok konuda ailesinden yardım alıyordu

3. Birleşik fiiller en az iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşur. Oluşumu bakımından üçe ayrılır: Kurallı birleşik fiiller, yardımcı fiille kurulan birleşik fiiller ve anlamca kaynaşmış birleşik fiiller. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiil, oluşumu bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Bir anda onu üzen bütün dertlerden kurtulduğunu zannetti.
B) Uzun zamandır üzerinde çalıştığı raporu bitirebilmişti.

- C) Kapıya yaklaştım, zile basacaktım ki kapı açılıverdi.
D) Ani bir komutla dondurulmuşçasına öylece kalakaldılar.
4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiillerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık vardır?
- A) Kimseye fark ettirmeden masadan kalkmayı başarmış.
B) Biraz gayret edersen gitar çalmayı öğrenebilirsin.
C) Hak ettiğimizden fazlasında gözümüz olmadı hiçbir zaman.
D) Benim biraz işim var, siz eve doğru gidi verin.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayıların yazımıyla ilgili bir yanlışlık vardır?
- A) İstersen kitapları 10'ar 10'ar ayırıp kolilere koyalım.
B) Koşucumuz bugünkü yarışa 12. sırada başlayacakmış.
C) Okul gezisine katılmak isteyen kırk altı öğrenci varmış.
D) Eve gelirken 2 kg domates ve 3 kg salatalık alır mısın?

6-Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Birtakım sorunlarla uğraştığım için çok yorgunum.
B) Son okuduğum romandan hiç birşey anlamadım.
C) Benimle ilgili herhangi bir soru sordu mu?
D) Toplantıya katılmayan birçok kişi mazeret bildirdi.

7-Aşağıdaki cümlelerden hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Yaz tatilinde batı Karadeniz'in en güzel yerlerini gezdik.
B) Yazarın Yılanların öcü adlı romanı, sinemaya da uyarlanmış.
C) Yedi yıl boyunca Uzunbey Köyü'nde öğretmenlik yaptım.
D) Komşumuz Zehra Hanım bizi yemeğe davet etti.

8-Aşağıdaki cümlelerden hangisinde diğerlerinden farklı işlevde bir zarf kullanılmıştır?

- A) Hafta sonu üniversite sınavına girecek.
B) Karnı ağrıyan öğrenci dışarı çıktı.
C) Akşam sinemaya gidiyor muyuz?
D) Yürüyüşe gün doğmadan başlanmış.

9.1. Harçlığını alan çocuk güle oynaya bayram yerine gitti.

2. Yaşlı adam merdivenleri ağır aksak çıkıyordu.

3. Konuyu iyi anlayabilmemiz için yavaş yavaş tekrar etti.

4. Adam, yalan yanlış sözlerle bizi oyalıyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili söz grubu zarf göreviyle kullanılmamıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10- I. Bu güneşli sabah, insana yaşama sevinci veriyor.

II. Sabah, telaşlı bir şekilde evden çıktı.

III. Söğüt gölgesinde sabah keyfi yapıyormuş.

IV. Bütün evrak işlerini nihayet bu sabah bitirdim.

“Sabah” sözcüğü numaralanmış cümlelerden hangilerinde zaman zarfı olarak kullanılmıştır?

A) I ve III. B) I ve IV.

C) II ve III. D) II ve IV.

11.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mantık hatasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Bütün duyduklarımı ve duymadıklarımı sana anlatacağım.

B) Takımımız son final maçına çıkarken çok heyecanlıydı.

C) Yola çıkmadan önce tüm hazırlıklarınızı yapınız.

D) Son soruyu cevaplama yarışmayı kazanmamıza yol açtı.

12.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gereksiz kullanılmıştır?

A) Hava sıcaklığı eksi 25 dereceye kadar düştü.

B) Bazen duygu ve düşüncelerimizi kimseye açıklayamayız.

C) İlkokuldan beri karşılıklı mektuplaştığım iki arkadaşım var.

D) Odamda gördüğünüz her şeyi ben yaptım.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Başarılı birçok insan, bu okuldan mezun olmuştur.
- B) Talihi ve şansı yaver gitti de başına kötü bir iş gelmedi.
- C) Amcamla bir araya gelince karşılıklı dertleşiriz.
- D) Bu yenilgiye, rakibini azımsaman neden oldu.

14. Matematik; sayıları, şekilleri ve bunlar arasındaki ilişkileri belli düşünme yöntemleri içinde inceleyen bilim dalıdır. “Matematik” sözcüğü, “öğrenmek” anlamına gelen “mathein” ve “ilgili” anlamındaki “ikos” sözcüklerinin birleşmesiyle oluşmuştur. Öteki bilim dallarından farklı olarak matematikte deney yoktur çünkü matematik, soyut bilgileri ortaya koyar. Matematiksel terimler soyut olsa da doğadaki somut nesneleri anlatmak için kullanılır. Mesela çevremizde dolaşan sayılar ya da geometrik şekiller göremeyiz ama bunlar, nesnelerin nicelik ya da niteliklerini anlamamıza yarar. **Metinde düşüncüyü geliştirme yollarının hangisinden yararlanılmamıştır?**

- A) Örneklemeye
- B) Karşılaştırma
- C) Tanık gösterme
- D) Tanımlama

15. Cam, doğada kendiliğinden oluşabilir. Kulağa biraz garip geliyor belki ama gerçekten de öyle. Bir yanardağ patlamasında sıvı hâldeki bazı lavlar donduğunda siyah bir cama dönüşür. Bir yere yıldırım düştüğünde eriyen kum taneleri cam olur. Göktaşları da cam üretir. Atmosferden geçip yeryüzüne çarpan bir göktaşı, anında kayaları eritir ve çarpmanın etkisiyle havaya saçılan bu kaya parçaları yere cam olarak iner.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Tanık gösterme
- B) Örneklemeye
- C) Benzetme
- D) Tanımlama

16-“Şairler, dünyanın kabul edilmeyen yasa koyucularıdır.” demiş Shelly. Ne kadar da doğru bir söz... Şair, geleceği önceden sezen, gören, duyan, duyuran kişidir. Bu yüzden o hem yasa koyar hem de eski yasalara karşı çıkar.

Bu parçada yazar, ana düşüncüyü desteklemek için hangisine başvurmuştur?

- A) Öne sürdüğü düşüncüyü başkalarının görüşleriyle desteklemeye
- B) Anlatılanları okuyucunun zihninde canlandırmaya
- C) İki varlık veya kavram arasındaki karşıtlıklardan yararlanmaya
- D) Düşüncüyü belirginleştirmek için konuyla ilgili örnekler vermeye

17-Büyük bir tiyatroya girdik. Burası tenhaydı ve çok aydınlıktı. İçeride orkestra takımından, garsonlardan başka kimse yoktu. Sahneye büyük bir sofra kurulmuştu.

Kitaplardan yorulan gözlerimi çini kaplı duvarlara diktim. Kubbenin ortasındaki billur avize, altın kakmalı zinciriyle muhteşem görünüyordu. Bir anıt gibi duran bu avizeye yaklaştım.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

A) Benzetmeye yer verilmesi

B) Birinci kişi ağzından anlatılması

C) Betimlemeden yararlanılması

D) Olay örgüsüne dayanması

18. Bir sofa üstünde büyük odalar Çağırsalar beni: “Gitmeyin! Durun!”

I

Bir bahar güzelliği Sivas halılarında Sedirler seslense: “Buyurun!”

II

Bu dizelerde numaralanmış fiillerin aldığı eklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

I

II

A) Şart kipi 2. çoğul şahıs - İstek kipi 3. çoğul şahıs

B) İstek kipi 2. çoğul şahıs - İstek kipi 2. tekil şahıs

C) Şart kipi 3. çoğul şahıs - Emir kipi 2. çoğul şahıs

D) İstek kipi 3. çoğul şahıs - Şart kipi 2. tekil şahıs

19-Kalk arkadaş, gidelim!

I

Dolaşalım, gezelim!

II

Yollar bizden bir izdir,

Ne duysak sesimizdir,

III

Hiç şaşmayan bir saat

Gibi işler tabiat.

IV

Bu dizelerde numaralanmış fiillerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. fiil, durum fiilidir.
- B) II. fiil, istek kipi ile çekimlenmiştir.
- C) III. fiil, 3. çoğul şahıs eki almıştır.
- D) IV. fiil, haber kipi ile çekimlenmiştir.

20-Hayatta üç şeye çok önem veririm () Dürüstlük () çalışkanlık ve alçak gönüllülük ()
Bunlardan birine bile sahip olmayan insanlara şüpheyile yaklaşırım ()

Bu parçada yay ayrıçla gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (:) (,) (...) (.) B) (,) (,) (,) (!)
- C) (:) (,) (,) (,) D) (;) (,) (...) (.)

21-Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) “Umudunuzu hiçbir zaman yitirmeyin,” diyor ünlü yazar.
- B) Antalya / Mersin yolunun manzarası ne kadar harikaymış?
- C) 15:30’da babamla hastanenin girişinde buluşacağız.
- D) Üniversite sınavına girseymiş Ankara’da birinci olurmuş!

22. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde noktalama yanlışı yapılmamıştır?

- A) Halikarnas Balıkçısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)] roman ve hikâyeleri ile tanınmıştır.
- B) Yarışmaya Hindistan’lı çocukların da katılması herkesi mutlu etti.
- C) Arkadaş, insanın kendisine verdiği en güzel hediyedir!
- D) Esen, Fatih, Hüseyin Trabzon’da:

23. Aşağıdaki dizelerden hangisinde yay ayrıç içindeki söz sanatı yoktur?

- A) Derken bir düdük öttü ansızın Bembeyaz gemi gittikçe ufaldı (Tezat)
- B) Şubat ayı kış yelini kovarken Cennet dense sana yakışır dağlar (Kişileştirme)
- C) Sevgim bir yavru ceylandır Çeker gider dostu doğru (Benzetme)
- D) Uyandı doğa sabah sabah, dedi ki Sizin için varım, varım sizin için (Konuşturma)

24-Aşağıdakilerin hangisinde ek fiil cümleye yay ayraç içinde verilen anlamı katmamıştır?

- A) Şehir dışından gelen misafirleri terminalde karşılamalıydın. (Geçmişte yapılması gereken zorunluluk)
- B) Ben çocukken her yaz tatilinde babaannemlerin yazlığına giderdik. (Terk edilmiş alışkanlık)
- C) Bahçıvan, bahar gelince bütün çiçeklerin topraklarını değiştirmiştir. (Küçümseme)
- D) Geçen hafta çocuklara bisiklet almaya gidecektik.(Gerçekleşmemiş niyet)

25-“İyi” sözcüğü aşağıdaki cümlelerden hangisinde ek fiille çekimlenerek yüklem görevinde kullanılmıştır?

- A) İyi bir gelecek için çok çalışmalıyız.
- B) Adana’da bir haftadır iyi kar yağıyor.
- C) Son zamanlarda aldığım haberlerin hepsi iyiydi.
- D) Hastamız geçen haftaya göre daha iyi görünüyor.

EK-9. Web 2.0 Araçlarına İlişkin Alınan Eğitimler

		
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE GELİŞTİRME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
<i>Seminer Belgesi</i>		
KATILIMCININ	Adı Soyadı: Duygu YILMAZ	T.C. Kimlik Numarası: [Redacted]
EĞİTİM FAALİYETİNİN	Adı: 1.01.01.06.022 - Eğitimde Web 2.0 Araçları Kullanımı Semineri 1	
	Yeri: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü MERKEZ TEŞKİLATI / BAKANLIK	
	Tarihi: 13.04.2022 - 17.04.2022	
	Numarası: 2022000754	Süresi: 16 Saat
Abdürrahim YIĞMAN Eğitim Yöneticisi		Cevdet VURAL Genel Müdür
R25413091903		

			
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI			
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE GELİŞTİRME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			
<i>Seminer Belgesi</i>			
EĞİTİM FAALİYETİNİN	KATILIMCININ	Adı Soyadı: Duygu YILMAZ	T.C. Kimlik Numarası: [REDACTED]
		Adı: 1.01.01.06.023 - Eğiğtíme Web 2.0 Araçları Kullanımı Semineri 2	
		Yeri: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü MERKEZ TEŞKİLATI / BAKANLIK	
		Tarihi: 21.06.2022 - 26.06.2022	
		Numarası: 2022001014	Süresi: 18 Saat

Abdürrahim YIĞMAN

Eğitim Yöneticisi

Cevdet VURAL

Genel Müdür

S31887240271

Bu belge elektronik ortamda duyurulan ve imzalıdır. İmza: 10.06.2022 10:06:00. Belgeyi kimlik numarası [REDACTED] / mebbisweb.gov.tr hizmetleri ile 104006 sayılı e-imza kanununa göre oluşturulmuştur.

EK-10. Etik Kurul İzni

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu

Sayı : E-56785782-050.02.04-2200135444
Konu : Etik Kurul Kararı (Duygu
YILMAZ 05/22)

05.05.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 12.04.2022 tarihli ve E-43525113374-2200115923 sayılı belge.

Danışmanlığını Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM'in yürüttüğü doktora öğrencisi Duygu YILMAZ'ın "Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisi Öğretiminde Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersine Yönelik Motivasyonlarına Etkisi" isimli doktora tez çalışması ile ilgili,Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu'nun 22.04.2022 tarih ve 05/22 sayılı kararı ektedir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Muhsine BÖREKÇİ
Kurul Başkanı

Ek : Etik Kurul Karar 05-22

Dağıtım:

Gereği:
Sayın Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM

Bilgi:
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim
Dalı Başkanlığına
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul
Başkanlığına

Bu belge, görevli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Dağıtımına Kodu: ED2992DC8B1

Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

25240 Erzurum

Tel: +90 442 2315630

Elektronik Ağı: <http://www.ataturk.edu.tr/birim-egitim-bilimleri-enstitusu>

Kep Adresi: ataturk@fu01.kep.tr

Belge Dağıtımına Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Bilgi: Ayşe Demet BİNDESEN TOKSOY

Faks: +90 442 2315883

E-Posta: egitbil@ataturk.edu.tr

EK-11. Proje Değerlendirme Formu

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurul Başkanlığı
PROJE DEĞERLENDİRME FORMU

Projenin/Çalışmanın Adı: Danışmanlığını Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM'in yürüttüğü doktora öğrencisi Duygu YILMAZ'ın "Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisi Öğretiminde Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersine Yönelik Motivasyonlarına Etkisi" isimli doktora tez çalışması ile ilgili Etik kurul uygunluk-onay belgesi talep edilmesi

Gönderildiği Tarih: 22.04.2022

Teslim Tarihi:22.04.2022

Değerlendirenin Adı Soyadı: **Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı Adına**

Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ
Etik Kurul Başkanı

İmza :

Bu Doktora Tez/ uygundur: ☒

Gerekçe/Açıklama: Yapılacak çalışmada yaklaşım ve yöntemler dikkate alınarak, konu ile ilgili çalışmaların gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel açıdan herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bu Doktora Tez/ uygun değildir: ☐
Gerekçe/Açıklama

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURUL BAŞKANLIĞI
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu
ERZURUM

Toplantının Mahiyeti :Etik Kurul
Toplantının Tarihi :22.04.2022
Toplantının Sayısı :05

Karar-22: Danışmanlığını Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM'in yürüttüğü doktora öğrencisi Duygu YILMAZ'ın "Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisi Öğretiminde Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersine Yönelik Motivasyonlarına Etkisi" isimli doktora tez çalışması ile ilgili Etik kurul uygunluk-onay belgesi talebi ile ilgili husus görüşüldü.

Yapılan görüşmelerden sonra adı geçenin "Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisi Öğretiminde Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersine Yönelik Motivasyonlarına Etkisi" isimli doktora tez çalışması ile ilgili çalışmaların gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel yönden sakınca bulunmadığına,

oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ
Birim Etik Kurul Başkanı

Prof.Dr. Yavuz TAŞKESENLİGİL
Birim Etik Kurul Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Betül ASLAN
Birim Etik Kurul Üyesi

Prof.Dr. Mücahit DİLEKMEN
Birim Etik Kurul Üyesi

Prof.Dr. Barış DEMİRCİ
Raportör

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu Karar Formu

KARAR BİLGİLERİ	Toplantı Sayısı: 05 Karar No:22	Toplantı Tarihi: 22.04.2022
	Aşağıda bilgileri verilen doktora tez ile ilgili çalışmanın, etik ilkeler açısından değerlendirilmesi isteği ile ilgili husus görüşüldü. Yapılan görüşmelerden sonra; söz konusu doktora tez ile ilgili yapılacak çalışma için, araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak konuyla ilgili çalışmanın gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel yönden sakınca bulunmadığına, Etik Kurulu oy birliği ile karar vermiştir.	
ÇALIŞMA BİLGİLERİ	Proje Yürütücüsü: Duygu YILMAZ Çalışma Konusu: Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisi Öğretiminde Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersine Yönelik Motivasyonlarına Etkisi	

EĞİTİM BİLİMLERİ BİRİM ETİK KURULU		İMZA
Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ	Etik Kurul Başkanı	
Prof.Dr. Yavuz TAŞKESEN LİGİL	Etik Kurul Başkan Yardımcısı	
Prof. Dr. Betül ASLAN	Etik Kurul Üyesi	
Prof.Dr. Mücahit DİLEKMEN	Etik Kurul Üyesi	
Prof.Dr. Barış DEMİRCİ	Etik Kurul Raportörü	

EK-12. Araştırma İzni

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-36648235-605.01-62596498
Konu : Uygulama İzni (Duygu YILMAZ)

02/11/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün 26.10.2022 tarihli ve E.2200349671 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile; Atatürk Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Doktora öğrencisi Duygu YILMAZ tarafından Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM'in danışmanlığında 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılı bahar dönemi içerisinde ilimiz Palandöken ilçesinde bulunan Palandöken Toplu Konut Ortaokulu, Yakutiye ilçesinde bulunan Çayırtepe ortaokulunda öğrenci ve öğretmenlere yönelik; *"Web 2.0 Araçlarının Dilbilgisi Öğretiminde 7. Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi"* konulu anket çalışması için izin talebinde bulunulmuştur.

İlgi yazı ve ekleri, Bakanlığımızın 21.01.2020 tarihli ve E.1563890 (2020/2) sayılı Genelgesi çerçevesinde Komisyonumuzca incelenmiş olup *"Araştırmaların, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde, gönüllülük esasıyla ve varsa veli onay belgesinin onaylatılması"* ve komisyon kararlarında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak ilimiz bağlı isimleri belirtilen okullarda uygulama ve anket çalışmasının yapılması, yapılan çalışmalarının sonuçlarının birer örneğinin Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü (AR-GE Birimi)'ne gönderilmesi ve çalışmaların bir eğitim öğretim yılını kapsayacak şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Ömer Faruk PALA
İl Milli Eğitim Müdür V.

OLUR
Ahmet ÖZDEMİR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı (1 adet dosya)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Telefon No : 0 (442) 234 48 00 Bilgi için: H.TEMEL
E-Posta: arge25@meh.gov.tr Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
Kep Adresi : meh@hs01.kep.tr İnternet Adresi: erzurummeb@meh.gov.tr Faks:4422351032
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden c474-d49e-3d0d-a1d4-99ea kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN

Adı Soyadı	Duygu YILMAZ
Kurumu / Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	Erzurum
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi.	Palandöken Toplu Konut Ortaokulu, Yakutiye İlçesi, Çayırtepe Ortaokulu Öğretmen ve Öğrencileri
Araştırmanın konusu	Web 2.0 Araçlarının Dilbilgisi Öğretiminde 7. Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi
Üniversite / Kurum onayı	Kurum Onayı İle
Araştırma / Proje /ödev / Tez önerisi	Araştırma İzni
Veri toplama araçları	Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği, Öğreci, Öğretmen Görüşme Formu, Dilbilgisi Başarı Testi
Görüş İstenilecek Birim / Birimler.	

Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 2020/2 nolu genelge doğrultusunda yapılan incelemede araştırmanın kabulüne karar verildi.

Komisyon Kararı	Oybirliği ile Kabulüne
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı	

KOMİSYON

01.11.2022
Tokay İSLER
Komisyon Başkanı
Şube Müdürü

Üye
Tunc AĞAVER

Üye
Mesut ARAS

EK-13. Web 2.0 Dil Bilgisi Öğretim Etkinliklerine İlişkin Hazırlanan İçerikler

- <https://wordwall.net/tr/resource/38437000> (Ek fiil)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38437900> (Ek fiil)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38438739> (Ek fiil)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38601183> (Ek fiil)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38597652> (Noktalama)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38647388> (söz sanatı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38648450> (fiilde yapı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38647604> (fiilde yapı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38648728> (fiilde yapı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38649142> (Fiilde yapı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38682530> (düşünceyi geliştirme yolu)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38685122> (yazım kuralları)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38703594> (söz sanatı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38707914> (noktalama)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38708308> (zarf)
- <https://wordwall.net/tr/resource/52071051>(yazım kuralı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38712030> (yazım kuralları)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38789477> (zarf)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38789777> (fiilde yapı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38790292> (zarf)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38790827> (anlatım bozuklukları)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38791027> (ek fiil)
- <https://wordwall.net/tr/resource/52072472> (anlatım bozukluğu)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38793612> (anlatım bozukluğu)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38830069> (yazım kuralı)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38830440> (anlatım Bozukluğu)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38830911> (noktalama)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38889037> (yazım yanlış)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38892459> (ek fiil)
- <https://wordwall.net/tr/resource/38892712> (noktalama)

Ödevler:

<https://wordwall.net/resource/51743470> (anlatım boz)

<https://wordwall.net/resource/51699347> (fiilde yapı)

<https://wordwall.net/resource/51698897> (noktalama)

<https://wordwall.net/tr/resource/51694089> (söz sanatları)

<https://wordwall.net/tr/resource/51696740> (ek fiil)

<https://wordwall.net/tr/resource/51695047> (anlatım biçimleri)

<https://wordwall.net/tr/resource/51697734> (yazım kuralları)

<https://wordwall.net/tr/resource/51698241> (zarflar)

Konu Anlatımları:

<https://padlet.com/yduygu760/8exub8wyojtknqb8> (Ek fiil 1-2.hafta)

<https://padlet.com/duyguylmz25/cfkudgchn49zx1fy> (Fiilde yapı 3-4.hafta)

<https://padlet.com/duyguylmz25/4v94jz8lh0soxe4a> (yazım kuralları 5-6. hafta)

<https://padlet.com/duyguylmz25/7ob52n73yt4g8abh> (Noktalama İşaretleri 7-8.hafta)

<https://padlet.com/yduygu760/6rzhhar1ln8g3u3r> (Söz sanatları 9. hafta)

<https://padlet.com/yduygu760/gor1kk7dys1lhr41> (Anlatım biçimleri 10. hafta)

<https://padlet.com/yduygu760/4pjt81bphwwofn0n> (Zarflar 11-12. hafta)

<https://padlet.com/duyguylmz25/nh5x7nhokoe5d02v> (Anlatım bozuklukları 13-14. hafta)

7. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde geçen birleşik fiillerin altını çiziniz. Bu birleşik fiillerin hangi yolla oluştuğunu tablonun uygun bölümüne örnekteki gibi yazınız.

- Her zaman bizlere yardım ettiniz siz.
- İnsan isterse her şeyi başarabilir.
- İşlerinizi bitiriverin de dışarı çıkalm.
- Bir an önce onların yanına gitmek için can atıyorum.
- Çocuklar, giden arabanın ardından bakakaldılar.
- Sabredersen işimiz daha çabuk biter.
- Burnumda tütüyor annemin güzel yemekleri.
- O kadar çalıştı ama büyük ödülü kazanamadı.
- Yanımıza ne zaman geldiğini fark etmedim.
- Çocuklar, ağız birliği etmiş gibi aynı şeyleri söylüyorlar.
- Biraz daha gayret edersem işimi erkenden bitiririm.
- Ben de sizin kadar iyi bir sanatçı olabilirim.
- Antrenörün gözüne girmek için daha fazla çalışmalısın.
- Onlar hazırlıkları tamamlayıversinler de bir an önce çıkalm.
- Bazı insanlar sevdiklerini mutlu etmek için çalışır.

İsim + Yardımcı Fiil	Fiil + Fiil	Deyim Hâlinde
yardım et-		

181

Sayfa 156,etkinlik 7 - Grup sırala

wordwall.net/tr/resource/38649142/sayfa-156etkinlik-7

Wordwall

Daha iyi dersleri daha hızlı oluşturun

Anasayfa Özellikler Etkinliklerim Sonuçlarım

Etkinlik Oluştur

Yükselt

arzu25tas

0:05

kazanamadı

fark etmedim

burnumda tütüyor

başarabilir

tamamlayversinler

can atmıyorum

yardım etmek

sabredersen

ağız birliği etmiş

gözüne girmek

bakakaldılar

mutlu etmek

gayret edersem

bitiriverin

olabilirim

İsim+Yardımcı Eylem

Fil+Fil

Deyim Halinde

Cevapları gönder

Sayfa 156,etkinlik 7

Arzu25tas tarafından

Etiket ekle

İçeriği Düzenle

Ödev Ver

Yerleştir

Daha fazla

Paylaş

Şablonu değiştir

İTERAKTİFLER

Grup sıralaması

Anagram

Balon patlatma

Gameshow testi

Kutuyu aç

Tümünü göster

Aramak için buraya yazın

1°C Çok bulutlu

21:47

30.11.2022

EK-15. Ölçek Kullanım İzni

← Yanıtla ↩ Tümüü yanıtla → İlet 📁 Arşivle 🗑 Sil ...

Windows için [Posta](#) ile gönderildi

Kimden: [Adnan TAŞGIN](#)

Gönderilme: 6 Ocak 2023 Cuma 22:28

Kime: [Dygu Yılmaz](#)

Konu: Ölçek Kullanım İzni

Duygu Hocam Merhabalar,

Ortaokul öğrencileri üzerinde geliştirdiğimiz "Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği"imizi atıf vererek araştırmanızda kullanabilirsiniz.
Ölçeği ekte gönderiyorum.
Çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.

Assoc. Prof. Dr. Adnan TAŞGIN

Kimden: "Dygu Yılmaz"

Kime: "atasgin"

Gönderilenler: 6 Ocak Cuma 2023 21:48:26

Konu: Hocam merhabalar, ben Atatürk Üniversitesinden doktora öğrencisi Duygu Yılmaz. Doktora tezimde ekte gönderdiğim Türkçe Dersine Yönelik Motivasyon ölçeğinizi kullanmak istiyorum. İzniniz olur mu acaba?

EK-16.Uygulamaya Ait Fotoğraflar

EK-17.Öğrenci Cevaplarına Örnekler

Anlatım Bozuklukları

padlet.com/duyguylmz25/anlat-m-bozukluklar-nh5x7nhokoe5d02y/wish/2459925490

16 / 25

25Efeke25 4g
Bı cımler mantıksızlık
var 🤔🤔

zeynocalı25 4g
Mantıksal hatta var

melikeharmandar2525 4g
Kelimelerde mantık
hatası var

YİĞİTHAN 4g
Mantıksız

Dadasemre25 4g
Mantıksız

ENES 4g
Cümlelerde ters
yazılmı9ş mantıksız olmuş

Yorum ekle

11°C Çok bulutlu 21:02 12.05.2023

NOKTALAMA İŞARETLERİ

padlet.com/duyguylmz25/noktalama-aretler-7ob52n73yt4g8abh/wish/2544986232

1 / 33

sirmacmak11 1g
Yağmur,bereket ,yağıyor

esmaharmandar25 1g
Bayrağı, ay yıldızını,
seviyorum

efekangunduz9 1g
Ankara,bşkenti,seviyor
um

zeynocalı25 1g
Ayşe hanım, teyzem, çok
iyi niyetli'dir

efekangunduz9 1g
🤔🤔🤔🤔🤔🤔

gunduzhatice951 1g
Konya'yı -Mevlanalar
şehri ni -seviyorum

Yorum ekle

Yarın karlı 16:23 13.04.2023

Yazım Kuralları x +

padlet.com/duyguy/mz25/yaz-m-kurallar-4v94jz8lh0soxe4a/wish/2459398581

< 15 / 30 >

×

Umut 2g
Egzoz

gunduzhatice951 2g
Egzoz

efekangunduz9 2g
Egzoz

fahrettinalici553 2g
Egzoz

sule25 2g
Egzoz

fahrettinalici553 2g
Hamza egzoz

efekangunduz9 2g
Kadir egzoz

Yorum ekle

Ara

10°C Kısmen güneşli 15:37 22.03.2023

EK-18. Bilimsel Araştırma Projesi Kabul Formu

	TC ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ (Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi)
Konu:Yürürlüğe Giren Proje Öneriniz	Tarih 06.07.2022
Sayın : Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM	
Aşağıda bilgileri özetlenen proje önerinize yönelik değerlendirme süreci tamamlanmış ve BAP Komisyonu tarafından desteklenmesi uygun görülen projeniz, proje sözleşmesinin Rektörlük Makamı tarafından onaylanmasıyla yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.	
Tebrik eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.	
Saygılarımla,	
Prof.Dr. Abdulkadir ÇILTAŞ Koordinator	
Proje Başlığı: Web 2.0 Araçlarının Dil Bilgisi Öğretiminde 7 Sınıf Öğrencilerinin Başarı ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi	
Proje No: SDK-2022-10941	
Proje Türü: Doktora	
Süresi: 24 ay	
Başlama Tarihi: 06.07.2022	
Onaylanan Bütçesi: -8820 TL	
Proje Yürütücüsü: Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM	
Araştırmacı(lar): ÖĞRENCİ DUYGU YILMAZ	

“Web 2.0 Araçlarıyla Hazırlanan Etkinliklerin 7. Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Başarılarına ve Türkçe Dersi Motivasyonlarına Etkisi” isimli tez, Bilimsel Araştırmalar Projesi tarafından desteklenmektedir.

EK- 19. Uygulamada Yapılan İşlem Basamakları

Uygulamada 4 ve 5. Hafta:

Filde Yapı Konusuna Ait Ders Planı	
Sınıfı:	7
Süre:	4 ders saati (4-5. Hafta)
Kullanılacak yöntem:	Soru-Cevap, Sezdirme,tümevarım
Kazanım:	Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.
Ders Araç Gereçleri	Akıllı tahta, tabletler, https://padlet.com/duyguylmz25/cfkudgchn49zx1fy

Tablodaki ders planına uygun olarak 4 ve 5. haftalardaki ders akışı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Ders Akışı:

Giriş: Öğrenciye ön bilgilerini hatırlatmak ve yeni bilgiyle bağlantı kurmak amacıyla soru- cevap yöntemi uygulanarak aşağıdaki soru sorulmuş, sonrasında konuya giriş yapılmıştır.

Aşağıda 3 sütunda bulunan fiiller arasında nasıl bir fark vardır? Yoruma yazınız.

gelirdi.....uyut.....yardım et
otur.....açıkla.....kaçıver
sevmeliyse.....tuzla.....baş kaldır

1.Etkinlik

Sezdirme

Birleşik fiiller arasındaki farklılığı görmeleri için aşağıdaki sezdirme etkinliği yaptırılmıştır

Aşağıdaki birleşik fiil sütunlarının arasında nasıl bir fark vardır? Yorumlara yazınız.

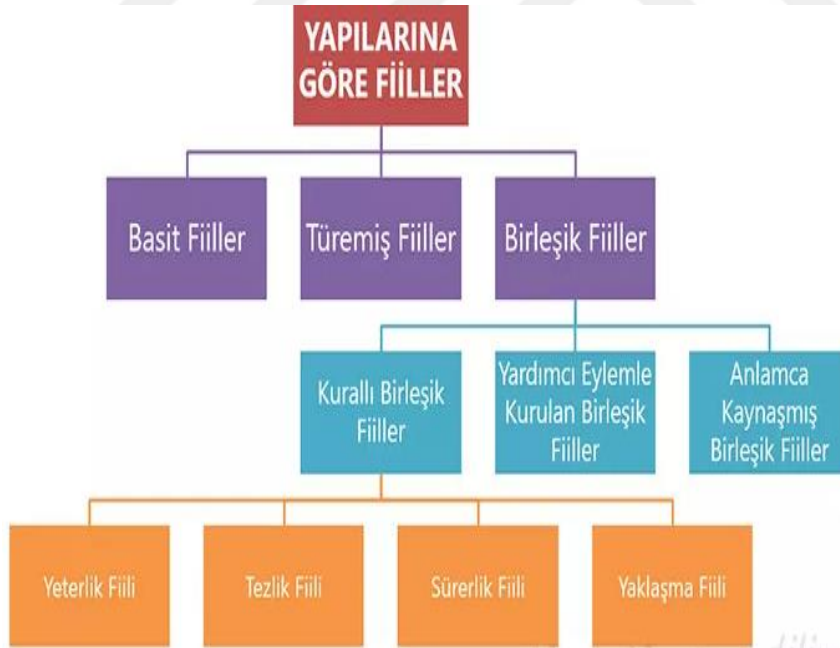

sabret-.....süregel-.....gözden düş-
mutlu ol-.....kaldırabil-.....kulak as-
namaz kıl-.....bakadur-.....küplere bin-
emir buyur-.....uçuver-.....baş kaldır-

2.Etkinlik

Kavram Haritası

Öğrenciye yol gösterici olması açısından aşağıdaki kavram haritası ve bilgilendirici görsel gösterilmiştir.

1. BASİT FİİLLER Yapım eki allamış, kök halindeki veya çekim eki almış sözcüklerdir. Çoğunlukla tek hecelidir. Çok heceliler de vardır. Fiil kökünden sonra bir tire işareti getirilerek ifade edilir. Gel-, yaz-, oku-, sev-, kıvr-, kavuş-... Her gün mutlaka kitap okumuş.

2. TÜREMİŞ FİİLLER İsim veya fiil kökleriyle yansılardan, yapım ekleriyle türetilmiş fiillerdir. Ben-imse-, mor-ar-, av-la-, ince-l-, çat-la-, Birden tam ters istikamete yöneldi. İsimden türeyenler, fiilden türeyenler ve yansımadan türeyenler diye üçe ayrılır. İsimden türeyenler: Yön-el-, fiilden türeyenler: çık-ar-, yansımadan türeyenler: şır-la-

3. BİRLEŞİK FİİLLER Birden fazla kelimeden oluşan fiillerdir. Kelimelerden en az biri fiil olmalıdır. Öngör-, bakakal-, uyuyakal-

3.Etkinlik:

Yardımcı Birleşik Fiil

Yardımcı birleşik fiil hakkında bilgi verilip, ardından konuyu detaylandırmak için yanındaki sorular sorulmuştur.

1-Yardımcı Eylemle Yapılan Birleşik Fiiller

İSİM+ (ET, OL, KIL, EYLE, BUYUR)= YARDIMCI FİİLLE YAPILAN BİRLEŞİK FİİL

Örnek: Sevdığım için bu mesleği tercih ettim.

Sınavdan yüksek puan alınca mutlu oldu.

Mevla bize yardım eylesin.

Dili sade kullanarak sözü etkili kılmış.

Aşağıdaki yardımcı birleşik fiillerden bazıları birleşik yazılırken bazıları ayrı yazılmıştır. Neden, yorumlara yazınız.

arzu etmek.....kaybetmek
namaz kılmak.....devretmek
rahmet eylemek.....kahrolmak
hasta olmak.....kaydolmak

Sizce aşağıdaki fiillerin hepsi yardımcı fiille yapılan birleşik fiil midir? Yorumlara yazınız.

Daldaki kirazlar oldu.....Tanışığıma memnun oldu.

Ayakkabılar ayağıma oldu.....Çocuğa nazar oldu.

Bu ev 400.000 TL eder.....Devlet okulunu tercih ettim.

4.Etkinlik

Anlamca kaynaşmış birleşik fiil ve kurallı birleşik fiilin ne olduğu açıklanıp kurallı birleşik fiilin detaylarının soru cevap yöntemiyle kazanılması sağlanmıştır.

2- Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiil

İsim ya da isim soylu sözcüklerin bir eylemle kalıplaşarak oluşturduğu fiillerdir.

Deyimler, anlamca kaynaşmış birleşik fiiller grubuna girer.

Örnekler

Nedense bugünlerde ağzından çit çıkmıyor.

Sevinçten ağzı kulaklarına vardı.

Sana çok güzel bir kıyak yapacağım.

Hedeflerinizden asla vazgeçmeyin.

Sınıftaki herkes LGS'ye başvurdu.

3. Kuralı Birleşik Fiiller

FIİL + FIİL = KURALI BİRLEŞİK FIİL

"yeterlik, tezlik, yaklaşma, sürerlik" gibi alt başlıkları vardır. Kuralı birleşik fiiller her zaman birleşik yazılır.

3.a.Aşağıda koyu yazılan

kısımlar fiile nasıl bir anlam katmıştır? Yorumlara yazınız.

Babam, her türlü vasıtayı kullanabiliyor.

İki bavulu aynı anda taşıyabiliyor.

Ödevini yetiştirebildi.

Kuş yaralandı ama uçabiliyor.

3.b.Aşağıda koyu yazılan kısımlar

fiile nasıl bir anlam katmıştır? Yorumlara yazınız.

Köşeyi dönünce birden karşıma çıkıverdi.

Yarım saatte her işi bitiriverdi.

Şunu hemen Hasan amcana götürüver.

Şu masayı siliver.

3.c.Aşağıda koyu yazılan kısımlar fiile nasıl bir anlam katmıştır? Yorumlara yazınız.

Sen bizi okulun önünde bekleyedur.

Ali'nin yaptığı çalışmayı görünce bakakaldık.

Yüzyıllar boyunca bu hep böyle süregeldi.

Bulaşıkları yıkayadur biz geliyoruz.

3.d.Aşağıda koyu yazılan kısımlar fiile nasıl bir anlam katmıştır? Yorumlara yazınız.

Önüme bakmadan koşan çocuk düşeyazdı, son anda tutundu.

Çocuk, su diye çamaşır suyunu içeyazdı.

Hasta yoğun bakımda öleyazmış, manevi destek onu iyi etmiş.

Araba direğe çarpayazdı neyse ki sensörü vardı.

5.Etkinlik

Kuralı birleşik fiil

Kurallı birleşik fiilin alt başlıkları açıklanıp konuyu detaylandırmak için yanındaki soru sorulmuştur.

3. KURALLI BİRLEŞİK FİİLLER

3.a.Yeterlik Fiili: Fiil + "-e" + bil- şeklinde yapılır. Cümleye "gücü yetme" veya "olasılık" veya "rica" anlamı katar.
Örnek: Bu yıl kış geç gelebilir. (İhtimal)
Mektubu okuyabildin mi? (Gücü yetme)
Biraz daha sessiz olabilir misiniz? (Rica)

3.b.Tezlik Fiili: Fiil + "-İ" + ver- şeklinde yapılır. Cümleye "çabukluk" anlamı katar.
Bana bir çay alver.

3.c.Sürerlik Fiili: Fiil + "-e" + kal-veya "-e" + gel-, veya "-e" + dur şeklinde yapılır. Cümlelere işin, oluşun hareketin bitmediği, devam ettiği anlamı katar.
Çocuk oturduğu yerde uyuyakalmış
Sen vitrinlere bakadur, ben birazdan gelirim
Eskiden beri böyle anlatılagelmiş.

3.d.Yaklaşma Fiili: Fiil + "-e" + yaz şeklinde yapılır. Fiilin gerçekleşmesine çok yaklaşıldığı anlamı taşıdığı için buna "yaklaşma fiili" adı verilmiştir.
Merdivenden inerken düşeyazdı.

Aşağıdaki fiilleri olumlu yapın.
Aradaki farkı yorumlara yazın.

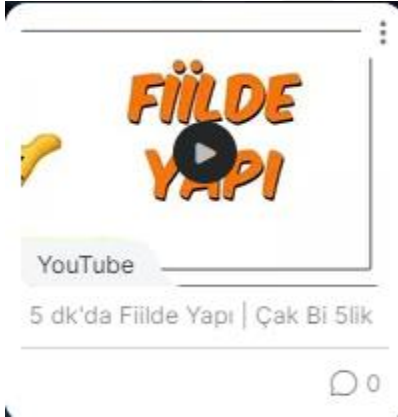

açıklamadi.....açıklayamadi
gelmedi.....gelemedi
yazmadi.....yazamadi
haberleşmedi.....haberleşemedi

6.Etkinlik

Video

Konuyu özetlemek için aşağıdaki video izletilmiştir.

7.Etkinlik

Testler

Konuya ilişkin testler öğrenciye çözdürülmüştür.

4.Aşağıdaki cümlelerdeki fiillerden hangisi yapısı bakımından farklıdır?

A) Yol ağzında ondan ayrılıverdim.
B) İki sene önce öğretmen olmuş.
C) Geç saatlere kadar çay içtik.
D) Sesi duyunca başını çevirdi.

5.Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisi kuruluşu bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) Çocuk, babasının arkasından bakakaldı.
B) Bu kadar bulaşığı tek başıma yıkayamam.
C) Suçlamaların hepsini reddetti.
D) Başköşeye keyifle kuruluverdi.

6.Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili fiillerden hangisinin yapısı ayraç içinde yanlış verilmiştir?

A) Meyvelerin hepsini muftağa taşıdım. (bâsit)
B) Yemeğe oturmadan ellerini sabundadı. (türemiş)
C) Kahvesini sade içerdı. (türemiş)
D) Beni durakta bekleyedur. (birleşik)

Öğretmeninizin söylediği hikayeyi yazım kurallarına uyarak aşağıya yazmaya çalışın. Yanınızdaki arkadaşınızla yazdıklarınızı değiştirin ve birbirinizin yanlışlarını tespit edin. Daha sonra öğretmeniniz doğru metni açacaktır. Öğretmeninizin yazdığından hareketle arkadaşınızın toplam yanlışını belirleyip sayısını öğretmeninize söyleyin. Sınıfta en az yanlış yapan öğrenciyi tespit edip sınıfça onu alkışlayın. Kendi yazınızı geri alıp hatalarınıza bakın

1.Etkinlik

Doğru cevap

Öğretmen hikayenin yazım kurallarına uygun yazılmış şeklini öğrencilerle paylaşmıştır.

2.Etkinlik

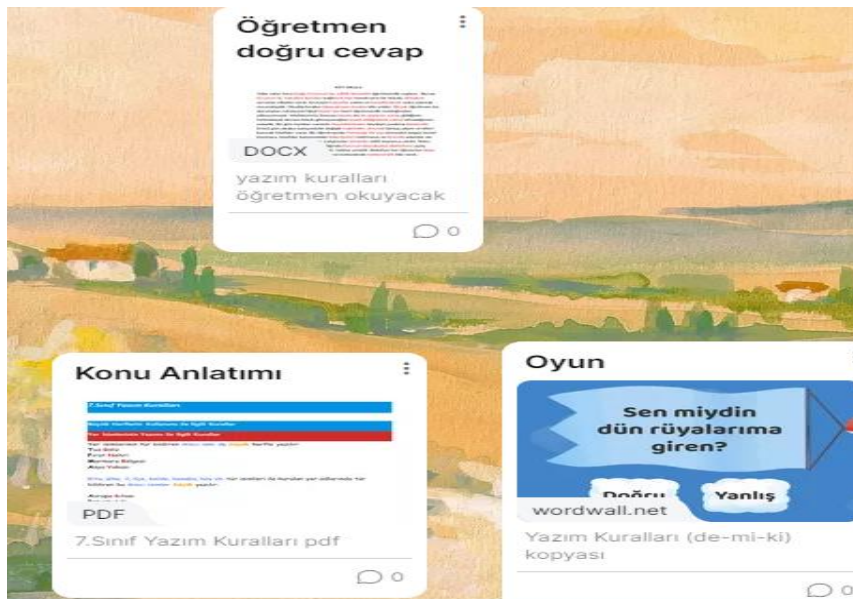
Konu anlatımı

Yazım kurallarıyla ilgili dikkat edilecek noktaları öğretmen açıklamıştır.

3.Etkinlik

Bağlaç mı ek mi?

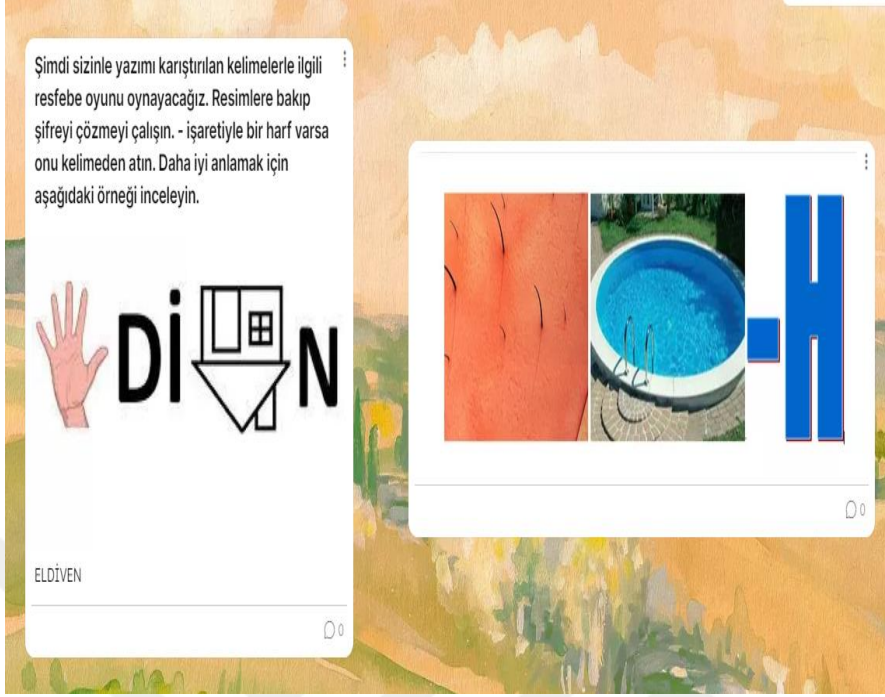
-de,- mi, -ki'nin yazımı ile ilgili Wordwall etkinliği oynatılmıştır.

4. Etkinlik

Resfebe

Resmi yazıya çevirme oyunu olarak bilinen resfebenin kuralları açıklanıp yazımı karıştırılan kelimelerin kavranması için resfebe oyunu oynatılmıştır.

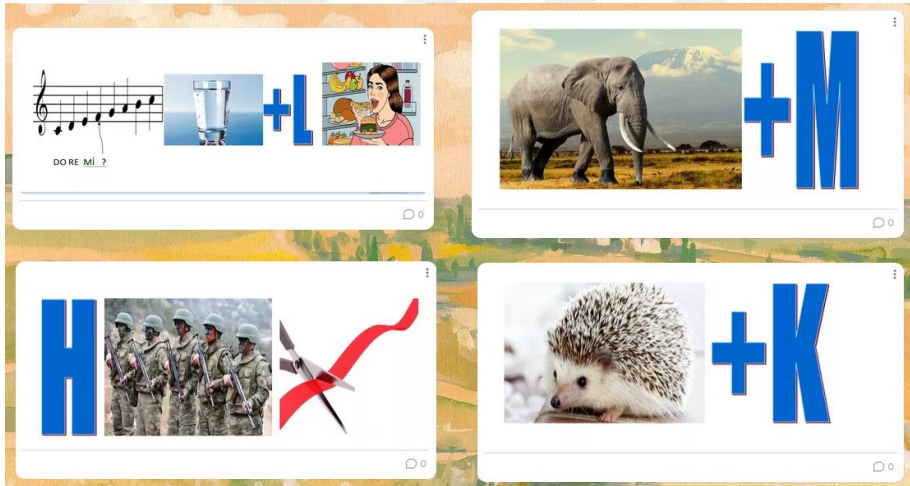
Cevap:Kılavuz

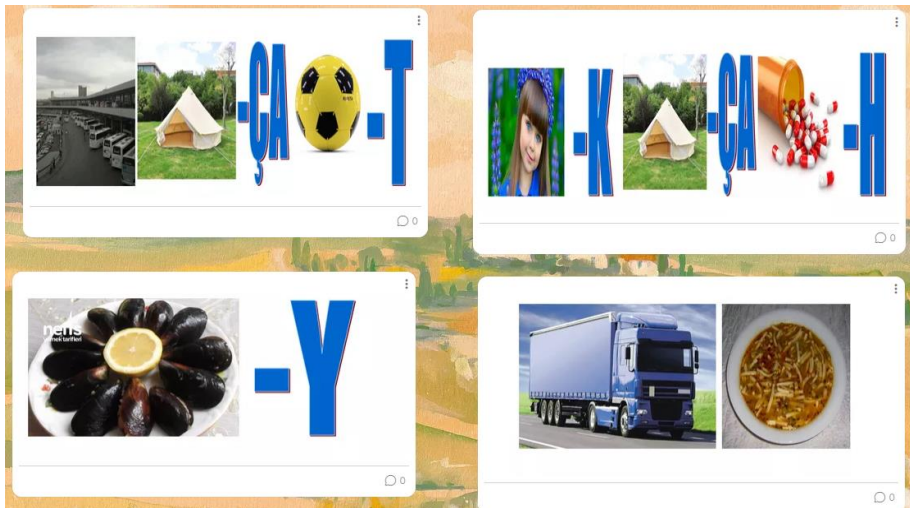
Cevapları:sürpriz, bağırsak, cambaz, cephan

Cevaplar:Cereyan, dinozor, egzoz, etüt

Cevaplar:Fasulye, film, herkes, kirpik

Cevaplar:Gardırop, ızdırap, mide, tıraş

5.Etkinlik

Bitişik ve ayrı yazılan birleşik kelimeler

Birleşik ve ayrı yazılan kelimelerle ilgili araştırmacının hazırladığı video izlettirilmiştir.

6.Etkinlik

Gıcık Kelimeler

Yazımı karıştırılan kelimelerle ilgili animasyon izlettirilmiştir.

7.Etkinlik

Değerlendirme

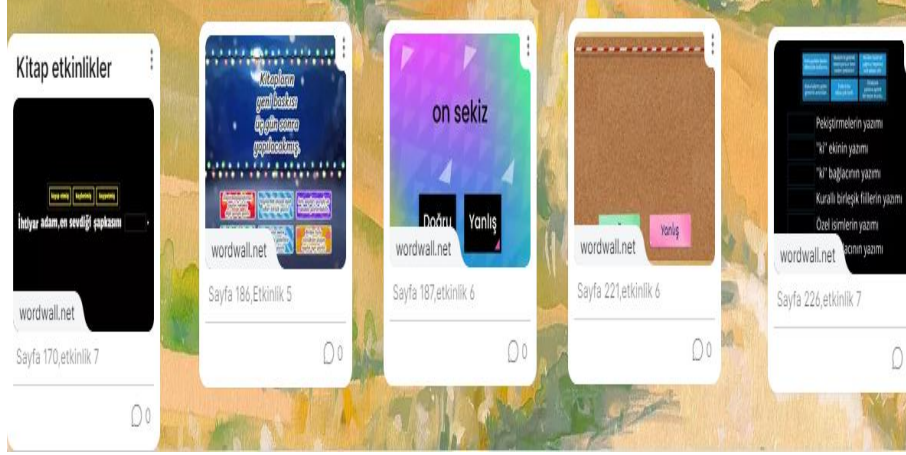
Konunun daha iyi pekişmesi için ve öğrencilerin ne kadar öğrendiklerini değerlendirmek için wordwall etkinliği yaptırılmıştır..

8.Etkinlik

Wordwall oyunları

Kitaptaki etkinliklerin Wordwall’da hazırlanmış hali öğrencilere oynattırılmıştır.

Ev Ödevi: <https://wordwall.net/tr/resource/51697734>

Uygulamada 8 ve 9. Hafta:

Noktalama İşaretleri Konusuna Ait Ders Planı	
Sınıfı:	7
Süre:	4 ders saati (8-9. Hafta)
Kullanılacak yöntem:	Sezdirme, tümevarım
Kazanım:	1-Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur. 2-Yazdıklarını düzenler.b) Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.
Ders Araç Gereçleri	Akıllı tahta, tabletler, https://padlet.com/duyguylmz25/7ob52n73yt4g8abh

Tablodaki ders planına uygun olarak 8 ve 9. haftalardaki ders akışı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Ders Akışı:

Giriş:

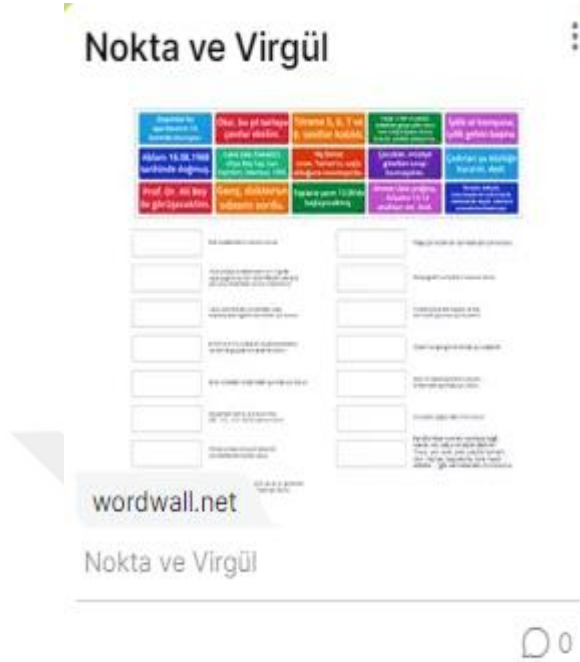
Öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmek için hangi noktalama işaretinin nerede kullanıldığı sorulmuştur.

1.Etkinlik

Nokta ve virgül

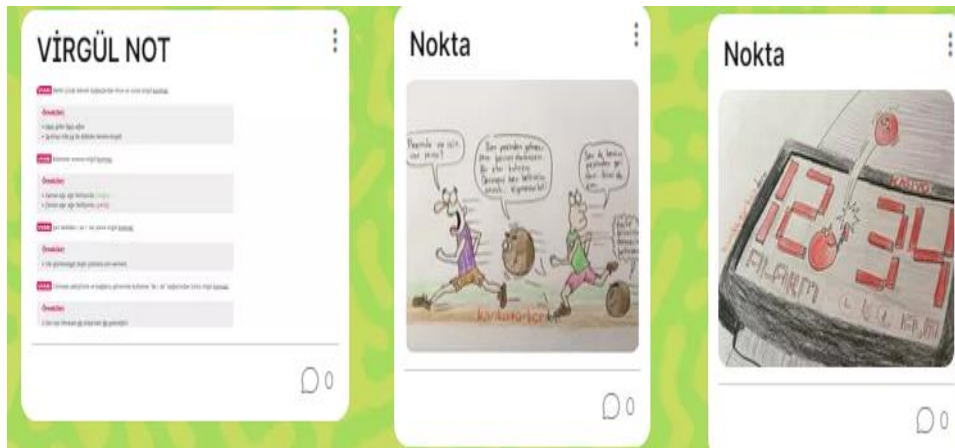
Nokta ve virgülün kullanım alanlarının hatırlatılması için wordwall oyunu oynatılmıştır.

2.Etkinlik

Nokta-virgül konu anlatımı ve karikatür

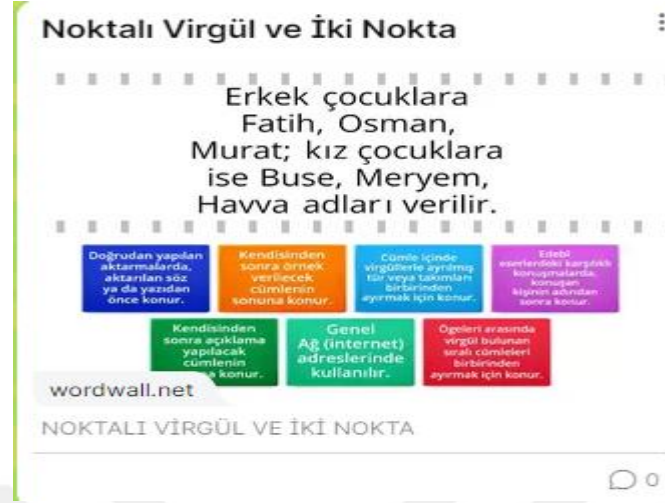
Wordwall etkinliği dışında eksik kalan noktalar için virgül notuna bakılıp nokta ile ilgili karikatürler gösterilmiştir.

3.Etkinlik

Noktalı virgöl ve iki nokta

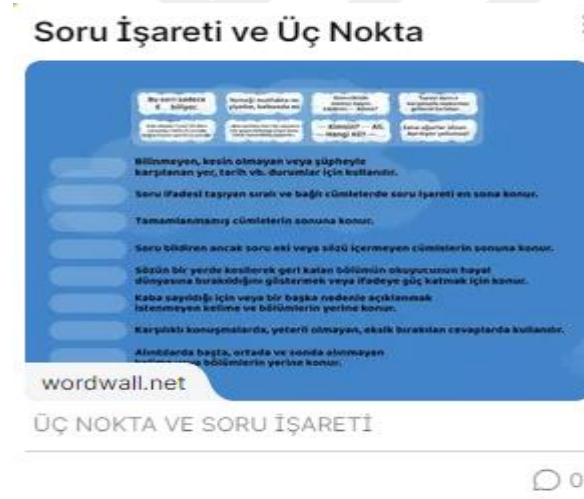
Noktalı virgöl ve iki noktaya ilişkin Wordwall etkinliği yaptırılmıştır.

4.Etkinlik

Soru işareti ve üç nokta

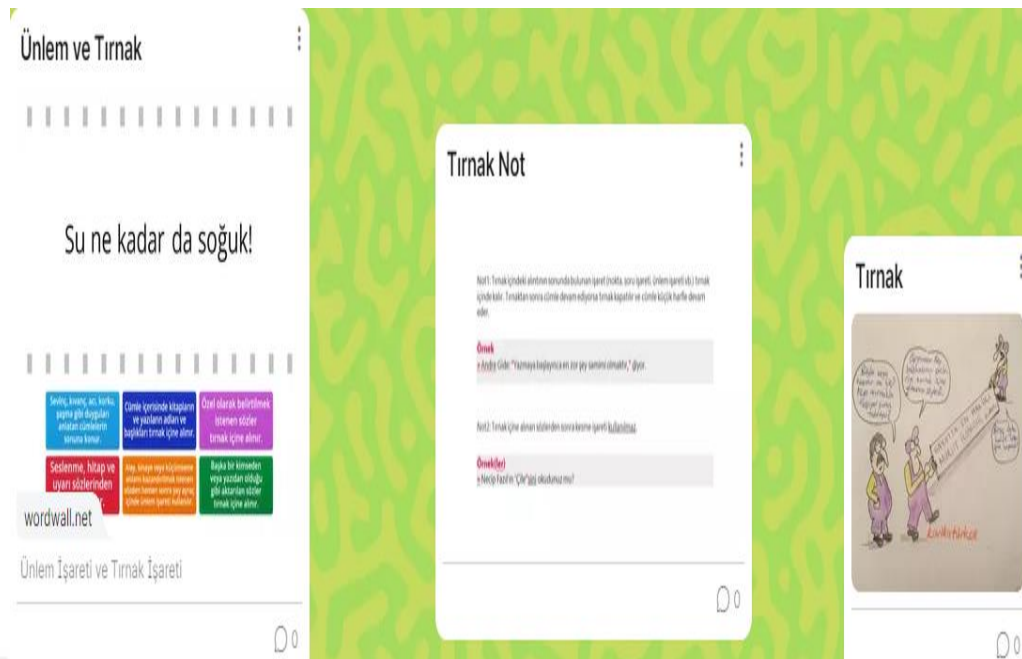
Soru işareti ve üç noktaya ilişkin Wordwall etkinliği yaptırılmıştır.

5.Etkinlik

Ünlem ve tırnak işareti

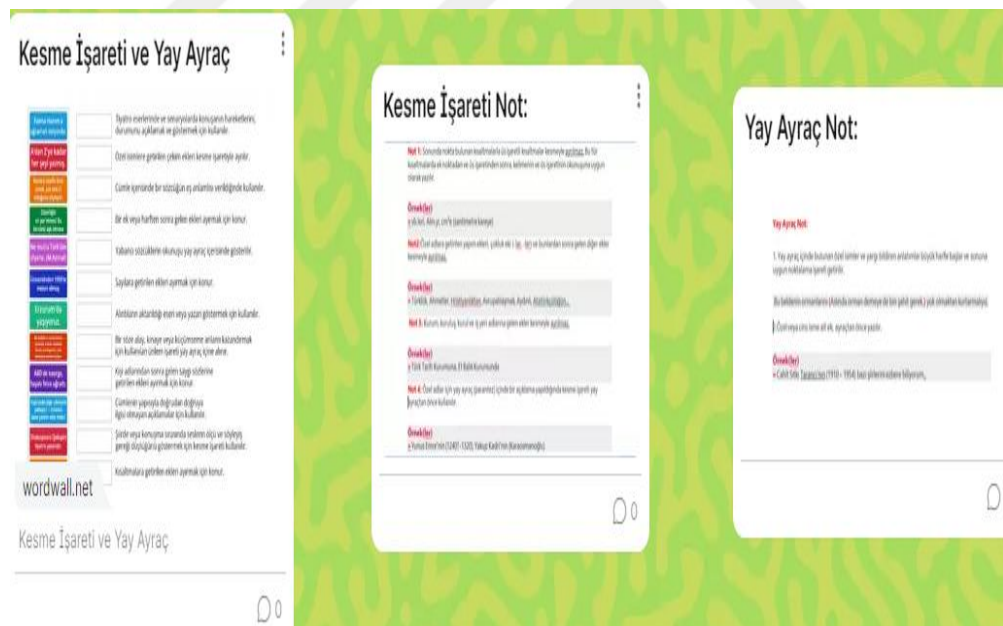
Ünlem ve tırnak işaretine ilişkin Wordwall oyunu oynatılmıştır. Eksik kalan noktalar için tırnak notuna bakılıp tırnağa ilişkin karikatür gösterilmiştir.

6.Etkinlik

Kesme işareti ve yay ayraç

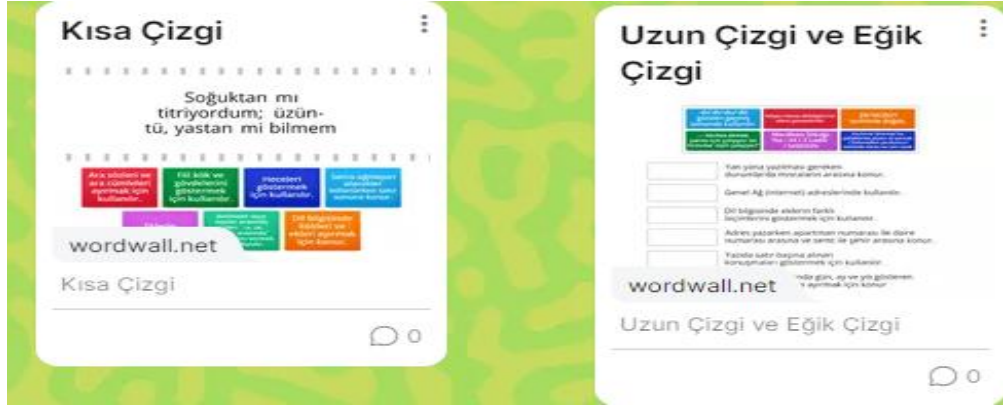
Kesme işaretine ve yay ayrıca ilişkin Wordwall etkinliği yaptırılmıştır. Eksik kalan noktalar için kesme işareti ve yay ayraç notuna bakılmıştır.

7.Etkinlik

Kısa çizgi, uzun çizgi, eğik çizgi

Kısa çizgi, uzun çizgi, eğik çizgiye ilişkin Wordwall etkinliği yaptırılmıştır.

8.Etkinlik

Drama

Ara söz/ ara cümlede kısa çizgi ve virgölün kullanımına ilişkin drama gösterisi izlenmiştir. İzlenen videoya ilişkin soru cevaplanmıştır.

9.Etkinlik

Noktalama işaretleri kavram haritası

Noktalama işaretlerine ilişkin kavram haritası gösterilir ve noktalama işaretleri ana hatlarıyla özetlenmiştir.

10.Etkinlik

Noktalama işaretleri konuşuyor.

Noktalama işaretlerinin dilinden yazılan maniler öğrenciler tarafından okunmuştur.

11.Etkinlik

Şarkılarla noktalama

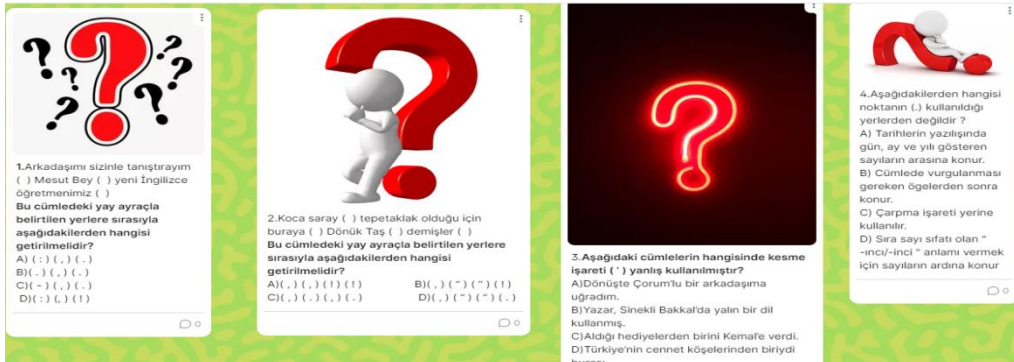
Konunun akılda daha iyi kalması için şarkılarla noktalama isimli video izletilmiştir.

12.Etkinlik

Testler

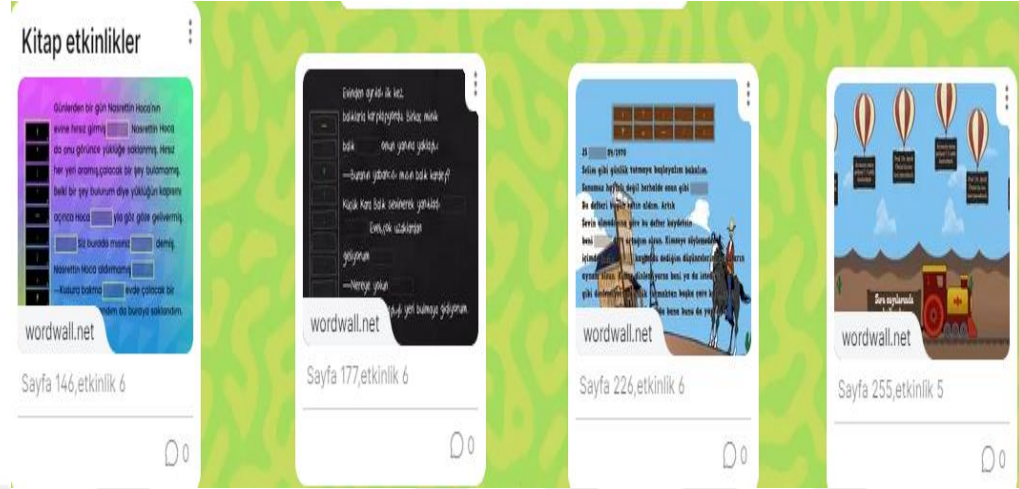
Konuya ilişkin testler öğrenciye çözdürülmüştür.

13.Etkinlik

Wordwall oyunları

Kitaptaki etkinliklerin Wordwall’da hazırlanmış hali öğrencilere oynattırılmıştır.

Ev Ödevi: <https://wordwall.net/resource/51698897>

Uygulamada 10.Hafta:

Söz Sanatları Konusuna Ait Ders Planı	
Sınıfı:	7
Süre:	2 ders saati (10. Hafta)
Kullanılacak yöntem:	Metin temelli dil bilgisi öğretimi, sezdirme, tümevarım
Kazanım:	Metindeki söz sanatlarını tespit eder.
Ders Araç Gereçleri	Akıllı tahta, tabletler, https://padlet.com/yduygu760/6rzhhar1ln8g3u3r

Tablodaki ders planına uygun olarak 10. haftadaki ders akışı şu şekilde gerçekleştirilmiştir.

Ders Akışı:

Giriş:

Öğrencilere sezdirme etkinliği yaptırabilmek amacıyla Karagöz-Hacivat metni, okuma tiyatrosu ile okutturulmuştur. Böylelikle dil bilgisi ve dil becerilerinden okuma bir arada kullanılmıştır.

1.Etkinlik

Eşleştirme

Metinde farklı yazı şekillerinde yazılan yazıların niçin bu şekilde yazıldığı öğrencilere sorulup ortak bir yargıya varmaları sağlanmıştır.

2.Etkinlik

Konu Anlatımı

Konu detaylandırılır ve başlıklar öğrenciye anlatılmıştır. Söz sanatlarına ilişkin video öğrenciye izlettirilmiştir.

3.Etkinlik

Testler

Testler öğrenciye çözdürülmüştür.

1-

Her konuşturma
kişileştirme midir?

2-Bin atlı akınlarda
çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir
orduyu yendik
Yukarıdaki şiirde aşağıdaki
söz sanatlarından hangileri
vardır?
A) Benzetme-abartma
B) Kişileştirme-abartma
C) Benzetme-ad aktarması
D) Benzetme-kişileştirme

3-Küçük bir çeşmeyim yurdumun/
Unutulmuş bir dağında/ Hiç
kesilmeyecek suyum/ Yıldızların
aydınlığında /Boyuna akar durumum.
Yukarıdaki şiirde başvurulan söz
sanatları aşağıdakilerden
hangisidir?
A) Kişileştirme -Tezat
B) Konuşturma - Kişileştirme
C) Abartma-Tezat
D) Tezat - Benzetme

4-

Dinmiş denizin şarkısı, rüzgâr uyumakta Mevsim
değişmiş; Emirgan, Çınaraltı ağlamakta
Yukarıdaki dizelerde kişileştirilen varlıklar nelerdir?
A. Deniz, şarkı, Emirgan
B. Deniz, rüzgâr, Emirgan ve Çınaraltı
C. Deniz, uyumak, Emirgan ve Çınaraltı
D. Deniz, mevsim, Çınaraltı

5- Aşağıdaki dizelerin hangisinde abartma yoktur?
A) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat Arş'a kanatlandık o hızla
B) Aşkinla tutuştum yandım
Gör beni neyledi sevdan.
C) Zalim yârin elinden
Gözyaşım sele döndü.
D) Yeni bir ülkede yem vermek için atlarına
Nice bin atlı kapılmışı fetih rüzgârına

6-Güvenme varlığa, düşersin darlığa
Cümlesindeki söz sanatı aşağıdaki şıklardan
hangisinde vardır?
A) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat Arş'a kanatlandık o hızla
B) Ben de gördüm güneşin doğarken battığını
Esrarlı bir bakışın gönlü kapattığını.
C) Martı biraz şaşkın "Konuşan bir zeytin
ağacı görmemişim." dedi.
D) Kaldırımlar beni takip edip durdu.

7-Yazar duygularını anlatırken mecaz, benzetme ve
abartma sanatını kullanarak kısa bir metin yazmıştır.
Yazarın yazdığı metin hangisi olabilir?
A. Gün, kış güneşinin merhametliyle karşıladı bizi.
B. Sokak lambaları usulca yanarken, şehir
gülüşüyor gibiydi. Kaldırımlarda yalnız dolaşanlar,
tedirgin aşkın korkusunu yaşıyordu.
C. Dağ köylüleri toplanıp sürülere dadanan kurtların
peşine düşmüştü. Köyün kel tepelerine doğru çoban
kpekleriyle yayılmaya başladılar.
D. Üflenen kırılacaktı sanki bedeni. Taşdığı kocaman
silahın altında kanıncayı andırıyordu. Asla cesareti
kırılmayacak bir duruş sergiliyordu.

4.Etkinlik

Wordwall oyunları

Kitaptaki etkinliklerin Wordwall'da hazırlanmış hali öğrencilere oynattırılmıştır.

Kitap etkinlikler

wordwall.net

Sayfa 150,etkinlik 3

wordwall.net

Sayfa 175,etkinlik 3

Ev ödevi: <https://wordwall.net/tr/resource/51694089>

Uygulamada 11.Hafta:

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları Konusuna Ait Ders Planı	
Sınıfı:	7
Süre:	2 ders saati (11. Hafta)
Kullanılacak yöntem:	Sezdirme,tümevarım, metin temelli dil bilgisi öğretimi
Kazanım:	*Metindeki anlatım biçimlerini belirler. *Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.
Ders Araç Gereçleri	Akıllı tahta, tabletler, https://padlet.com/yduygu760/gor1kk7dys1lhr41

Tablodaki ders planına uygun olarak 11. haftadaki ders akışı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Ders Akışı:

Giriş:

Sezdirme etkinlikleri

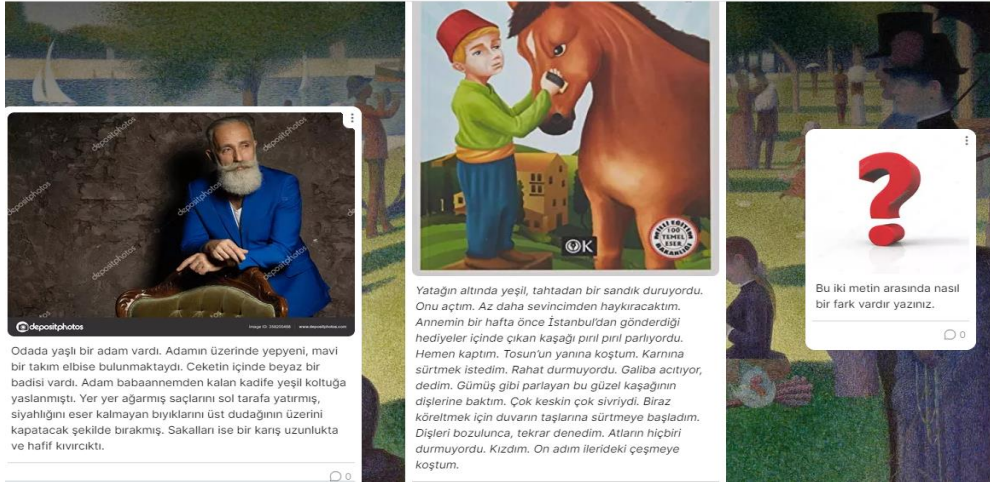
Öğrencilere metinler okutturularak onlardan iki metin arasındaki farkı bulmaları istenmiştir

Üzüm, botanikte asmagiller olarak isimlendirilen bitkinin meyvesidir. İçindeki şekerden dolayı kalorisi yüksektir. Ilıman iklimlerde ve güneşli ya da yarı gölge yerlerde yetişir. Humusça zengin, geçirimli toprakları sever.

Üzüm asmasının üretilmesi kolaydır, daha çok çubuk denilen çelikle üretilmektedir. Üzüm, bir çok meyveye göre daha çok bakım istemektedir. Bu nedenle, "Bağcının makası daima elinde olmalıdır" denir.

Kimi sanatçılar, sanatın amacını içerik olarak görür. Onlara göre iletecek bir şeyi olmayan, tek satır bile yazmamalı. Kimileri ise sanatı biçim olarak algılar. Onlara göre güzel olmayan hiçbir şey sanatsal değildir. Oysa sanatta içerikle biçim etle tırnak gibidir. İçeriksiz bir biçim de biçimsiz bir içerik de eksik kalacaktır.

İki metin arasındaki farklar nelerdir? Yazınız.

1.Etkinlik

Arka Plan

Öğrencilerden arka plan resmini yorumlayıp hangi metinle bağdaştığını bulmaları istenmiştir.

2.Etkinlik

Düşünceyi geliştirme yollarına göre metinleri eşleştirme

Öğrenciden birbirine benzer metinleri eşleştirmesi istenmiştir.

Okumak ve seyahat etmek birbirinden farklı etkilere sahiptir. Aslında okumak, seyahat etmekten daha az vakit almaktadır. Oturduğun yerden tüm dünyayı gezmek, evrenin merkezine seyahat etmek ancak okumak ile gerçekleşmektedir. Ancak seyahat etmek okuduklarımızı somutlaştırmamanın en etkili yoludur. Aslında okumak ve seyahat etmek birbirlerini destekleyen durumlar olduğu için ikisi de ihmal edilmemelidir.

Taşkent'e huzurlu yaklaşıyoruz. Taşkent, sabahın ilk ışıkları altında yavaş yavaş gerinen bir dev gibi... Kendisine yaklaştıkça karşımızda önce toparlanıp oturmaya, sonra doğrulup ayağa kalkmaya başlıyor. Arabalarımız yılan gibi şehrin büyük ve geniş caddelerine girer girmez şaşırıp kaldım...

Bir zamanların uğrak yerlerinden sinema bir ara çok zor günler yaşadı. Birçok sinema çeşitli nedenlerle bir bir kapandı. Ailece gittiğimiz o açık havali sinemalar var mı? Büyük kentlerimizde o tarihi yapılar içinde gizlenen sinemalar yavaş yavaş kapılarını kapatmadılar mı? Peki günümüzde böyle mi? Bence o eski günler tekrar geliyor. Yavaş yavaş insanlarımız bir pazarını sinemaya ayırabiliyor. Peki tiyatrodan durum nasıl? Geçmişte de günümüzde de hâlâ ayakta. Ne zaman gitseniz bir tiyatroya tıklım tıklım. Ne güzel! Demek ki insanımız güzel sanatlara gereken değeri gerektiği kadar veriyor.

İriydi Elif, kuvvetliydi kağıdı başında Elma elmaydı yanakları, üzüm üzümdü gözleri, Kınalı ellerinden rüzgâr geçirdi, daim; Toprak gülümserdi çarıkli ayaklarına. Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti, Niceden, niceden

Edebiyatımızda şiir alanında çok yoğun ve konu çeşitliliği olan çalışmalar yapılmıştır. Her dönem farklı şairler farklı konularda şiirler yazarak duygularını mısralara dökmüştür. Örneğin Milli Edebiyat Dönemi Mehmet Emin Yurdakul; Cumhuriyet Dönemi, Atilla İlhan ve Divan Edebiyatı Dönemi, Baki ile parlak dönemini yaşamıştır.

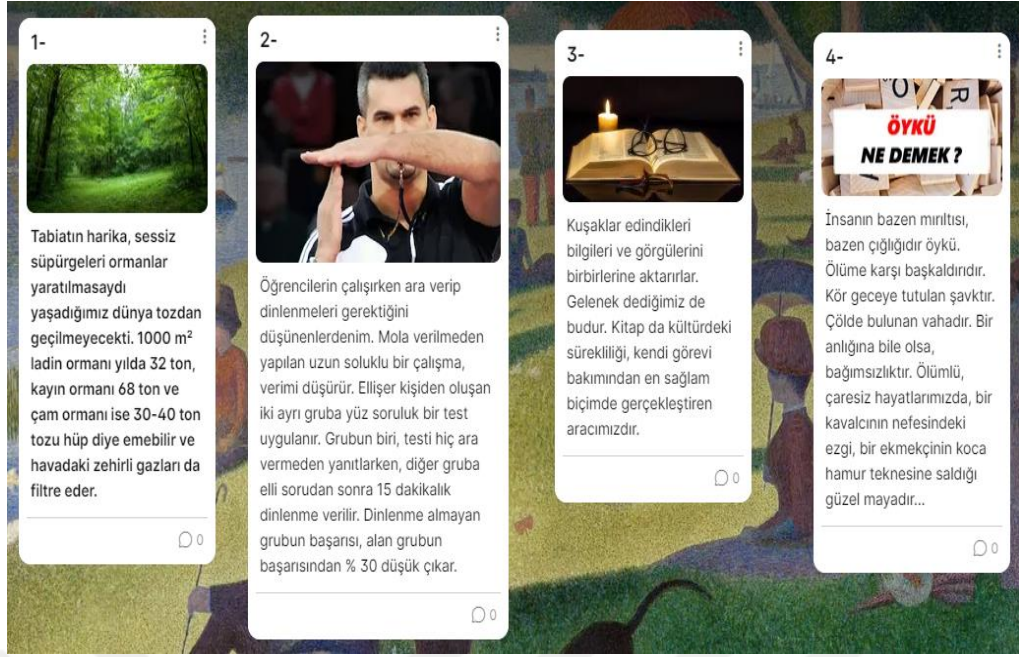
Deneme, büyük sözler içermez. Daha çok duyuya, sezgiye, birikime ve akla dayanır. Denemede yazar kendi birikimini, içinden gelenleri özgürce aktarır. Bu nedenle Nurullah Ataç deneme için: "Deneme benim ülkesidir." der. Bu görüşe katılmamak elde değildir.

Çalışmanın, hele insanı başarıya götüren bir çalışmanın insan ve ülke hayatında çok önemli bir yeri vardır. Tüm dünya çalışırken uyumak, en büyük insanlık suçudur. Mehmet Akif'in şu dizelerinde olduğu gibi: "Bir baksana, gökler uyanık, yer uyanıktır Dünya uyanırken uyumak, maskaralıktır."

Cam, doğada kendiliğinden oluşabilir. Kulağa biraz garip geliyor belki ama gerçekten de öyle. Bir yanardağ patlamasında sıvı hâldeki bazı lavlar donduğunda siyah bir cama dönüşür. Bir yere yıldırım düştüğünde eriyen kum taneleri cam olur. Göktaşları da cam üretir. Atmosferden geçip yeryüzüne çarpan bir göktaşı, anında kayaları eritir ve çarpanın etkisiyle havaya saçılan bu kaya parçaları yere cam olarak iner.

3.Etkinlik

Konu anlatımı ve kavram haritası

Öğrenciye konuya ilişkin kavram haritası gösterilip pdf ve video yardımı ile konu özetlenmiştir.

4. Etkinlik

Testler

Testler öğrenciye çözdürülmüştür.

Felatun Bey'le Rakım Efendi, Ahmet Mithat'ın ilk romanlarındandır. Bu eser, Mithat Efendinin sürgün edildiği Rodos'ta 1875'te yazılmıştır. Edebiyatımızda "Yazı Makinesi" olarak isim yapmış olan Ahmet Mithat efendi, bu romanında Batı medeniyeti karşısındaki tavrını net olarak ortaya koymuştur. Dil ve anlatım bakımından ele alındığında bu eserin güçlü bir kaleminden çıktığı açıkça görülmektedir. **Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Örnekleme
B) Karşılaştırma
C) Betimleme
D) Açıklama

Yüksekçe bir kayanın üstüne çıkıp oturdum. Ön tarafta ıssız bir yayla görünüyordu ve etrafta hiçbir ses yokken bir kuşun cıvıltısıyla irkildim. Sayısız ve hareketsiz toprak dalgalarıyla donmuş bir buz denizini andıran bir yaylaydı bu. Ta ufuklara kadar uzanan geniş saha içinde ne bir tek ağaç, ne de bir tutam ot vardı. Yağmurdan sonraki toprak kokusunu da unutmak mümkün değil. Sanki sönmüş kürenin üstünde tek başıma kalmıştım. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Öyküleme unsurlarına yer verilmiştir.
B) İhtimale duyusuna yer verilmiştir.
C) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
D) Benzetmeler kullanılmıştır.

Kerem, Tank ve Tuğrul adlı öğrenciler, yazmayı düşündükleri metinle ilgili sohbet etmektedir. Kerem: Yazacağım metinde, son okuduğum makaledeki bazı ifadelerle neden katılmadığımı anlatıp kendi düşüncelerimi ortaya koyacağım. Tank: Ben, metnimde Erzurum'un doğal ve tarihi güzelliklerini ayrıntılı olarak anlatıp okurların gözünde canlandırmak istiyorum. Tuğrul: Yaz tatilinde yaşadığım olayları anlatan bir metin kaleme alacağım. Öğrencilerin, sözünü ettikleri metinlerde kullanacağı anlatım biçimleri hangisinde sırasıyla verilmiştir?

Kerem Tank Tuğrul
A) Tartışma Betimleme Öyküleme
B) Açıklama Tartışma Betimleme
C) Açıklama Betimleme Tartışma
D) Tartışma Açıklama Öyküleme

Temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli bir antlaşma sitemi olan dil aynı zamanda bir milleti diğer milletlerden ayıran en önemli unsurdur. Dil, akan bir nehir gibi içinden geçtiği her topraktan beslenir. Ziya Gökalp; "Her uygar ulusun konuşma ve yazı dili, karşılaştığı uygarlıklardan alınan sözcük ve deyimlerle doludur. Bu bakımdan her ulusun dili, o ulusun çağlar boyunca yaşadığı tarihin sanki bir özetidir. Dile bu gözle bakılırsa dil anlam kazanır." der. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?**

A) Benzetme
B) Tanımlama
C) Tanık Gösterme
D) Örneklendirme

Deyimler, atasözleri gibi her durumda kesin doğru olmayabilir ve genel kural niteliği taşımaz. Kurallı cümle niteliği gösteren deyimlerimiz de vardır. Bunlar atasözlerine benzese de anlatımda genel kural niteliği taşımadıkları görülür. "Et tırnaktan ayrılmaz." bir atasözü; "et tırnak olmak" ise bir deyimdir. "Atı alan Üsküdar'ı geçti." cümle hâlinde kurulmuş bir deyimdir. **Bu parçada kullanılan anlatım biçimi ve düşüncüyü geliştirme yolu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Tartışma - tanımlama
B) Açıklama - örnekleme
C) Tartışma-tanık gösterme
D) Açıklama - benzetme

Bugün ağaçlardan, bitkilerden, nehirlerden hatta çöplerden bile enerji elde ediliyor. Bu kaynaklara bir yenisi de yakın zaman önce eklendi. Araştırmacılar, havadaki nem değişimlerinin kaynağı olan buharlaşmadan elektrik elde edebilen bir jeneratör geliştirdi. Bu araştırmacılar, moleküllerde ve canlı hücrelerde rastlanan sıra dışı mekanik olayları gözlemleyip açıklamak ve bunlardan ilham alarak sağlık, çevre ve enerji ile ilgili önemli sorunlara çözüm olabilecek yeni teknolojiler geliştirmek üzerine çalışmalar yapıyor. **Metinle ilgili hangisi söylenemez?**

A) Sözcükler gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
B) Okuyucuyu bilgilendirmek amaçlanmıştır.
C) Tartışmacı anlatıma başvurulmuştur.
D) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.

Hepimiz bencillikten yakınıyoruz. Herkesin yalnızca kendisini düşündüğünü kendisinden başkası yokmuş gibi davrandığını görüyoruz. Bu tutumdan rahatsız oluyoruz ama görüyoruz ki bu tutumumuzun pek bir yararı olmuyor. Çünkü bencillik azalacağı yerde giderek yaygınlaşıyor. Bu duruma karşı önlem almıyor, sadece yakınmakla yetiniyoruz. Bencilliğin nelerden kaynaklandığını, neden yaygınlaştığını düşünmüyoruz. Bu metinde hangi anlatım tekniğinden yararlanılmıştır?

A) Tartışma B) Betimleme
C) Öyküleme D) Açıklama

5.Etkinlik

Wordwall oyunları

Kitaptaki etkinliklerin Wordwall'da hazırlanmış hali öğrencilere oynattırılmıştır.

Ev ödevi: <https://wordwall.net/tr/resource/51695047>

Uygulamada 12 ve 13. Hafta:

Zarflar Konusuna Ait Ders Planı	
Sınıfı:	7
Süre:	4 ders saati (12-13. Hafta)
Kullanılacak yöntem:	Sezdirme,tümevarım, metin temelli dil bilgisi öğretimi
Kazanım:	Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Ders Araç Gereçleri	Akıllı tahta, tabletler, https://padlet.com/yduygu760/4pjt81bphwwofn0n

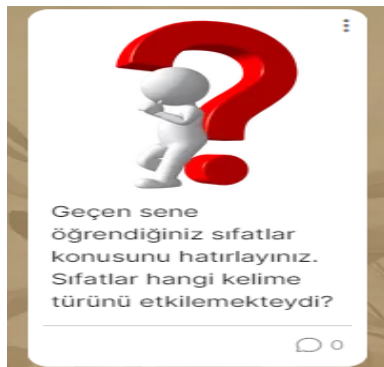
Tablodaki ders planına uygun olarak 12. ve 13.haftalardaki ders akışı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Ders Akışı:

Giriş:

Ön bilgileri harekete geçirme

Öğrencilerde ön bilgileri harekete geçirmek için geçen senenin konusu olan sıfatların hangi kelime türlerini etkilediği sorulmuştur.

1.Etkinlik

Sezdirme etkinliği

Metin içerisinde farklı renkte ve üzeri çizili yazılan kelimelere dikkat çekilip zarfların hangi kelime türlerini etkilediği sorulmuştur. Ardından turuncu vurgulu kelimelerle üzeri çizili kelimeler arasındaki fark sorulmuş ve öğrenciye zarfların sıfat ve fiilleri etkilediği hissettirilmiştir.

Metni okuyunuz.

Yine, **y**eni, **y**eniden okullar açılıyordu. **N**eden **b**u **k**adar heyecanlanıyordum? Oysa 7. sınıfa geçmişim ve **s**enelerce okula gitmişim.

Okula **e**n-güzel ayakkabılarımı giymeliydim. Onu belirledim ve **a**kşam ayakkabılarımı **d**ikkatlice boyadım, çantama defter ve kalem koydum.

Nasıl uyuyacağım diye düşündüm. Annem **r**ahat uyuyayım diye süt ısıttı. Süt işe yaramıştı ve ben **m**işil **m**işil uyumaya başlamıştım.

Sabah **e**rkenden annem **i**çeri girdi. **H**emen uyandım, kahvaltımı **a**celeyle yaptım, **ç**okça yedim. **E**n renkli tokamı saçıma taktım. **D**ışarı çıkıp **k**oşa **k**oşa okula gittim.

Metinde farklı yazılan yazılar zarftır. Bu bilgiden hareketle zarflar hangi kelime türünü etkilemektedir?

Metinde farklı yazılan kelimelerden kimi turuncu vurgulu, kimi üzeri çizilidir. Sizce neden? Turuncu vurgulu ve üstü çizili olan arasında nasıl bir fark vardır?

2.Etkinlik

Zarf çeşitleri

Her biri farklı bir zarf türünü içeren sütunlar okutturulup öğrencinin zarf türlerini buluş yoluyla kendisinin keşfetmesi sağlanmıştır.

Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz vurgulu yazılan kelimelerin ortak özelliği nedir?

Onlara **i**nsanca davranalım.
Güzel yarışıp arabayı kazandılar.
Bunları defterinize **d**ikkatle çiziniz.
Arabayı **h**ızlı sürerdi.
Ninem kazağı **s**akin **s**akin örüyor.
Yaralı askerin yüzü **s**olgun görünüyordu

Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz vurgulu yazılan kelimelerin ortak özelliği nedir?

Sabahları, binlerce kuş birden öter.
Beni **y**arın mutlaka aramalısın.
Yazın köye gideriz, **a**kşamları mangal yakarız.
Bu işi **g**ece yapmak yorucu olur, **g**ündüz **v**akti hallederiz.
Dün koşup oynayan çocuk, **b**ugün hastalandı.

Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz vurgulu yazılan kelimelerin ortak özelliği nedir?

İçeri girdi ve elindeki çiçeği annesine uzattı.
Dışarı çıkacak halini kalmamıştı.
Aşığı inceğim, istediğin bir şey varsa alayım.
Geri dönmek için bir yol bulmalısın.
Beri gel oğlan **b**eri gel.

Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz vurgulu yazılan kelimelerin ortak özelliği nedir?

İnsanlar, müziği her dönemde **ç**ok sevmişler.
En hızlı biz yürüdük.
Bir saatte **e**peyce yol almışız.
Oldukça büyük evde oturuyorlar.
Biraz beklersen sana yardımcı olurum.

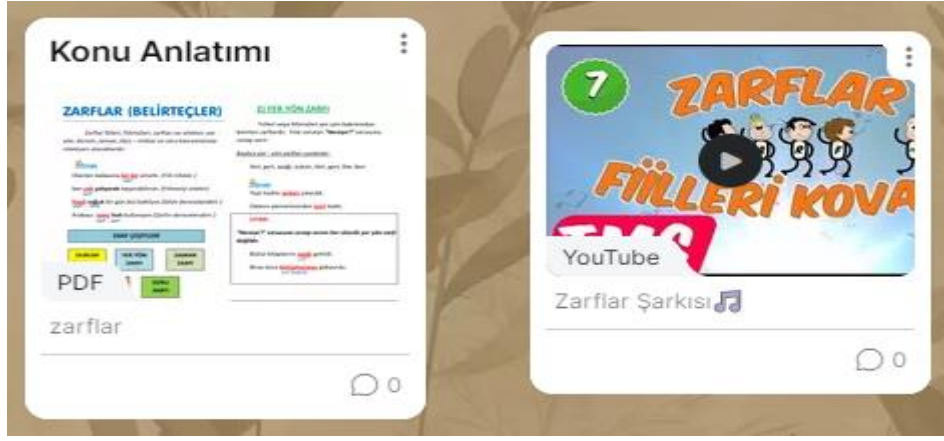
Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz vurgulu yazılan kelimelerin ortak özelliği nedir?

Piyano çalmayı iki ayda **n**asıl öğrendin?
Niçin hemen uyumuyorsun?
Kimse **n**eden burada olanları anlatmıyor?
Niye her gün yanımda değilsin?
Beni **n**e kadar özledin?

3.Etkinlik

Konu anlatımı

Zarf konusu pdf ve zarflar şarkısı vasıtasıyla tümevarım yöntemi ile işlenmiştir.

4.Etkinlik

Zarf Tuzağı

Öğrencilerle wordwall ile sorular sorulmuş, bilemeyene içinde eğlenceli cezalar olan çark çevrilmiştir.

5.Etkinlik

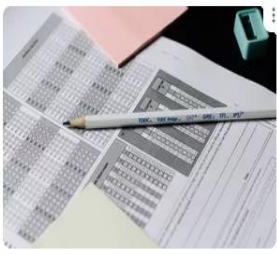
Testler

Testler öğrenciye çözdürülmüştür.

1- "kolay" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf görevinde kullanılmıştır?

A) Uzun ve dik merdivenli yolu kolay çıktı.
B) Böyle kolay işler için beni çağırmanıza gerek yoktu.
C) Bu işin kolayını ancak tecrübeli biri bulur.
D) Sınav soruları umduğumdan daha kolaydı.

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman zarfı vardır?

A) Derenin uğultusu akşamleyin iyice artardı.
B) Bahçede oynayan çocuklar içeri girdi.
C) Muhtar, buğday tarlasında sessizce ilerliyordu.
D) İlkbahar, tabiatın canlanmaya başladığı mevsimdir.

3- I. Sorunların çözülebilmesi için bana karşı açık davran-
malısın.
II. Şirketin bütçe açığı gittikçe artıyormuş.
III. Açık pencerenin önünde saatlerce dertleştik.
IV. Ömrüm boyunca her konuda açık konuştum.
"Açık" sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangilerinde zarf görevinde kullanılmıştır?

A) I ve III. B) I ve IV.
C) II ve III. D) II ve IV.

4- Ünlü oyuncunun son filmini geçen hafta ilgiyle izledim.
I II
Bu cümledeki numaralanmış zarfların türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

I II
A) Miktar zarfı, Durum zarfı
B) Durum zarfı, Yer-yön zarfı
C) Zaman zarfı, Durum zarfı
D) Zaman zarfı, Miktar zarfı

5- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı işlevde bir zarf kullanılmıştır?

A) Akşam tiyatroya gidecektler.
B) Merdivenlerden aşağı indi.
C) Yarı sen de geliyor musun?
D) Koşmaya gün ağarırken gitmiş.

6- Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla zarf kullanılmıştır?

A) Akdeniz'in serin sularında saatlerce yüzdük.
B) Birçok hastalığın sebebi düzensiz beslenmedir.
C) Öykülerimi geceleyin, sessiz bir ortamda yazıyorum.
D) Çocuk, elindeki oyuncuğu bir anda pencereden aşağı attı.

7- Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ikileme zarf görevinde kullanılmamıştır?

A) Minik kedi ürkek ürkek geziyordu evin içinde.
B) Küçük kız, iri iri elmaları sepete doldurup eve götürdü.
C) Mide sağlığın için lokmaları azar azar yemelisin.
D) Yağmura yakalanmamak için hızlı hızlı yürüyorum.

6.Etkinlik

Wordwall oyunları

Kitaptaki etkinliklerin Wordwall'da hazırlanmış hali öğrencilere oynattırılmıştır.

wordwall.net
sayfa 178,etkinlik 8b

wordwall.net
sayfa 187,etkinlik 7

wordwall.net
Sayfa 194,etkinlik 10

Ev ödevi: <https://wordwall.net/tr/resource/51698241>

Uygulamada 14-15. Hafta:

Anlatım Bozukluğu Konusuna Ait Ders Planı	
Sınıfı:	7
Süre:	4 ders saati (14-15. Hafta)
Kullanılacak yöntem:	Sezdirme,tümevarım
Kazanım:	Anlatım bozukluklarını tespit eder.
Ders Araç Gereçleri	Akıllı tahta, tabletler, https://padlet.com/duyguylmz25/nh5x7nhokoe5d02v

Tablodaki ders planına uygun olarak 14. ve 15.haftalardaki ders akışı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Ders Akışı:

Giriş:

Sezdirme Etkinliği

Öğrenciye anlatım bozukluklarını içeren padletler gösterilip cümlelerdeki sıkıntıların ne olduğu sorulmuştur.

Bu cümlelerdeki anlamsal bozukluğun sebebi nedir?

Kardeşimin elinden tutmasam neredeyse, az kalsın düşecektim.
Talihli ve şanslı yaver gitti de başına kötü bir iş gelmedi.
Amcamla bir araya gelince karışıklık dertleşiriz.
Henüz çalışmalarımı daha bitiremedim.
Takımımız son final maçına çıkarken çok heyecanlıydı.

Bu cümlelerdeki anlamsal bozukluğun sebebi nedir?

Kesinlikle bugün yağmur yağabilir.
Tam yedi yıl kadar önce İzmir'e gitmiştik.
Ada vapuru, **mutlaka** bu saatlerde **kalkmış olmalı**.
Kışın **mutlaka** sizler de ısınma problemi yaşıyor olmalısınız.
Çocuk, topu almak için **yavaşça** yerinden fırlayıverdi.

Bu cümlelerdeki anlamsal bozukluğun sebebi nedir?

Sahilde çektiği resimlere bakıyorduk.
Son soruyu cevaplama yarışmayı kazanmamıza yol açtı.
Bu yeniliğe, rakibini azımsaman neden oldu.
Petrol ücretlerinin yüksek olmasından herkes şikayetçi.
Ahmet Bey'in referansı yüzünden işe alındım.

Bu cümlelerdeki anlamsal bozukluğun sebebi nedir?

Yeni eve geldim ki arkadaşım aradı.
Alt katı iki üniversiteli genç kiralandı.
Deftersiz, kitapsız sınıfa öğrenci almam, demişti.
İzinsiz inşaata girilmez.
Bugün çok başım ağrıyor.

Bu cümlelerdeki anlamsal bozukluğun sebebi nedir?

Kardeşini dün de çarşıda görmüştüm.
Derse fazla katılmadığını söyledi.
Genç doktorun söylediklerini dikkatlice dinliyordu.
Küçük ağacın altında oturuyordu.
Yaşlı gazeteciye doğru yürüdü.

Bu cümlelerdeki anlamsal bozukluğun sebebi nedir?

Başarılı çalışmalarıyla öğretmenlerin gözüne batmayı başardı.
Çocukların gürlütüsünden rahatsız olunca hepimizi kafasından savdı.
Şimdi anlatacaklarımı dikkatlice kulak kabartın.
Ona yardım etmek istiyorsan elinden geleni

Bu cümlelerdeki anlamsal bozukluğun sebebi nedir?

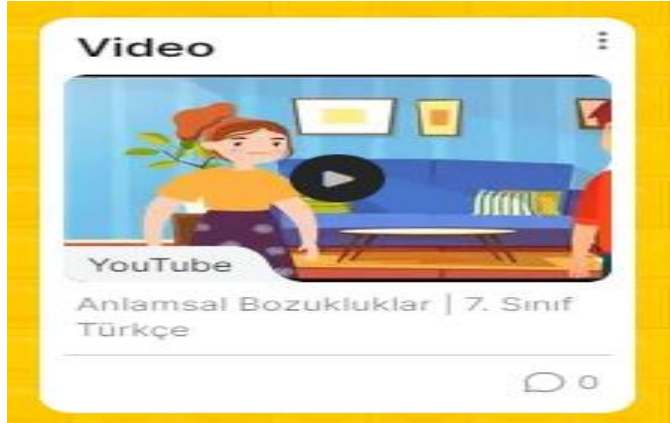

Bütün duyduklarımı ve duymadıklarımı sana anlatacağım.
O, salata yapmayı bırak, yemek bile yapamaz.
Bu hastalık beyin ölümlerine hatta bayılmalara sebep olur.
Başkanlığı, 13'e karşı 10 oyla kazandı.
Aşağıya indiğimizde arabamızı çalınmış olarak bulduk.

1.Etkinlik

Dijital hikaye

Anlama dayalı anlatım bozukluklarıyla ilgili dijital hikaye öğrencilere izlettirilmiştir.

2.Etkinlik

Pekiştirme

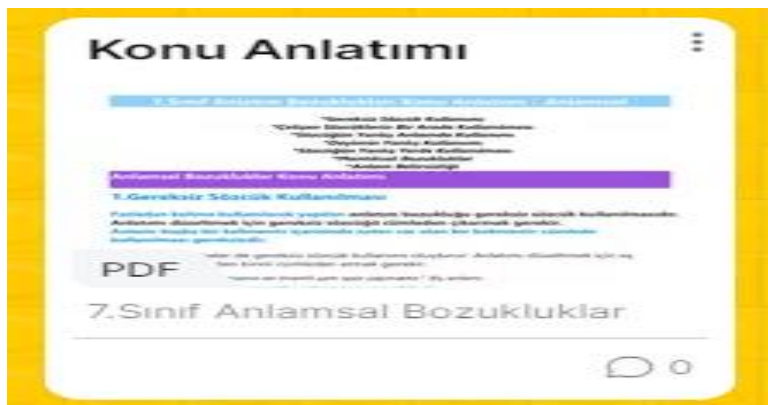
Konuya ilişkin Wordwall oyunu oynatılarak konu pekiştirilmiştir.

3.Etkinlik

Konu anlatımı

PDF vasıtasıyla konu özetlenmiştir.

4.Etkinlik

Testler

Öğrencilere anlatım bozukluğuyla ilgili testler çözdürülmüştür.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanılmıştır?
A) Koyun sütü biraz daha yağlı olmuştur.
B) Meyve ve sebzeler vitamin yönünden zengindir.
C) Sizi çok özledik, gelmenizi bekliyoruz.
D) Konuşurken hakaret ve kötü söz kullanılmamalıdır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?
A) Güzelce giysilerini toplayıp dolaba yerleştirdi.
B) İnsanların doğuştan eşit olmadığına inanmıyordu.
C) Bahçeyi bahçıvanın yardımıyla düzenledik.
D) Bütün gün sokaklarda amaçsız dolaşmış.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim yanlış anlamda kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?
A) Kapının önünde dikkat kesilmiş ona bakıyordum.
B) Hava iyice kararmış, sokaktan el ayak çekilmişti.
C) İncir çekirdeğini doldurmayacak meseleler yüzünden birbirlerini kırdırlardı.
D) Öfkesi dinmemiş, gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

4- Bazı cümlelerde tanımlayan durumundaki zamirin kullanılmaması anlam bozukluğuna yol açar.”
Aşağıdakilerin hangisi bu açıklamayı örneklendirir?
A) Bizi aradığınızı dün öğrendim.
B) Aramıza katıldığını çok sevdim.
C) Kalemimizin benim masadaydı.
D) Okulu eve oldukça yakındı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğunun nedeni farklıdır?
A) Yabancı çocuğa bir şey uzattı.
B) Küçük iğde ağacının arkasından çıktı.
C) Şimdi yan oturup doğru söyleyelim.
D) Kadın doktorun sorularına cevap verdi.

6. Aşağıdakilerin hangisinde anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?
A) Konuyu yeniden tekrarlayan bizim için de önemli.
B) Sen merak etme, ben bu işin üstünden gelirim.
C) Her zamanki gibi senin ve benim haksız olduğumu söyledi.
D) Sanırım onun bu sık görüşüşü insanları kesin etkiler.

8. Salonu bütünüyle kapsayan halı, Isparta halısıydı.
Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
A) Gereksiz sözcük kullanılması
B) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
C) Anlamca çelişen sözcüklerin kullanılması
D) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması

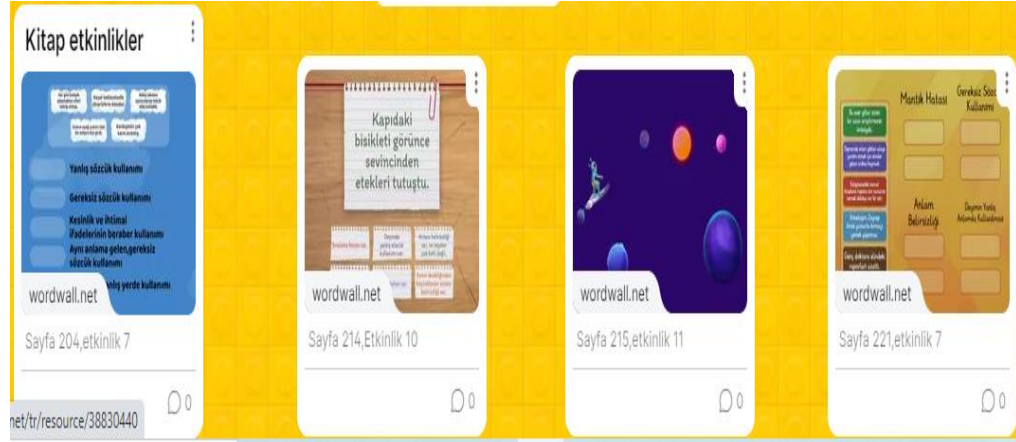

9. Aşağıdakilerin hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanılması anlam karışıklığına yol açmıştır?
A) Çocukları okula kendi bırakıyordu.
B) Ali ödevlerini hep zamanında yapar.
C) Şiirlerini bir mimar titizliğiyle yazıyordu.
D) Yeni eve gelmiştik ki bir gürültüyle irkildik.

5.Etkinlik

Wordwall oyunları

Kitaptaki etkinliklerin Wordwall’da hazırlanmış hali öğrencilere oynattırılmıştır.

Ev ödevi: <https://wordwall.net/tr/resource/51698241>

Araştırmanın 16. haftasında ise son testler uygulanmış ve öğretmen ve öğrencilerle uygulamayı değerlendirmek amacıyla görüşmeler yapılmıştır.

EK-20. Başarı Testi İçin Görüşü Alınan Uzmanlar

Oğ..... Se..... (ProfesörDr., Atatürk Üniversitesi)

Ab..... K1.....(Doçent Dr., Atatürk Üniversitesi)

İs.....Ço..... (Doçent Dr., Çoruh Üniversitesi)

Ya..... Ku..... (Doktor, MEB uzman öğretmen)

Ve.....Ka..... (MEB uzman öğretmen, yüksek lisans mezunu)

Es.....Er.....(MEB uzman öğretmen, yüksek lisans mezunu)

Le..... Ka.....(MEB uzman öğretmen)

Bü.....Ke.....(MEB uzman öğretmen)

Şe.....Ay.....(MEB uzman öğretmen)

Er.....Ka.....(MEB uzman öğretmen)

Bi..... Ak.....(MEB uzman öğretmen)

Fa.....As.....(MEB uzman öğretmen)

Er..... Ya.....(MEB uzman öğretmen)

Du..... Y1..... (MEB uzman öğretmen)

Be.....Al..... (MEB öğretmen)

Ha.....Ka..... (MEB öğretmen)

ÖZGEÇMİŞ

yılında doğdu. İlkokulu Atatürk İlkokulunda, Ortaokulu Sabancı Ortaokulunda tamamladı. Lisede Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesine gitti. 2010 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünden mezun oldu. 2012 yılında Türkçe öğretmeni olarak göreve başladı. Doktora eğitimine 2019 yılında başladı ve hali hazırda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

